

CUMHURİYETİN 100. YILINDA
ERZİNCAN

23

Editör

Tahir Erdoğan Sahin

BELGELER- 3

VİLÂYET SALNÂMELERİNDE ERZİNCAN

ORJİNAL BELGE VE TRANSKRİPSİYON

II. KİTAP

9,10,11,12,13,14 ve 15. SALNÂMELER
(H.1299-1882/H.1318-1900)

Hazırlayan:
Doç. Dr. Nurettin Birol

2023

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ

YAYINI

Bu çalışma;

Erzincan Valiliği - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi işbirliği içerisinde, ilgili kişi, kurum ve kuruluşların katkıları sağlanarak, EBYU/ Yukarı Fırat Havzası Araştırma-Uygulama Koordinatörlüğü tarafından hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında neşredilen bilgi ve dokümanların sorumluluğu yazarlarına aittir. Kaynak gösterilmesi ve bilimsel/etik kurallara bağlı kalınması hâlinde alıntı yapılabilir.

YAYIN KURULU

Doç. Dr. Hamza Aydoğdu (*Erzincan Valisi*)

Bekir AKSUN (*Belediye Başkanı*)

Prof. Dr. Akın Levent (*EBYU Rektörü*)

Prof. Dr. Ali Demirsoy- Prof. Dr. Esmâ Şimşek- Prof. Dr. Necdet Tozlu

Prof. Dr. Nizamettin Parlak - Prof. Dr. Kenan Ziya Taş- Doç. Dr. Nurettin Birol-

Dr. Nihat Fırat- Aziz Gün- Yücel Kaplanoğlu-

Uzm. Onur Atabay - Hacı Hasan İçli

ISBN: 978-605-67884-8-2

FOTOĞRAF- BELGE/DOKÜMAN

Editörün, yazarların, EBYU/Yukarı Fırat Havzası Araştırma - Uygulama Koordinatörlüğü'nün; Erzincan Valiliği, Erzincan Belediyesi, ilgili kurum, kuruluş ve kişilerin arşivleri.

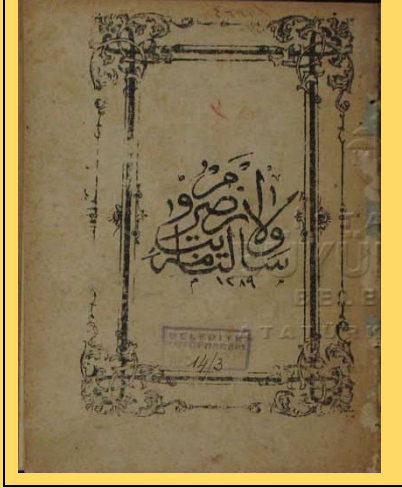
DİZGİ- TASARIM/GRAFİK- DÜZENLEME

AMC Fikir Sanat Dan. Bil. Hiz. San. ve Tic. LTD. ŞTİ.

Erzincan

23. CİLT: İÇİNDEKİLER

9. H. 1299 (1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi.....	7
10. H. 1304 (1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi.....	75
11. H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi.....	114
12. H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi.....	164
13. H. 1315, R. 1313 (1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi.....	239
14. H.1317, R.1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi.....	340
15. H. 1318, R. 1317 (1900) Erzurum Vilâyet Salnâmesi.....	445

VİLÂYET SALNÂMELERİNDE ERZİNCAN

II.KİTAP

9,10,11,12,13,14 ve 15. SALNÂMELER
(H.1299-M.1882.....H.1318-M.1900)

ORJİNAL BELGE VE TRANSKRİPSİYON

Doç. Dr. Nurettin Birol

GİRİŞ

Vilâyet Salnâmelerinde Erzincan adlı çalışmamızın bu ikinci kitabı Hicri 1299, Miladi 1882 yılına ait salnâme ile başlamaktadır. 93 Harbi diye tarihe geçen 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşında ağır bir mağlûbiyete maruz kalan Osmanlı Devleti Berlin Antlaşmasıyla da hem batıda hem de doğuda önemli bir miktarda toprak kaybetti. Toprak kaybının yanında ekonomik ve mali sıkıntılar sebebiyle bundan sonraki salnâmeler her sene değil de birkaç sene aralıklarla yayımlanmaya başlanmıştı.

Hicri 1299 Miladi 1882 tarihinden itibaren tamamı Sultan II. Abdülhamid döneminde Erzurum'da yayımlanmış yedi adet salnâme mevcuttur. Bu tarihlerde Rusların Erzurum'a dayanmaları, İdari ve askeri teşkilatta da bazı önemli değişikliklerin yapılmasına sebep olmuş. Erzincan'ın önemi buna paralel olarak artmış ve Dördüncü ordunun merkezi de Erzincan'a taşınmıştı. Bu sebeple 23. Ciltte bir önceki ciltte nazaran daha fazla bilgi bulunmaktadır.

9. H. 1299 (1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi

ERZURUM

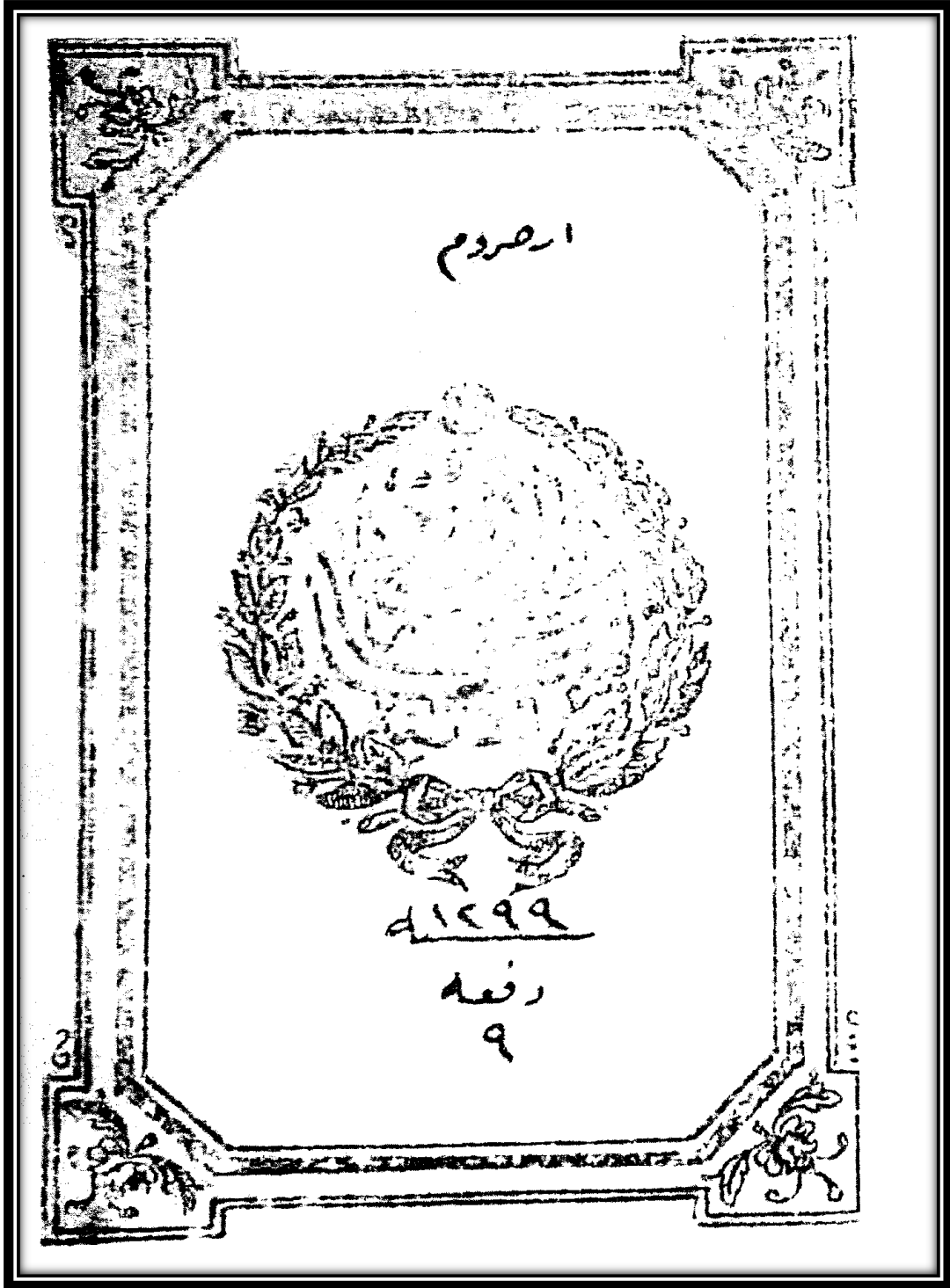
SALNÂME-İ VİLAYET-İ ERZURUM

H. 1299

(M. 1882)

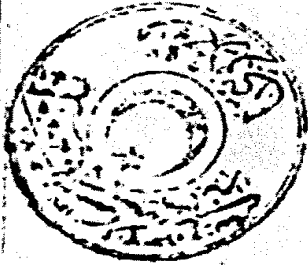
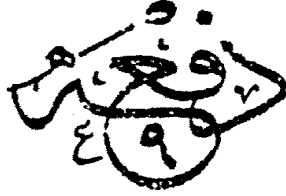
9.

DEF'A

۵۲
۱۵۰

۱۲۹۹

MILLET GENEL KÜTÜPHANESİ

KISIM : A. E. Salname

ESKİ KAY 145

YENİ KAYIT

**DÖRDÜNCÜ
ORDU-YU HÜMAYÛNA
MENSUB ASÂKÎR-İ NİZAMİYE
VE REDİFİYE-İ ŞAHANENİN
FIRKA VE LİVALARIN
ALAY VE TABUR
KUMANDANLARI.¹**

¹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.84

۸۴

90

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMAYÛNA MENSUB ASÂKİR-İ NİZAMİYE VE REDİFİYE-İ ŞAHANENİN FIRKA VE LİVALARIN ALAY VE TABUR KUMANDANLARININ ESAMİSİ ² (Erzincan Kısmı)		
Merkezleri	Redif Sınıf-ı Mukaddema Yirmi birinci Fırkası	Nişanı
Erzincan	Kumandanı: Ferik Hacı Hüseyin Hüsnü Paşa	Üçüncü Mecidi Osmanî
Kırk birinci Liva Erkânı		
Erzincan	Kumandan Mirliva Salih Paşa	

91

Merkezleri	Seksen birinci Alay ³		
Erzincan	Kaymakam Ahmed Şevki Bey		
Bevedhi	Birinci Tabur Binbaşısı Hüseyin Efendi	Karahisar	İkinci Tabur Binbaşısı Yusuf Ağa
Gümüşhane	Üçüncü Tabur Binbaşısı Salih Efendi	Arapkir	Dördüncü Tabur Binbaşısı Osman Efendi

93

Yüz yirmi dokuzuncu Alay ⁴			
Karahisar	Kaymakam: Mustafa Nuri Efendi		
Erzincan	Birinci Tabur Binbaşısı Mehmed Şevki Efendi	Karahisar	İkinci Tabur Binbaşısı Ömer Nusret Efendi
Gümüşhane	Üçüncü Tabur Binbaşısı Süleyman Ağa	Arapkir	Dördüncü Tabur Binbaşısı Mustafa Efendi

² H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.90

³ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.91

⁴ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.93

۹۰

در زنجی اکر قوه ابو سبوح بک در دیمشاهان شک	
قوه لوالیله و طابو قومانان ایند انعامینه	
مکنده	در دیمشاهان بک در دیمشاهان قوه لوالیله
ارزنجان	قومانان فر توخ ایچ حسین بی پشاه
قوه برنجی لوالیله خان	
ارزنجان	قومانان میر لوالیله صالح پاشا

۹۱

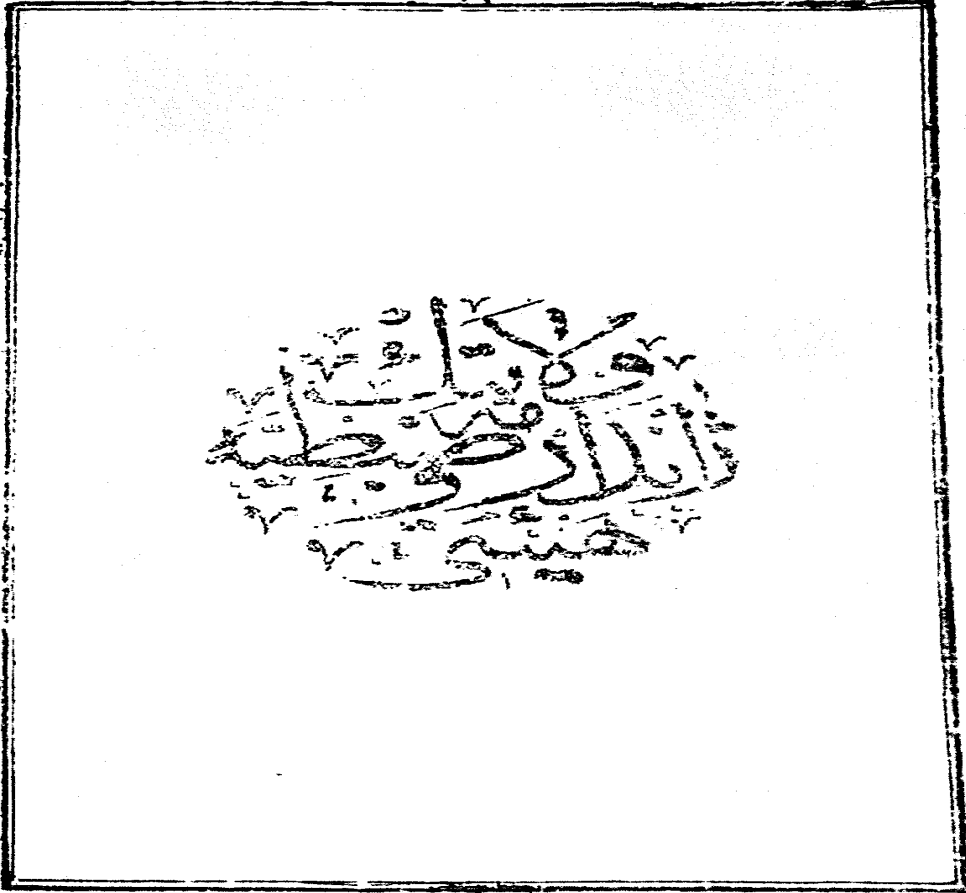
سکنا بن زنجی الالی	
ارزنجان	قائم مقام ایچ شوقی بک
بوخ	برنجی طابو بیکاشیسی حسن افند
کشیانه	ایچنجی طابو بیکاشیسی صالح افند
	ایچنجی طابو بیکاشیسی عثمان افند
	ایچنجی طابو بیکاشیسی عثمان افند

۹۲

یوز کرمی طوقوزنجی الالی	
قوه حصار	قائم مقام مصطفی نوری بک
ارزنجان	برنجی طابو بیکاشیسی محمد شوقی افند
کشیانه	ایچنجی طابو بیکاشیسی سلیمان اغا
	ایچنجی طابو بیکاشیسی مصطفی افند
	ایچنجی طابو بیکاشیسی عثمان افند

VİLAYETİN JANDARMA
ZAPTİYYE HEYETİ ⁵

⁵ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.96

ERZİNCAN SANCAĞI JANDARMA İKİNCİ TABURU ⁶		
	Binbaşı Kasım Efendi Tabur Kâtibi Abdurrahman Efendi	
Süvari	Birinci Bölük Yüzbaşı Feyzullah Efendi	{ Mülâzım-ı Evvel Abdi Ağa Mülâzım-ı Sanî Ethem Efendi
Piyade	Birinci Bölük Yüzbaşı Ahmed Ağa İkinci Bölük Yüzbaşı Hurşid Ağa	{ Mülâzım-ı Evvel Mahmud Efendi Mülâzım-ı Sanî Abdurrahman Efendi Mülâzım-ı Evvel Mehmed Ali Efendi Mülâzım-ı Sanî Mehmed Ali Efendi
Jandarma		
Süvari Nefer: 89		Seyyare Nefer: 1109

۹۱

ERZİNCAN SANCAĞI JANDARMA İKİNCİ TABURU	
Binbaşı Kasım Efendi Tabur Kâtibi Abdurrahman Efendi	
ملازم اول عبدی اعا ملازم ثانی ادرهم اولی ملازم اول محمود افندی ملازم ثانی عبدالرحمن افندی ملازم اول محمد علی اولدی ملازم ثانی محمد علی افندی	معی بلوکه یوزباشیسو فیض الله افندی یحیی بلوکه یوزباشیسو احمد اعا یکینجی بلوکه یوزباشیسو نعیم اعا
دارمه ساره ۱۱۰۹	زام سوارلی ۱۱۰۹

⁶ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.98

ERZURUM SANCAĞI ⁷			
TERCAN KAZASI			
Kaymakam Vekili: Yusuf Cemali Efendi Naib: Hasan Naci Efendi			Mal Müdürü: Mehmed Mahir Efendi Sandık Emini: Salih Efendi
MECLİS-İ İDARE			
Reis: Kaymakam-ı Kazâ			Ermeni Murahhas Vekili:
A' z â:	Ahmed Ağa Ali Bey	A' z â:	Ekadiyos Efendi Alekson Ağa Mardiros Ağa
Ma' Tahrirat İdare Kâtibi: Dursun Efendi			
Mahkeme-i Bidayet		Tahrir Komisyonu	
Reis: Naib Efendi		Reis: Vukuat Katibi Ahmed Sabit Efendi	
A' z â:	Said Ağa Vartan Ağa	A' z â:	Mehmed Tevfik Efendi Kurban Efendi Artin Ağa Münhal
Başkâtib: İbrahim Fevzi Efendi Müstandık Muavini: Hüseyin Rıza Efendi Sanî: Şakir Efendi İcra Me'murları: Şakir Efendi, Kâzım Ağa			
Âşâr İdaresi	Mekteb-i Rüştîye	Memuriyn-i Saire	
Me'mur: Zihni Efendi Başkâtib: Mehmed Dede Efendi Kâtib-i Sanî: Münhal Anbar Me'muru: İbrahim Şükrü Efendi	Muallim-i Evvel: Süleyman Efendi Sanî: Salih Efendi Bevvab: Tahir Efendi	Tapu Kâtibi: Mehmed Rifat Efendi Ser Tahsildar: Mehmed Hamdi Efendi	

⁷ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.106

ارض و مسکن		
ترجیحاً قضیه		
مال مدیری محمد افندی ضد محمد صالح افندی اصغر		قائم مقام وکیل یونس جلال افندی نائب حسن حاجی افندی
مجلس ارایع		
رئیس قاضی و کمالی کار بگو افندی عالمکسان اغا مادر در و من اغا		رئیس قائم مقام قضا احمد اغا علی بک
مع تجربات اداره کاتبی لور سو افندی		
تخریق و توفیق		محکم بلایت
رئیس و عوضا کاتبی حاجی تالی افندی محمد توفیق افندی قریان افندی آرتین اغا منقول		رئیس نائب افندی سمنه اغا فرخان اغا ناشکانت ابراهیم فوزی افندی مسنطوق معاول حسین رضا افندی ثانی بشاکر افندی اجرای شکر افندی کاظم اغا
مامورین سایر		مکتب شریعت
طایب کاتبی محمد رفعت افندی سرتحصیلان محمود حمیدی افندی	معلم اول سلمان افندی ثانی صالح افندی بواب حنا هدر افندی	مامور ذهنی افندی باشکانت علی دوده افندی نائب ثان منحل فقیر ماموری ابراهیم شکر افندی

ERZURUM SANCAĞI DÂHİLİNDE TEŞKİL KILINAN NEVAHİ MÜDÜR VE MUAVINLERİYLE MİKTAR-I NÜFUS-U ZEKÛR VE ADED-İ KARÂ VE HANELERİNİ MÜBEYYİN CEDVELDİR. ⁸									
ERZURUM SANCAĞI TERCAN KAZASI ⁹									
Esami-i Muavin	Esami-i Müdür	Daire	Hane	Karâ Mülhakası	Nahiye Merkezi	Nüfus u Zekûr		İcmâl Nüfus	
						Gayr-i Müslim	Müslim		
Agop Ağa	Süleyman Bey	1	77	16	Göktaş	108	921	1.029	
Kahraman Ağa	Begos Ağa	2	44	11	Kutur	1.181	495	1.675	
Ohannes Efendi	Beşir Ağa	3	67	16	Kürkkaçağı	505	592	1.097	
Arot Ağa	İsmail Ağa	4	44	16	Mans	498	1.086	1.572	
Hasto Ağa	Dursun Efendi	5	23	7	Çamur	190	817	1.007	
Keyrek Ağa	Salih Ağa	6	38	9	Karakulak	140	1.266	1.406	
Hüseyin Ağa	Miktad Bey	7	22	19	Aravans	---	1.000	1.000	
İsmail Ağa	Hacı Ohannes	8	54	13	Yenice	1.064	945	2.009	
Karabet Ağa	Mustafa Ağa	9	40	21	Karacavir	115	1.202	1.218	
Melkon Ağa	Mustafa Bey	10	25	9	Komsor	139	880	1.019	
Ali Bey	Ahmed Ağa	11	28	9	Yavi	---	1.026	1.026	
İsmail Ağa	Ömer Ağa	12	13	16	Agviran	---	1.046	1.046	
Y E K Û N						3.930	11.27	15.20	

⁸ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.109

⁹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.112

ERZİNCAN SANCAĞI. ¹⁰			
	Mutasarrıf: Mehmed Haşim Efendi		Evveli Sâni-yi Üçüncü Mecidi
MECLİS-İ İDARE-İ LİVA		MEMURİYN-İ LİVA	
Reis: Mutasarrıf-ı Liva		Naib: Mehmed Avnî Efendi	
A'zâ-yı Müntahaba		Müftü: Mehmed Arif Efendi	
Müderris	Rıfat Efendi Salih Efendi Civan Ağa Kakos Ağa Başkâtb: Mustafa Mümtaz Efendi Refiki: Süleyman Efendi	A'zâ-yı tabîiye Naib Efendi Müftü Efendi Muhasebeci Efendi Tahrirat Müdürü	Muhasebeci: Mustafa Mazhar Efendi Tahrirat Müdürü: Numan Sabit Efendi Evkâf Müdürü: Mustafa Bey
MAHKEME-İ BİDAYET-İ LİVA			
Ceza Dairesi		Hukuk Dairesi	
Reis: Mehmed Nusret Bey Müdde-i Umumî Muavini: Panika Efendi A'zâ: Adulhalim Şükrü Efendi “ : Tatos Efendi A'zâ Mülâzımı: Artin Efendi		Reis: Naib Efendi A'zâ: Hacı İbrahim Efendi “ : Kurub Efendi A'zâ Mülâzımı: Halid efendi	Paye-i Mecidi
MAHKEME-İ MEZBURE KALEMİ		İCRA DAİRESİ	
Başkâtib: Mustafa ... Efendi Zabıt Kâtibi: Rıza Bey Diğeri:Hüseyin Efendi	Zabıt Kâtibi: İsmail Efendi Diğeri: Tevfik Efendi	İcra Memuru: Sıdkı Efendi Mübaşir: Mehmed Efendi Süleyman Efendi	

¹⁰ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.122

۱۳۴

ارزنجار شنبانچی	
اولی تالیف اولوب	متصرفی محمد هاشم افندی
مجلس اول	قامولین اول
رئیس متصرف اول	نائب محمد عونی افندی
اعضای طبیعی	مفتی محمد عارف افندی
دفعه افندی	مجانجه مصطفی مظفر افندی
صالح افندی	تجیران مدیر نعمان افندی
جو از اغا	اوقاف مدیری مصطفی
قو قاص اغا	بک
باشکانت مصطفی ممتاز افندی	
رفیق شکران افندی	
محکم دلیت اول	
جنرال اول سی	حقول اول سی
رئیس محمد نصرت بک	رئیس نائب افندی
مدعی عمومی معاونی پانته افندی	طبعی ابراهیم افندی
عبدالحلیم شکری افندی	کروب افندی
ظاهلووس افندی	اعضاملازمینا الدافندی
اعضاملازمینا زین اوغری	
محکم فزیه اول قالی	
ابجرا اول سی	باشکانت مصطفی شکران افندی
ابرا امام محمد سعید افندی	ضبط کاتبی رضا افندی
میا شکر محمد افندی	ضبط کاتبی
سیما ایلان افندی	دیگری حسین افندی
	ضبط کاتبی
	دیگری توفیق افندی

ERZİNCAN SANCAĞI ¹¹			
ASEBE KALEMİ		TAHRİRAT KALEMİ	
Musalih Cariye Mukayyidi: Osman Faik Efendi Varidat Mukayyidi: Mehmet Fevzi Efendi Masarifat Mukayyidi: Mehmed Şevket Efendi Refik Muhyiddin Efendi Mahmud Efendi Sandık Emini: Alkan Efendi		Muavin: Tevfik Efendi Mübeyyiz: Mehmed Sabri Efendi Salih Efendi Yusuf Efendi Evrak Me'muru: Mehmed Azimet Efendi Muavin: Halid Efendi	
DEFTER-İ HAKÂNÎ KALEMİ		A'ŞAR İDARESİ	
Me'mur: Mustafa Saffet Efendi Kâtib-i Evvel: Hafız İbrahim Efendi Sanî: Ethem Pertev Efendi Tapu Kâtibi: Hadullah Efendi Tedkik ... Kalem Kâtibi: Mustafa Keşfi Efendi		Müdür: Osman Faik Efendi Başkâtib: Hüsni Bey Sanî: Vasıf Efendi Salis: Süleyman Saffet Efendi Anbar Me'muru: Bekir Efendi	
MECLİS-İ DAİRE-İ BELEDİYE			
Reis: Münhal			
A'zâ Mahmud Ağa Hacı Salih efendi Süleyman Efendi		A'zâ Tevfik Efendi Hacı Memiş Efendi Dursun Ağa Ğazar Ağa Manuk Ağa	Salise
Kâtib: Zülfi Bey Sandık Emini: Hafız Yaver Efendi Mühendis: Kâmil Efendi		Konturato Kâtibi: Hafız Saad Efendi Müfettiş: Salih Efendi	

¹¹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.123

ارزینجان سینجانی

تخریرات لولاقلی	محاسبه لولاقلی
<p>معاون توفیق افندی مبیض خدیجه بی افندی صالح افندی یوسف افندی اوراق مأمور محمد عظیم افندی معاون خالد افندی</p>	<p>مصالح جاریه مقیم عثمان فائق افندی واردات مقیم محمد فوزی افندی محساز قاسم مقیم محمد شوکت افندی رفیق محی الدین افندی محمود افندی صندوق امینی ملک افندی</p>
احکامات لولاقلی	کتابخانه لولاقلی
<p>مدیر عثمان فائق افندی باشکاتب حسنی بیگ ثانی واصف افندی ثالث سلیمان صفوا افندی انبار مأموری بکر افندی</p>	<p>شامل مصطفی غفور افندی کتاب اول حاج افندی ابراهیم افندی ثانی ابراهیم برتو افندی ضابطه کاتبی زید الله افندی زکیه بیگم کاتبه کاتبه کاتبه افندی</p>
جلسه لولاقلی بلایه	
<p>توفیق افندی حاجی مشرف افندی طورسون اغا غرار اغا مالفوق اغا قونولوز اتوکاتبی محمد افندی مفتش صادق افندی</p>	<p>رئیس مختار محمد داغداغ حاجی سائر افندی سلیمان افندی زکریا بیگ مستدق امینی نازنیا اور افندی سرمدس کامران افندی</p>

ERZİNCAN SANCAĞI ¹²	
EVKÂF KALEMİ	
Müdür: Mustafa Bey Kâtib: Mehmed Salih Efendi	
TAHRİR EMLÂK KALEMİ	TAHRİR EMLÂK KOMİSYONU
Başkâtib: Mehmed Tayyar Efendi Vukuat Kâtib: İzzet Efendi Muavin: Mehmed Emin Efendi Senedat ve İ'lamat Kâtib: Mustafa Efendi Tahsilât Mukayyidi: Nafiz Bey Defterci: Şevket Efendi	Reis: Başkâtib Hacı Ahmed Ağa Hacı Salih Efendi Serob Ağa Parsih Ağa
MENFAAT SANDIĞI VEKİLLERİ	MEKTEB-İ RÜŞTİYE
Reis: Hacı Veli Bey Osman Bey Manok Ağa Kâtib: Halid Efendi Sermayesi: 140.430	Muallim-i Evvel: Şerif Efendi Sanî: Mehmed Asım Efendi Sâlis Muallimi: Mustafa Hilmi Efendi Rik'a Muallimi: Tevfik Efendi Bevvab: Süleyman Efendi
TAHSİLDARAN	
Liva Ser Tahsildarı: Hamdi Efendi Kazâ Tahsildarı: Abdullah Vehbi Efendi	

¹² H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.124

<p>۳۴</p> <h2 style="text-align: center;">ارزنجان سینجانی</h2> <h3 style="text-align: center;">اوقاقلی</h3>	
<p>مدیر مصطفی بک کاتب محمد صالح افندی</p>	
<p>تجزیه امارات قومیست</p>	<p>تجزیه امارات قومی</p>
<p>باشکانت رئیس حاجی احمد اغا حاجی صالح افندی سرروب اغا پارسیخ اغا</p>	<p>باشکانت محمد طیار افندی وقوعات کاتبی عزت افندی معاون محمد امین افندی سند و اعلام کاتبی مصطفی افندی تخصیصات مقید نظرف بک فقر حی شوکت افندی</p>
<p>مکتب تئیلر</p>	<p>منقعه صنایع و کیشک</p>
<p>معلم اول شریف افندی ثانی محمد عاصم افندی ثالث معلمی مصطفی علی افندی رقعه معلمی توفیق افندی بواب سلیمان افندی</p>	<p>رئیس حاجی ولی بک عثمان بک مانوق اغا کاتب خالد افندی سرمایه سی</p>
<p>تخصیص اراک</p>	
<p>لواسر تخصصی اراک تخصیص اراک محمد عبدالله و همی</p>	

ERZİNCAN SANCAĞI ¹³		
KEMAH KAZÂSI		
Kaymakam: Galip Efendi Naib: Ahmed Hilmi Efendi	Müftü: Efendi	Mal Müdürü: Osman Efendi Sandık Emni: Tahir Efendi
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		BİDAYET MAHKEMESİ
Reis: Kaymakam-ı Kazâ		
A'zâ-yı Tabiyye	Azay-ı Müntahaba	Reis: Naib Efendi Ethem Efendi Ohannes Ağa Başkâtib: Ethem Efendi Müstandık Muavini: Hacı Ahmed Efendi Kâtib-i Sanî: Mehmed Efendi İcra Mübaşiri: Mehmed Şerif Ağa ve Mehmed Ali Ağa
Naib Efendi	Osman Ağa	
Müftü Efendi	Mustafa Ağa	
Mal Müdürü	Evesyab Ağa	
	Nikola Ağa	
Tahrirat İdare Kâtibi: Ethem Efendi		
MECLİS-İ BELEDÎ		MEKTEB-İ RÜŞTİYE
Reis: Bekir Bey İsmail Efendi Ömer Ağa Kiğork Ağa Agop Ağa Kâtib: Mustafa Efendi		Muallim-i Evvel: Mahmud Efendi Sanî: Mehmed Hamdi Efendi Sâlis Muallimi: Bekir Efendi Rik'a Muallimi: Ethem Efendi
A'ŞAR İDARESİ	MENFAAT SANDIĞI VEKİLLERİ	ME'MURYN-İ SAİRE
Me'mur: Galib Bey Başkâtib: Abdullah Efendi Anbar Me'muru: Hüseyn Efendi	Yakob Ağa Hasan Ağa Astor Ağa Nikola Ağa Sermayesi: 30.400	Vukat K'atibi: Süleyman Efendi Tapu Kâtibi: Mehmed Hamdi Efendi Tedkik Yoklama Kâtibi: Ahmed Hamdi Efendi

¹³ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.125

از انجمن سنجانی		
کتاب قضاسی		
قائم مقام غالب افندی	مفتی افندی	مال مدیری عثمان افندی
نائب احمد علی افندی		ضد امنیت طاهر افندی
مجلس اراک قضایا		بلایت حکمرانی
رئیس قائم مقام قضایا		رئیس نائب افندی
اعضای طبیعی	اعضای منتخب	ارهم افندی
نائب افندی	عثمان اغا	او حانس اغا
مفتی افندی	مصطفی اغا	باشکات ارهم افندی
مال مدیری	اوسید اغا	مستنطق معاً و حاجی احمد افندی
	نیقوله اغا	کاتب نایب مجاز افندی
تجربات اداره کاتبی ارهم افندی		بعضی سایرین
مجلس بلای		کتابت شیلیا
رئیس بکر بک		معلم اول محمود افندی
اسماعیل افندی		ثانی مجد حمدی افندی
عمر اغا		ثالث معلمی بکر افندی
کنفورق اغا		رقعه معلمی ارهم افندی
عاقوب اغا		
کاتب مصطفی افندی		
اعضای اراک سنی		مأمورین سایرین
مأمور غالب بک		وفوعات کاتبی سید افندی
باشکات عبداللہ افندی		طابو کا محمد حمدی افندی
انیار مأموری حسین افندی		ندقیق بوفله کاتبی احمد
		جدی افندی
		سرمایه سی

ERZİNCAN SANCAĞI ¹⁴		
KURUÇAY KAZÂSI		
Kaymakam: Mehmed Said Efendi Naib: Ahmed Nuri Efendi	Müftü: Mehmed Efendi	Mal Müdürü: Mehmed Tevfik Efendi Sandık Emni: Makardıç Efendi
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		BİDAYET MAHKEMESİ
Reis: Kaymakam-ı Kazâ		Reis: Naib Efendi
A'zây-ı Tabîyye	Azay-ı Müntahaba	Mustafa Efendi Kiğork Ağa Başkâtib: Sadık Efendi Müstandık Muavini: Aziz Efendi Kâtib-i Sanî: Mahmud Nazım Efendi Mübaşir: Yusuf Ağa ve Kikok Ağa
Naib Efendi Müftü Efendi Mal Müdürü	Hüseyin Ağa Receb Ağa İbrahim Ağa Asador Ağa	
Tahrirat İdare Kâtibi: İbrahim Hilmi Efendi		
A'ŞAR İDARESİ		MENFAAT SANDIĞI VEKİLLERİ
Me'mur Başkâtib Anbar Me'muru		Süleyman Ağa, Kirkor Ağa Kâtib: Abdulaziz Efendi Sermayesi: 30.400
ME'MURYN-İ SAİRE		
	Vukat K'atibi: Şerif Efendi Tapu Kâtibi: Süleyman Efendi Tedkik Yoklama Kâtibi: Hasan Efendi	

¹⁴ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.126

ارزنجان سنجائی	
قریبه قیاسی	
مال مدیر محمد توفیق افندی	واعظ مقام محمد سعید افندی
ضد امنی مقرر شیخ اغا	مفتی محمد افندی
محکمہ بلایت	مجلس اراک
رئیس نائب افندی	رئیس قائم مقام قضایا
مصطفی افندی	اعضای طبیعیہ
کفورق اغا	اعضای استثنائی
باشکات صبارق افندی	حساب
مستطوف معاول عزیز افندی	رجح
کاتبانی محمود ناصر افندی	ارزھام
مبشر یوسف اغا و کیمو اغا	اصد و راعا
منفعت صنایع و کیمای	مخبرینت داره کاتبی ابراھیم افندی
سلیمان اغا کرکورا اغا	مامور
کاتب عبدالعزیز افندی	باشکات
سرمایہ سی	ابتار ماموری
۲۵-۲۵	
قامولہ برتیب سائین	
وقوعات کاتبی شریفی افندی	
طاہر کاتبی سلیمان افندی	
نفوس مقیدی احمد افندی	
ندقیہ یوقلہ کاتبی حسن افندی	

ERZİNCAN SANCAĞI ¹⁵		
REFAHİYE KAZÂSI		
Kaymakam: Mehmed Sadık Bey Naib: Hafız Halil Efendi	Müftü: Efendi	Mal Müdürü: Ragıb Efendi Sandık Emni: Kalvesek Efendi
İDARE-İ MECLİS		
Reis: Kaymakam-ı Kazâ		
A'zâ-yı Tabiyye	A'zâ-yı Müntahaba	
Naib Efendi Müftü Efendi Mal Müdürü	Osman Bey Ali Bey Penapot Ağa Yorgi Ağa	
Tahrirat Meclis Kâtibi: Şerif Efendi		
BİDAYET MAHKEMESİ		
Reis: Naib Efendi Müstandık : Haşim Ağa Yorgi Ağa	Azaları henüz tayin kılınmamıştır.	
A'ŞAR İDARESİ	ME'MURİYN-İ SAİRE	
Me'mur: Hafız Abdulhalim Efendi Başkâtib: Abdulaziz Efendi Anbar Me'muru: Ali Efendi		

¹⁵ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.127

۱۲۷

ارزنجان سینجاسی

رفاهیه قضاسی

قائم مقام محمد صباغ افندی	مفتی	افندی	مال مدیر و اغرا افندی
نائب حافظ خلیل افندی			ضد آئین و الواسطی

اداره مجلسی

رئیس قائم مقام قضا	عضو طبیعی
عضو منتخب	نائب افندی
عثمان بك	مفتی افندی
علی بك	مال مدیر
بنایوط اغا	
یورگی اغا	
عجرات مجلس کاتبی شریف افندی	

یادیت محکمی

رئیس نائب افندی	اعضای هیئت تعیین قاضی
مسئطق ماشم اغا	
یورگی اغا	

مأمورین سائر

المختلران سی

مأمور حافظ علی الخلیف افندی	
کاتب عبد الغفر افندی	
انبار مأمور علی افندی	

ERZİNCAN SANCAĞI DÂHİLİNDE TEŞKİL KILINAN NEVAHÎ MÜDÜR VE MUAVİNLERİYLE MİKTAR- I NÜFUS-U ZEKÛR VE ADED-İ KARÂ VE HANELERİNİ MÜBEYYİN CEDVELDİR. ¹⁶									
ERZİNCAN KAZÂSÎ									
Esami-i Muavin	Esami-i Müdür	Daire	Hane	Karâ Mülhakası	Nahiye Merkezi	Nüfus_u Zekûr		İcmâl Nüfus	
						Gayr-i Müslim	Müslim		
Bedros Ağa	Hacı Mehmed Ağa	1	734	14	Kiy	521	1.277	1.797	
Kazâr Ağa	Sadık Bey	2	496	6	Keleriç	79	975	1.054	
Mehmed Ağa	Baron Ağa	3	420	11	Karadengiz	508	416	924	
Ömer Efendi	Kirkor Ağa	4	612	4	Mağis	798	758	1.556	
Artin Ağa	Abdulvahid Bey	5	830	8	Cimin	152	1.992	2.144	
Melkun Ağa	Hacı Şerif Ağa	6	586	16	Asar	82	1.166	1.248	
Ağya Ağa	İsmail Bey	7	693	14	Hozuns	437	1.369	1.796	
Abdulgani Bey	Hacı Abdulkirim Efendi	8	507	9	Vaskird	--	1.416	1.416	
Kirakos Ağa	Mehmed Ağa	9	420	8	Cencige	73	840	913	
YEKÛN			5.298	90		2.650	11.089 10.169	19.179	

¹⁶ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.128

ارزنجان شهرى تعليمى اىستاتىستىكىغا قارىتا ۱۹۷۹-۱۹۸۰ ئىلىدىكى مەكتەپلەرنىڭ قاتارىدا تۆۋەندىكىدەك بىر قانچە مەكتەپنىڭ قۇرۇلغانلىقىنى بىلدۈرىمەن.

ارزنجان شەھىرىدىكى مەكتەپلەر

اسما مەھمۇرات	اسما مەدەنىيەت	ئورۇن	مەكتەپ تىپى	مەكتەپ تىپى	مەكتەپ تىپى	مەكتەپ تىپى	مەكتەپ تىپى	مەكتەپ تىپى
مەدروسىغا	مەدروسىغا	۱	۲۳۱	۱۴	مەكتەپ	۵۲۱	۱۳۷۷	۱۷۹۰
قۇرۇلغان	صادىق بىلىش	۲	۴۹۶	۶	مەكتەپ	۷۹	۹۷۵	۱۰۵۳
مەھمۇدغا	بارونغا	۳	۴۳۰	۱۱	تەربىيە مەكتەپى	۵۰۸	۲۱۶	۹۲۱
عەمىرائىغا	كۆرۈنگەنغا	۴	۶۱۲	۲	مەكتەپ	۷۹۸	۷۵۱	۱۰۵۳
ارزىنغا	جەمەل مەكتەپى	۵	۸۲۰	۸	مەكتەپ	۱۵۲	۱۹۹۴	۲۱۴۲
مەكتەپلەر	جەمەل مەكتەپى	۶	۵۸۶	۱۱	مەكتەپ	۶۲	۱۱۶۶	۵۰۴۱
اغىيىغا	اسەمىيە مەكتەپى	۷	۶۹۳	۱۲	مەكتەپ	۴۳۷	۱۳۲۴	۱۷۹۶
جەمەل مەكتەپى	جەمەل مەكتەپى	۸	۵۰۷	۹	مەكتەپ	۰	۱۹۱۶	۱۳۱۶
كۆرۈنگەنغا	مەھمۇدغا	۹	۴۳۰	۸	مەكتەپ	۰	۸۲۰	۱۳۱۶
	يەنە	۱۰	۵۰۹	۹۰	مەكتەپ	۲۶۵	۱۰۹۶۹	۱۳۱۶

ERZİNCAN SANCAĞI ¹⁷										
KEMAH KAZÂSI										
Esami-i Muavin	Esami-i Müdüür	Daire	Hane	Karâ Mülhakası	Nahiye Merkezi	Nüfus_u Zekûr		İcmâl Nüfus		
						Gayr-i Müsim	Müsim			
Salih Efendi	Mehmed Efendi	1	286	5	Devek	---	1.180	1.180		
Neful Ağa	Güzel	2	231	6	Evşin	215	756	971		
Toros Ağa	Mehmed Ağa	3	250	8	Barıksor	117	851	961		
Halil Ağa	Şaban Ağa	4	322	8	Nezkib	---	927	927		
Ömer Ağa	Ovanes Ağa	5	72	5	Pekeriç	1.118	229	1.246		
Haçator Ağa	Şerif Ağa	6	245	10	Tonez	513	679	1.192		
Kigork Ağa	Abbas Ağa	7	259	18	Barasnik	7	967	974		
Y E K Ü N								1.969	5.599	7.568

¹⁷ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.129

ارزخان سنجاشی
کلیه قضایا

اسامی و معاول	اسامی و مدبیر	تاریخ	نوع	تاریخ	تاریخ	نوع	نوع	نوع	نوع
صالح افندی	محمد افندی	۱	۲۸۶	۵	دولت	۰	۱۱۸۰	۱۱۸۰	۱۱۸۰
نفول افندی	کوزلک	۲	۲۴۱	۶	اوشماز	۲۱۵	۷۵۳	۹۷۱	۹۷۱
طوس افندی	محمد افندی	۳	۲۵۰	۹	بالاکچه	۱۱۷	۵۵۱	۹۶۱	۹۶۱
خللا افندی	شعاز افندی	۴	۲۳۲	۸	ترک	۰	۹۳۷	۹۳۷	۹۳۷
عمر افندی	اوران افندی	۵	۷۳	۸	کلیه	۱۱۸	۲۴۹	۱۳۳۶	۱۳۳۶
نجاط افندی	شیر افندی	۶	۲۱۵	۱۰	طوبه	۵۱۳	۶۷۹	۱۱۹۳	۱۱۹۳
کهنه افندی	جاسر افندی	۷	۲۵۹	۱۸	بولسا	۷	۹۶۷	۹۶۷	۹۶۷
	بکور		۱۶۶۰	۶۰		۱۹۶۹	۵۵۹۹	۷۵۶۸	۷۵۶۸

ERZİNCAN SANCAĞI KURUÇAY KAZASI ¹⁸									
Esami-i Muavin	Esami-i Müdür	Daire	Hane	Karâ Mülhakası	Nahiye Merkezi	Nüfus u Zekûr		İcmâl Nüfus	
						Gayr-i Müsim	Müslim		
Hasan Ağa	Kiğork Ağa	1	457	6	Armudan	1.049	579	1.616	
Ohannes Ağa	Bekir Efendi	2	572	10	Erhami	68	1.598	1.668	
Mustafa Efendi	Hamza Efendi	3	338	11	Kuzkışla	19	1.149	1.161	
Süleyman Ağa	Ali Bey	4	159	13	Sekerkoçeri	---	352	352	
Halil Ağa	Hüseyin Ağa	5	336	15	Horviş	---	818	818	
YEKÛN			1.762	55		1.134	4.486	5.626	

¹⁸ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.130

ERZİNCAN SANCAĞI									
REFAHIYE KAZÂSI ¹⁹									
Esami-i Muavin	Esami-i Müdür	Daire	Hane	Karâ Mülhakası	Nahiye Merkezi	Nüfus_u Zekûr		İcmâl Nüfus	
						Gayr-i Müslim	Müslim		
Lefter Ağa	Halil Efendi	1	247	13	Gercanis	145	814	959	
Ohannes Ağa	Halil Bey	2	273	10	Melikşerif	150	982	1.133	
Halil Efendi	Mustafa Efendi	3	256	12	Altkendi	100	805	905	
Kostan Ağa	Osman Ağa	4	232	13	Salur	125	730	445	
Penapot Ağa	Mehmed Ağa	5	362	16	Zevker	235	1.019	1.249	
Yani Ağa	Reşid Efendi	6	301	31	Kazviran	120	1.121	1.249	
Tatos Ağa	Haşim Ağa	7	376	31	Kereş	130	1.294	1.524	
İsmail Ağa	Ömer Ağa	8	383	19	Kerar	---	1.176	1.176	
YEKÛN			2.330	145		1.005	9.027	9.032	

¹⁹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.130

سینماچی		تورکی ای قوشمال		ارزینجان			
اسامی معماران	اسامی مهندس	اسامی خاندانداران	اسامی کسب و کار	اسامی کسب و کار	اسامی کسب و کار		
حسین اغا	گنفر قارا اغا	۱	۲۵۷	۶	۱۰۹۷	۵۶۸	۱۶۶۶
اوچاقلی اغا	بکر افندی	۲	۵۷۲	۱۰	۶۸	۱۵۹۱	۱۶۳۸
مصطفی افندی	همزاد افندی	۳	۳۳۸	۱۱	۱۹	۱۱۹۹	۱۱۶۶
سیلان اغا	علی پاشا	۴	۱۸۹	۱۳	۲۵	۳۵۳	۳۵۳
خیلی اغا	حسین اغا	۵	۲۳۶	۱۵	۲۵	۵۱۸	۵۱۸
	بکر افندی	۵	۱۷۶۲	۵۵	۱۱۳۴	۴۸۸۶	۵۶۲۲
(۱۰۰ نفر)							
لقمچا اغا	خیلی افندی	۱	۲۴۷	۱۳	۱۴۵	۸۱۲	۸۵۹
اوچاقلی اغا	خیلی پاشا	۲	۲۷۳	۱۰	۲۸۰	۹۸۳	۱۲۳۳
خیلی افندی	مصطفی افندی	۳	۳۵۶	۱۲	۱۰۰	۸۰۵	۹۰۵
قوسمان اغا	عثمان اغا	۴	۳۳۳	۱۳	۲۳۵	۷۳۰	۶۶۵
پنابور اغا	محمد اغا	۵	۳۶۲	۱۶	۲۳۵	۱۰۱۹	۱۲۴۹
بانو اغا	رشید افندی	۶	۲۰۱	۲۱	۱۲۰	۱۱۲۱	۱۲۴۹
طاهر اغا	هاشم اغا	۷	۳۷۶	۲۱	۱۳۰	۱۳۹۴	۱۵۳۴
اسماعیل اغا	عمر اغا	۸	۲۸۲	۱۹	۱۱۷	۱۱۷۶	۱۱۷۶
	بکر افندی	۸	۲۴۳۰	۱۴۵	۱۰۰۵	۵۰۲۷	۹۰۳۲

RÜSÛMAT DAİRESİ²⁰		
	Erzurum Rüsumat Nazırı Rahmi Efendi Kontrol Me'muru İsbandoni Efendi	Saniye
ERZURUM RÜSÛM-U SİTTE MÜDİRİYETİ		
BİTLİS RÜSÛM-U SİTTE MÜDİRİYETİ	VAN RÜSÛM-U SİTTE MÜDİRİYETİ	ERZİNCAN RÜSÛM-U SİTTE MÜDİRİYETİ²¹
		Müdür : Hafız Mustafa Efendi Başkâtib: Zekeriyya Efendi

²⁰ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.140

²¹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.140

۱۲۰

رستوران ارضی		
ثانیہ	ارضی و رستوران سوسٹہ ناظر رحیمی افندی قونظورلہ ناموی اسپاندونی افندی	
محاسبہ قلمی		بیتری قلمی
محاسبہ بی ابراہیم زافق افندی رفیق محمد خالد افندی معاون اسماعیل حق افندی مفید محمد امین افندی		باشکاتب ابراہیم حق افندی مسور یوسف ضیاء بک مفید احمد ضیاء بک مبیس یوسف افندی
اوراق صحیحہ بانڈی رولہ ناموی محمد افندی محافظ اوراق توفیق افندی صندوق امینی صرافیم افندی		
ارضی رستوران سوسٹہ ارضی		
ادارہ کاتبی عبد الرزاق افندی توتون مفتشی ثروت بک توتون مفید ضیاء افندی		
رستوران سوسٹہ ارضی ارضی	رستوران سوسٹہ ارضی ارضی	رستوران سوسٹہ ارضی ارضی
مدیر حافظ مصطفی افندی باشکاتب زکیا افندی	مدیر حمدی بک باشکاتب مصطفی افندی صندوق امینی مصطفی افندی	مدیر محمد ضیا افندی باشکاتب ثابت افندی

141

		KEMAH MEMLİHA MÜDÜRİYETİ ²²	
		Müdür: Halid Efendi Başkâtib: Arslan Efendi	
DOKSANALTI SENESİ UMUMİVARİDATI			
	Kuruş	Santim	
Duhan	1.176.342	2	
Meskerat	64.183	75	
Tuz	1.752.475	96	
Evrak	406.287		
	3.399.287	80	

۱۴۱

کمالی مملکتی	واریت مملکتی	اقول مملکتی
مدیر خالد افندی	مدیر مصطفی طلافندی	مدیر ابراهیم افندی
باشکاتار سلا افندی	باشکاتب طلعت افندی	باشکاتب محمد افندی

طقتنا التي سنه ۱۲۹۶ واریت		
	غروش	سانتم
دخانی	۱۱۷۶۳۴۲	۲-
مسکرات	۶۴۱۸۳	۷۵
طوز	۱۷۵۳۳۷۵	۹۲-
اوباق	۴۰۶۲۸۷	
	۳۳۹۹۳۸۷	۷۰

²² H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.141

TELGRAF VE POSTA İDARESİ²³	
ERZURUM MÜLHAKATI²⁴	
Erzincan Telgraf ve posta Müdürü: Raif Efendi Türkçe Muhabere Me'muru: Hüseyin Efendi İzzet Efendi Ahmed Efendi Süleyman Efendi Başçavuş: Ömer Ağa Gümüşhane Tatarı: Kemahlı Mehmed Ağa	
Tercan telgraf me'muru: Mehmed Habib Efendi	

تلغراف و پوستلاریسی	
ارخر و ملحقاتی	
ارزنجان تلغراف و پوسته مدیران افندی ترکیه مخابره ماموری حسین افندی عزیزت افندی احمد افندی سلمان افندی باشچاوشوغ مر اغا کشیش آنز تاتاری کماخلی مه مد اغا	یازنورد تلغراف و پوسته مدیر ارسل افندی قلمه تلغراف و پوسته مامور محمد شامل افندی تر جان تلغراف ماموری محمد جید افندی تلغراف ماموری محمد افندی

²³ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.144

²⁴ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.144

POSTA TARİFESİ ²⁵			
<p>Şerefsunuh eden İrade-i Seniyye-i Hazret-i Padişahî mucibince Postahane-i Amirenin mektub ve emanet ta'rifesinden bu def'a bazı eşya ta'rifesi ta'dil edilmiş olduğundan Ta'rife-i Cedide mucibince postalar ile nakl olunan mekâtib ve emanet için ahzı icab eden ücret</p>			
MEKTUB VE EMANET TA'RİFESİ			
<p>Kadimden berü beyn-el nas meşhur ve musta'mel olan kıyyenin üç dirhem a'sarı hesabıyla on gram i'tibar olunarak beher on gramlık mektuptan bir saatten yüz saat mesafeye kadar altmış para ve yüz bir saatten iki yüz saat mesafeye kadar üç kuruş ve iki yüz bir saatten ilerüsü için Hudud-u Hakâniyyede nihayet mesafeye kadar altı kuruş ücret ahz olunur ve on gramdan fazla gelen mekâtibden fazlasına nisf ücret zam olunur.</p>			
<p>Altun emanetin beher bin kuruşu için saatte üç sim mecdiyenin kezalik beher bin kuruşu için saatte altı kuruş ücret almır.</p>			
POSTALARA TEVDİ'İ OLUNACAK MEKÂTİB VE MATBUAT ÜZERİNE YAPIŞTIRILACAK PULLAR ESMAZ VE ELVANI			
Fî-Kuruş	Elvanı	Fî-Para	Elvanı
20	Kırmızı	40	Sarı
5	Ma'i	20	Yeşil
2	turuncu	10	Mor

²⁵ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.148

۱۶۸

پوسته تعرفه سی

شرفستوح ایدن اراده سنیه حضرت پاهی موجینه پوسته خانه
عامونک مکتوب و امانات تعرفه سندن بود فعه بعض اشیا تعرفه سی
تعديل ایدلش اولدقندن تعرفه جدیده موجینه پوسته لرابله نقل
اولان مکاتیب و امانات ایچکی اشد ایجا: اولدقون

مکتوب و امانات تعرفه سی

قدیمد نبرو بین الناس مشهور و مستعمل اولان قیه نکه اوج درهمده
اعشاری حسابیله اون غرام اعتبار اولنه رقیه راون غراملق مکتوبک
بر ساعتک یوز ساعت مسافریه قدر الشمس پاره و یوز بر ساعتک ایکوز
ساعت مسافریه قدر اوج غروش و ایکوز بر ساعتک ایلر و سیچون حدود
خاقانیه نه نهایت مسافریه قدر التي غروش اجرت اخدا اولنور و اوت
غرامدن فضلہ کلان مکاتیبک فضلہ سنه نصف اجرت ضم اولنور

التون امانتک بهریک غروشی ایچون ساعتک اوج و سیم مجیدیر نکه
کذلک بهریک غروشی ایچون ساعتک التي غروش اجرت اولنور

پوسته تعرفه سی اوج اولنور ایچون مکتوب و مطبوعه اوزارلر
یاپشکن رقیه پوللر امانات و الوانی

غروش	الوان	پناره	الوان
۲۰	قورمزی	۴۰	صاری
۰۵	ماث	۲۰	یشیل
۰۲	طوبخی	۱۰	مور

VİLÂYETİN DOKSAN YEDİ SENESİ BÜTÇESİDİR ²⁶		
VARİDÂT		
	Kuruş	Para
Vergi	4.272.577	
Bedelât-ı Askeriyye	1.462.568	
A'sar	10.597.582	
Ağnam	3.178.074	
Orman	6.600	
Harc-ı Muhâkeme	506.258	
Tapu	289.726	
Evrak-ı Sahiha	316.523	
Rüsûmat-ı Saire	29.065	
YEKÛN	20.739.273	
MESARİFAT		
Dâhiliye	6.208.307	
Maliye	4.281.255	
Şer'iyye	275.924	
Adliye	974.492	
Ma'arife	85.492	
Nafia	396.828	
Sıhhiyye	960	
YEKÛN	12.223.270	

²⁶ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.150

۱۵۰

ولایت طقساید کے سرکاری ہسپتالوں کی

واردات

بارہ	غروثر
	۶۴۸۴۵۷۷
	۱۶۶۳۵۶۸
	۱۰۰۵۹۷۵۸۳
	۳۱۷۸۰۷۳
	۰۲۶۰۰
	۵۰۶۳۵۸
	۲۱۹۷۳۶
	۳۱۶۵۳۳
	۰۳۰۰۶۵
	۲۰۷۳۹۳۳

مصارفات

داخلیہ	۶۲۰۸۳۰۷
مالیہ	۳۲۸۱۲۵۵
شرعیہ	۲۷۵۹۳۳
عدلیہ	۹۷۳۳۹۳
معارفہ	۸۵۹۹۲
نافیہ	۳۹۶۸۲۸
صحیہ	۹۶۰
یکونہ	۱۲۲۳۳۲۷۰

TEDAVÜLDE BULUNAN MESKÛKAT-I OSMANİYYENİN ZİRDE VEZİN VE AYARLARI ²⁷								
NEV'İ MESKÛKAT	EVZÂN-I CEDİDE					EVZÂN-I ATİKA		
	Gram	Desi Gram	Santi Gram	Millî Gram		Dirhem	Kır' at	Otuz iki
Beş yüz kuruşluk altın	36	1	9	5		11	4	
İki yüz elli kuruşluk altın	18	0	6	7		5	10	
Yüz Kuruşluk altın	7	2	3	9		2	4	
Elli kuruşluk altın	3	6	1	9		1	2	
Yirmi beş kuruşluk altın	1	6	0	8		0	9	
Sim yirmi kuruşluk	24	1	2	0		7	8	
Sim on kuruşluk	12	4	6	7		3	12	
Sim beşlik	6	0	3	2		1	11	
Sim iki kuruşluk	2	4	1	3		0	12	
Sim bir kuruşluk	1	2	0	6		0	6	
Sim yirmi paralık	0	6	1	3		0	6	

²⁷ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.152

مصع اولدینغی کبی شققن نشاننک بریحی و ایکنی دتبه لرینک اوردن سیردی
درجه لرینک کورن کذلک مصعدر

تلاولک بولنا منسکون ایکنانینک اوزونلر

نوع مسکونات	اوزان جلیلا				اوزان عتیق		
	۱۰۰	۱۰	۱	۰.۱	۱۰۰	۱۰	۱
بشوزغرو شلق التون	۳۶	۱	۹	۵	۱۱	۴	
ایکوزغرو شلق التون	۱۸		۶	۷	۵	۱۰	
بوزغرو شلق التون	۷	۶	۴	۹	۴	۴	
اللغرو شلق التون	۳	۶	۱	۹	۱	۲	
یکرمی بشوزغرو شلق التون	۱	۶		۹		۹	
سیم یکرمی بشوزغرو شلق	۳۶	۶	۴		۷	۳	
سیم اونغرو شلق	۱۲	۱	۶	۷	۳	۱۲	
سیم بشوزغرو شلق	۶		۳	۶	۱	۱۱	
سیم ایکی بشوزغرو شلق	۴	۶	۱	۳		۱۲	
سیم برغرو شلق	۱	۶		۶		۶	
سیم یکرمی باره لک		۶	۱	۳		۶	

154-155

ZİRDE SANCAKLAR DÂHİLİNDE KÂİN KAZÂLARDA BULUNAN
MÜSLİM VE GAYR-İ MÜSLİM NÜFUS-U ZEKÛR İLE HANE VE
KARÂSININ MİKTARINI MÜBEYYİN CEDVELDİR.²⁸

154

ERZURUM SANCAĞI ²⁹									
	Karâ	Hane	Nüfus-u Zekûr						
			Yahudi	Protestan	Katolik	Rum	Ermeni	İslâm	Yekûn
Tercan Kazâsı	168	3.948	-	-	-	199	3.550	11.274	15.023

155

ERZİNCAN SANCAĞI ³⁰						
	Karâ	Hane	Nüfus-u Zekûr			
			Ermeni	Rum	İslâm	YEKÛN
Erzincan Kazâsı	132	8.394	5.290	34	16.829	24.143
Refahiye Kazâsı	141	2.894	466	539	8.027	9.032
Kemah Kazâsı	68	2.852	1.847	122	5.599	7.568
Kuruçay Kazâsı	55	1.762	1.134	0	4.486	5.620
YEKÛN	396	15.902	8.727	695	34.941	44.363

²⁸ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.154 Erzurum, Bayburd ve Bayezid Sancakları s.154,155)

²⁹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.154 (Tercan o tarihlerde Erzurum Sancağına bağlı bir kaza idi.)

³⁰ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.155

۱۵۶

نور دین محمد سنجاقلی خانلاری قاضی قضاوتی بولمیشدی
 و نخل مریستلر کور ایلیخاندا قاضی قضاوتی بولمیشدی

۱۵۵

ارزنجان بستانلی						
	ک	ق	نقوس کور			بکون
			ارمنی	روم	اسلام	
ارزنجان قضاوسی	۱۳۲	۱۸۹۸	۵۲۹۰	۳۶	۱۶۱۶۹	۲۳۱۶۳
رفاهییه قضاوسی	۱۸۶	۲۸۹۴	۴۶۶	۵۲۹	۸۰۲۷	۹۰۳۲
کاخ قضاوسی	۳۸	۲۸۵۹	۱۸۴۷	۱۲۲	۵۵۹۹	۷۵۶۸
قوری قاضی	۵۵	۱۷۶۳	۱۱۳۶	۰	۴۶۸۶	۵۶۲۰
بکون	۳۹۶	۵۹۰۲	۱۷۲۷	۶۹۵	۳۲۹۵۱	۴۴۳۶۳

DÂHİL-İ VİLÂYETTE KÂİN ME'ABİD VE EMÂKİN MİKTARINI
MÜBEYYİN CEDVELDİR.³¹

156-157

ERZURUM SANCAĞI					
TERCAN KAZÂSİ. ³²					
Cevami ve Mesacid	35	Debboy-u Askerî	-	Baruthane	-
Tekke ve Türbe	2	Mekteb-i İdadi	-	Mumhane	-
Mekteb-i Rüştîye	-	Matbaa	-	Mevitabhane	-
Mekteb-i Sıbyan	1	Telgrafhâne	1	Bezirhane	18
Medrese	16	Kabristan	12	Boyahane	-
Kilise	32	Çeşme	42	Debağhane	-
Kışla-i Askerî	1	Köprü	11	Fırın	3
Hastahane	-	Dükkân	57	Değirmen	94
Çayhane	-	Hamam	1	Deytek دنتك	32
Kal'a	-	Oda ve Mağaza	593	Han	3
İstihkâm	-	Gazino	-	Kordun قوردون	-
Marangoz	-	Meyhane	2	Arsa	77 0
Demirhane	-	Anbar	60	Yaylak	6
Karakolhane	-	Kireçhane	-	Kaplıca	-
Gümrük	-	Sabunhane	-		

³¹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.156³² H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.156-157. (Tercan o tarihlerde Erzurum Sanacağına bağlı bir kaza idi.)

۱۵۶

داخلی و خارجی کتب معابد و اماکن مقلد رینی مبین
جدول

افزودہ سنجائی

کتاب	افزودہ	اوه قضای	یاسیناوری	کتابی قلم	خدیجی	افزودہ	تفاوت
جوامع و مساجد شریف	۳۶	۹۱	۳۹	۱۸	۷	۱۱۳	۳۸
تکیہ و تریبہ	۵۸	۹	۱۱	۰	۳	۲	۲
مکتب رشیدیہ	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۰
مکتب صبیان	۳۵۰	۱۷۰	۳۰	۹	۳۵	۱۰۸	۱
مدرسہ	۳۵۱	۱۱۰	۶۵	۳۰	۳۲	۳۲	۱۶
کلیسا	۱۶۴	۴	۲۱	۳۹	۱۸	۷	۳۲
حکومت قزاق	۵	۰	۱	۱	۱	۰	۱
فیلڈ عسکری	۵	۰	۰	۰	۱	۰	۱
خستہ خانانہ	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
چرخانہ	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰
طعمہ	۳	۱	۰	۰	۱	۰	۰
استحکام	۱۳	۱۳	۰	۰	۰	۰	۰
میرانقوز و ترمینا	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قزوغول خانانہ	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کمران	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
دکوی عسکری	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
مکتب اعدادی	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
مطبوعہ	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
تلفاف خانانہ	۴	۱	۰	۰	۱	۰	۱
قزستان	۶۱۳	۹	۲۱۰	۹	۳۱	۳۲	۱۲
چشمہ	۷۵۰	۲۱۷	۱۳۷	۴۵	۱۷۳	۲۱	۴۲
کبری	۳۹۸	۰	۰	۱۰	۳	۵	۱۱
دکان	۳۹۱	۴۵	۱۳۳	۰	۹۴	۲۱	۵۷
مسام	۱۸	۱۲	۰	۰	۰	۰	۱
اوطہ و مغازہ	۱۰۹۳	۲۷۱	۲۴	۲۵۰	۱۹۰	۲۶۱	۵۹۳
غازینو	۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰
منجانہ	۴۳	۱۶	۰	۳۹	۵	۰	۲

ERZİNCAN SANCAĞI³³

	Kuruçay Kazası	Kemah Kazası	Refahiye Kazası	Erzincan Kazası	YEKÜN
Camii Şerife	60	30	43	129	174
Mesacid-i Şerife	8	11	38	80	137
Tekke	-	-	1	1	1
Türbe	2	5	1	13	21
Mekteb-i Rüşdiye	-	1	-	1	2
Medâris	1	6	1	21	29
Mekteb-i Sıbyan-ı İslâm	20	40	25	155	240
Mekteb-i Sıbyan-ı Hristiyan	4	10	7	37	58
Kilise	5	10	13	36	64
Hükümet Konağı	-	1	1	1	3
Telgrafhane	-	-	-	1	1
Kışla	-	-	-	1	1
Hastahane	-	-	-	1	1
Çayhane	-	-	-	1	1
Hamam	-	1	-	6	7
Fırın	1	3	1	14	19
Değirmen	60	34	200	253	547
Debbağhâne	-	-	-	3	3
Debboy-u Askerî	-	-	-	1	1
Aba Fabrikası	-	-	-	1	1
Dükkân	4	217	10	1450	1681
Han	1	5	1	8	15
Bezirhâne	-	10	-	10	20
Kibrit Fabrikası	-	-	-	1	1
Kaplıca	-	-	-	2	2

³³ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.158

۱۵۸

ارزنجان سنجاشی

کتاب	تعداد	قیمت	مجموعه	قیمت	تعداد
جوامع شریفه	۲۰	۳۰	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹
مسیح احمد شریفه	۱	۳۵	۸۰	۱۳۴	۱۳۴
تکلیف	۱	۱	۱	۱	۱
مکتب رشیدی	۱	۱	۱۲	۱۳	۱۳
مکتب رشیدی	۱	۱	۱	۲	۲
منارس	۱	۱	۲۱	۲۲	۲۲
مکتب صیدان اسلام	۲۰	۳۰	۱۵۰	۱۷۰	۱۷۰
مکتب صیدان رشیدی	۱	۱۰	۲۲	۲۳	۲۳
کلیسا	۵	۱۰	۱۳	۲۶	۲۶
حکومت قونانی	۱	۱	۱	۲	۲
تلفراخوانه	۱	۱	۱	۱	۱
فئله	۱	۱	۱	۱	۱
خسته خانه	۱	۱	۱	۱	۱
چرخانه	۱	۱	۱	۱	۱
حمام	۱	۱	۱	۱	۱
فردوس	۱	۲	۱۲	۱۳	۱۳
دکترمن	۱	۲۲	۲۰۰	۲۲۲	۲۲۲
دباغخانه	۱	۱	۱	۲	۲
دایره عمری	۱	۱	۱	۱	۱
عراق شریفه سی	۱	۱	۱	۱	۱
دکان	۱	۳۱۷	۱۰	۳۲۷	۳۲۷
خانه	۱	۵	۱	۶	۶
بازارخانه	۱	۱۰	۱۰	۲۰	۲۰
کسرت فابریقه سی	۱	۱	۱	۲	۲
قابلیعه	۱	۱	۱	۲	۲

VİLÂYETİN HUBUBAT VE NEBATAT İSTATİSTİK CEDVELİ ³⁴										
	Bakla Kile	Mercimek Kile	Nohut Kile	Darı Kile	Çavdar Kile	Zekrek Kile	Arpa Kile	Sarıbaş Kile	Buğday Kile	
Erzurum Sancığı	20	800	80	25.000	90.000	7.000	875.000	300.000	1.314.500	
Bayezid Sancığı	-	190	10	6.060	-	3.700	184.390	-	374.720	
Erzincan Sancığı	-	-	1.510	10.240	-	2.520	155.480	-	537.120	
Bayburd Sancığı	-	-	-	8.000	61.000	100	492.000	513.000	425.000	
YEKÛN	20	990	1.600	53.800	151.000	13.220	1.706.870	813.000	2.652.350	
	İncir Kile	Nar Kile	Bamya Kile	Duhan Kile	Ceviz Kile	Kuşna Kile	Mısır Kile	Pirinç Kile	Fasülye Kile	
Erzurum Sancığı	-	-	-	-	1.000	3.500	8.000	-	400	
Bayezid Sancığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Erzincan Sancığı	100	500	2.000	1.290	2.740	-	-	-	4.810	
Bayburd Sancığı	-	-	-	-	4.750	2.900	4.300	3.000	-	
YEKÛN	100	500	2.000	1.290	8.990	6.400	12.300	3.000	5.210	

³⁴ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.160

VİLÂYETİN HUBUBAT VE NEBATAT İSTATİSTİK CEDVELİ ³⁵										
	Üzüm Kile	Armut Kile	Elma Kile	Kiraz Kile	Vişne Kile	Kavun Karpuz Kile	Patate Kile	Soğan Kile	Pamuk Kile	
Erzurum Sancağı	65.000	51.820	58.435	25.470	60.000	150.000	56.000	120.000	-	
Bayezid Sancağı	-	50	100	-	-	5.000	-	25.000	-	
Erzincan Sancağı	67.500	73.450	10.000	3.600	7.450	355.000	20.000	304.500	11.325	
Bayburd Sancağı	24.770	36.420	55.310	8.490	3.520	60.000	1.250	32.500	1.320	
YEKÛN	157.270	161.660	123.875	37.560	70.970	470.000	77.650	472.000	15.645	
	Lahana Kile	Şalgam Kile	Çiriş Kile	İğde Kile	Erik Kile	Zerdali Kile	Şeftali Kile	Tut Kile	Ayva Kile	
Erzurum Sancağı	410.000	53.000	-	175	68.400	20.000	11.000	90.000	10.000	
Bayezid Sancağı	54.000	5.600	-	-	1.000	2.000	-	-	-	
Erzincan Sancağı	30.000	320	-	-	19.500	186.000	7.000	210.000	1.000	
Bayburd Sancağı	12.500	1.200	-	-	15.700	11.890	2.960	304.270	560	
YEKÛN	82.650	57.830	-	175	114.600	220.890	20.960	604.870	11.560	

³⁵ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.161

VİLÂYETİN HAYVANAT İSTATİSTİK CEDVELİDİR ³⁶											
	İğdiş Aded	Kısrak Aded	Ayır Aded	Dana Aded	İnek Aded	Boğa Aded	Malak Aded	Manda Aded	Öküz Aded		
Erzurum Sancığı	1.311	4.300	4.217	36.300	97.510	3.900	7.800	19.540	115.470		
Bayezid Sancığı	1.856	5.227	1.283	4.400	12.690	1.969	863	2.792	12.421		
Erzincan Sancığı	200	3.284	1.899	5.044	17.940	1.367	801	5.462	10.576		
Bayburd Sancığı	169	1.548	331	6.600	10.020	145	675	1.310	14.900		
YEKÜN	3.536	14.353	8.230	52.344	129.178	7.381	20.139	29.134	153.367		
	Himar Aded	Ester Aded	Oğlak Aded	Dişi Keçi Aded	Teke Aded	Kuzu Aded	Dişi Koyun Aded	Koç Aded	Tay Aded		
Erzurum Sancığı	19.400	320	81.300	111.880	5.418	143.810	295.457	15.550	2.450		
Bayezid Sancığı	1.208	50	9.600	15.900	815	42.900	85.500	4.512	1.996		
Erzincan Sancığı	15.199	1.324	39.300	57.790	2.807	41.611	83.000	4.774	1.724		
Bayburd Sancığı	1.760	375	50.000	79.130	4.336	7.250	98.800	5.275	800		
YEKÜN	19.807	2.069	180.200	264.680	13.366	230.561	562.757	30.121	6.980		

³⁶ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.162

VİLÂYETİN HAYVANAT İSTATİSTİK CEDVELİDİR ³⁷							
	Keçi Kılı Kıyye	Tiftik Kıyye	Yapağı Kıyye	Öküz-Manda Derisi Aded	Keçi Derisi Aded	Arı Kovanı Aded	Deve Aded
Erzurum Sancığı	97.900	-	145.000	13.600	37.800	14.500	-
Bayezid Sancığı	9.000	-	50.000	7.800	13.600	150	175
Erzincan Sancığı	38.000	-	76.000	6.000	33.500	9.537	-
Bayburd Sancığı	29.300	-	40.000	8.700	47.000	19.891	40
YEKÛN	175.200	-	311.000	36.100	131.900	44.078	215

³⁷ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.163

ولانك جهونا انستانت جه اولي

	كچي فيل	لفنيك	مسانكي	اوكور زاناريسي	كچي ديسو	الري قوراي	دور
ازوق وسنجانغ	97900	0	140000	13600	27800	11000	0
بازيد سنجانغ	9000	0	50000	7800	13600	100	178
انجنان سنجانغ	28000	0	72000	6000	23000	9827	0
بابورد سنجانغ	29200	0	40000	8700	47000	19881	20
يگورت	170200		211000	26100	121800	44078	210

DÂHİL-İ VİLÂYET'DE MERÂKID-I MUKADDESLERİ EL-YEVM MEVCÛD VE MÜŞTEHİR ZİYÂRETGÂH-I SAGİR VE KEBİR OLAN ZEVÂT-I İZAMDAN BAZILARI MÜCMELLEN BEYAN OLUNUR. ³⁸

Tercan Kazâsı'nda Akkoyunlulardan Server_i Sultan nam Mama Hatun ve İspir Kazâsı'nda Kibâr-ı Sahabe-i Nebevî'den Seyyid Vakkas Hazretleriyle Davud Halife ve Kara Ahmed defin-i Hak rahmet olmuşlardır. ³⁹

Erzincan'da Cevizini Dağı'nda Âl-i Kerîm'l-Hisâl-i Nebevî'den Aceb Şir Gazi ile Ehlullahdan Pir Mehmed ve Halilullah Çelebi ve Terzi Baba ve dokuzdan müteceviz ûlum-ı zahire ve bâtneyi câmi' ve kerâmet-i zâtiyyeleri lami zevat-ı izâmın türbe-i mahsûsaları cümleye ziyaretgâh olduğu gibi Kemah'da dâhi Âl-i Selçuk'dan Sultan Melik Mengücek Gazi ve Refahiye'de Seyyid Sinan Gazi türbe-i mahsûsalarında mazhar-ı rahmet-i hayy-i lâyemût ve ziyaretgâh-ı sipah-ı âlemi lahut ve nâsut olmuşlardır. ⁴⁰

³⁸ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.164

³⁹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.165

⁴⁰ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.165

داخله لايندر ما اولق سركه اليموج بوجوم شير
 وتلاي تگاه صغير كبر اولق و اعظا ملك بعضين
 حجاب اولق و تلور

ترجان قضا سنده اقيونلردن سرور سلطان نام ما خاتون واسير قضا
 كيار صحابه نبويدن سياتوقا من حضرت تليله داود خليفه و قره احمد
 دفين خاك رحمتا و لشردر

ارزنجانده جريني طاغنده ال كرم لخصال نبويدن عجب شير غاري ايله
 اهل اللهدن پير محمد و خليل الله چلبى و ترزى بابا و طقوزدن متجاوز علوم
 و باطنه بي جامع و كرامت ذاتيه لري لامع زوات عظامك ترثه مخصوص لري
 جمله زيارتگاه اولديغى كى كاخنده زنجى ال سلجوقدن سلطان ملك منكوچ
 غازى و كبار اهل اللهدن كلور يعقوب و على بابا و اسكندر بابا و خطير
 دقوريتناي قضا سنده كرزى قريه سنده زنجى اولاد نبيون و خراسان اهل
 شيخ حسن بابا و رفاهيمه ده سيد سنان غازى ترثه مخصوصه لري
 دظم رحمت حى لايموت و زيارتگاه سياه عالم لاهوت و ناسوت
 اولمش لردر

166

**VİLÂYET DÂHİLİNDE HUSÛLE GELEN MA'MÛLAT VE MENSÛCAT İLE
MEVCÛD BULUNAN ME'ADİN VE ORMAN VE ENHAR VE KAPLICALARIN
NEV'İ VE KEYFİYYATI** ⁴¹

168

ERZİNCAN SANCAĞI'NIN MA'MÛLÂT VE MENSÛCÂTI ⁴²

Livâ-i mezburun makarrı olan Nefs-i Erzincan'da haffafiye ve sarrâciye ve mûtbabiyye ve ehram ve seccâde gibi her nev'i ma'mulat-ı piraye-i çâr sûy-ı husûl ve demir ve gümüşe müte'allık şeyler dahî ma'mul olarak bu cümleden nühas ma'mulâtı Merkez-i Vilâyet'e ve mahall-i sâireye irsal ve senevî on bin kıyye mikdârı nühas i'mal edildiği gibi Mensûcatdan havlu ve hamam takımı ve yünden ma'mul çatma yastık ve oda döşemesi ve iplik alacaları ve bazı karyelerde Acem şalina müşabih şal nesc ve i'mal ve emtia-i mezkûreden Derûn-u Liva'da belağan mâ-belağ sarf olunduktan başka Dersa'âdet'e ve Merkez-i Vilâyete ve mahall-i sâireye dahî irsal ile sarf ve fûruht olunduğu..... Liva-i Mezbur tevâbi'inden Kemah ve Kuruçay ve Refahiye kazâlarında kilim ve keçe ve eldiven ve çorap ve aba gibi yünden mensucat imal olunup derûn-u liva ve etraf enhâda sarf ve fûruht edülür.

Mensucattan Manisa ta'bir olunan iplik alacasından gayet al'a olmak üzere senevi üç dört yüz bin top kadar nefsi-i Erzincan'da gayet i'mal ve her tarafa irsal ile fûruht olunur.

⁴¹ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.166

⁴² H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.168

۱۶۶

ولایت خندان حصوں کے لئے مندرجہ ذیل امور
میں سے کچھ اور انہوں نے لکھ کر بھیج دیے ہیں

۱۶۸

ارزنجان خاندان کے لئے مندرجہ ذیل امور

لواء مزبور کے مقرری اولان نفس ارزنجانندہ نفاذ و سہل جیہ وہ و بیابانہ
واخرام و سجادہ کی ہر نوع معمولات پر ایسے پارسوی حصول فرستہ و کوشش
شیلر رخ معمول اولہ رقی بوجملہ دن بخاس معمولاتی مرکز ولایتہ و محالہ اثریہ
ارسال و ستوی اون بیک قبہ مقدار بخار و اعمال ایلہ کی کہ منسوجات
خاوی و جام طاقی و یو کدن معمول چاتہ یا صدق و اوطار و شہ مسی
و ایلیک الاجہ لری و بعض قریہ لریہ عجم شالندہ شایبہ شال نسج و اعمال ایلہ
مدکورہ دن درون لوارہ بلغا ما بلع صرف اولند قدن بشقہ در سمانتہ
و مرکز ولایتہ و محالہ ساثرہ یردخی ارسال ایلہ صرفہ و شہ ہنڈ اولند ہنڈ شال اولوارہ
مزبور توابعندن کماخ و قوریچای و رفاہیہ قضا لزندہ کابہ و کچہ و ال دیوان
و چوراب و عبا کی یو کدن منسوجات اعمال اولنوب درون نو او اطراف اولنوب
صرف و فرخ اولنوب

منسوجات دن مانسہ تعمیر اولن ان ایلیک الاجہ سنڈک غایتا علا اولنوب
یزہ سنوی اوج در تہ بیلہ طوبی قدر نفس اعمال او ہر طرف ارسال ایلہ فرخ اولنوب

ERZİNCAN SANCAĞINDA OLAN MEADİN⁴³

Refahiye Kazâsında mürdesenk ma'deni olub gerçi bir aralık Dördüncü Ordu'yu Hümâyûn tarafından i'mal ettirilmiş ise muahharen terk olunmuştur.

Kemah Kazâsında Kâin Erkağan Karyesinde dâhi gayet nemalı bir kömür ma'deni bulunup celb edilen numunesine nazaran birinci derecede işti'ale müsteid bulunduğundan Ordu-yu Hümâyûn için Erzincan'da inşa edilmiş olan Aba Fabrikasında celb ve ihrak edilmektedir.

⁴³ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.171

175-176

ERZİNCAN SANCAĞI'NDA OLAN ORMANLAR ⁴⁴

Refahiye Kazâsında müteferrik olarak tulen ve arzen üçer dörder saat miktarı ormanlar olup ekser eşçarı çam ve meşe ağacından ibarettir. Mezkûr ağaçlarından arabalar ile Erzincan ve Kemah ve Eğin Kazâlarına sevk ve fûruht edilir ve Keban Ma'den-i Hümayunu Kalhanesi için dahî yine nehren sevk olunur.

Kuruçay Kazâsı cebellerinde bazı ufak ormanlık olup yalnız mahrukât-ı mahalliyyeye sarf olunur.

۱۷۵

ارزنجانجا الخندك اولان او مانلر
رفاهیه قضا سنده متفرق اوله رق طولاً و عرضاً او چمر
در ديساعت مقدارى اورمانلر اولوب اكثر اشجارى چام

۱۷۶

وميشه اغاجندن عبارتند مذکور اغاجلردن عربيه لرايله ارزنجان
وکماخ واکين قضاالرينده سوق و فروخت ايديلور و کبان
معدنی همایونى قلخانده سیچون دشمنهرا سوق اولنور
قوربچای قضا سی جبالرینده بعضی اوقاق اورمانلق اولوب
یا اکثر محروقات محلیده به صرف اولور

⁴⁴ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.175-176

179-180

ERZİNCAN SANCAĞI'NDA OLAN ENHAR ⁴⁵

Nehri Fırat Erzincan ve Kemah Kazâları vasatından cereyan ederek Keban Ma'den-i Hümayun'u civarında Çat nam mahalde nehr-i Murad ile birleşir ve Gercanis Nahiye dağlarından nebean ve Kemah cihetine cereyan eden Kômür Çayı dahî Kemah Kasabası altında mezkûr Fırat'a mansıb olur.

Kuruçay Kazâsında Kandil Karyesinden nebean ve Şimalden cenuba doğru cereyan eden Kandil Nehri dahî kezalik bazı ufak sular ile birleştikten sonra Karabudak Çayı namını alarak Hosta Sefinesi civarında mansıb olur.

Enhâr-ı mekurenin Erzincan Sancağı dairesinde bulunan mahallerde azlığı ve bazı mevan'n vücudu hasebiyle kelek işlemesi olamaz. Fakat yalnız nehr-i Fırat'ta Kemah'tan aşağı kelek işlemekte ve Eğin ve bazı mahal-i kariyeye zahire vesaire nakl edilmektedir.

⁴⁵ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.179-180

ارزنجانجا سنه اولانها ۷

نهر قره اورتان ارزنجان و کناخ قضايتی وسطندن جریان ايندرک کرات
معدنی هاي اورتان جوارنده چارت، نام معلوم نهر مراد ايله برلشور و و کناخ
ناجه سي و باغلور دن نبعان و کناخ جيتند جريان ايندرک کورچاي دخی مذکور
نهر قره اورتان منصب اولور

شوريجاي قضايت سنه قديم قريه سندن نبعان و شمالدن جنوبه شورجي
جريان ايندرک ندريل نهری دخی کذاک بعضی اوراق صور ايله برلشد کد نصیحه
قره بوراق چايی تامنی له رقی سوسنه سيفنه سي جوارنده نهر قره اورتان منصب اولور

انهار مذکور نکه ارزنجان سنجاشی ناره سنه بولندان محال رفته صوتیک

۱۸۰

از لغی و بعضی موانع و وجودی حسبيله کلاک ایشلیقی قابل اوله مر فقط
یا لکن نهر قره اورتان کاخدن اشاعی کلاک ایشلیکده اولوب کین و بعضی محال قریه
ذخیره وسائره نقل ایدر

ERZİNCAN SANCAĞI'INDA OLAN KAPLICALAR ⁴⁶

Erzincan Kasabası'nda iki saat mesafede Norgâh ve Çakırman Karyeleri
meyânında kükürtlü ve harâreti mu'tedil bir kaplıca olup bazı emraza nef'i
vardır.

Kezalik Erzincan kasabasına iki buçuk saat mesafede Kırışni karyesi altında bir
menbaadan nebean eden ve bazı etba tarafından ve beşni suyu namı tesmiye
kılınan sudan bazen Dersaadet'e ve mahal-i saireye dâhi irsal olunmaktadır.

۱۸۱

ارزنجان پنجاه سال اولاً قابلیجی
ارزنجان قصبه سنه ایکی ساعت مسافده نورکاخ و چاقمان قیصلری
میرنده توکورنی و حرارنی معتدل بر قابلیجه اولوب بعضی امراضه نفعی وارد
نه لاله و ارزنجان قصبه سنه ایکی بچق ساعت مسافده کیروشنی

۱۸۲

قیه سی لنده بر منباعدن تبعان ایدن و بعضی اطبا طرفند و بشتی صورتی
نامی نسیمه قلنان صورتی بعضی ادر سعادت و محال سائره یردخی
ارسال اولنمقده در

⁴⁶ H. 1299 (M.1882) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.181-182

10. H. 1304 (M.1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi

SALNÂME-İ VİLÂYET-İ ERZURUM

HİCRÎ- 1304

RUMÎ – 1303

(M.1887)

10. Def'a

Matbaa-Yı Vilâyet Müdürü Ahmed Efendi Tatarafından Tertib Olunmuştur.

سَيِّدُ النَّامِرِ وَلَايَةُ خَرْقَمَرِ

١٣٠٤ سنة هجرية قمرية
١٣٠٢ سنة رومية

رقم
١٠

مطبعة ولايت مدير احمد افندي قندون ترتيب اولم شدت

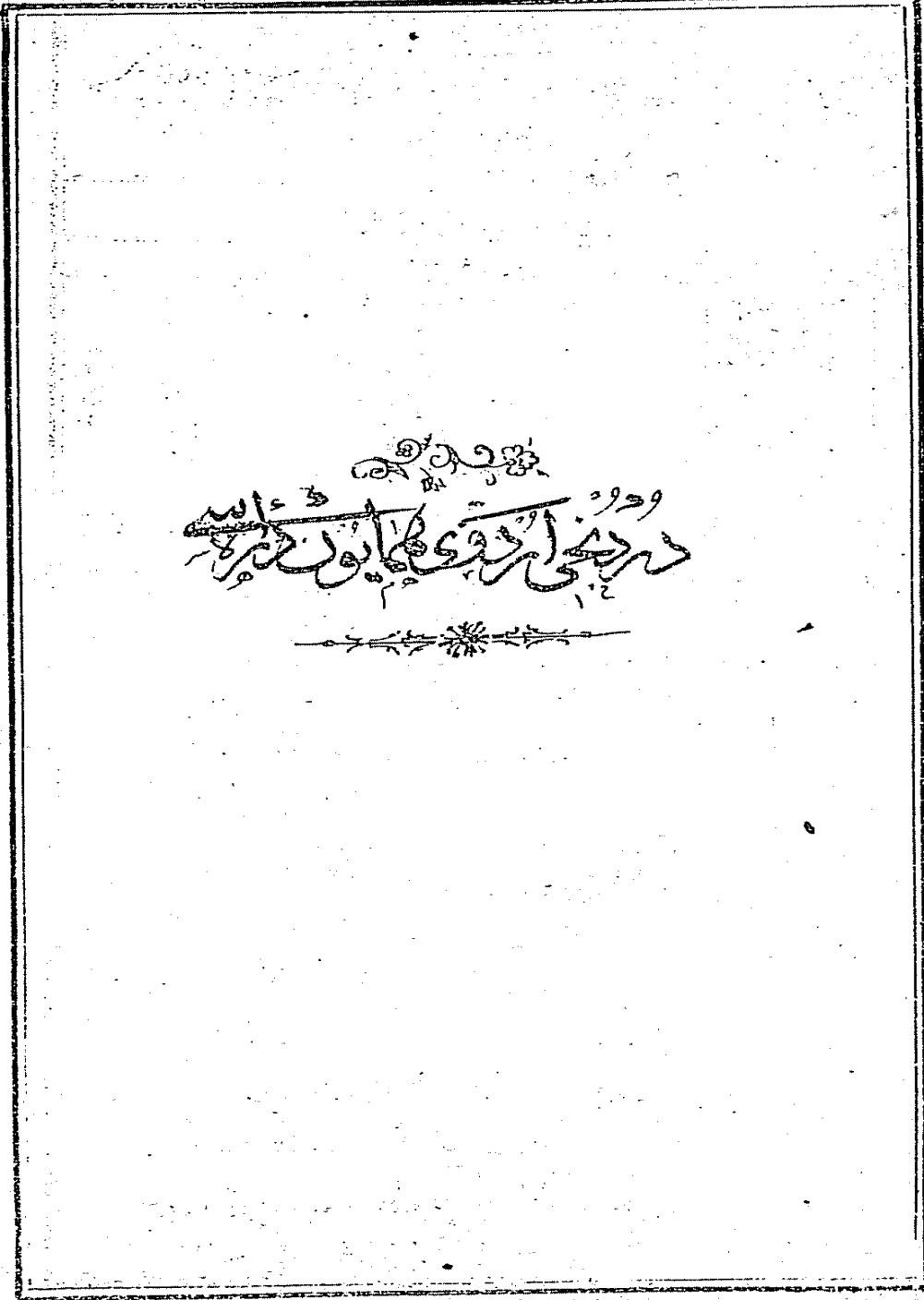

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMAYÛN⁴⁷

⁴⁷ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.195

196

(Ordu-yu Hümâyûn) 200

ERZİNCAN RÜŞTİY-İ ASKERÎ MEKTEBİNİN MÜDÜRÜ ZABITANI HOCEGÂN VE ŞAKİRDANI ⁴⁸

Mekteb Müdürü: Kolağası Ali Rıza Efendi

Arabî Hocası: Mustafa Efendi
Faris Hocası: Ahmed Efendi
Kavaid-i Osmanî Hocası: Mehmed Efendi
Resim Hocası: Kolağası Mehmed Hulusi Efendi
Dâhiliye Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Şakir Efendi
Dâhiliye Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Hulusi Efendi
Lisan-ı Fransuvî Hocası: Mustafa Sırrı Efendi

Arabî Hocası: Hacı Ahmed Efendi
Türkî Hüsn-i Hat Hocası: Hacı Ali Efendi
İmlâ-i Türkî Hocası: Rüşdi Efendi
Dâhiliye Yüzbaşı: Mehmed Nedim Efendi
Coğrafya Hocası: Mülâzım-ı Evvel Mehmed Şükrü Efendi
Riyaziye Hocası: Münhal
Dâhiliye Mülâzım-ı Sânis: Sami Efendi

Aded-i Şâkirdan

Dördüncü Sene	Üçüncü Sene	İkinci Sene	Birinci Sene	Yekûn	
27	38	49	39	171	Talebe-i Müslim
--	3	--	--	3	Gayr-i Müslim
27	41	49	39	174	

ERZİNCAN'DA BULUNAN SANAYİİ ŞUABATI ME'MUR VE ZABITANI

Dabağhâne Memurları	Yüzbaşı Ali Ağa Mülâzım-ı Sâni Abdülkerim Efendi	Terzihâne Memurları	Yüzbaşı Ahmed Ağa Yüzbaşı Hasan Ağa Mülâzım-ı Evvel Münhal Mülâzım-ı Sâni Mustafa Efendi
Fabrika Memurları	Yüzbaşı Mehmed Ağa Mülâzım-ı Evvel Mehmed Ağa Mülâzım-ı Sâni Hasan Ağa	Seraçhâne Memurları	Yüzbaşı Mustafa Efendi Mülâzım-ı Sâni Abdullah Efendi Mülâzım-ı Sâni Hasan Efendi
Dökümhâne Memurları	Yüzbaşı Hasan Ağa Mülâzım-ı Evvel Mahmud Ağa Mülâzım-ı Sâni Ahmed Ağa		

İşbu şubelerde İstihdam kılınan Ser Çavuş, Çavuş, Bölük Emini, Onbaşı ve neferât

Nefer
327

⁴⁸ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.200

(اردوی سماجون)

ارزنجانی شکر عسکر مکتب و ضابطہ خواجگان و شاگردان

مکتب مدیر قول اغا سی علی رضا افندی

عربی خواجہ سی حاجی احمد افندی ترکی حسین خط خواجہ سی حاجی علی افندی املا ترکی خواجہ سی رشیدی افندی داخلیہ یوزباشی محمد ندیم افندی جنرالیہ خواجہ سی ملازم اول محمد شکر افندی زیاضیہ خواجہ سی منجیل داخلیہ ملازم تالیسی مساجی افندی	عربی خواجہ سی مصطفی افندی فارسی خواجہ سی احمد افندی قواعد عثمانی خواجہ سی محمد افندی رسم خواجہ سی قول اغا سی محمد خلوصی افندی داخلیہ ملازم اولی محمد شکر افندی داخلیہ ملازم اولی محمد خلوصی افندی لسان و آرسو خواجہ مصطفی صبر افندی
--	---

عدد شاگردان

درجہ نچینہ	اچھینہ	ایکھینہ	برجھینہ	یکون	طلبہ مسلم
۲۷	۳۵	۴۹	۳۹	۱۷۱	
۲۵	۴۱	۴۹	۲۹	۱۷۴	غیر مسلم =

ارزنجانی بولانی صنایع شکر عسکر و ضابطہ

دباغخانہ مدیر قائم مقام واصف بک صاغقول اغا سی محمد علی افندی طابور کاتبی بسن افندی	۴۴ فابریقہ مدیر بیگاشی مراد افندی بحیر قول اغا لریدن ماکبستہ حسین افندی جراح مصطفی افندی
--	--

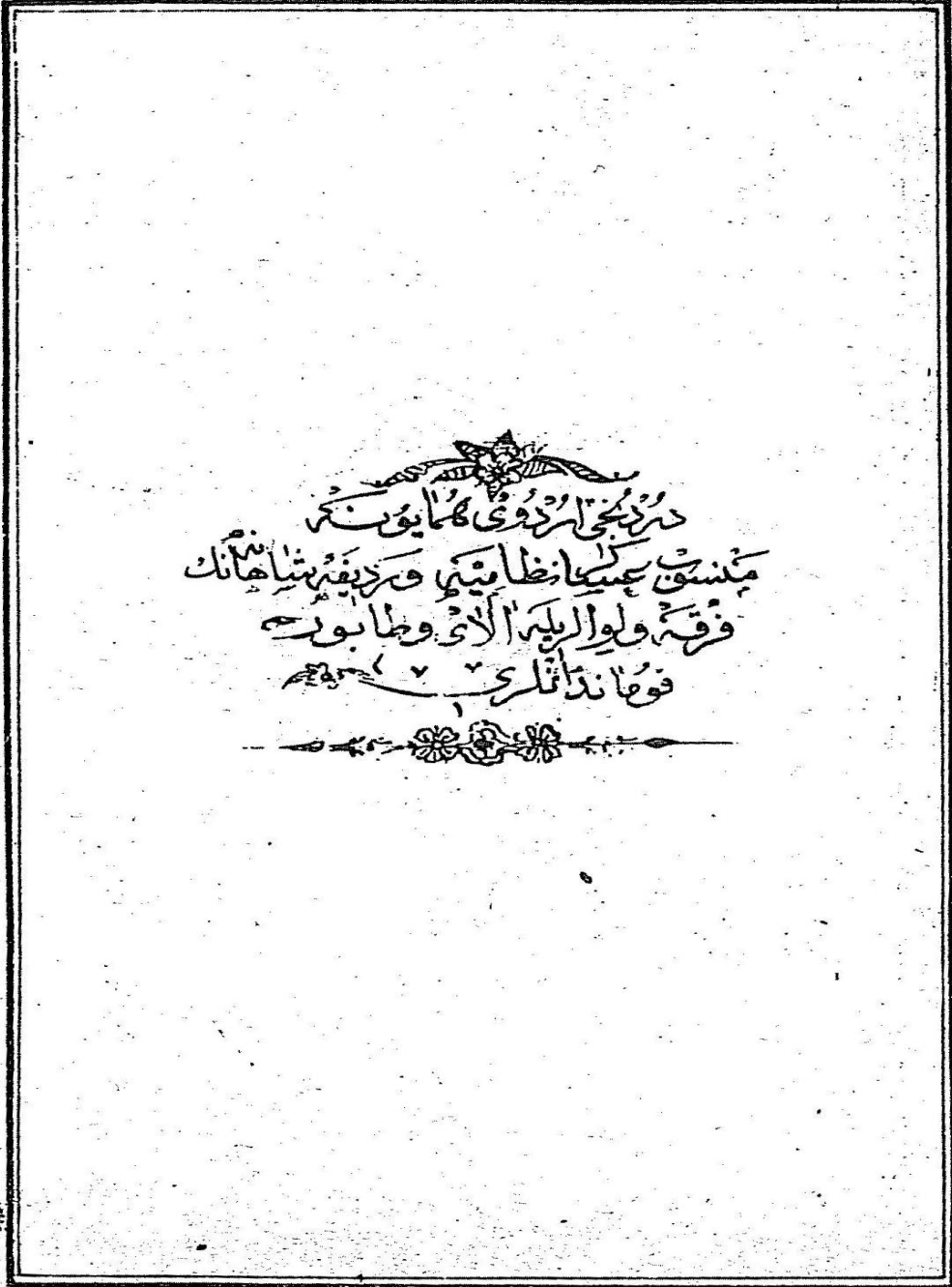
یوزباشی علی اغا ملازم ثانی عبدالکریم افندی	یوزباشی احمد اغا یوزباشی حسن اغا ملازم اول منجیل ملازم ثانی مصطفی افندی
یوزباشی محمد اغا ملازم اول محمد اغا ملازم ثانی حسن اغا	یوزباشی مصطفی صبر افندی ملازم ثانی عبدالکریم افندی ملازم ثانی حسن افندی

اشوب شعبہ لڑا استعمال فلاناں سرچاوش جوش بلوک امینی اونباشی و نضرات

**DÖRDÜNCÜ
ORDU-YU HÜMAYÛNA
MENSUB ASÂKÎR-İ NİZAMİYE VE
REDİFE-İ ŞAHANENİN FIRKA VE
LİVALARIYLA ALAY VE TABUR
KUMANDANLARI⁴⁹**

⁴⁹ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.201

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛNA MENSUB ASÂKİR-İ REDİFE-İ ŞAHANENİN FIRKA VE LİVALARIYLA ALAY VE TABUR KUMANDANLARININ ESAMİSİ ⁵⁰		
ERZİNCAN	SEKSEN BİRİNCİ ALAY	
Miralay: Mustafa Bey Birinci Binbaşı: Kâmil Efendi Üçüncü Binbaşı: Salih Efendi	Birinci Mecidî Dördüncü Mecidî	Kaymakam: Emin Bey İkinci Binbaşı: Yusuf Ağa Dördüncü Binbaşı: Osman Efendi

(ار دوی بهایون)

طبیب صباغقول اغاسی علی افندی اجزاجی شمس الدین افندی جراح صالح افندی

ارزنجان	سکسار بچی الای
قائم مقام امین بلش ایکنجی بیگاشی یوسف اغا در دنجی بیگاشی عثمان افندی	میرالای مصطفی بلش بیکنجی بیگاشی کامل افندی اولجی بیگاشی صالح افندی

⁵⁰ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.209

211 (ORDU-YU HÜMÂYÛN)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛNA MENSUB SINIF-I TALİ-İ REDİF FIRKA VE LİVALARIYLA ALAY VE TABUR KUMANDANLARININ ESAMİSİ⁵¹		
ERZİNCAN'DA	YÜZ YİRMİ DOKUZUNCU ALAY	
Kaymakam: Tevfik Bey - Beşinci Mecidi		
Birinci Binbaşı: Mehmed Şefik Efendi	Beşinci Mecidi	İkinci Binbaşı: Münhal
Üçüncü Binbaşı: Süleyman Ağa		Dördüncü Binbaşı: Mustafa Efendi

۵۱۱ (اردوی ہمایون)

ارزنجانده	یوزنکریمی ملقوزنجی الای	
قائم مقام توفیق بک شیخی مجیدی		
ایکینجی بیگاشی منحل	شیخی مجیدی	برنجی بیگاشی محمد شفیع افندی
در دنجی بیگاشی مصطفی افندی		اوونجی بیگاشی سلیمان اغا

⁵¹ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.211

237 ASAKİR-İ JANDARMA

ERZURUM SANCAĞI JANDARMA TABURU ⁵²	
ERZİNCAN SANCAĞI İKİNCİ JANDARMA TABURU	
	Binbaşı Kasım Efendi Kâtib Muavini: Abdurrahman Galib Efendi
	Dördüncü Mecidî
Süvari	Birinci Bölük Yüzbaşı Feyzullah Ağa
	Mülazım-ı Evvel: Abd Efendi Mülazım-ı Sanî: Ethem Efendi
Piyade	Birinci Bölük Yüzbaşı: Tosun Ağa İkinci Bölük Yüzbaşı: Hurşid Efendi
	Mülazım-ı Evvel: Mahmud Nedim Efendi Mülazım-ı Sanî: Abdulhalim Efendi Mülazım-ı Evvel: Abdurrahman Efendi Mülazım-ı Sanî: Süleyman Efendi

۲۳۷

(ساکر ژاندارما)

ارزروم سنجاغی ایکنجی زانده قهریطا بوری

ارزینجان سنجاغی ایکنجی زانده قهریطا بوری	
در دنجی مجیدی	بیگاشی قاسم افندی کاتب معاوی عبد الرحمن غالب افندی
ملازم اول عبدی افندی ملازم ثانی ارهم افندی	برنجی بلوک یوزباشی فیض اہ اغا
ملازم اول محمود ندیم افندی ملازم ثانی عبد الحکیم افندی ملازم اول عبد الرحمن افندی ملازم ثانی سلیمان افندی	برنجی بلوک یوزباشی توسون اغا ایکنجی بلوک یوزباشی خورشید افندی

⁵² H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.237

(ASÂKİR-İ JANDARMA) 238

VİLÂYETİN JANDARMA EFRAD VE MEVCUDESİ														
MEVAKÎ	Yekûn	Neferi Piyade	Neferi Süvari	İcmâl	Yekûn	Nefer	Onbaşı	Emin Bölük	Çavuş	Yekûn	Nefer	Onbaşı	Emin Bölük	Çavuş
Erzurum Sancağı I.T.	35	17	18	497	258	205	28	3	14	247	195	22	4	16
Erzincan Sancağı I.T.	10	4	6	219	126	100	16	2	8	93	77	20	1	5
Bayezid Sancağı I.T.	4	3	1	239	63	50	8	1	4	176	147	18	2	9
Bayburd Sancağı I.T.	11	5	6	185	63	50	8	1	4	122	96	16	2	8
YEKÛN	60	29	31	1140	502	405	60	7	30	638	515	76	9	38

(عسكراندره)

ولایت زاندره ایستادفراد موجودی														
مواقع	تخصیلاتاران			صنف پیاده						صنف سواری				
	نا	ن	ن	نا	نا	نا	نا	نا	نا	نا	نا	نا	نا	نا
ارزروم جنانی	۳۵	۱۷	۱۸	۴۹۷	۲۵۸	۲۰۵	۲۸	۳	۱۴	۲۴۷	۱۹۵	۲۲	۴	۱۶
ارزینجان جنانی	۱۰	۴	۶	۲۱۹	۱۲۶	۱۰۰	۱۶	۲	۸	۹۳	۷۷	۱۰	۱	۵
بایزید جنانی	۴	۳	۱	۲۳۹	۶۳	۵۰	۸	۱	۴	۱۷۶	۱۴۷	۱۸	۲	۹
بایورد جنانی	۱۱	۵	۶	۱۸۵	۶۳	۵۰	۸	۱	۴	۱۲۲	۹۶	۱۶	۲	۸
کون	۶۰	۲۹	۳۱	۱۱۴۰	۵۰۲	۴۰۵	۶۰	۷	۳۰	۶۳۸	۵۱۵	۷۶	۹	۳۸

ERZURUM SANCAĞI 250

TERCAN KAZÂSI ⁵³			
		Kaymakam: Mehmed Yemenî i Efendi Naib: Mehmed Halil Efendi Mal Müdürü: Mehmed Tevfik Efendi Sandık Emni: Hüsnî Bey	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		BİDAYET MAHKEMESİ	
Reis : Kaymakam Bey		Reis: Naib Efendi	
A'zâ-yı Tabîiyye	A'zâ-ı Müntahaba	A'zâ: Hacı Muhsin Ağa “ Arutin Ağa A'zâ Mülâzımı: Tevfik Efendi Başkâtib: Hâfız Mustafa Efendi Mustandik Muavini: Hüseyin Rıza Efendi Kâtib-i Sâni: Ahmed Efendi	
Naib Efendi Mal Müdürü Tahrirat Kâtibi	Ahmed Ağa Mustafa Ağa Ohan Ağa Mardiros Ağa		
ME'MURİYN-İ SAİRE		MEKTEB-İ RÜŞTÎ	
Nüfus Me'muru: İbrahim Efendi Kâtibi: Tayyar Efendi M'a Tahrir Vergi Me'muru: Tayyar Efendi Refikî: Sa'ayan Efendi Anbar Me'muru: Süleyman Efendi		Muallî-i Evvel: Muallim-i Sanî: Süleyman R'efet Efendi Miktar-ı Şâkirdanı: 22	

⁵³ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.250

(ارنوزم جماعی)

۴۵۰

ترجمان قضاسی	
<p>قائم مقام محمد بنی بک نائب محمد خالد افندی مال مدبر محمد توفیق افندی تحریرات کاتبی محمد طور سو افندی صندوق امینی حسینی بک</p>	
<p>رئیس دایرة قضایا</p>	<p>رئیس دایرة محکمه سی</p>
<p>رئیس قائم مقام بک</p>	<p>رئیس نائب افندی</p>
<p>اعضای طبیعیه</p>	<p>اعضای منتخبه</p>
<p>نائب افندی مال مدبری تحریرات کاتبی</p>	<p>احمد اغا مصطفی اغا اوجان اغا مار دروین اغا</p>
<p>مأمورین سانسره</p>	<p>مکتب رشیدی</p>
<p>نفوس مأمور ابراهیم افندی کاتبی طیار افندی مع تحریر و برکوک کاتبی طیار افندی رفیق سعیدان افندی انبار مأمور سلیمان افندی</p>	<p>معلم اول معلم ثانی سلیمان افندی مقدار شاکردان</p>

KAZÂYA DAİR MA'LUMAT⁵⁴

Erzurum'un cihet-i garbiyesinde vaki olup şamil olduğu yüz doksan iki karâ ile beraber dört bin iki yüz elli zekûr ve on bin yüz on sekiz enas ki cem'an yirmi dört bin yüz altmış sekiz nüfusu havi ve on iki nahiyeden mürekkeb olan Tercan kazâsıdır ki Merkez hükümeti bulunan (Mama Hatun) Erzurum'a on altı saat ba'ad mesafededir.

İşbu kazânın asar-ı imaraniyetinden otuz altı cevami ve mesacid bir rüştiye mektebi, on medrese ve sıbyan mektebi, bir hükümet konağı, bir askerî kışlası, otuz beş kilise ve manastır, bir telgrafhane, bir hamam, dört han, altmış bab dükkân ve mağaza, bir fırın, yüz otuz altı değirmen, yüz yirmi yaylak ve dokuz yüz iki arsa, kırk beş çeşme, bir kargir köprüsü vardır.

Mahsulat-ı araziyyesi; buğday, arpa, sarıbaş, zekrek, çavdar, darı, nohut, mercimek, bakla, fasulye, küşne, kavun, karpuz, hıyar, soğandan ibarettir. Hayvanat için her nev'i kıyah ve yonca ve sairesi mebzuldür. Kazâ-i mezkûrede âla halı ve kilim ve seccade ve heğbe ve çorab, tozluk nesc ve i'mal olunub derun-u kazâda ve Erzurum'da sarf ve fûruht olunur.

Tercan'da cesim orman olmayub etrafta bulunan bazı cebellerde ufak-tefek pelid meşeliği ve ardıç fidanları bulunursa da yalnız ahali-yi mahalliyeinin intihabına münhasırdır. İcyanen Erzurum'a götürülüp fûruht ederler.

⁵⁴ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.251

(ارضروم سجاغی)

501

قضاایر دایر معلومات

ارضرومک جهت غربیه سندره واقع اولوب شامل اولدیغی بوزطقسان
ایکی قرابله برابر درتبیك سکر بوزالتش ایکی خانه واون درتبیك ایکیوز
اللی ذکور واون بیک بوزاون سکرانات که جمعا یکرمی درتبیك اوچیون
التش سکر نفوسی حاو واون ایکی ناحیه دن مرکب اولان ترجان قضااید
که مرکز حکومتی بولنان (بما خاتون) ارضرومه اولان الی ساعت بصد
ومسافه ده در

اشبوقضانک اتار عمر ایتندن اوتوزالتی جوامع و مسابیت بررشدیه مکتبی
اون مدرسه و صبیان مکتبی بر حکومت فوناعی بر عسکر قشله سی
اوتوزالتی کلیسا و مناسیر بر تلغرافخانه بر حمام درت خان التشراب
دکان و مغازه بر فزون بوز اوتوزالتی دکرمن بوز یکرمی یا ییلاق و طغوز
بوز ایکی عرصه فرق بئش چشمه بر کار کر کپرینی واردر

بمحصولات ارضیه سی بئدای اریه صاری باش ذکک چودار داری
بشود مرچک بقله فضولیه کوشنه فاوون قاربوز حیار صرغانک
عباریندر حیوانات ایچون هر نوع ککاه و بونجه و ساره
سذولدر فضا مذکورده اعلا خالی و کلیم و سجاره و هکبه
وجوراب توزلق بئج و اعمال اولنوب درون قضااره و ارضرومه صرف
و فروخت اولنور

ترجانه جسیم اورمان اولیوب اطرافده بولنان بعض جبالده اوتوقق
بیلدیشه کی واردیج غدانلری بولنورسه ده یا کز اهالی محلیه تک
احتطابنه منحصر در . اچیان ارضرومه کتوروب فروخت ایدر لر

ERZİNCAN SANCAĞI ⁵⁵					
Mutasarrıf-ı Liva: Mehmed Emin Efendi Naib: Mahmud İsmet Efendi Muhasebeci: Müftü: Mehmed Arif Efendi Tahrirat Müdürü: Ahmed Rıf'at Bey		Mütemayiz Paye-i mücerred			
MECLİS-İ İDARE-İ LİVA					
Reis: Mutasarrıf Efendi					
A'zâ-yı Tabi'yye		A'zâ-yı Müntahaba			
Naib Efendi Muhasebeci Efendi Müftü Efendi Tahrirat Müdürü		Abdulgafur Efendi Mustafa Tal'at Bey Civan Efendi Panika Efendi	Salise Rabia		
Başkâtib: Mehmed Tevfik Efendi Mukid: Rıza Efendi					
MAHKEME-İ BİDAYET HEYETİ					
Hukuk Dairesi		Ceza Dairesi		Osman	Mecidi
Reis: Naib Efendi A'zâ: Hacı İbrahim Efendi “ : Hamyarsum Efendi A'zâ Mülazımı: Salih Efendi Başkâtib: Mustafa Şevki Efendi Zabıt Kâtibi: Mahmud Zevalfekad Efendi Diğeri: Hüseyin Efendi		Reis-i Sani: Hacı Mehmed Nusret Bey Müdde-i umumi Muavini: Mehmed Zihni Efendi A'zâ: Ahmed Ağa “ : Savaş Efendi A'zâ Mülazımı: Artin Efendi Zabıt Kâtibi: İsmail Efendi Diğeri: Mehmed Efendi	Saniye	4	5
İcra Me'muru: Tevfik Efendi					

⁵⁵ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.267

۴۶۷		ارزخان سنجائی	
شماره	متصرف لواء نائب محاسبه چی مفتی	محمد امین افندی محمود عصمت افندی محمد عارف افندی	پایه نهم در
		تخریرات مدیر	احمد رفعت بك
مجلس دانش اول			
رئیس متصرف افندی			
انتضای منتخبین		انتضای طبیعیین	
شماره	عبدالغفور افندی مصطفی طلعت بك حوان افندی پانقنه افندی	نائب افندی محاسبه چی افندی مفتی افندی تخریرات مدیری	یاش کاتب محمد نوفیق افندی مقید رضا افندی
محکمہ بلایت سنجائی			
شماره	جزایر سنجائی	حقوق دانشی	
شماره	رئیس ناای حاجی محمد نصر بك مدعی عمومی مطاوی محمد نصر افندی احمد اعنا صواش افندی اعضا ملازمی ارئین افندی ضبط کاتبی اسماعیل افندی دیگری محمد افندی	رئیس نائب افندی حاجی براهم افندی لہیار سوم افندی اعضا ملازمی صالح افندی یاش کاتب مصطفی شفیق افندی ضبط کاتبی محمود ذوالفقار بك دیگری حسین افندی اجرا مأموری نوفیق افندی	

MUHASEBE KALEMİ		TAHRİRAT KALEMİ	
Mesalih Cariye Mukayyidi: Faik Efendi Varidat Mukayyidi: Mustafa Efendi Mesarif Mukayyidi: Mehmed Efendi Varidat Mukayyidi Refiki: Abdullah Efendi Mesarif Mukayyidi efiki: Muhiddin Efendi Mesalih-i Cariye Kâtibi Refiki: Mehmed Bey Evamir Mukayyidi: Halis Efendi Sandık Emni: Orhan Efendi		Simf-1	Yusuf Cemil Efendi Halid Zihni Efendi
		Sanî	İbrahim Efendi
		Salis	Mehmed Nihadi efendi Mehmed Arif Efendi
			Mülazım: Kemal Bey
DEFTERİ HAKANÎ KALEMİ		MAHKEME-İ ŞER'İYYE KALEMİ	
Me'mur: Mustafa Sağat Efendi Başkâtib: Hafız İbrahim Efendi Sanî: Ethem Efendi Tapu Kâtibi: Kâmil Efendi Yoklama Kâtibi: Osman Efendi	Salise	Başkâtib: Mustafa Efendi Sanî: Hâfız Ahmed Efendi Refik: Hâfız Mehmed Efendi Muhzır: Yusuf Ağa “ : Şerif Ağa	
M'A TAHRİR KALEMİ		MECLİS-İ BELEDİ	
Me'mur: İzzet Efendi Vukuat Kâtibi: Faik Bey Refik: Mustafa Efendi Defterci: Şükrü Efendi		Reis: Halid Ağa	
EVKÂF KALEMİ		A' z â	Ebubekir Efendi, Hacı Abdullah Ağa Halid Efendi, Hüseyin Ağa Krkos Ağa, Parsih Ağa Sukyas Ağa
Müdür: Hâfız Mehmed Halis Efendi Kâtib: Mehmed Efendi			Kâtib: Hâfız Said Efendi
NÜFUS KALEMİ		ME'MURİYN-İ SAİRE	
Me'mur: Tahir Efendi Kâtib: Ebubekir Efendi		Etyam Müdürü: Hafız Efendi Orman Me'muru: Necib Efendi	

⁵⁶ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.268

(ارزینجان سجای)

۶۶۸

<p>تخریفات قلبی</p>	<p>محاسبه قلبی</p>
<p>ابوسف جیل افندی خالد ذھنی افندی ابراهیم افندی محمد نھاد افندی محمد عارف افندی ملازم کمال با</p>	<p>مصالح جاریہ مقصدی عثمان فانی افندی واردات مقصدی مصطفی افندی مصارفات مقصدی محمد افندی واردات مقصدی رفیق عبدالہ افندی مصارفات مقصدی رفیق محی الدین افندی مصالح جاریہ کاتبی رفیق محمد بک اوامر مقصدی خالص افندی صندوق آئینی او جان افندی</p>
<p>حکیمہ شریعیہ قلبی</p>	<p>دفتر خانہ قلبی</p>
<p>باش کاتب مصطفی افندی ثانی حافظ احمد افندی رفیق حافظ محمد افندی محضر یوسف اغا شریف اغا</p>	<p>مأمور مصطفی صغیر افندی باش کاتب حافظ ابراهیم افندی ثانی ارمم افندی طابو کاتبی کامل افندی یوقلہ کاتبی عثمان افندی</p>
<p>مجلسین قلبی</p>	<p>مع تخریر ویر کوفلی</p>
<p>رئیس خالد اغا ابوبکر افندی حاجی عبدہ اغا خالد افندی حسین اغا قراقوس اغا پارسنج اغا سوکاس اغا</p>	<p>مأمور عزت افندی وقوعات کاتبی فائق بک رفیق مصطفی افندی رفیق شکر افندی</p>
<p>کاتب حافظ سعید افندی</p>	<p>اوقاف قلبی</p>
<p>مأمورین ساغرہ</p>	<p>مدیر حافظ محمد خالص افندی کاتب محمد افندی</p>
<p>ایتام مدیری حافظ افندی اورمان مأمور مجتیب افندی</p>	<p>نفوس قلبی</p>
	<p>مأمور طاہر افندی کاتبی ابوبکر افندی</p>

(ERZİNCAN SANCAĞI) ⁵⁷ 269

ZİRAAT VE TİCARET MECLİSİ		MEKTEB-İ RÜŞTÎ	
Reis: Nuri Bey		Muallim-i Evvel: Hamdi Efendi	
A' z â	Bekir Efendi	Sanî: Asım Efendi	
	Mehmed Lebib Efendi	Rik'a Muallimi: Ali Rıza Efendi	
	Mehmed Ali Ağa, Hameryarsum Efendi	Sülûs Muallimi: Mustafa Efendi	
	Agop Ağa, Enşetaş Efendi	Aded-i Şâkirdan: 102	
MENFAAT SANDIĞI VEKİLLERİ			
	Abdullah Bey Manok Efendi	Osman Bey Parsih Ağa	
KEMAH KAZÂSİ			
Kaymakam: Ali Galip Efendi	Salise		Mal Müdürü: Osman Efendi
Naib: Ahmed Hilmi Efendi			Tahrirat Kâtibi: Mehmed Sabit Efendi
Müftü: Mehmed Arif Efendi			Sandık Emini: Tevfik Efendi
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		BİDAYET MAHKEMESİ	
Reis: Kaymakam-ı Kazâ		Reis: Naib Efendi	
A'zâ-yı Tabi'yye	A'zâ-yı Müntahaba	A' z â	Mehmed Efendi
Naib Efendi	Nüzhet Efendi		Makardıç Efendi
Müftü Efendi	Abdullah Efendi		
Mal Müdürü			Birinci Kâtib: Yusuf Ziya Efendi
Tarirat Kâtibi			İkinci " " : Hacı Ahmed Efendi
ME'MURİYN-İ SAİRE		MEKTEB-İ RÜŞTÎ	
Nüfus Me'muru: Süleyman Efendi		Mullim-i evvel: Şerif Efendi	
M'a Tahrir Vergi Kâtibi: İbrahim Efendi		Sanî: Ahmed Efendi	
Tapu Yoklama Kâtibi: Hamdi Bey		Sülûs Muallimi: Bekir Efendi	
		Aded-i Şâkirdan: 72	
		Bu Sene Şehadetnâme Alanlar: 12	

⁵⁷ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.269

(ارزنجان سماجی)

۴۶۹

کتابخانه		زراعت و تجارت مجلس	
معلم اول حدی افندی نانی عاصم افندی رفقه معلی علی رضا افندی نلت معلی مصطفی افندی عدد نشا کورانت ۱۰۲		نوری بک بکرافندی محمد لیب افندی محمد علی آغا هیدار سوم افندی آغوب آغا اشتطاش افندی	
منفعت صندوقی و کیلاری			
عثمان بک پارسینخ آغا		عبدالم بک مانوق افندی	
کاخ قضاسی			
مال مدتی عثمان افندی نهران کاتبی محمود نایب افندی صندوق امینی توفیق افندی		قائم مقام علی غالب افندی نایب احمد حلی افندی مفتی محمد عارف افندی	
بدایت محکمه سی		مجلس دایره قضا	
رئیس نایب افندی محمد افندی تقربچ افندی برنجی کاتب یوسف ضیا افندی ایکنجی حاجی احمد افندی		رئیس قائم مقام قضا اعضای طبیعی نایب افندی مفتی افندی مال مدیری نهران کاتبی	
مکتب رشیدی		مأمورین سائر	
معلم اول شریف افندی نانی احمد افندی نلت معلی بکرافندی عدد نشا کورانت ۷۲ بوسنه شها دنامه الملی ۱۲		نفوس مأموری سلیمان افندی مع نحر و برکھ کاتبی ابراهیم افندی طاہر و یوقله کاتبی حدی بک	

REFAHIYE KAZÂSI			
Kaymakam: Mehmed Sabit Efendi Naib: Hafız Halil Efendi	Salise Sandık Emini: Yanî Efendi		Mal Müdürü Vekili: Hüseyin Efendi Tahrirat Kâtibi: Şerif Efendi
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		BİDAYET MAHKEMESİ	
Reis: Kaymakam-ı Kazâ		Reis: Naib Efendi	
A'zâ-yı Tabi'iyye	A'zâ-yı Müntahaba	A'zâ	Dursun Bey İstekâr Ağa
Naib Efendi Mal Müdürü Tahrirat Kâtibi	Firuz Ağa İshak Ağa Kostan Ağa Şakir Ağa		Birinci Kâtib: Kâmil Efendi İkinci Kâtib: İzzet Efendi
NÜFUS KALEMİ		VERGİ KALEMİ	
Me'mur: Abdulhamid Bey Kâtib: Feyzullah Efendi		M'a Tahrir Vergi Kalemi: Hüseyin Efendi Tapu ve Yoklama Kâtibi: Şerif Efendi	
KURUÇAY KAZÂSI			
Kaymakam: Mehmed Ali Bey Naib: Feyzullah Efendi	İstabl-i Amire Sandık Emini: Temyatos Efendi		Mal Müdürü: Tevfik Efendi Tahrirat Kâtibi: Şakir Efendi
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		BİDAYET MAHKEMESİ	
Reis: Kaymakam-ı Kazâ		Reis: Naib Efendi	
A'zâ-yı Tabi'iyye	A'zâ-yı Müntahaba	A'zâ	Reşid Efendi Makardıç Efendi
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Hasan Ağa Ali Ağa Kirkor Ağa Tatos Ağa		Birinci Kâtib: Ali Mazhar Efendi İkinci Kâtib: Efendi
NÜFUS KALEMİ		VERGİ KALEMİ	
Me'mur: Mustafa Efendi Kâtib: Mehmed Efendi		Ma'a Tahrir Vergi Kâtibi: Şerif Efendi Tapu Yoklama Kâtibi: Hüseyin Efendi	

⁵⁸ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.270

(ارزنجان سنجامی)

۹۷۰

رفاهیه قضاسی

مال مندرک و کیلی حسین افندی	نائب	فائز	فائز	فائز	فائز
تحریران کاتبی شریف افندی	صندوق امینی باغی افندی	صندوق امینی باغی افندی	صندوق امینی باغی افندی	صندوق امینی باغی افندی	صندوق امینی باغی افندی
بدایت محکمه سی			جلسه اداره قضا		
رئیس نائب افندی			رئیس فائز مقام قضا		
طورسون بلن			اعضای طبیعی		
استطفور اغا			اعضای منتخبه		
برنجی کاتب کامل افندی			فروز اغا		
ایجنی کاتب عزت افندی			اسحق اغا		
			قسطان اغا		
			شکرا اغا		
ویرکوفلی			نفوس قلمی		
مع تحریر ویرکوفلی کاتبی حسین افندی			مأمور عبدالحمد بلن		
طابو و بوفله کاتبی شریف افندی			کاتب فیض اہ افندی		

قوی چجائی قضاسی

مال مندرک توفیق افندی	اصطبل عامرو	فائز	فائز	فائز	فائز
تحریران کاتبی شاکر افندی	صندوق امینی تیانو افندی	صندوق امینی تیانو افندی	صندوق امینی تیانو افندی	صندوق امینی تیانو افندی	صندوق امینی تیانو افندی
بدایت محکمه سی			جلسه اداره قضا		
رئیس نائب افندی			رئیس فائز مقام قضا		
رشید افندی			اعضای طبیعی		
مفروض افندی			اعضای منتخبه		
برنجی کاتب علی مظہر افندی			حسن اغا		
ایجنی کاتب افندی			علی اغا		
			کر قور اغا		
			ناتوس اغا		
ویرکوفلی			نفوس قلمی		
مع تحریر ویرکوفلی کاتبی شریف افندی			مأمور مصطفی افندی		
طابو و بوفله کاتبی حسین افندی			کاتب محمد افندی		

LİVAYA DAİR MA'LUMAT

Erzincan Sancağı vilâyetin garb-ı cenubiyesinde ve Erzurum'a otuz iki saat ba'ad mesafede vaki Kemah, Kuruçay, Refahiye kazâlarından mürekkep ve merkez idaresi dairen madar (?) sıra dağlarıyla muhat bir ova dahilinde ve enva-i fevâkih ve eşcari havî bağ ve bahçelerle müzeyyen nefs-i Erzincan kasabasıdır ki Dördüncü Ordu-yu Hümayûn'un dahî merkezidir.

Kasaba-i mezkûre yüz doksan yedi Karâyı merbutasıyla beraber on bin altı yüz yirmi beş hane ve yirmi sekiz bin otuz beş zekûr ve yirmi beş bin dokuz yüz on iki enas ki, cem'an elli üç bin dokuz yüz kırk yedi nüfusu şamil ve havası latif mu'tedildir. Temmuz ve Ağustos aylarında hava biraz kesb-i hararet ederse de ahali bu aylarda da bağlara nakl ile mu'tedil hava buluyorlar.

Şehr-i mezkûrun ebniye ve emakin-i meşhuresi doksan cevami ve mesacid ve elli beş medrese ve iki rüşti mülkî ve askerî mektebiyle yüz on dokuz mekâtib-i sıbyaniye ve otuz kilise ve manastır ve iki askerî ve mülkî hükümet konağı ve on üç han ve bin iki yüz elli dükkân ve mağaza ve sekiz hamam ve yirmi bir çeşme ve yirmi üç fırın ve yüz yirmi değirmen ve üç dabağhâne ve on yedi bezirhane ve bir kışla ve bir hastahane ve bir aba fabrikasıyla bir dabağhane-i askerî ve bir telgrafhane ve bir cephan ve üç baruthanedir.

Kasaba-i mezkûrede hafafiye ve seraciye ve mutbabiye ve ehram ve seccade gibi ma'mulat-ı mütenevviye ve sanayi-i nesciye husule gelir. Sim ve nühasta ve demirden eşya-yı nefise i'mal olunur. Nühas ma'mulatının sarfiyeti senevî on iki bin kıyyeden mütecavizdir.

⁵⁹ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.271

(ارزنجان سنجانى)

۲۷۱

لواييزدا ر مغاومات

ارزنجان سنجانى ولايتك غرب جنوبيينسندە وارضرومه اونوز ايكي ساعت بعد
وسافده واقع كجاج قورى جاي رفاهيه قضا لرندن مركب ومركز اداره سى
دانرا مادار صره طاغلوبه عماط براووه داخنده وانواع فواكه واشجارى
حاو باغ وبغچه لرله مزين نفس ارزنجان قصبه ستيدر كه درينجى اردوى
هايونك دخی مركزيدر

قصبه مذكوره يوز طقسان يدي قراي مربوطه سيله برابر اون بيك التبور
يكرمى باش خانه ويكرمى سكر بيك اونوز باش زكور ويكرمى باش بيك طقوز يوز
اون ايكي اناث كه جمعاً الى اوچيك طقوز يوز قرق يدي نفوسى شامل وهواسى
لطيف ومعتدلدر تموز واعستوس آبلرنده هوا براز كسب حرارت ايدر
اهالى بو آيلرده ده باغلوه نقل ابله معتدل هوا بوليورلر

شهر مذكورك ابنيه واماكن مشهوره سى طقسا جوامع ومساجد والى باش
مدرسه وايكي رشدى ملكى وعسكرى مكبله يوز اون طقوز مكاتبه حسيه
وارتور كليسا ومناستر وايكي عسكرى وملكى حكومت قوناغى واون اوچ خان
وبيك ايكوز اللى دكان ومغازه وسكرخام ويكرمى برچشمه ويكرمى اوچ فرو
ويوز يكرمى دكرمن واوچ دباغخانه واون يدي بزرخاننه وبرقشله وبرخسته
وبرعبا غابريقه سيله بر دباغخانه عسكرى وبرلفراغخانه وبرچخاننه واوچ
برونخاننه در

قصبه مذكوره ده مخفافه وسراجيه وموتيايه واحرام وسجاره كى
ممولات متنوعه وصنایع سنجيه حصوله كلور سيم ونحاسدن وتيموردن
اشياى نفيسه اعمال اولتور ، نحاس معمولاتك صرفياتى سنوى
اون ايكي بيك قبه دن متجاوزدر

(ERZİNCAN SANCAĞI) ⁶⁰ 272

Mensucattan Manusa i'maline mahsus nefis-i kasabada ve karyelerde altı yüz hamam takımı ve havlu için on ve bez nescine mahsus yirmi destegâh mevcut olup bunlardan bez ve Manusa ve destegâhlarına beherinde senevî yedi yüz ellişer top ve havlu destegâhlarının her birinde senevî iki yüz elli şer takım havlu nesc ve i'mal edilmekte ve şu mensucatla ma'mulatı nühasiye dahilen sarf olunmaktan başka Dersaadet ve merkez vilâyetiyle mahall-i saireye sevk ve fûruht olunmaktadır.

Yün ve pamuktan çatma yastık yüzü ve oda döşemesi dahi i'mal olunarak derun-u Liva ve etraf ve enhaya gönderilerek sattırılır.

Mahsulat-ı araziyesi hinta, şa'yir, darı, nohut, bakla, fasulye, bamyâ, pamuk, kavun, karpuz, soğan, yer elması, şalgam, lahana, patlıcan, domates, pancar, havuç, çiriş, lazut, kabağın enva-i ve sebzevatı sairedir.

Fevakihten badem, fişne, kiraz, elma, armut, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, erik, iğde, ceviz kesretçe olduğundan derun-u livaya ve Erzurum'a kadar nakl ve fûruht olunur.

KEMAH KAZÂSI⁶¹

Merkez hükümeti Erzincan'a on iki saat ba'ad mesafede kâin seksen altı Karâ-yı mülhakası ile beraber üç bin yetmiş altı hane ve dokuz bin iki yüz beş zekûr ve yedi bin dokuz yüz altmış bir enas ki cem'an on yedi bin yüz altmış altı nüfusu şamil ve dört nahiyeden mürekkeptir.

Asar-ı ma'muresinden otuz yedi cevami ve mesacid ve üç medrese ve bir mekteb-i rüşti ve kırk sıbyan mektebi ve on kilise ve manastır ve bir hükümet konağı

⁶⁰ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.272

⁶¹ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.272-273

(ارزنجان خانجا)

۵۷۴

منسوجات دن مانسه اعاليه مخصوص نفس قصبه ده و قريه لرده ال تيوز
 و حمام طاقى و خاولى ايجون اون و بز نسيه مخصوص يكرى دستكاه موجود
 اولوب بونلرين بز و مانوسه دستكاهلرينك بهر سنوي يديوز ال بشرطوب
 و خاولى دستكاهلرينك هر بيرده سئوايكيوز ال بشرطاقم خاولى لسج و اعالي
 ايدلكده و شو منسوجانله معمولات عحاسيه داخلأ صرف اولدقون^{شقه}
 در سعادت و مركز و لايته محال سائرده سوق و فروخت اولمقده در
 بوك و بونقون چاقمه يصدق يوز و او طه روشمه سى دخاى اولونه^ق
 درون لوا و اطرافى و انجايه كوندر بيه رك هانديريلور
 محصولات ارضيه حظه شخير دارى نخود بقله فضولىه باميه
 بوق قاوون قاربوز صوغان يرالماسى شلخم لمنه باطلجان
 طوماسى بانجر هاوج چربش لازوت قباغك انواعى و سبزووات
 سائر در
 قواكهدن بادم فشنه كرازالما ارمود اوزم ابوا توت زرد الو
 سفالو اريك اكده جوير كتر ليجه اولدقون برون لوابه و اجيره^{مه}
 قدر نقل و فروخت اولور

كاخ قضاسى

مركز حكومتى ارزنجانه اون ايكى ساعلت بعد و مسافه كان سكا^ن ال
 قراى ملحقه ايله برابر اوچ بيك نيمش ال خانه و طقوز بيك ايكوزيش
 زكور و يديك طقوز يوز التمش برانات كه جمعا اون يديك يوز
 التمش ال تقوسى شامل و دريت ناچه دن مكيدير
 انا رعموره سندن ارموز يديك جوامع و مساجد و اوچ مدرسه و بر مكتب
 رسد و قريه صبيان مكته و اون كليسا و مناسن و بر حكومت قواعى

ve yedi han ikiyüz yirmi dükkân ve mağaza ve bir hamam ve üç fırın on değirmen ve bir telgrafhanesi mevcuttur.

Bu kazânın başlıca mahsulatı araziyesi hinta, şa'yir, darı, fasulye, bamya, yer elması, kavun, karpuz, çiriş, şalgam, lahana, pancar, domates, kabak, ceviz, fişne, kiraz, elma, armut, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali ve erik enva'idir. Kilim ve seccade, keçe, eldiven, çorap ve şal gibi mensucat ve ma'mulatı vardır.

REFAHİYE KAZÂSI⁶²

Üç nahiyeden mürekkep Refahiye kazâsıdır ki, merkez hükümeti olan Gercanis kasabası Erzincan'a on beş saattir.

Bu kazâ yüz yetmiş altı Karâyı müteallikasıyla beraber üç bin üçyüz yetmiş altı hane ve on bir bin beş yüz kırk zekûr ve on bin dokuz yüz on altı enas ki cem'an yirmi iki bin dört yüz elli altı nüfusu camidir.

Kazâ-i mezkûrun âsar-ı ma'muresinden elli bir bin cami'i ve mesacid, altı medrese, otuz iki sıbyan mektebi, bir hükümet konağı, iki han, yirmi beş dükkân, bir telgrafhane, iki fırın, yirmi değirmen mevcuttur..

Mahsulat-ı araziyesi; hinta, şa'yir, darı, ceviz, kavun, karpuz, şalgam, lahana, çiriş, lazut, pancardan ve sebzevat-ı saireden ibarettir.

Ma'mulatı; adi şal ve kilim ve seccade ve çorap ve tozluk gibi şeylerdir.

KURUÇAY KAZÂSI⁶³

Makarr-ı hükümeti merkez livaya yirmi dört saat mesafede vak'i Kuruçay kasabasıdır.

⁶² H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.273

⁶³ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.273-274

(ارزنجان سجایى)

ويكخان ايكوز يكرى دكان ومغازه وبرحمام واقع فزون اون دكرمن
 و بر نظر خانه سى موجود در
 بو قضايك باشلوجه محصولات ارضيه سى حنطه شعير دار فضيه
 باميه يرالماسى قاوون قارپوز چريش شلغم لهنه پانجر طوماس
 فباق جويز فشنه كراز الما ارمود اوزم ابواتوت زردالو شفتالو
 واريك انواعيدر
 كلیم و سجاده كچه الدون چوراب و شال كى منسوچا و معمولاتی وارد در

ترقاھتیه قضایستی

اوج ناحیه دن مركب سفاهیه قضا سدر كه مركز حكومتي اولان كرجا نش قصبه
 ارزنجانه اون بش ساعتدر
 بو قضايوز تمش الی قری متعلقه سيله برابر اوچيك اوچپوز تمش الی خانه
 و اون بريك بشپوز قرق ذكور و اون بيك طموز يوز اون الی اناك كه جمعا
 يكرى ايكبيك در تيزواللی الی نفوسى جامعدر
 قضا مذکورك انا معموره سندن الی برجامع و مساجد الی مدرسه
 او تيز ايكی صبيان مكاتبى برحکومت قوناغی الی خان يكرى بش دكان
 بر نظر اف خانه ايكی فزون يكرى دكرمن موجود در
 محصولات ارضيه سى حنطه دارى جويز قاوون قارپوز شلغم لهنه
 چريش لازورت پانجر دن و سپورات ساره دن عبارتدر
 معمولاتی عادى شال و کلیم و سجاده و چوراب و توتولق کى شيلردر

قورچيا قضایسى

مقر حكومتي مركز لوايه يكرى درت ساعت مسافه ره واقع قورچياي
 قصبه سيدر

(ERZİNCAN SANCAĞI) ⁶⁴ 274

Bu kasaba üç nahiyeden müteşekkil ve altmış bir Karâ-yı merbutasıyla beraber bin yedi yüz doksan dokuz hane ve altı bin iki yüz yirmi sekiz zekûr ve altı bin elli bir enas ki, cem'an; on iki bin iki yüz yetmiş dokuz nüfusu cami'dir.

Emâkin-i ma'muresi on iki cevami ve mesacid, bir medrese, yirmi dört sıbyan mektebi, beş kilise ve manastır, bir hükümet konağı, bir telgrafhane, iki han, on beş dükkân, iki fırın, on beş değirmendir.

Mahsulat-ı araziyesi; hınta, Şa'yir, darı, fasulye, kavun, karpuz, fişne, elma, armut, üzüm, tut, zerdali, şeftali, erik, ceviz, domates, patlıcan, çiriş, lahana, pancar ve kabağın enva'idir.

Bu kazâda â'la kilim ve seccade ve keçe ve çorap ve tozluk ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunup derûn-u kazâda sarf olunur.

ORMAN ⁶⁵

Refahiye kazâsında tu'len ve arazen üçer-dörder saat mesafeli on üç orman olup bunların ekser escarı çam ve meşeden ibarettir.

Mezkûr ormanlardan araba ve hayvanat ile Erzincan, Kemah ve Eğin ve mahalli saireye sevk ve fûruht edilir ve Keban Ma'den-i Hümâyûnu kalhânesi için de nehren sevk olunur.

Kuruçay kazâsında bazı ufak meşelikler olup bunlar da yalnız mahrukat-ı mahalliyeye sarf olunur.

ENHAR ⁶⁶

Keyfiyet-i nebean ve cereyan-ı Erzurum'un Ova kazâsı kısmında sebekat eden nehr-i Fırat Erzincan ve Kemah kazâları vasatından cereyan ederek Keban Ma'deni civarında vâkî Çat nam mahaldeki Murad nehrine müntehi olur.

⁶⁴ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.274

⁶⁵ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.274

⁶⁶ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.274-275

(ارزنجان سخاى)

۵۷۹

بوقضا اوج ناحیه دن متشکل و الشمس برقرای مربوطه سیله برابر یک دیدیوز
 طقسا طقوز خانه و النی یک ایکیوز یکرمی سکرز لور و النی یک الی برامات که
 جمعا اون ایکی یک ایکیوز شمس طقوز نفوسی جامعدر
 اماکن معمودی اون ایکی جوامع و مساجد بر مدرسسه یکرمی درت صبیان
 مکتبی بش کلیسا و مناستر بر حکومت قوناغی بر تلغرافخانه ایکی خان
 اون بش دکان ایکی فرون اون بش دکر مندر
 محصولات ارضیه سی حظه شعیر داری فضولیه قاوون قارپوز فشنه
 الما ارمود اوزم توت زردالو شقالو ارنیک جوپز دو ماتس باغلی
 چریش لهنه پانجر و قباغک انواعیدر
 بوقضاده اعلاطیم و سجاده و کچه و جوراب و توتوزلق و عباکی شیلر سیخ
 و اعمال اولنوب درون قضاده صرف اولنور

اَوْزْغَانْ

دفاهیة قضاسنده طولاً و عرضاً اوچر در در ساعت مسافه لی اون اوج
 اورمان اولوب بونلک اکثر اشجار کچام و میشه دن عبارتدر
 مذکور اورمانلردن عرب و حیوانات ایله ارزنجان و کلاخ و اکین و محال سائره
 سوق و فروخت ایدیلور و کبان معدن هابونجی قالحانه سیچونده
 نهر اسوق اولنور
 قوریچک قضاسنده بعضی اوق میینه لکرا اولوب بونلرده بالکرم حروفات
 محلیه به صرفی اولنور

اَنْهَارْ

کبیت نجان و جریانی ارضرومک اووه قضاسنی قسمده سبقت اید نهر فرات ارزنجان
 و کلاخ و سارک و سطلدن جریا ایدر کجان معدن جوارنده واقع چانام محله که طرز نهر منتهی اولور

Refahiye kazâsında v'aki' cebelden nebe'an ve Kemah cihetine cereyan eden Kömür ayı dahî mezkûr Fırat nehrine mansub olur.

Kuruçay kazâsının Kandil karyesinden nebe'an ve Őimalden cenuba doėru cereyan eden Kandil nehri dahî kezâlik bazı ufak sularla birleŐtikten sonra Karabudak ayı namını alarak Hosta civarında Fırat'a m l k  olur.

Enhar-ı mezkûrenin Erzincan dairesinde bulunan mahallerinde suyun azlıėı ve bazı mevanın vücudu hasebiyle kelek iŐletilemiyorsa da nehr-i mezkûrun Kemah'tan aŐaėı olan mahallerinde Kelek iŐletilerek mahall-i ba'ideye zahire ve saire nakl ve isra edilür.

MEA'DİN VE KAPLICA

Kemah kazâsının Kiėari karyesinde gayet nemalı bir kömür ve Refahiye kazâsının Gemecik karyesinde simli kurŐun ve diėer bir karyesinde mürdesenk ma'denleri vardır.

Erzincan kasabasına iki saat mesafede Nörkâh ve akırman karyeleri meyanında kükürdü ve harareti mu'tedil bir kaplica olup bazı emraza faide-i bahiŐ (?) olduėu mervidir.

ERZİNCAN SANCAĐINDA MERAKID-I MUKADDESİYELERİ ZİYARETGÂH NAM OLAN ZEVAT-I İ'ZAM

Erzincan'ın Cerzini karyesinde  l-i Saadet-i İŐtimal-i Nebeviden AceŐsir Gazi ile Ehlullahtan P r Muhammed ve Halilullah elebi ve Terzi Baba ve dokuzdan müteceviz U'l m-u Zahire ve B tniye'yi cam'm  ve enva'ı keramet ile lami'i zevat-ı i'zam ve Kemah'ta  l-i Selçuk'tan Sultan Melik Mengüç Gazi ve Refahiye'de Seyyid Sinan Gazi defin-i hak atırmak ve rehiyn-i rahmet Cenab-ı Halik al  felak olmuŐlardır.

⁶⁷ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.275

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

(ارزنجان سنجای)

رفاهیه قضا سنده واقع جبالدن نبعان و کاخ جهتنه جریان ایدن کور
 چایی دخی مذکور فرات نهرینه منصب اولور
 قوریچای قضا سنک قدیل قریه سندن نبعان و شمالدن جنوبه طوغری جریان
 ایدن قدیل نهری دخی کذلک بعضی اوفق صورله برلشد کد نصکره قوه بوداق
 چایی نامنی له رق خوسته جوارنده فرانیه ملاقی اولور
 انهار مذکوره نك ارزنجان داتمه سنده بولتان محللرنده صوبک ازغنی و بعض
 مواضع وجود حسبله کلک ایستد بله میورسه ده نهر مذکور کما خدن
 انصاعی اولان محللرنده کلک ایستد بله رک محال بعیده یه ذخیره وسائر
 نقل و اسرا ایدیلور

مَعَارِنُ وَقَابَلِیْجَه

کاخ قضا سنک کینغاری قریه سنده غایت تمالی بر کوره رفاهیه قضا سنک
 کده جیک قریه سنده سمتی قورستون و دیگر بر قریه سنده مرده سنک معد
 وارد
 ارزنجان قصبه سنه ایکی ساعت مسافه ده نور کاخ و چاقربان قریه لری
 میانده کورق و حرارتی معتدل بر قابلیجه اولوب بعضی امراضه
 فائده بخش اولدینی مرویدر

ارزنجان سنجای خندان اقدیم قریه یاز سنجای انام اولدیلور اعظام

ارزنجانک جریقی قریه سنده آل سعادت استمال نبویدن عجب شیرغازی ایله
 اهل الهدن پیر محمد و خلیل اچ چلبی و ترزی بابا و طقوزدن متجاوز علوم
 ظاهره و باطنیه بی جامع و انواع کرامات ایله لاسع زوات عظام و کما خنده
 آل سلجوقدن سلطان ملک منکوج غازی و رفاهیه ده سید سنان غازی دغین
 سناک عطرناک و رهین رحمت جناب خالق الافلاک اولمشلردر

**VİLÂYET
DÂHİLİNDE BULUNAN
NEZAR VE ME'MURİYN-İ
SAİRE İLE BAZI MA'LUMAT-I
MÜTEFERRİKA**

۴۹۹

ERZURUM DÜYÛN-U UMUMİYE NEZARETİ DAİRESİ ⁶⁸

ERZİNCAN MÜDÜRİYYETİ

Müdür: Ahmed Şevket Bey

Başkâtib: Oskelihat Petro Efendi

İstimare Me'muru: İbrahim Vasfî Efendi

(Mülhakatı)

Kemah Me'muru: Mehmed Habib Efendi

Kiğî Me'muru: Feyzullah Nafiz Efendi

۹-۵
ارض و مؤمنون بموید نظارت دایره

ارزنجان مدیریت

(ملحقان)

کماخ مامور محمد حبیب افندی

کیغی مامور فیضیه مافذ افندی

مدیر احمد شوکت بک

باشکاتب اوسکله پرنو افندی

استماره مامور ابراهیم وصفی افندی

⁶⁸ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.302

KEMAH MEMLİHA MÜDÜRLÜĞÜ⁶⁹

Müdür: Mehmed Hilmi Efendi

Başkâtib: Mehmed Reşid Efendi

Kâtib-i Sanî: Mehmed Murad Efendi

Sandık Emîni: Mustafa Efendi

Kantar Kâtibi: Mehmed Behçed
Efendi

Tames Memlaha Me'muru: Mehmed
Tevfik Efendi

Kurtlar Memlaha Me'muru: Mehmed
Rüştü Efendi

Kularis Memlaha Me'muru: Mehmed
Şakir Efendi

Pirhan Memlaha Me'muru: Mehmed
Nuri Efendi

۲۰۴

کماخ مملیحه مدیریتی

لمسز مملیحه مأمور محمد توفیق افندی
قورتلمر مملیحه مأمور محمد رشید افندی
کوله رئیس مملیحه مأمور محمد شاکر افندی
برخان مملیحه مأمور محمد نور افندی

مدیر محمد حاجی افندی
باشکاتب محمد رشید افندی
کاتب ثانی محمد مراد افندی
صندوق امینی مصطفی افندی
قطار کاتبی محمد بهجت افندی

⁶⁹ H. 1304 (M. 1887) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.303

11. H.1310 (M.1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi

(SALNÂME-İ VİLÂYET-İ ERZURUM)¹

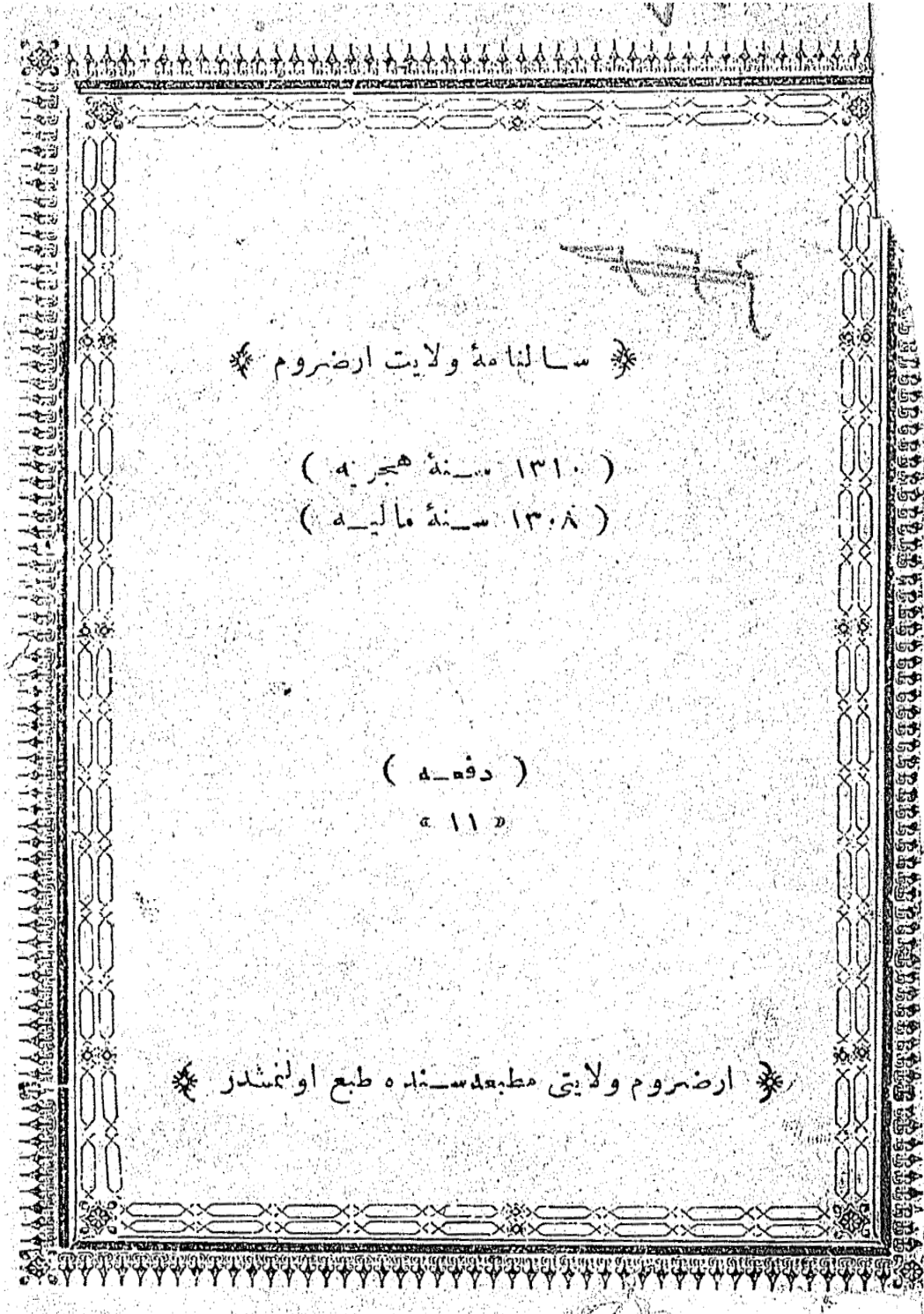
(1310: Sene-i Hicriyye)
(1308: Sene-i Maliye)
(Milâdi: 1892)

(Def'a)

“11”

(ERZURUM VİLÂYETİ MATBUASINDA TAB'I OLUNMUŞTUR)

¹ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.1

ERZURUM

(136)

SANCAĞI

(TERCAN KAZÂSI) ²		
Kaymakam: Yakub Sabri Efendi Naib: İsmail Hakkı Efendi Mal Müdürü: Mehmed Tevfik Efendi Tahrirat Kâtibi: Mehmed Dursun Efendi Sandık Emni: Hüseyin Ravnek Efendi	Kapucu başı	5 M. (Mecidi)
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		
Reis: Kaymakam-ı Kazâ		
(A'zâ-yı Tabîiyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)	
Naib Efendi, Murahhas Vekili Efendi, Mal Müdürü Efendi, Tahrîrât Kâtibi Efendi.	Ali Bey, İsmail Bey, Mesrop Ağa, Obet Ağa	
BİDAYET MAHKEMESİ		
Reis: Kaymakam Efendi, (A'zâ), Mehmed Tevfik Efendi, Kaloset Ağa, Başkatib: Mehmed Kemal Efendi, Mustantık Muavini: Hüseyin Rıza Efendi, Katib-i Sani: Ahmed Efendi	Mahkeme-i Şer' iyye Kâtibi: Süleyman Refet Efendi, Mukavelat Mühürri: Osman Efendi	

² H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.136

سنجاغی

(۱۳۶)

ارضروم

(تریجان قضاسی)

۵۰ م	قپوچی باشی	قائم مقام یعقوب صبری افندی نائب اسماعیل حق افندی مال مدیری محمد توفیق افندی تحریرات کاتبی محمد طورسون افندی صندوق امینی حسین رونق افندی
------	------------	---

تجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام افندی	
(اعضای منتخبه) علی بك اسماعیل بك مسروب اقا اوبدا اقا	(اعضای طبیعیه) نائب افندی مرخصه و کیلی افندی مال مدیری افندی تحریرات کاتبی افندی

بدایت محکمه سی

سلطان محکمه شرحیه کاتبی رأفت افندی معاونات محوری عثمان افندی	رئیس نائب افندی (اعضا) محمد توفیق افندی قالوست اقا باشکاتب محمد کمال افندی مستنطق معاونی حسین رضا افندی کاتب ثانی احمد افندی
---	---

(137)³

ZİRAAT BANK ŞUBESİ		ME'MURİYİN-İ SAİRE	
Reis: Mehmed Efendi Muhasebe Kâtibi: Mehmed Şükrü Efendi A'za: İsa Bey “ : Agob Efendi “ : Lamyanos Efendi		Nüfus Me'muru: İbrahim Efendi Kâtibi: Münhal Vergi Kâtibi: Hüseyin Efendi Refikî: İbrahim Nazif Efendi Tapu Kâtibi: Osman Efendi	
Zabıta Me'muru: Yüzbaşı Ali Ağa		Mül'azım-ı evvel: Başmak Efendi	
Telgraf ve Posta Me'muru: Rıf'at Efendi			
Nevahî Müdîrânı:			
Çamur	Nahiyesi	Müdürü :	Dursun Efendi
Karakulak	“	Müdürü :	Salih Ağa
Arvanis	“	Müdürü :	Mikdad Bey
Mans	“	Müdürü :	İsmail Ağa
Pekriç	“	Müdürü :	Ahmed Ağa
Kürt kaçağı	“	Müdürü :	Beşir Ağa
Yavi	“	Müdürü :	Ahmed Ağa
Kemsur	“	Müdürü :	Halil Ağa
Karacaviran	“	Müdürü :	Dursun Ağa
Göktaş	“	Müdürü :	Emrah Ağa
Kutur	“	Müdürü :	Vartan Ağa
Ağviran-ı Ulya	“	Müdürü :	Ömer Ağa

³ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.137

(۱۳۷)

مأ مورین ساره	زراعت بانق شعبه سی
تفوس مأموری ابراهیم افندی کاتبی منحل ویرکو کاتبی حسین افندی رفیق ابراهیم نظیف افندی طاپو کاتبی عثمان افندی	رئیس محمد افندی مخادبه کاتبی محمد شگری افندی اعضا عیسی بیک « اغوب افندی « لامیانوس افندی
ضابطه مأموری یوز باشی علی اغا ملازم اول بشماق افندی تلفراف و پوسته مأموری رفعت افندی	
بواجی مدیرانی	
طورسون افندی صالح اغا متمداد بک اسماعیل اغا احمد اغا بشیر اغا احمد اغا خلیل اغا طورسون اغا امراه اغا واریتان اغا عمر اغا	ناحیه سی مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری « مدیری
	چاموز قره قولاق اروانص مانص پکرچ کورت چاغی یاوی کصور قره جه ویران کوکطاش کتور آغوربان علیا

(138)

KAZÂYA DAİR MA'LUMAT ⁴

Erzurum'un cihet-i garbiyesinde vak'î olub şamil olduğu yüz doksan bir kara ile beraber dört bin sekiz yüz üç hane ve on beş bin dört yüz elli iki zekûr ve on bin dokuz yüz yirmi dokuz enas ki cem'an yirmi altı bin üç yüz seksen bir nüfusu havi ve on iki nahiyeden mürekkebe olan Tercan Kazâsıdır ki merkez hükümeti bulunan (Mama Hatun) Kasabası Erzurum'a on altı saat bu'd mesafededir.

İşbu kasabanın asâr umur-u atiyesinden kırk kadar cevami ve mesacid bir rüştiye mektebi, on altı medrese ve sıbyan mektebi, bir hükümet konağı, bir askerî kışlası, otuz beş kilise ve manastır, bir telgrafhane, bir hamam, dört han, yetmiş beş dükkân ve mağaza, üç fırın, yüz otuz altı değirmen, yüz kırk yaylak ve dokuz yüz iki arsa, kırk beş çeşme, bir kargir köprüsü vardır.

Mahsulat-ı araziyyesi; buğday, arpa, sarıbaş, zekrek, çavdar, darı, nohut, mercimek, bakla, fasulye, küşne, kavun, karpuz, hıyar, soğandan ibarettir. Hayvanat için her nev'i kıyah ve yonca ve sairesi mebzuldür.

Kazâ-i mezkûrede âla halı ve kilim ve seccade ve heğbe ve çorab, tozluk nesc ve i'mal olunub derun-u kazâda ve Erzurum'da sarf ve fûruht olunur.

⁴ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.138

(۱۳۸)

قضایه دائر معلومات

ارضرومك جهت غربيه سننده واقع اولوب شامل اولديغي
يوز طقسان بر قرا ايله برابر درتليك سكرن يوز يتمش اوج خانه
واون بشبيك درت يوز اللى ايكي ذكور واون بيك طقوز يوز
يكرمي طقوز اناث كه جمماً يكرمي التي بيك اوچيوز سكرسان بر
نفوسى حاوى واون ايكي ناحيه دن مر سكك اولان ترجان
قضاسيدر كه مركز حكومتي بولنان (نما خاتون) قصبه سى
ارضرومه اون التي ساعت بعيد مسافه ده در

اشبو قضانك اثار عمر ايتشدن قرق قدر جوامع ومساجد
بر رشديه مكتي اون التي مدرسه وصبيان مكتي بر حكومت
قوناغى بر سكر قشله سى اوتوز بش كليسا ومناسه
بر تلغرافخانه بر حمام درت خان يتمش بش دكان ومغازه
اوج فرون يوز اوتوز التي دكرمن يوز قرق يايلاق وطقوز
يوز ايكي مرصه قرق بش چشمه بر كار كير كو پر سى وارد

محصولات ارضيه سى بقداى اريه صارى باش زكرك چودار
دارى نخود مرچك بقله فصوليه كوشنه قاوون
قار يوز خيار صوغاندن عبارتدر حيوانات ايچون هر نوع
كياه و يونجه وسار سى مبدولدر
قضاء مذكوره اعلاخالى وكليم وسجاده وهكيد
وچوراب وتوزلق نسج واعمال اولنوب درون قضاده
وارضرومده صرف و فروخت اولنور

(139)⁵

Tercan'da cesim orman olmayub etrafta bulunan bazı cebellerde ufak-tefek pelid meşeliği ve ardıç fidanları bulunursa da yalnız ahali-yi mahalliyeinin intihabına münhasırdır. İhyanen Erzurum'a götürölüp fūruht edilir.

(۱۳۹)

ترجاندہ جسیم اورمان اولیوب اطرافندہ بولمان بعض جبالدہ
اوقق تفک پلید میشلکی و اردیج فدانلری بولنور سده
پالکزاہالی محلہک احتطابنہ منحصردر احیاناً ارضرومده
کتوروب فروخت ایدرل

⁵ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.139

(170)

(ERZİNCAN SANCAĞI) ⁶	
(Mutasarrıf-ı Liva: Ahmed Şevki Efendi) Evveli evveli 3 M. (Mecidî)	
ME'MURİYİN-İ LİVA	
Naib: Hacı Ali Vehbi Efendi Muhasebeci: Asım Bey Müftü: Mehmed Arif Efendi Tahrirat Müdürü: Ahmed Rıf'at Bey	Muvassala-i Süleymaniye Paye-i Mücerrede 3.M Rabi'a
MECLİS-İ İDARE-İ LİVA	
Reis: Mutasarrıf Efendi	
(A'zâ-yı Tabîyye) Naib Efendi, Muhasebeci Efendi Müftü Efendi, Murahhas Efendi Tahrirat Müdürü Bey Başkâtib Tevfik Efendi	(A'zâ-yı Müntahaba) Ferid Bey, Abdullah Bey Kazâr Ağa Münhal Mûkîd: Süleyman Efendi
LİVA BİDAYET MAHKEMESİ	
Hukuk Da'iresi	Ceza Da'iresi
Reis: Naib Efendi A'z â: Rıza Bey “ : Neş'et Efendi A'zâ Mülazımı: Salih Efendi	Reis: Hacı Hilmi Efendi Müdde'i Umumi Muavini: Mehmed Remzi Efendi Sâlise A'z â: Ahmed Efendi “ : Banika Efendi Rabi'a A'zâ Mülazımı: Artin Efendi

⁶ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.170

(۱۷۰)

(ارزنجان سنجاعی)

متصرف لوا احمد شوقی افندی ✽ اولی اولی م ۳

مأمورین لوا

موصله سلیمانیه	نائب حاجی علی وهبی افندی
پایه مجرده م ۳	محاسبه جی عاصم بك
رابعه	مفتی محمد عارف افندی
	تحریرات مدیری احمد رفعت بك

مجلس اداره لوا

رئیس متصرف افندی

(اعضای منتخبه)

فرید بك
قازار افا
منجل
مقید سلیمان افندی

(اعضای طبیعیه)

نائب افندی محاسبه جی افندی
مفتی افندی مرخص افندی
تحریرات مدیری بك
باشكاتب توفیق افندی

لوا بدایت محكمه سی

جزا دائره سی

حقوق دائره سی

رئیس حاجی حلمی افندی
مدعی عمومی معاونی
محمد رمزی افندی
احمد افندی
بانیه افندی
اعضا ملازمی آرتین افندی

رئیس نائب افندی
رضا بك
نشأت افندی
اعضام لارمی صالح افندی

(171)

MAHKEME-İ MEZBURE KALEMİ ⁷	
Başkâtib: Şevki Efendi Zabıt Kâtibi: Mahmud Mes'ud Efendi Diğeri: Hüseyin Efendi “ : İsmail Efendi	Zabıt Kâtibi: Hacı Ahmed Efendi İcra Me'muru: Efendi Refik: Mahmud Efendi
Muhasebe Kalemı	Tahrirat Kalemı
Mesalih-i Cariye Mukıdı: Vasıf Efendi Varıdat Mukıdı: Mustafa Efendi Mesarıfat “ : Mehmed Şevked Efendi Refik: Muhiddin Efendi Niyazi Efendi, Mehmed Bey Şükrü Efendi	Sınıf-ı Evvel : Yusuf Cemil Efendi “ “ : Halid Vehbi Efendi Sınıf-ı Sâni Evrak Müdürü : İbrahim Efendi Sâlis : Mehmed Nihadî Efendi “ : Arif Efendi
Ziraat Bank Şu'besi	Vergi Kalemı
Reis : Abdullah Bey Me'mur : Hacı Şükrü Efendi Kâtib : Şakir Efendi Müdavim : Abdulvahid Efendi	Me'mur : Mustafa Efendi Vukuat Kâtibi : Bedri Efendi Refik : Mustafa Efendi Defterci : Şükrü Efendi
Defterhâne Kalemı	Mahkeme-i Şer'iyye Kalemı
Me'mur : Mahmud Efendi Başkâtib : Hafız Efendi Kâtib-i Sâni : Ethem Efendi Tapu Kâtibi : Kâmil Efendi	Başkâtib : Mustafa Efendi Sâni : Hüseyin Efendi Diğeri : Hâfız Mehmed Efendi

⁷ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.171

(۱۷۲)

محکمهٔ منزه قلمی

ضبط کاتبی حاجی احمد افندی	باشکاتب شفیق افندی ضبط کاتبی محمود مسعود افندی دیگری حسین افندی « اسماعیل افندی
اجرا مأموزی افندی رفیق محمود افندی	
تحریرات قلمی	محاسبه قلمی
صنف اول یوسف چیل افندی « خالد وهبی افندی صنف ثانی اوراق مقیدی ابراهیم افندی ثالث محمد نهادی افندی « عارف افندی	مصالح چارینه مقیدی و اصف افندی واردات مقیدی مصطفی افندی مصارفات « محمد شوکت افندی رفیق محی الدین افندی نیازی افندی محمد بک شکری افندی
ویرک و قلمی	زراعت بانق شعبه سی
مأمور مصطفی افندی وقوعات کاتبی بدری افندی رفیق مصطفی افندی دفترچی شکری افندی	رئیس جمده بک مأموز حاجی شکری افندی کاتب شاکر افندی مداوم عبدالواحد افندی
محکمهٔ شرعیه قلمی	دفتر خانه قلمی
باشکاتب مصطفی افندی ثانی حسین افندی دیگری حافظ محمد افندی	مأمور محمود افندی باشکاتب حافظ افندی کاتب ثانی ادهم افندی طاو کاتبی کامل افندی

(172)

Evkâf Kalemî	Nüfus Kalemî ⁸
Müdür: Mehmed Halis Efendi Kâtib : Mehmed Efendi	Me'mur : Bekir Efendi Kâtib : Mehmed Sabit Efendi
Beledî Meclisi	Mekteb-i Rüstiyye
Reis : Avnullah Bey A'z â Ahmed Efendi, Ziya Bey Yusuf Efendi, Dursun Ağa İstapan Ağa, Tatlıyan Arakil Ağa, Başkâtib : Mehmed Efendi Sandık Emîni : Hâfız Efendi	Muallim-i Evvel : Yusuf Ziya Efendi “ Sâni : Mevlûd Efendi Rik'a Muallimi : Ali Rıza Efendi Riyâzi Muallimi : Mustafa Efendi Bevvab: Hacı Ahmed Ağa Aded-i Şâkirdan 88
Telgraf ve Posta İdaresi	
Telgraf ve Posta Müdürü: Hacı Mehmed Tevfik Efendi Muhabere Ser Me'muru : Hulusi Efendi Me'mur-u Sâni : Kâmil Efendi, “ Sâlis : Hamdi Efendi “ Sâlis : Cevdet Efendi, Posta Kâtibi : Ahmed Efendi	

⁸ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.172

(۱۷۲)

نقوس قلی	اوقاف قلی
مأمور بکر افندی کاتب محمد ثابت افندی	مدیر محمد خالص افندی کاتب محمد افندی
مکتب رشديه	بلدی مجلسی
معلم اول یوسف ضیا افندی « ثانی موآود افندی رقعه معلمی علی رضا افندی ریاضی معلمی مصطفی افندی بواب حاجی احمد اقا عدد شاگردان ۸۸	رئیس عون اه بك اعضا احمد افندی ضیایك یوسف افندی طورسون اقا استپان اقا طاتلیان اراکیل اقا باشکاتب محمد افندی صندوق امینی حافظ افندی
تلغراف و پوسته اداره سی	
<p>تلغراف و پوسته مدیری حاجی محمد توفیق افندی مخبره سر مأموری خلوصی افندی مأمور ثانی کامل افندی « ثالث جدی افندی « ثالث جودت افندی پوسته کاتبی احمد افندی</p>	

(ERZİNCAN)

(173)

(SANCAĞI)

ERZİNCAN SANCAĞI İKİNCİ JANDARMA TABURU. ⁹	
Binbaşı : Mehmed Behiç Efendi Tabur Kâtibi : Abdurrahman Efendi	
Süvari Birinci Bölük Yüzbaşı: Münhal Piyade Birinci Bölük Yüzbaşı: Yusuf Ağa Piyade İkinci Bölük Yüzbaşı: Münhal	Mülâzım-ı Evvel: Ethem Efendi “ Sâni: Ali Sabri Efendi Mülâzım-ı Evvel: Mahmud Nedim Efendi “ Sâni: Abdulhalim Efendi Mülâzım-ı Evvel: Abdurrahman Efendi “ Sâni: Süleyman Efendi
Üçüncü Komiser: İbrahim Efendi Polis: Haşim Efendi, Diğeri: Mehmed Vehbi Efendi	
(KEMAH KAZÂSİ)	
Kaymakam: Ali Galib Efendi-Salise Naib: Süleyman Remzi Efendi Müftü : Mehmed Arif Efendi	Mal Müdürü: Şakir Efendi Muavini : Sabit Efendi Sandık Emni
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam-ı Kazâ	
(A'zâ-yı Taîiyye) Naib Efendi, Müftü Efendi Mal Müdürü Efendi	(A'zâ-yı Müntahaba) Hafız Said Efendi Abdullah Efendi, Serkes Ağa
Meclis Kâtibi: Mahmud Sabit Efendi	

⁹ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.173

(سنجاغی)

(۱۷۳)

(ارزنجان)

ارزنجان سنجاغی ایکنجی ژاندرمه طابوری

سکبایستی محمد بهیج افندی
طابورکاتی عبدالرحمن افندی

ملازم اول ادهم افندی
» ثانی علی صبری افندی

ملازم اول محمود ندیم افندی
» ثانی عبداللطیف افندی

ملازم اول عبدالرحمن افندی
» ثانی سلیمان افندی

سواری برنجی بلوک
یوزباشیسی منحل

پیاده برنجی بلوک
یوزباشیسی توسون اغا

پیاده ایکنجی بلوک
یوزباشیسی منحل

اوچنجی قومیسر ابراهیم افندی
یولیس هاشم افندی
دیگری محمد وهبی افندی

(کاخ قضائی)

مال مدیری شاکر افندی
معاونی ثابت افندی
صندوق امینی

قائم مقام علی غالب افندی
نائب سلیمان رهنزی افندی
مفتی محمد عارف افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام افندی

(اعضای منتخبه)

(اعضای طبیعیه)

حافظ سعید افندی

نائب افندی مفتی افندی

عبداه افندی سرکس اغا

مال مدیری افندی

مجلس کاتبی محمود ثابت افندی

(ERZİNCAN)

(174)

(SANCAĞI)

Bidâyet Mahkemesi	Me'muriyn-i Saire ¹⁰
Reis : Naib Efendi A'z â: Rüştü Efendi A'z â: Kesbar Ağa Başkâtib : Şükrü Efendi Mustandık Muavini: Abdulvahid Efendi Kâtib-i Sani: Nabi Efendi	Nüfus Me'muru: Süleyman Efendi “ Kâtibi : Abdullah Efendi Bank Kâtibi: İzzet Efendi Tapu Kâtibi: Hamdi Efendi Telgraf ve Posta Me'muru : Hulusi Efendi
Mekteb-i Rüştiyye	
Muallim-i Evvel : Hüseyin Efendi Rik'a Muallimi : Mahmud Efendi Bevvab : Mustafa Ağa	Muallim-i Sâni : Hakkı Efendi Sülüs Muallimi : Hâfız Bekir Efendi Aded-i Şakirdan : 69
(REFAHİYE KAZÂSI)	
Kaymakam: Mehmed Ali Bey Naib: İsmail Hakkı Efendi	Mal Müdürü : Hamhullah Şefik Efendi “ Muavin: Hasan Efendi Sandık Emni: Hacı Efendi
MECLİS-İ İSARE-İ KAZÂ	
Reis : Kaymakam Bey	
(A'zây-ı Tabîiyye) Naib Efendi Mal Müdürü Efendi	(A'zây-ı Müntahaba) Osman Bey, Ahmed Ağa Şeker Ağa, Bedir Ağa
Meclis Kâtibi : Fevzi Efendi	

¹⁰ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.174

(سجانی)

(۱۷۴)

(ارزنجان)

مأمورین سارہ	بدایت محکمہ سی
نفوس مأموری سلیمان افندی « کاتبی عبدہ افندی بانق کاتبی عزت افندی طاپوکاتبی حمدی افندی تلفراف و پوستہ مأموری خلوصی افندی	رئیس نائب افندی رشدی افندی کسبار افا باشکاتب شکری افندی مستنطق معاون عبدالواحد افندی کاتب ثانی نابی افندی
مکتب رشیدیہ	
معلم ثانی حقی افندی ثالث معلمی حافظ بکر افندی عدد شاگردان ۶۹	معلم اول حسین افندی رقعہ معلمی محمود افندی یواب مصطفی افا
(رفاہیہ قضائی)	
مال مدیری جدہ شفیق افندی « معاون حسن افندی صندوق امینی حاجی افندی	قائم مقام محمد علی بک ثانیہ نائب اسماعیل حقی افندی
مجلس ادارہ قضا	
رئیس قائم مقام بک (اعضای منتخبہ) عثمان بک شکر افا بدر افا	(اعضای طبیعیہ) نائب افندی مال مدیری افندی مجلس کاتبی فوزی افندی

(ERZİNCAN)

(175)

(SANCAĞI)

Bidâyet Mahkemesi	Me'muriyn-i Saire ¹¹
Reis : Naib Efendi A'z â: Şerif Efendi A'z â: Kostan Ağa Başkâtib : Kâmil Efendi Mustandık Muavini: İhsan Efendi Kâtib-i Sâni: Mehmed Hulusi Efendi	Nüfus Me'muru: Tahir Efendi “ Kâtibi : Feyzullah Efendi Bank Kâtibi: Halis Efendi Tapu Kâtibi: Şerif Efendi Telgraf ve Posta Me'muru : Hüsni Efendi
(KURUÇAY KAZÂSI)	
Kaymakam: Süleyman Efendi Naib: Hüseyin Raci Efendi	Mal Müdürü : Hasan Efendi - salise Muavini: Sağut Efendi
Sandık Emni: Halil Efendi	
MECLİS-İ İSARE-İ KAZÂ	
Reis : Kaymakam Bey	
(A'zây-ı Tabîiyye) Naib Efendi Mal Müdürü Efendi	(A'zây-ı Müntehaba) İsmail Ağa, Hüseyin Ağa Kirkor Ağa, Artin Ağa
Meclis Kâtibi : Mehmed Rıf'at Efendi	

¹¹ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.175

(سنجاغی) (۱۷۵) (ارزنجان)

<p>مأمورین سائرہ</p>		<p>بدایت محکمه سی</p>	
<p>نفوس مأموری طاهر افندی « کاتبی فیض اہ افندی بانق کاتبی خالص افندی طاپو کاتبی شریف افندی تلغراف و پوستہ مأموری حسنى افندی</p>		<p>رئیس نایب افندی شریف بک قسطان اغا باشکاتب کابل افندی مستنطق معاونی احسان افندی کاتب ثانی محمد خلوصی افندی</p>	
<p>(قوریچای قضاسی)</p>			
<p>مال مدبری حسن افندی ثالثہ معاونی صفوت افندی خلیل افندی</p>		<p>قائم مقام سلیمان افندی نایب حسین راجی افندی صندوق امینی</p>	
<p>مجلس اداره قضا</p>			
<p>رئیس قائم مقام افندی (اعضای منتخبہ)</p>		<p>رئیس (اعضای طبیعیہ) نایب افندی مال مدبری افندی مجلس کاتبی محمد رفعت افندی</p>	
<p>اسماعیل اغا کرکور اغا</p>		<p>حسین اغا آرتین اغا</p>	

(ERZİNCAN)

(176)

(SANCAĞI)

Bidâyet Mahkemesi	Me'muriyn-i Saire ¹²
<p>Reis : Naib Efendi A'z â: Abdulhamid Bey A'z â: Kiğork Ağa Başkâtib : Mehmed Efendi Mustandık Muavini: Münhal Kâtib-i Sâni: Niyazi Efendi</p>	<p>Nüfus Me'muru: Mustafa Efendi “ Kâtibi : Mehmed Efendi Bank Kâtibi: Şakir Efendi Tapu Kâtibi: Hüseyin Efendi Telgraf ve Posta Me'muru : İzzet Efendi</p>
LİVAYA DAİR MA'LUMAT	
<p>Erzincan sancağı vilâyetin Garb-ı Cenûbunda ve Erzurum'a otuz iki saat bu'd ve mesafede vâki' Kemah, Kuruçay, Refahiye kazâlarından mürekkebe ve merkez idaresi Erzurum'un yüz otuz kilo mesafede vâki' Fırat'ın cihet-i şimaliyesinde ve otuz dokuz derece yirmi sekiz dakika arz-ı şimaliyesinde ka'in ve dairen mâdar sıra dağlarıyla muhat bir ova dâhilinde enva'ı fevake ve eşcarı havi bağ ve bahçelerle müzeyyen nefsi-i Erzincan kazâsıdır ki Dördüncü Ordu-yu Hümâyûn'un dâhi merkezidir.</p> <p>Kasaba-i mezkûre yüz kırk üç Karayı merbutasıyla beraber on bin dokuz yüz yetmiş bir hane ve otuz bin iki yüz yetmiş dokuz zekûr ve yirmi sekiz bin ikiyüz elli bir enâs ki cem'an elli sekiz bin beş yüz otuz nüfusu şamil ve havası dahî latif ve mu'tedildir.</p>	

¹² H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.176

(سنجانی)

(۱۷۶)

(ارزنجان)

مأمورین سارہ	بدأیت محکمہ سی
<p>نفوس مأموری مصطفیٰ افتدی « کاتبی محمد افتدی بانق کاتبی شاکر افتدی طاپوکاتبی حسین افتدی تلغراف و پوستہ مأموری عزت افتدی</p>	<p>رئیس نائب افتدی عبدالحمید بک کیغورق اتا باشکاتب محمد افتدی مستنطق معاونی منحل کاتب ثانی نیازی افتدی</p>
<p>لوایہ دائر معلومات</p>	
<p>ارزنجان سنجانلی ولایتک غرب جنوبیسنده وارضرومه اوتوز ایکی ساعت بعد و مسافه ده واقع کماخ قوربیجای رفاہیہ قضالندن مرکب و مرکز ادارہ سی ارضرومک یوز اوتوز کیلو مسافه ده واقع فراتک جهت شمالیسنده و اوتوز طقوز درجه یکرہی سکز دقیقه عرض شمالیسنده کائن و دائرأ مادار صرہ طاعنرلیہ محاظ بر اووه داخانده انواع فواکہ واشجاری طاوی باغ و بیچہ لہ من بن نفس ارزنجان قصبہ سیدر کہ دردنجی اردوی ہمایونک دخی مرکز یدر</p>	
<p>قصبہ مذکورہ یوز قرق اوچ قرای ہر بوطہ سیلہ برابر اون بییک طقوز یوز یتش بر خانہ و اوتوز بییک ایکیوز یتش طقوز ذکور و یکرہی سکز بییک ایکیوز للی برانات کہ جمعاً اللی سکز بییک بشیوز اوتوز نفوسی شامل و ہواسی دخی لطیف و معتدلدر</p>	

(ERZİNCAN)

(177)

(SANCAĞI)

LİVAYA DAİR MA'LUMAT ¹³

Temmuz ve ağustos aylarında hava biraz kesb-i hararet ederse de ahali bu aylarda bağlara nakl ile mu'tedil hava buluyorlar.

Şehri mezkûrun ebniye ve emâkin-i meşhuresi yüz on dört cevamiî ve mesacid ve yirmi dört medrese ve üç tekke ve iki rüştiye-i mülki ve askeri mektebiyle yüz otuz iki mekâtib-i sıbyaniye yirmi yedi kilise ve manastır ve iki askeri ve mülkî hükümet konağı ve on yedi han ve bin beş yüz yirmi bir dükkân ve mağaza ve üç gazino kırk kahve sekiz hamam ve yirmi bir çeşme ve yirmi altı fırın sekiz meyhane ve yüz kırk dokuz değirmen ve on altı debağhâne ve on bezirhâne ve iki kışla bir hastahâne ve bir esliha anbarı ve bir debboy ve bir aba fabrikasıyla bir debağhâne-i askeri ve bir telgrafhane ve iki cephâne ve onbir baruthâne on bir boyahâne, bin dokuz yüz seksen beş anbar ve samanlık, üç bin doksan bir bahçe, dokuz yüz doksan beş üzüm bağı, yüz yirmi beş mer'ağı, bin dört yüz arsa, bir aded kaplıcadır.

Kasaba-i mezkûrede hafafiye ve seraciyye ve mutbabiye ve ihram ve seccade gibi ma'mulat mütenevviye ve sanayi-i nesciye husule gelir. Sim ve nühasan ve demirden eşya-yı nefise i'mal olunur.

Nühas ma'mulatının sarfiyeti senevî on iki bin kıyyeden mütecavizdir.

¹³ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.177

(سنجانی)

(۱۷۷)

(ارزنجان)

توز واغستوس آیلرنده هوا براز کسب حرارت ایدرسه ده اهالی بو آیلرده ده باغله نقل ایله معتدل هوا بولورلر

شهر مذکورک اینیه واما کن مشهوره سی یوز اون درت جوامع و مساجد و یکره درت مدرسه و اوج تکیه و ایکی رشدی ملکی و عسکری مکتبیه یوز اوتوز ایکی مکاتب صبیانیه و یکره یدی کلیسا و مناستر و ایکی عسکری و ملکی حکومت قوناغی و اون یدی خان و یک بشیور یکره بر دکان و مغازه اوج غازینو قرق قهوه سکز جام و یکره بر چشمه و یکره الی قرون سکز میخانه و یوز قرق طقوز دکرمن و اون الی دباغخانه و اون بزیر خانه و ایکی قشله بر خسته خانه و بر اسلحه انباری و بر دبوی و بر عبا فابریقه سیله بر دباغخانه عسکری و بر تلغرافخانه و ایکی جبنخانه و اون بر پروتخانه اون بر بویه خانه یک طقوز یوز سکسان بش انبار و صمانلق اوچبیک طقسان بر بیچه طقور یوز طقسان بش اوزوم باغی یوز یکره بش مرعی یک درتیوز عرصه بر عدد قابلیچدر

قصبه مذکوره ده مخفایه و سرابجه و مویتایه و احرام و سجاده کی معمولات متنوعه و صنایع نسجیه حصوله کلور سیم و نحاسدن و تیموردن اشیای نفیسه اعمال اولور نحاس معمولاتک صرفیاتی منوی اون ایکی یک قیه دن متجاوزدر

(ERZİNCAN)

(178)

(SANCAĞI)

LİVAYA DAİR MA'LUMAT ¹⁴

Mensucattan Manusa i'maline mahsus nefs-i kasabada ve karyelerde altı yüz hamam takımı ve havlu için on ve bez nescine mahsus yirmi destegâh mevcut olup bunlardan bez ve Manusa ve destegâhlarının beherinde senevî yedi yüz ellişer top ve havlu destegâhlarının her birinde senevî iki yüz elli şer takım havlu nesc ve i'mal edilmekte ve şu mensucatla ma'mulâtı nühasiye dahilen sarf olunmaktan başka Dersaadet ve merkez vilâyetiyle mahall-i saireye sevk ve fûruht olunmaktadır.

Yün ve pamuktan çatma yastık yüzü ve oda döşemesi dahi i'mal olunarak derun-u Liva ve etraf ve enhaya gönderilerek sattırılır.

Mahsulat-ı araziyesi hinta, şa'yir, darı, nohut, bakla, fasulye, bamya, pamuk, kavun, karpuz, soğan, yer elması, şalgam, lahana, patlıcan, domates, pancar, havuç, çiriş, lazut, kabağın enva-i ve sebzevatı sairedir.

Fevakihten badem, fişne, kiraz, elma, armut, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, erik, iğde, ceviz kesretçe olduğundan derun-u livaya ve Erzurum'a kadar nakl ve fûruht olunur.

. KEMAH KAZÂSI ¹⁵

Merkez hükümeti Erzincan'a on iki saat bu'd mesafede kâin yetmiş beş karâyı mülhakası ile beraber üç bin yetmiş altı hane ve on bin yüz on dokuz zekûr ve dukuz bin beş yüz yetmiş bir enas ki

¹⁴ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.178

¹⁵ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.178

(سجانی)

(۱۷۸)

(ارزنجان)

منسوجاتدن مانیسسه اعمالنه مخصوص نفس قصبه ده و قریبه لنده
 التیوز و حمام طاقی و خاوی ایچون اون و بز نسجه مخصوص
 یکره دشته گاه موجود اولوب بونلردن بز و مانوسنه
 دستکاهلرینک بپرنده سنوی یدییوز الیشر طوپ و خاوی
 دستکاهلرینک هر برنده سنوی ایکیوز الیشر طاقم خاوی
 نسج و اعمال ایلمکده و ش و منسوجاتله معمولات نحاسیه
 داخله صرف اولندقدن بشته در سعادت و مرکز ولایتله
 محال سائریه سوق و فروخت اولتمده در
 یوک و موقدن چاتمه بصدیق یوزی و او طه دوشمه سی دخی
 اعمال اولنه رق درون لوا و اطراف و انجایه کوندر یلرک
 صادر یلور

مخصوصات ارضیندی حنطه شهیر داری نخورد بقله
 فصولیه بامیه پوق قاوون قارپوز صوغان یر الماسی
 شام لهنه باطلیبان طوماتس پانجر هاوج چرش
 لازوت قباغک انواعی و سبزوآت سائر در
 فواکهدن بادم فشنه کراز الما ارمود اوزم ایوا توت
 زردالو شفتالو اریک ایگده جو بز کتر تلجه اولدیغدن
 درون لویه و ارضرومه قدر نقل و فروخت اولنور

کاخ قضاسی

مرکز حکومتی ارزنجانده اون ایکی ساعت بعد مسافده کائن
 تمش بش قرای طاقه سیله برابر اوچبیک تمش التي خانه و اون
 بیک بوز اون طاقوز ذکور و طاقوز بیک بش بوز تمش زانات که

(ERZİNCAN)

(179)

(SANCAĞI)

LİVAYA DAİR MA'LUMAT .¹⁶

cem'an on dokuz bin altı yüz doksan nüfusu şamil ve yedi nahiyeden mürekkeptir.

Asar-ı ma'muresinden kırk cevâmi ve mesâcid ve altı medrese ve bir mekteb-i rüşfî ve yirmi sıbyan mektebi ve on kilise ve manastır ve bir hükümet konağı ve beş han iki yüz on yedi dükkân ve mağaza ve bir hamam ve üç fırın ve otuz dört değirmen ve bir telgrafhâne, bir meyhâne, on bezirhâne, elli üzüm bağı, iki yüz elli bağçesi vardır.

Bu kazânın başlıca mahsulatı araziyesi hinta, şa'yir, darı, fasulye, bamyâ, yer elması, kavun, karpuz, çiriş, şalgam, lahana, pancar, domates, kabak, ceviz, fişne, kiraz, elma, armut, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali ve erik enva'idir.

Kilim ve seccade, keçe, eldiven, çorap ve şal gibi mensucat ve ma'mulâtı vardır.

REFAHİYE KAZÂSI¹⁷

Altı nahiyeden mürekkeb Refahiye kasabasıdır ki merkez hükümeti olan Gercanis kasabası Erzincan'a on beş saattir.

Bu kasaba yüz on bir karâyı merbutasıyla beraber üç bin üç yüz yetmiş altı hane ve on iki bin yüz kırk bir zekûr ve on bir bin

¹⁶ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.179

¹⁷ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.179

(سنجیغی)

(۱۷۹)

(ارزنجان)

جەمئاً اون طەوز بىك التى يوز طەسان نفوسى شامل بدى
ناحيه دن مە كيدر

اثار مەموره سەندن قرق جوامع و مساجد و التى مدرسە
و بىر مەكتەب رشدى و يكرهى صببان مەكتى و اون كاپسا و مناستر
و بىر حكومت قوناعى و بش خان ايكى يوز اون بدى دكان
و مغازه و برجام و اوچ فرون و او تودرت دكرەن
و بىر تلغرافخانه بىر مەخانه اون بىر خانە اللى اوزوم باغى
ايكيوز اللى بىچەسى واردن

بو قضاىك باشلوجه محصولات ارضيهسى خنطه شەپىر دارى
فصوليه باميه بىر الماسى قاون قارپوز چرىش شلغم
لەنه پانچر طومانس قباق جویز فشنه كراز الما ارمود
اوزوم ابوا توت زردالو شفتالو و اریكك انواعيدر
كلم و سجداده كچە الديوں چوراب و شال كى منسوجات
و معمولاتى واردن

رفاهیه قضاسی

التى ناحیه دن مە كب رفاهیه قضاسیدز كه مە كز حكومتى
اولان كرجانسى قصبهسى ارزنجانه اون بش ساعتدر

بو قضاىوز اون بىر قرای مە بو طە سيله برابر اوچبىك اوچپوز
تمش التى خانه و اون ايكى بىك يوز قرق بىر ذكور و اون بىر بىك

(ERZİNCAN)

(180)

(SANCAĞI)

LİVAYA DAİR MA'LUMAT ¹⁸

Altıyüz doksan dört enas ki cem'an yirmi üç bin sekiz yüz otuz beş nüfusu cam'idir.

Kazâ-i mezkûrun âsar-ı ma'muresinden elli cevamiî ve mesacid, altı medrese ve kırk iki sıbyan mektebi on üç kilise ve manastır, bir hükümet konağı, bir han, on brş dükkân ve bir kahve, bir telgrafhâne, bir fırın üç yüz değirmen mevcuttur.

Mahsulat-ı araziyesi hinta, şa'yir, darı, ceviz, kavun, karpuz, şalgam, lahana, çiriş, lazut, pancardan ve sebzevat-ı saireden ibarettir.

Ma'mulatı; adi şal ve kilim ve seccade ve çorap ve tozluk gibi şeylerdir.

KURUÇAY KAZÂSI ¹⁹

Makkar-ı hükümeti merkez livaya yitmi dört saat mesafede vâk'i Kuruçay kasabasıdır.

Bu kazâ altı nahiyeden müteşekkil ve altmış bir karâ-yı merbutasıyla beraber bin yedi yüz doksan dokuz hane ve altı bin üç yüz kırk zekûr ve altı bin iki yüz otuz altı enas ki cem'an on iki bin beş yüz yetmiş altı nüfusucâmi'dir.

Emâkin-i me'muresinden on iki cevamiî ve mesacid, bir medrese, otuz bir sıbyan mektebi, beş kilise ve manastır, bir hükümet konağı

¹⁸ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.180

¹⁹ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.180

(سنجاغی)

(۱۸۰)

(ارزنجان)

التیوز طقسان درت اناث که جماعاً یکریمی اوچبیک سکزیوز
 او توز بش نفوسی جامعدر
 قضاء مذکورک اثار معموره سندن الی جوامع و مساجد الی
 مدرسه و قرق ایکی صبیان مکتبی اون اوچ کلیسا و مناستر
 بر حکومت قوناغی بر خان اون بش دکان و بر قهوه
 بر تلغرافخانه بر فرون اوچیوز دکرمن موجوددر

محصولات ارضیه سی حنطه شهر داری جویر قاون
 قاریوز شلم لهنه چریش لازوت پانچردن و سبزوات
 سائر دن عبارتدر
 معمولاتی عادی شال و کلیم و سجاده و چوراب و توزاق
 کی شیلردر

قوریچای قضاسی

مقر حکومتی مرکز لوابه یکریمی درت ساعت مسافه ده واقع
 قوریچای قصبه سیدر
 بو قضا الی ناحیه دن متشکل و التمش بر قرای هر بو طه سیله
 برابر بیک بدیوز طقسان طقوز خانه والی بیک اوچیوز قرق
 ذکور والی بیک ایکیوز او توز الی اناث که جماعاً اون ایکی بیک
 بشیوز یتش الی نفوسی جامعدر
 اماکن معموره سندن اون ایکی جوامع و مساجد بر مدرسه
 او توز بر صبیان مکتبی بش کلیسا و مناستر بر حکومت قوناغی

(ERZİNCAN)

(181)

(SANCAĞI)

LİVAYA DAİR MA'LUMAT ²⁰

Bir telgraphâne, bir han, altı dükkân, bir kahve, bir fırın, altmış değirmen, altı bezirhâne, otuz üzüm bağı, elli bahçesi vardır.

Mahsulat-ı araziyesi hinta, şa'yir, darı, fasulye, kavun, karpuz, fişne, elma, armud, üzüm, tut, zerdali, şeftali, erik, ceviz, domates, patlıcan, çiriş, lahana, pancar ve kabağın enva'idir.

Bu kasabada âla kilim ve seccade ve keçe ve çorap ve tozluk ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunub derun-u kazâda sarf olunur.

ORMAN ²¹

Refahiye kazâsında tulen ve arzen müçer dörder saat mesafeli on üç orman olub bunların ekser escarı çam ve meşeden ibarettir.

Mezkûr ormanlardan araba ve hayvanat ile Erzincan ve Kemah ve Eğin ve mahal-i saireye sevk ve fûruht olunur ve Keban Ma'deni Hümayûnu kalhânesi için de nehren sevk olunur.

Kuruçay kazâsında bazı ufak meşelikler olub bunlar da yalnız mahrukat-ı mahalliyeye sarf olunur.

²⁰ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.181

²¹ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.181

(سنجانی)

(۱۸۱)

(ارزنجان)

بر تلغرافخانه بر خان التي دكان بر قهوه بر فرون الشمس
 دكرمن التي بزيرخانه اوتوزاوزوم باغى اللى بغيرهسى واردر
 محصولات ارضيهسى حنطه شير داری فصوليه قاوون
 قارپوز فشنه الما ارمود اوزوم توت زردالو شفتالو
 اريك جویز دوماتس باتلجان چریش لهنه پانچر
 وقباغك انواعيدر

وقضاده اعلاکلم و سجاده و کچه و چوراب و توزاق
 و عباکبی شیلر نسج و اعمال اولنوب درون قضاده صرف
 اولنور

اورمان

رفاهیه قضاسنده طولاً و عرضاً اوچر دردر ساعت مسافهلی
 اون اوچ اورمان اولوب بونلرک اکثر اشجاری چام و میشه دن
 عبارتدر

مذکور اورمانلردن عربه و حیوانات ایله ارزنجان و کاخ
 و اکین و محال سائرهبه سوق و فروخت اولنور و کبان معدن
 همایونی قالدخانه سیچونده نهرأ سوق اولنور

قور بچای قضاسنده بعض اوفق میشه لکار اولوب بونلرده
 بالکز محروقات محلیهیه صرف اولنور

(ERZİNCAN)

(182)

(SANCAĞI)

ENHAR ²²

Keyfiyet-i nebean ve cereyan-ı Erzurum'un Ova kazâsı kısmında sebekat eden nehr-i Fırat Erzincan ve Kemah kazâları vasatından cereyan ederek Keban Ma'deni civarında vâkî Çat nam mahaldeki Murad nehrine müntehi olur.

Refahiye kazâsında v'aki' cebelden nebe'an ve Kemah cihetine cereyan eden Kömür çayı dahî mezkûr Fırat nehrine mansub olur.

Kuruçay kazâsının Kandil karyesinden nebe'an ve şimalden cenuba doğru cereyan eden Kandil nehri dahî kezâlik bazı ufak sularla birleştikten sonra Karabudak çayı namını alarak Hosta civarında Fırat'a mülâkî olur.

Enhâr-ı mezkûrenin Erzincan dairesinde bulunan mahallerinde suyun azlığı ve bazı mevanın vücudu hasebiyle kelek işletilemiyorsa da nehr-i mezkûrun Kemah'tan aşağı olan mahallerinde Kelek işletilerek mahall-i ba'ideye zahire ve saire nakl ve isra edilür.

MEADİN VE KAPLICA ²³

Kemah kazâsının Kiğari karyesinde gayet nemalı bir kömür ve Refahiye kazâsının Gemecik karyesinde simli kurşun ve diğer bir karyesinde mürdesenk ma'denleri vardır.

²² H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.182

²³ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.182

(سنجاغی)

(۱۸۴)

(ارزنجان)

انهار

کیفیت نبعان و جریائی ارضرومک اووه قضاسی قسنده سیتت
ایدن نهر فرات ارزنجان و کاخ قضاری وسطندن جریان
ایدرک کبان معدنی جوارنده واقع چات نام محله کی مراد
نهرینه منتهی اولور

رفاهیه قضاسنده واقع جبالدن نبعان و کاخ جهته جریان
ایدن کور چایی دخی مذکور فرات نهرینه منصب اولور
قور بچای قضاسنک قندیل قریه سندن نبعان و شمالدن جنوبه
طوغری جریان ایدن قندیل نهری دخی کذلک بعض اوفق
صولله برلشدکن صکره قره بوداق چایی نامی ادرق خوشته
جولزنده فراته ملاتی اولور

انهار مذکوره نک ارزنجان دایره سنده بولنان محللارنده صویک
ازلغی و بعض موانعک وجودی حسبیه کلک ایشدیله میورسه ده
نهر مذکورک کاخدن اشاغی اولان محللارنده کلک ایشدیله رک
محال بعیده به ذخیره وسائرہ نقل واسرا ایدیلور

معدن و قابلیجه

کاخ قضاسنک کیفاری قریه سنده نغایت نغالی برکور رفاهیه
قضاسنک که جیک قریه سنده سیلی قورشون و دیگر
برقریه سنده مرده سنک معدنلری وارد

(ERZİNCAN)

(183)

(SANCAĞI)²⁴

Erzincan kasabasına iki saat mesafede Nörkâh ve Çakırman karyeleri meyanında kükürdü ve harareti mu'tedil bir kaplıca olup bazı emraza faide-i bahş olduğu mervidir.

**ERZİNCAN SANCAĞINDA MERAKID-I MUKADDESİYELERİ
ZİYARETGÂH NAM OLAN ZEVAT-I İ'ZAM²⁵**

Erzincan'ın Cerzini karyesinde âl-i Saadet-i İştimal-i Nebeviden Acepşir Gazi ile Ehlullahtan Pir Muhammed ve Halilullah Çelebi ve Terzi Baba ve dokuzdan müteceviz U'lûm-u Zahire ve Bâtıniye'yi cam'mî ve enva'ı keramet ile lami'i zevat-ı i'zam ve Kemah'ta Âl-i Selçuk'tan Sultan Melik Mengüç Gazi ve Refahiye'de Seyyid Sinan Gazi defin-i hak atırmak ve rehiyn-i rahmet Cenab-ı Halik alâ felak olmuşlardır.

----- O -----

²⁴ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.183

²⁵ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.183

(سنجاغی)

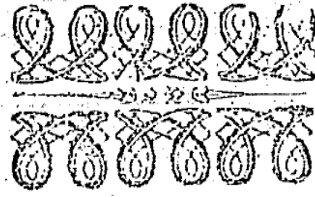
(۱۸۳)

(ارزنجان)

ارزنجان قصبه سینده ایکی ساعت مسافده نورکاخ و چاقرمان
قریه لری میاننده کوکورتی و حرارتی معتدل برقابلیجه اوآوب
بعض احراضه فائده بخش اولدیغی مرویدر

ارزنجان سنجاغنده مر اقد مقدسه لری زیارتنگاه اتام
اولان ذوات عظام

ارزنجانک جز زینی قریه سینده ال سعادت اشتمال نبوبدن
عجب شیرغازی ایله اهل اللهدن پیرمحمد و خلیل اه چلبی
ورزی بابا و طموزدن مجاوز علوم ظاهره و باطنه بی جامع
وانواع کرامت ایله لامع ذوات عظام و کاخده آل سلووقدن
سلطان ملک منکوج غازی ورفاهیه ده سید سنان غازی دقین
خاک عطرناک ورهین رجعت جناب خالق الافلاک اولمشاردن

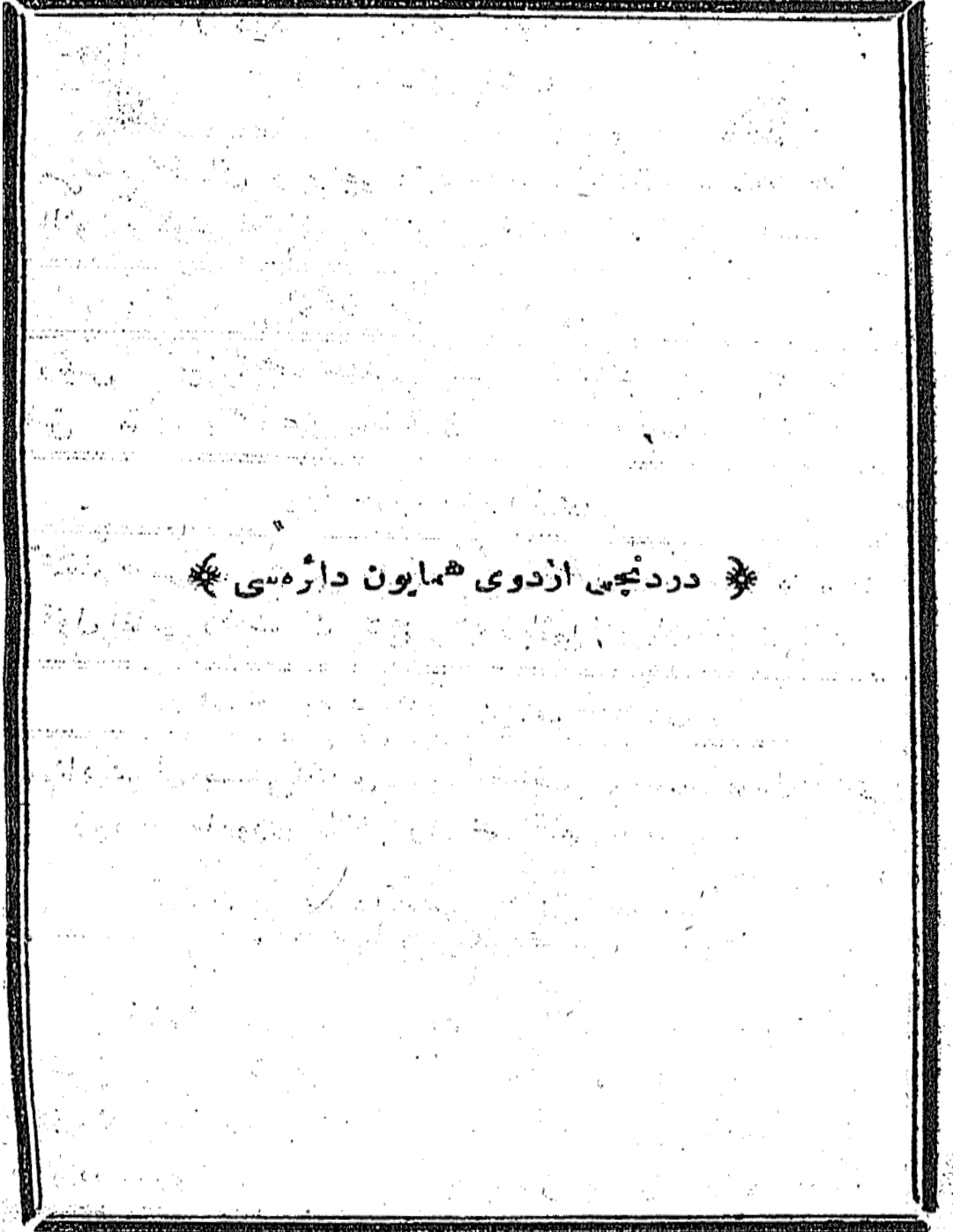
(201)

(DÖRDÜNCÜ ORDUYU HÜMAYÛN DAİRESİ)²⁶

²⁶ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.201

(۲۰۱)

دردنچی ازدوی همایون دائره سی

(202)

(DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMAYÜN MÜŞİRİ).²⁷

(Mehmed Zeki Paşa)

Murassa Osmanî ve Birinci Rütbe-i Mecidî Nişan*1 Zişanlısıyla
Altın ve Gümüş İmtiyaz ve Altın Liyakat Madalyalarını Hamildir

Erkân-ı Harbiye Dairesi

Reis: Miralay: Mehmed Hulûsi Paşa 2. Mecidî, 3. Osmanî
Refiki: İsmail Fszıl Bey “ **Kaymakam:** Salih Bey

Yaver-i Harb-i Müşir-i Ekremi

Kaymakam: Sağır Bey 3. Osmanî 4.Mecidî **Kaymakam:** İbrahim Ethem Bey
Kol Ağası: Refet Bey 4. Osmanî **Yüzbaşı:** Mehmed Yaver Efendi 5. Mecidî

Erkân-ı Harbiye Dairesi Birinci Şu’besi

Kısm-ı Sâni Mümeyyizi: Mustafa Efendi – Sâniye, **Sınıf-ı Râbi’a:** Adnan Adil Efendi
Jurnal Me’muru: Mülâzım-ı Evvel Mehmed Şem’i Efendi

Erkân-ı Harbiye Dairesi İkinci Şu’besi

Müdür:
Kısm-ı Sâlis Mümeyyizi: Münir Bey – Sâniye
Sınıf-ı Evvel : Mehmed Rüştü Efendi -Sâlise , 4. Mecidî
Sınıf-ı Sâni: Bilâl Zihni Efendi , **Sınıf-ı Sâlis:** Abdi Efendi – Sâlise
“ **Rabi’a:** Sabri Efendi, **Mülâzım :** Mehmed Tevfik Efendi, Mustafa Efendi

²⁷ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.202

(۲۰۲)

(دردیجی اردوی همایون مشیری)

(محمد ذکی پاشا)

مرصع عثمانی و برنجی رتبه مجیدی نشان دیشانلریله
التون و کوش امتیاز و التون لیاقت مدالیه لینی حاملدر

ارکان حرب دائره سی

رئیس میرلوا محمد خلوصی پاشا ۲ مجیدی ۳ عثمانی
رفیق قائم مقام اسماعیل فاضل بك « قائم مقام صالح بك

یاور حرب مشیرا کر می

قائم مقام صفر بك ۳ ع ۴ م قائم مقام ابراهیم ادهم بك
قول اغاسی رفعت بك ۴ ع یوزباشی محمد یاور افندی ۵ م

ارکان حربیه دائره سی برنجی شعبه سی

قسم ثانی میری مصطفی افندی ثانیه | صنف رابع عدنان عادل افندی
ژورنال مأموری ملازم اول محمد شعبی افندی

ارکان حربیه دائره سی ایکنجی شعبه سی

مدیر

قسم ثالث میری منیر بك

ثانیه

صنف اول محمد رشدی افندی ثالثه ۴ مجیدی

صنف ثانی بلال ذهنی افندی صنف ثالث عیسی افندی ثالثه

« رابع صبری افندی ملازم محمد توفیق افندی مصطفی افندی

(203)

<p>Mülâzım Hulusi Efendi, Mehmed Halis Efendi, Sa'id Efendi²⁸</p> <p>Erkân-ı Harbiye İkinci Şubesine Mülhak Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Şükrü Efendi</p>
<p style="text-align: center;">Yoklama Kalemi</p>
<p>Mümeyyiz: Mehmed Derviş Rıf'at Efendi – Rabi'a , 5. Mecidi</p> <p>Sınıf-ı Evvel : Mehmed Tevfik Efendi - Sâlise</p> <p>“ “ : Hâfız Mehmed Nureddin Efendi – Rabi'a</p> <p>Sınıf-ı Sâni: Halil Hulkî Efendi, Sınıf-ı Rabi'a: Şemseddin Bey</p> <p>Mülâzım: Mustafa Tevfik Efendi, Mehmed Necib Efendi</p> <p>Eyub Subhî Efendi, Dursun Efendi, Ahmed Sıdkı Efendi</p>
<p style="text-align: center;">Nüfus Kalemi</p>
<p>Mümeyyiz: Yusuf Ken'an Efendi – Rabi'a</p> <p>Sınıf-ı Sâlis: Yusuf Ziyaeddin Efendi – Salise</p> <p>“ “ : Cemal Bey – Salise, Sınıf-ı Rabi'a: Emin Efendi</p> <p>Mülâzım: Mehmed Cemal Efendi , Mehmed Efendi, Kemal Bey</p>
<p style="text-align: center;">Ordu-yu Hümayûn Evrak Kalemi</p>
<p>Müdür: Alay Emni: Ahmed İzzeddin Efendi</p> <p>Muavin: Alay Kâtibi: İsmail Efendi</p>

²⁸ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.203

(۲۰۳)

ملازم خالص افندی محمد مخلص افندی سعید افندی
ارکان حربیه ایکنجی شهید سنه ملحق ملازم اول محمد شگری افندی

یوقله قلبی

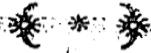
میر محمد درویش رفعت افندی رابعه ه مجیدی
صنف اول محمد توفیق افندی ثالته
حافظ محمد نورالدین افندی رابعه
صنف ثانی خلیل خلقی افندی صنف رابع شمس الدین بك
ملازم مصطفی توفیق افندی محمد نجیب افندی
ابوب صبحی افندی طورسون افندی احمد صدقی افندی

نفوس قلبی

میر یوسف کتعمان افندی رابعه
صنف ثالث یوسف ضیا الدین افندی ثالته
جمال بك ثالته صنف رابع امین افندی
ملازم محمد جمال افندی محمد افندی کمال بك

اردوی همایون اوراق قلبی

مدیر آلائی امینی احمد عزالدین افندی
معاون آلائی کاتبی اسماعیل افندی

(204)

Ordu-yu Hümâyûn Levâzım Dairesi ²⁹
Reis: Mirliva Mustafa Safvet Paşa – 4. Osmanî
Levâzım Birinci Şu'besi
Müdür: Muhasebeci Mehmed Sa'id Efendi – Evveli Evvel 2. Mecidî
Muavin: Kısm-ı Sâni Mümeyyizi: Osman Faik Efendi – Mütamayız 5. Mecidî
Muavin Sınıf-ı Evvel: Yusuf Raşid Efendi
Sınıf-ı Sani: Nazım Efendi-Salise, 5. Mecidî, Sınıf-ı Sâlis: Ziya Bey
Sınıf-ı Sâlis: Ali Hüsameddin Efendi – Sâlise,5. M. “ “ Ahmed Nuri Efendi
Sınıf-ı Rabi'a: Musa Kâzım Efendi- Salise, 5. M., “ “ Nuri Efendi
“ “ : Ahmed Cemal Efendi, Mülâzım: Muhiddin Efendi
Mülâzım: Hacı Sâim Efendi, Bekir Sami Bey, Mustafa Tevfik Bey
“ : Hâfız Yusuf Efendi, Mustafa Efendi, Ahmed Lütfi Efendi
Şube-i Mezkûreye Mensub İdare Zâbıtı
Kol Ağası: Hacı Ali Ağa
Yüzbaşı: Mehmed Efendi
Levâzım İkinci Şu'besi
Müdür Kısm-ı Sanî Mümeyyizi: Mehmed Arif Efendi – Mütamayız, 5. Mecidî
Muavin Sınıf-ı Evvel: Halil İsmet Efendi – Rabi'a
“ Alay Kâtibi: Mehmed Efendi - 5. Mecidî

²⁹ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.204

(۲۰۴)

اردوی همایون لوازم دائره سی

رئیس میرلوا مصطفی صفوت پاشا ۴ عثمانی

لوازم برنجی شعبه سی

مدیر محاسبه جی محمد سعید افندی اولی اولی ۲ مجیدی
 معاون قسم ثانی میرزی عثمان قائق افندی متمایز ۵
 معاون صنف اول یوسف راشد افندی
 صنف ثانی ناظم افندی ثالثه ۵ م صنف ثالث ضیاء بک
 صنف ثالث علی حسام الدین افندی ثالثه ۵ « احمد نوری افندی
 صنف رابع موسی کاظم افندی ثالثه ۵ م « نوری افندی
 « احمد جیل افندی ملازم محی الدین افندی
 ملازم حاجی صائم افندی بکر سامی بک مصطفی توفیق بک
 « حافظ یوسف افندی مصطفی افندی احمد لطفی افندی

شعبه مذکور به منسوب اداره ضابطی

قول اغاسی حاجی علی اغا
 یوزباشی محمد افندی

لوازم ایکنجی شعبه سی

مدیر قسم ثانی میرزی محمد عارف افندی متمایز ۵ م
 معاون صنف اول خلیل عصمت افندی رابعه
 « آلائی کاتبی محمد افندی ۵ مجیدی

(205).³⁰

<p>Sınıf-ı Sâni: Abdurrahman Dede Efendi, “ Yusuf Subhi Efendi Sınıf-ı Sâlis: Mehmed Nâil Bey, Sınıf-ı Rabi’a: Mehmed Ali Bey 3. O, Sınıf-ı Rabi’a: Abdullah Kadri Efendi “ Zülfi Bey Mülâzım: Mehmed Şükrü Efendi, Mehmed Sıdkı Efendi İsmail Efendi, Hüseyin Efendi, Ömer Lütfi Efendi</p>
<p>Şube’i Mezkûreye Mensub İdare Zâbıtı</p>
<p>Kol Ağası: Zekeriya Efendi Kol Ağası: Hasan Efendi</p>
<p>Levâzım Üçüncü Şu’besi</p>
<p>Müdür Alay Emini: Mehmed Vehbi Efendi Muavin Kısm-ı Sâlis Mümeyyizi: Hacı Asım Efendi – Sâniye Muavin Alay Kâtibi: Münhal Sınıf-ı Sâlis: Yusuf Efendi, Sınıf-ı Rabi’a: Mehmed Sâkıb Efendi Mülâzım: Mustafa Fehmi Efendi</p>
<p>Şube’i Mezkûreye Mensub İdare Zâbıtı</p>
<p>Kol Ağası: Nazif Efendi Yüzbaşı: Mustafa Efendi</p>

³⁰ H.1310 (1892) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.205

(۲۰۵)

صنف ثانی عبد الرحمن دده افندی « یوسف صبحی افندی
صنف ثالث محمد نائل بك صنف رابع محمد علی بك ۳ ع
صنف رابع عبده قدری افندی « زلفی بك
ملازم محمد شكري افندی محمد صدقی افندی
اسماعیل افندی حسین افندی عمر اطفی افندی

شعبه مذکوریه منسوب اداره ضابطی

قول اغاسی زکریا افندی
قول اغاسی حسن افندی

لوازم اوچجی شعبه سی

مدیر آلائی امینی محمد وهی افندی
معاون قسم ثالث میرزی حاجی طاصم افندی ثانیه
معاون الای کاتبی منحل
صنف ثالث یوسف افندی صنف رابع محمد ثاقب افندی
ملازم مصطفی فهدی افندی

شعبه مذکوریه منسوب اداره ضابطی

قول اغاسی نظیف افندی
یوزباشی مصطفی افندی

(206)

Levâzım Dördüncü Şu'besi
Müdür Alay Emini: Mehmed Rfendi Muavin Alay Kâtibi: Ahmed Efendi Sınıf-ı Rabi'a: Mehmed Tevfik Efendi, Mülâzım: Halil Efendi
Şube'i Mezkûreye Mensub İdare Zâbıtı
Kol Ağası: Hacı Sâlih Efendi Kol Ağası: Ahmed Ağa
Ordu-yu Hümayûn Vezne Me'murları
Vezne Müdürü: Mustafa Efendi - Sâniye Muavin Sınıf-ı Evvel Hülafasından : Ahmed Şevket Efendi Kâtib Sınıf-ı Sâni Hülafasından : Ziya Efendi – 5. Mecidî

(۳۰۶)

پوازم دردیجی شعبه سی

مدیر: آقای امینی محمد افندی

معاون: آقای کاتبی احمد افندی

صنف رابع: محمد توفیق افندی ملازم خلیل افندی

شعبه مذکور به منسوب اداره ضابطی

قول اغامی حاجی صالح افندی

قول اغامی احمد اغا

اردوی همایون وزنه مأمورری

وزنه مدیری مصطفی افندی ثانیه

معاون صنف اول خلفاستدن احمد شوکت افندی

کاتب صنف ثانی خلفاستدن ضیا افندی هجیدی

12. H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi

(SALNÂME-İ VİLÂYET-İ ERZURUM)³¹

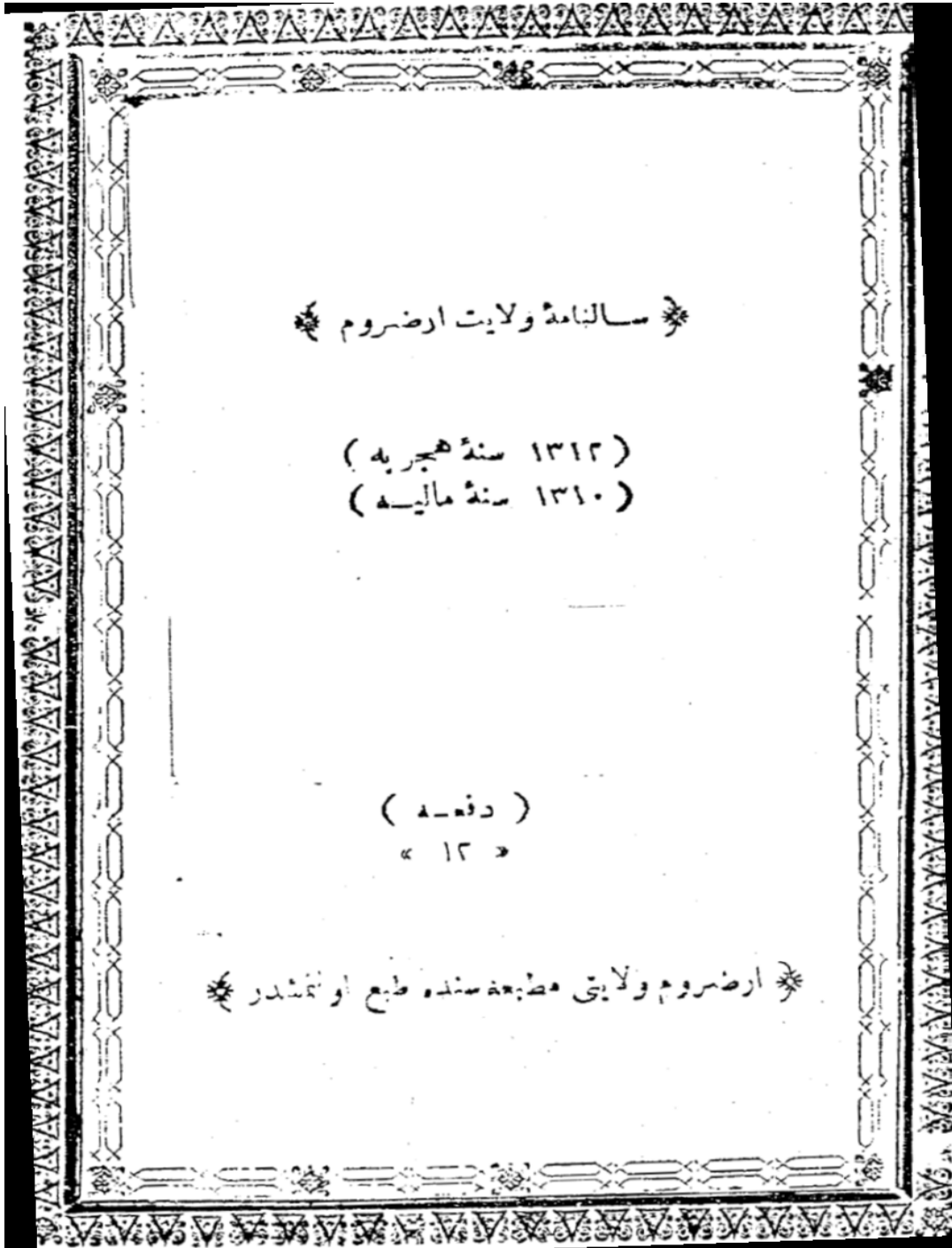
**(1312: Sene-i Hicriyye)
(1310: Sene-i Maliye)
(M. 1894)**

(Def'a)

“12”

(ERZURUM VİLÂYETİ MATBAASINDA TAB'İ OLUNMUŞTUR)

³¹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.1

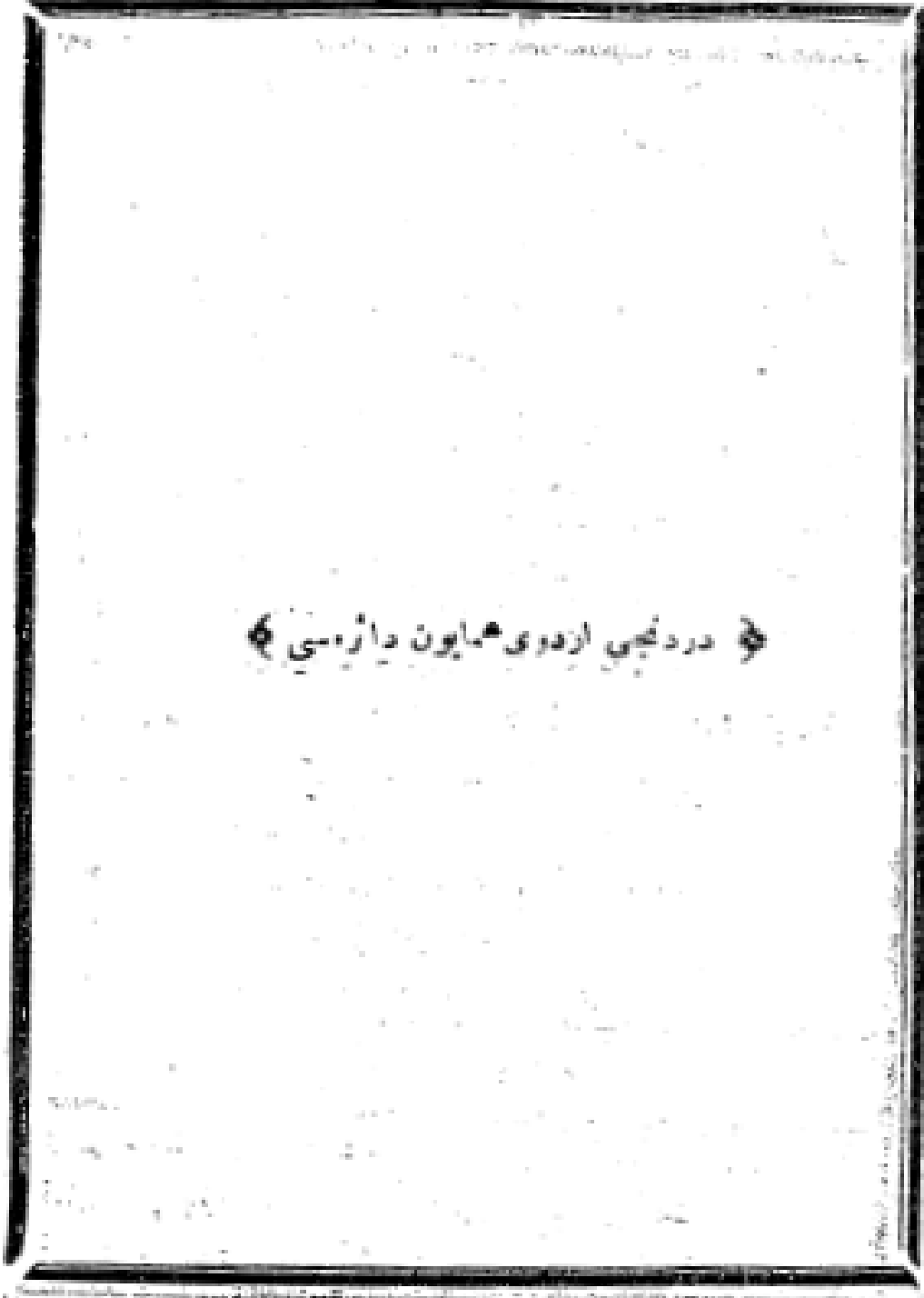
(95)

(DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMAYÛN DAİRESİ)³²

³² H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.95

(۹۰)

(96)

(Dördüncü Ordu-yu Hümâyun Müşiri) ³³

Mehmed Zeki Paşa

Murassa Osmanî ve birinci rütbe Mecidî nişan-ı Zişanlarıyla altın ve gümüş imtiyaz ve altın liyakat ve Girid ve ifihar vüzera'at madalyalarını hâmindir.

Erkân-ı Harb Dairesi

Erkân-ı Harb Reisi : Mirliva Mehmed Hulusî Paşa 6 Mecidî 3 A

Erkân-ı Harbiye Me'muru: Mirliva Hacı Münip Paşa

Erkân-ı Harbiye Birinci Şu'be Müdürü : Kaymakam

İsmail Fazıl Bey 3 Mecidi, 4 Osmanî Gümüş liyakat

Erkân-ı Harb Binbaşısı: Sami Bey 4. M. , 4. A

Erkân-ı Harb Kolağası : Hakkı Efendi

Erkân-ı Harb Kolağası : Fuad Efendi 4. M.

Erkân-ı Harb Kolağası : Ali Efendi

Erkân-ı Harb Kolağası : Ahmed Refik Efendi

Yaver-i Harb Müşir-i Ekremi

Kaymakam : Sağır Bey 3. A, 4. M. Altın liyakat **Binbaşı** Rıf'at Bey 4. O.

Kol Ağası: Yaver Efendi 5. Mecidi Gümüş Liyakat

Kol Ağası : Bedri Bey Gümüş Liyakat **Mülâzım-ı Sanî :** Cemil Bey

³³ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.96

(۹۶)

(دردنجی اردوی ہمایون مشیری)

محمد ذکی پاشا

مرسع عثمانی و برنجی رتبہ مجیدی نشان ذیشانلریلہ التون
و کوش امتیاز و التون لیاقت و کرید و افتخار و زراعت
مدالیہل بینی حاملدر

ارکان حرب دائرہ سی

ارکان حرب رئیس میرلوا محمد خلوصی پاشا ۲ مجیدی ۳ ع
ارکان حربیہ مأمور » حاجی منیب پاشا
ارکان حربیہ برنجی شعبہ مدیری قائم مقام
اسماعیل فاضل بك ۳ مجیدی ۴ عثمانی کوش لیاقت
ارکان حرب بیگباشی سامی بك ۴ م ۴ ع
» » قول اغامی حقی افندی
» » قول اغامی فواد افندی ۴ م
» » قول اغامی علی افندی
» » قول اغامی احمد رفیق افندی

یاور حرب مشیر اکرمی

قائم مقام صفر بك ۳ ع ۴ م التون لیاقت | بیگباشی رفعت بك ۴ ع
قول اغامی یاور افندی ۵ مجیدی کوش لیاقت
قول اغامی بدری بك کوش لیاقت . لازم ثانی جیل بك

(97)

Erkân-ı Harbiye Dairesi Birinci Şubesi ³⁴
Kısım-ı Sanî Mümeyyizi: Mustafa Efendi – Saniye Sınıf-ı Rabi'a : Adnan Efendi Yüzbaşı Mehmed Şem'i Efendi – Beşinci Mecidî
Erkân-ı Harbiye Dairesi İkinci Şubesi
Müdür Kaymakam : Salih Bey – Dördüncü Osmanî Muavin Mülâzım-ı evvel : Şükrü Efendi – Beşinci Mecidî
Tahrirat Kalemi
Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi : Mehmed Derviş Rıfat Efendi – Rabi'a 5. M. Sınıf-ı Evvel : Mehmed Rüşdî Efendi – Sâlise 4. M. “ İsmet Efendi – Rabi'a Sınıf-ı evvel : Raşid Efendi Sınıf-ı Rabi'a: Sabri Efendi Müâzım : Mehmed Muhlis Efendi Mülâzım : Mehmed Tevfik Efendi Mülâzım : Mehmed Said Efendi Mülâzım ve Mukid : Mustafa Efendi Mülâzım ve Mukid : Halis Efendi
İkinci Şu'be Yoklama Kalemi
Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Münir Bey – Saniye 5. Mecidî Sınıf-ı Evvel : Mehmed Tevfik Efendi – Sâlise “ : Hafız Mehmed Nureddin Efendi – Rabi'a Sınıf-ı Sâni : Halil Hulkî Efendi Sınıf-ı Rabi'a : Şemseddin Bey Mülâzım : Eyub Subhî Efendi Dursun Efendi Sıdkı Efendi Mahmud Efendi Ahmed Efendi

³⁴ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.97

(۹۶)

ارکان حریره دائره سی برنجی شعبه سی

قسم ثانی میرزا مصطفی افندی ثانیه صنف رابع عدنان عادل افندی
یوزباشی محمد شمعی افندی بشنجی مجیدی

ارکان حریره دائره سی ایکنجی شعبه سی

مدیر قائم مقام صالح بک درونجی عثمانی
معاون ملازم اول شکری افندی بشنجی مجیدی

تحریرات قلبی

قسم ثالث میرزا محمد درویش رفعت افندی رابعه م
صنف اول محمد رشدی افندی ثالثه م
» عصمت افندی رابعه صنف اول راشد افندی
صنف رابع صبری افندی ملازم محمد مختص افندی
ملازم محمد توفیق افندی ملازم محمد سعید افندی
ملازم و مقید مصطفی افندی ملازم و مقید خالص افندی

ایکنجی شعبه بوقله قلبی

قسم ثالث میرزا منیر بک ثانیه م مجیدی
صنف اول محمد توفیق افندی ثالثه
» حافظ محمد نورالدین افندی رابعه
صنف ثانی خلیل خلقی افندی صنف رابع شمس الدین بک
ملازم ایوب صبیحی افندی طورسون افندی صدقی افندی
محمود افندی احمد افندی

(98)

<p>İkinci Şube Nüfus Kalemi ³⁵</p>
<p>Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Yusuf Ken'an Efendi – Saniye - Rabi'a Sınıf-ı Sâlis : Cemal Bey - Sâlise 5. Mecidi “ : Yusuf Ziyaeddin Efendi – Sâlise Sınıf-ı Rabi'a : Emin Efendi - Rabi'a Mülâzım: Kemal Efendi Mülâzım : Mehmed Cemal Efendi Mülâzım : Mehmed Efendi</p>
<p>Ordu-yu Hümâyûn Evrak Kalemi</p>
<p>Müdür: Münhal Muavin Alay Kâtibi: Hacı İsmail Efendi</p>
<p>Ordu-yu Hümâyûn Levâzım Dairesi</p>
<p>Reis : Mirliva Ali Haşim Paşa - 4. Mecidî</p>
<p>Daire-yi Mezkûreye Mensub Mübaya'at ve Ersalat Komisyonu Hey'eti</p>
<p>Reis: Binbaşı Bekir Sıdkı Efendi - 4. Mecidî Kol Ağası Hacı Salih Efendi Kol Ağası Ahmed Ağa Tabur İmamı: Halil Efendi Yüzbaşı Mustafa Efendi Mülâzım-ı Sâni: Ziya Efendi Mülâzım-ı Sâni : Emirhan Ağa</p>
<p>Levâzım Birinci Şu'besi</p>
<p>Müdür: Muhasebeci Mehmed Said Efendi – Evveli Evveli 3.A, 3. M. Muavin Kısım-ı S'ani Mümeyyizi: Osman Faik Efendi - Mütamayiz 5. M. Kısım-ı Sâni Tahrirat Mümeyyizi : Mehmed Arif Efendi - Mütamayiz 5. M.</p>

³⁵ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.98

(۹۸)

ایکینجی شعبہ نفوس قلمی

قسم ثالث میرزی یوسف کنعان افندی رابعہ
 صنف ثالث جمال بک ثالثہ • مجیدی
 • یوسف ضیاالدين افندی ثالثہ
 صنف رابع امین افندی رابعہ • ملازم کمال افندی
 ملازم شجر جمال افندی ملازم محمد افندی

اردوی ہمایون اوراق قلمی

مدیر
 معاون الامی کاتبی حاجی اسماعیل افندی

اردوی ہمایون لوازم دائرہ سی

رئیس میرلوا ہلی ہاشم پاشا ۴ مجیدی

دائرہ مذکورہ بہ منسوب مبايعات وارسالات قومیسٹیونی ہیئتتی

رئیس بیکباشی بکر صدق افندی ۴ مجیدی
 قول اغاسی حاجی صالح افندی قول اغاسی احمد اغا
 طاہور امامی خلیل افندی یوزباشی مصطفی افندی
 ملازم ثانی ضیا افندی ملازم ثانی امیرخان اغا

لوازم برنجی شعبہ سی

مدیر محاسبی محمد سعید افندی اولی اولی ۳ ع ۳ م
 معاون قسم ثانی میرزی عثمان فائق افندی ممتاز • م
 قسم ثانی شجر رات میرزی محمد طارق افندی ممتاز • م

(99)³⁶

<p>Sınıf-ı Sâni: Nazım Efendi - Sâlise 5. M. Sınıf-ı Sâni: Bilâl Zihnî Efendi Sınıf-ı Sâlis: Ali Hüsameddin Efendi - Sâlise “ : Musa Kâzım Efendi - Sâlise , Beşinci Mecidi Sınıf-ı Rabi’a : Nuri Efendi Sınıf-ı Rabi’a : Mehmed Necib Efendi “ : Ahmed Cemil Efendi Mülâzım : Hacı Sa’im Efendi Mülâzım Bekir Sami Bey Mustafa Tevfik Bey Muhyiddin Efendi Hafız Yusuf Efendi Ahmed Lütfi Efendi</p>
<p>Şu’be-i Mezkûreye Mensub İdare Zâbıtı</p>
<p>Kol Ağası : Hacı Ali Ağa Yüzbaşı : Mehmed Efendi</p>
<p>Levâzım İkinci Şu’besi</p>
<p>Müdür: Kaymakam İsmail Hakkı Bey – 3. Mecidi Muavin: Alay Kâtibi Mehmed Efendi – 5. “ Sınıf-ı Sâni: Abdurrahman Dede Efendi “ Yusuf Suphi Efendi Sınıf-ı Sâlis : Mehmed Nail Bey Sınıf-ı Sâlis : İsa Efendi Sınıf-ı Rabi’a : Mehmed Ali Bey 3. A Sınıf-ı Rabi’a : Abdullah Kadri Efendi “ : Zülfi Bey “ İsmail Efendi “ Mustafa Efendi Mülâzım : Menmed Şükri Efendi İsmail Efendi Hüseyin Efendi Ömer Lütfi Efendi Osman Nuri Efendi</p>
<p>Şu’be-i Mezkûreye Mensub İdare Zâbıtı</p>
<p>Kol Ağası: Zekeriya Efendi - 5. M. Kol Ağası: Hasan Efendi 5. M.</p>

³⁶ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.99

(۹۹)

صنف ثانی ناظم افندی ثالثه م صنف ثانی بلال ذهنی افندی
 صنف ثالث علی حسام الدین افندی ثالثه
 » موسی کاظم افندی ثالثه بشیخی مجیدی
 صنف رابع نوری افندی صنف رابع محمد نجیب افندی
 » احمد جیل افندی ملازم حاجی صائم افندی
 ملازم بکر سامی بك مصطفی توفیق بك محی الدین افندی
 حافظ یوسف افندی احمد لطفی افندی

شعبه مذکورہ بہ منسوب ادارہ ضابطی

قول اغاسی حاجی علی اغا یوزباشی محمد افندی

لوازم ایکٹیجی شعبہ سی

مدیر قائم مقام اسماعیل حقی بك ۳ مجیدی
 معاون آلائی کاتبی محمد افندی »
 صنف ثانی عبدالرحمن دود افندی » یوسف صبغی افندی
 صنف ثالث محمد نائل بك صنف ثالث عیسی افندی
 صنف رابع محمد علی بك ۳ ع » رابع عبداہ قدری افندی
 » زلفی بك » اسماعیل افندی » مصطفی افندی
 ملازم محمد شکر افندی اسماعیل افندی حسین افندی
 عمر لطفی افندی عثمان نوری افندی

شعبه مذکورہ منسوب ادارہ ضابطی

قول اغاسی زکریا افندی م قول اغاسی حسن افندی م

(100)

<p>Levâzım Üçüncü Şu'besi ³⁷</p>
<p>Müdür Alay Emîni : Şem'un Efendi - Beşici Mecidî Muavin Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Hacı Asım Efendi - Sâlise Muavin Alay Kâtibi: Abdülkerim Efendi Sınıf-ı Sâlis : Yusuf Efendi Sınıf-ı Rabi'a : Mehmed Nakib Efendi Mülâzım: Mustafa Fehmi Efendi</p>
<p>Şi'be-i Mezkûre Mensub İdare Zâbıtı</p>
<p>Kol Ağası : Nazif Efendi Yüzbaşı : Mustafa Efendi</p>
<p>Levâzım Dördüncü Şu'besi</p>
<p>Müdür Alay Emîni : Mehmed Efendi Muavin : Münhal Sınıf-ı Rabi'a : Hâfız Mehmed Tevfik Efendi Mülâzım: Halil Efendi</p>
<p>Şu'be-i Mezkûre Mensub İdare Zâbıtı</p>
<p>Kol Ağası : Hacı Salih Efendi Kol Ağası : Ahmed Ağa</p>
<p>Ordu-yu Hümâyun Vezne Me'murları</p>
<p>Kısım-ı Sâni Mümeyyizi Vezne Müdürü: Mustafa Efendi - Sâlise Muavin Sınıf-ı Evvel : Ahmed Şevket Efendi Kâtib Sınıf-ı Sâni: Yusuf Ziya Efendi - Mecidî</p>

³⁷ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.100

(۱۰۰)

لوازم اوچنجی شعبه سی	
مدیر	الای امینی شهون افندی
معاون	قسم ثالث میری حاجی عامر افندی
	معاون
	آلای کاتبی عبد الکریم افندی
صنف ثالث	یوسف افندی
	صنف رابع
	محمد ناظم افندی
	ملازم مصطفی فهمی افندی
شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطی	
	قول اغاسی لطیف افندی
	بوزباشی مصطفی افندی
لوازم دردنجی شعبه سی	
مدیر	الای امینی محمد افندی
معاون	محل
صنف رابع	حافظ محمد توفیقی افندی
	ملازم خلیل افندی
شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطی	
	قول اغاسی حاجی صالح افندی
	قول اغاسی احمد اغا
اردوی همایون وزنه مأمورری	
قسم ثانی میری	وزنه مدیری مصطفی افندی
معاون	صنف اول احمد شوکت افندی
کاتب	صنف ثانی یوسف ضیا افندی
	محمدی

Erzincan Rüştîye-i Askerî Mektebinin Müdür ve Zâbitânıyla Havecegânı ³⁸

Müdür-ü Mekteb: Münhal

Coğrafya Muallimi : Yüzbaşı Şükrü Efendi

Dâhiliye Zabitanı : Yüzbaşı Hâfız Ahmed Efendi

“ “ : Mülâzım-1 Evvel Şükrü Efendi

“ “ : Mülâzım-1 Evvel İbrahim Efendi

“ “ : Mülâzım-1 Sâni Hüsni Efendi

Resim Muallimi : Mülâzım-1 Evvel Bekir Efendi

Riyâziye Muallimi : Mülâzım-1 Evvel Niyazi Efendi

Arabî Muallimi : Mustafa Efendi – **Diğeri:** Hacı Ahmed Efendi

Farisî Muallimi : Ahmed Efendi – **Kavaid Muallimi:** Mehmed Efendi

İmla' Muallimi : Rüştü Bey – **Hüsni Hat Muallimi:** Vasfı Bey

**Dördüncü Ordu-yu Hümâyuna Mensûb Erzincan'da Bulunan
Sanayî Şu'ubatı Me'mur ve Zâbitanı**

Debbağhâne Nazırı: Kaymakam Ali Rıza Bey 3. M (Mecidî)

Aba Fabrika-i Hümâyûn Müdürü : Kaymakam Hayreddin Bey

Binbaşı Bekir Ağa 4. Mecidî – **Kol Ağası:** Hasan Ağa

Tabur Kâtibi : Mehmed Şükrü Efendi - 5. M. (Mecidî)

Tabur İmamı : Abdülhamid Efendi

Tabib Yüzbaşı: Muhiddin Efendi **Cerrah:** Mustafa Efendi

Eczacı: Şükrü Efendi

³⁸ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.101

(۱۰۱)

ارزنجان رشدی شکرى مکتبک مدیر و ضابطانله خواجه کانی

محل

مدیر مکتب

جغرافیا معلمی یوزباشی شکرى افندی • مجیدی

داخلیه ضابطی یوزباشی حافظ احمد افندی

» » ملازم اول شکرى افندی

» » ملازم اول ابراهیم افندی

» » ملازم ثانی حسنی افندی

رسم معلمی ملازم اول بکر افندی

ریاضیه معلمی ملازم اول نیازی افندی

عربی معلمی مصطفی افندی دیگرى حاجی احمد افندی

فارسی معلمی احمد افندی قواعد معلمی محمد افندی

املا معلمی رشدی بک حسن خط معلمی وضئی بک

در دنجی اردوی همایونه منسوب ارزنجانیده بولمان صنایع شعباتی
تأمور و ضابطاتی

ذباغخانه ناظری قائم مقام علی رضا بک ۳ م

عبا فابریقه همایون مدیری قائم مقام خیرالدین بک

پیکبانی بکر اغا ۲ مجیدی قول اغای حسن اغا

طابور کاتبی محمد شکرى افندی ۵ م

طابور امامی عبدالحمید افندی

طیب یوزباشی محی الدین افندی جراح مصطفی افندی

اجزایی شکرى افندی

(102)³⁹

Fabrika-i Hümayûn Me'murları	Debağhâne Me'murları
Ser Cerrahcı Kol Ağası: Latif Efendi – 4. M. (Mecidi) Yüzbaşı; Mehmed Ağa Mülâzım-ı Evvel: Hasan Efendi Mülâzım-ı Sâni: Mehmed Ağa Kâtib Sınıf-ı Rabi'a: Mehmed Tayyar Efendi Mülâzım Mustafa Sabri Efendi	Yüzbaşı Ali Ağa Mülâzım-ı Evvel: Abdulkerim Efendi – 4. M. (Mecidi) Mülâzım-ı Sanî : Yusuf Efendi Kâtib Sınıf-ı Rabi'a: İsmail Efendi Mülâzım : İsmail Efendi “ : Hüsni Efendi
Dökümhane Me'murları	Seraçhane Me'murları
Yüzbaşı Ahmed Ağa Mülâzım-ı Evvel: Abdullah Efendi-5. M. (Mecidi) Mülâzım-ı Sanî : Mehmed Efendi-5.M. (Mecidi) Kâtib Sınıf-ı Rabi'a: Hüseyin Efendi	Yüzbaşı; Mehmed Efendi Mülâzım-ı Evvel: Hasan Ağa Mülâzım-ı Sanî : Mehmed Efendi Kâtib Sınıf-ı Rabi'a: Abdullah Efendi Mülâzım : Hayreddin Efendi
Kunduracı Sınıf-ı Me'murları	
Yüzbaşı Ahmed Ağa- 5. M. (Mecidi) Mülâzım-ı Evvel: Abdullah Efendi-4. M. Mülâzım-ı Sanî : Mehmed Efendi	
Ordu-yu Hümayûn Mezkûr Sıhhiye Me'murları	
Ser Tabib: Miralay Süleyman Bey Ser Eczacı: Kaymakam Hacı Ahmed Bey - 4.Osmanî ve Mecidi	

³⁹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.102

(۱۰۴)

دباغخانه مأمورلی	فابریقه همايون مأمورلی
یوزباشی علی اغا ملازم اول عبد الکریم افندی ۴ ع ملازم ثانی یوسف افندی کاتب صنف رابع اسماعیل افندی ملازم اسماعیل افندی « حسنی افندی	سرچرخچی قول اغامی لطیف افندی ۴ م یوزباشی محمد اغا ملازم اول حسن افندی ملازم ثانی محمد اغا کاتب صنف رابع محمد طیار افندی ملازم مصطفی صبری افندی
سراجخانه مأمورلی	دیکیخانه مأمورلی
یوزباشی محمد افندی ملازم اول حسن اغا ملازم ثانی محمد افندی کاتب صنف رابع عبده افندی ملازم خیرالدین افندی	یوزباشی احمد اغا ملازم اول عبده افندی ۵ م ملازم ثانی محمود افندی ۵ م کاتب صنف رابع حسین افندی
قوندرهچی صنفی مأمورلی	
یوزباشی احمد اغا ۵ م ملازم اول احمد افندی ۴ ع ملازم ثانی محمد افندی	
اردوی همايون مذکور صحیفه مأمورلی	
سرطیب میرالای سلیمان بک سراجچی قائم مقام حاجی احمد بک ۴ عثمانی و مجیدی	

Merkez Hastahanesi ⁴⁰

Tabib-i Evvel Mirliva : Aziz Paşa 6. Osmanî, 3. Mecidî

“ **Sânî Kaymakam:** Tevfik Bey 4. “ , 4. “ Sanayiî Madalyası

Eczacı-ı Evvel Binbaşı Mehmed Raşid Efendi

Tabib Sağ Kol Ağası: Celal Efendi – 5. M. (Mecidî) Sanayiî “ (Madalyası)

“ **Sol Kol Ağası :** Şefik Efendi

“ “ “ : Selim Efendi

“ **Yüzbaşı :** Yahya Sabri Efendi

“ “ Ahmed Şevket Efendi

Eczacı-ı Sâni : İbrahim Efendi

Eczacı : Mahmud Selim Efendi **Eczacı :** Ömer Mehmed Efendi

Cerrah-ı Evvel : Hacı Abidin Efendi – 5. Mecidî

Cerrah-ı Sâni : Hasan Bedri Efendi - 5. “

Cerrah : Mustafa Efendi **Cerrah :** Mehmed Efendi

“ : Hüseyin Fehmi Efendi “ : Osman Efendi

“ : Abdullah Tahsin Efendi “ : Ahmed Efendi

Tımarcı : Mehmed Efendi

Hastahâne Müdürü Sağ Kol Ağası: Hacı Mustafa Efendi 5. M. (Mecidi)

“ **Kâtib-i Evvel Sınıf-ı Sâlis:** İbrahim Efendi

“ **Kâtib-i Sâni Sınıf-ı Rabi'a :** Abdullah Vehbî Efendi

İmam-ı Evvel : Hâfız Ahmed Efendi 5. M. – **İmam-ı Sâni:** Yusuf Efendi

Esvab Emni: Arif Ağa -5. M. **Vekilharc :** Mehmed Şerif Efendi

Hastahâneler Ağası : Abdullah Efendi, **Kapucu Kadari:** Mehmed Efendi

⁴⁰ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.103

(۱۰۳)

مرکز خسته خانه‌ی

طیب اول میرلوا عزیز پاشا ۲ عثمانی ۳ بحیبی
 « ثانی قائم مقام توفیق بك ۴ » « صنایع مدالیدی
 اجزاجی اول بیكباشی محمد راشد افندی
 « صاع قول اغانی جلال افندی ۵ م صنایع »
 « رسول قول اغانی شفیق افندی
 « « « سالم افندی
 « بوزباشی یحیی صبری افندی
 « « احمد شوکت افندی
 اجزاجی ثانی ابراهیم افندی
 اجزاجی محمود سلیم افندی اجزاجی عمر محمد افندی
 جراح اول حاجی عابدین افندی • مجیدی
 جراح ثانی حسن بذری افندی • «
 جراح مصطفی افندی جراح محمد افندی
 « حسین فهیمی افندی « عثمان افندی
 « عبدها محمد افندی « احمد افندی
 تیارجی محمد افندی

خسته خانه مدبری صاع قول اغانی حاجی مصطفی افندی ۵ م
 « کاتب اول صنف ثالث ابراهیم افندی
 « کاتب ثانی صنف رابع عبدها وهبی افندی
 امام اول حافظ احمد افندی ۵ م امام ثانی یوسف افندی
 اثواب امینی عارف اغا ۵ م وکیلخرج محمد شفیق افندی
 خسته ر اغانی عبدها افندی قیو چوقداری محمد افندی

(108)

Dördüncü Ordu-yu Hümayûna Mensub Olub Vilâyet Dâhilinde Bulunan
Asâkir-i Nizâmiye-i Şâhânenin Alayları ⁴¹

Erzincan'da Bulunan Yedinci Nişancı Taburu

Binbaşı Mehmed Efendi 4. Osmanî ve Mecidî

Kol Ağası Mehmed Said Efendi

İmam Hâfız Ali Efendi Kâtib : Münhal

Kâtib Muavini : Halil Efendi

(۱۰۸)

دوردنجی اردوی همایونه منسوب اولوب ولایت داخلنده بولنان
عساکر نظامیه شاهانه نیک آیلری

ارزنجانده بولنان یدنجی نیشانچی طاوری

بیکباشی محمد افندی عثمانی و مجیدی

قول اغاسی محمد ستید افندی

امام حافظ علی افندی کاتب منحل

کاتب معاونی خلیل افندی

⁴¹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.108

(109)

Merkezi Erzincan'da Olan Onuncu Liva ⁴²

Kumandanı Mirliva : Süleyman Paşa - Birinci Mecidî

Mülhak Zabıt Mülâzım-ı Evvel : Sabri Efendi

On Dokuzuncu Süvarî Alayı

Miralay : Dursun Bey

Binbaşı-ı Evvel: Hurşid Efendi 4. Mecidî

Alay Emini: Halil İbrahim Efendi Alay Kâtibi: Ali Efendi

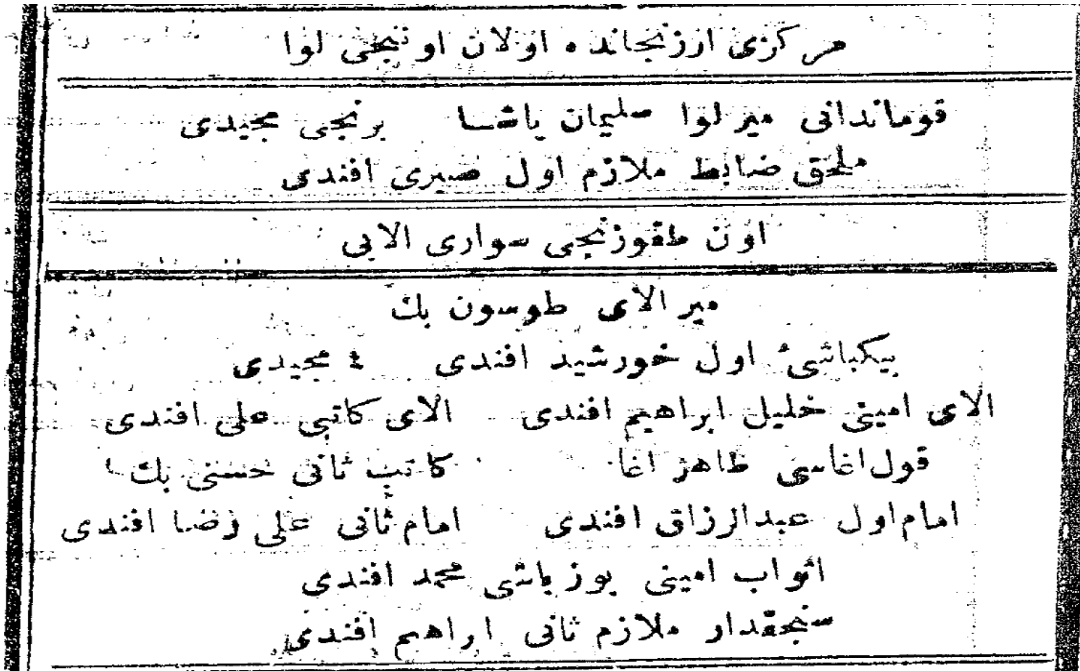
Kol Ağası: Tahir Ağa Kâtib-i Sâni: Hüsnî Bey

İmam-ı Evvel : Abdurrezzak Efendi İmam-ı Sâni: Ali Rıza Efendi

Esvâb Emini Yüzbaşı Mehmed Efendi

Sancakdar Mülâzım-ı Sâni: İbrahim Efendi

(۱۰۹)

⁴² H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.109

(118)

Yirmi Birinci Seyyar Topçu Alayı (Erzincan) ⁴³

Miralay Hâcı Tevfik Bey - 4. Mecidî

Birinci Binbaşı : Münhal **İkinci Binbaşı :** Ali Ağa

Alay Emini : Ahmed Efendi

Kol Ağası : Münhal **Kol Ağası :** Münhal

Alay Kâtibi : Abdulkadir Efendi **Tabur Kâtibi :** Mehmed Tevfik Efendi

Tabur İmamı : Hâfız Mehmed Efendi **Tabur İmam :** Mehmed Dursun Efendi

Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Recep Ağa

Yirmi İkinci Seyyar Topçu Alayı (Erzincan)

Kaymakam : Dursun Bey - 5. Mecidî

Birinci Binbaşı : Bekir Efendi **İkinci Binbaşı :** Mustafa Efendi

Kol Ağası : Osman Efendi 5. M. (Mecidî) **Kol Ağası :** Münhal

Alay Kâtibi : Tal'at Efendi **Tabur Kâtibi :** Mustafa Sabri Efendi

Tabur İmamı : Hâfız Abdullah Efendi **Tabur İmam :** İbrahim Efendi

Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Efendi

⁴³ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.118

(۱۱۸)

يکرمجی سیار طوپیچی الایی (ارضروم)

قائمقام عبدالقادر بك ۴ عثمانی و مجیدی
 ۱ بیكباشی طرف افندی ۴ م ۲ بیكباشی ارسلان افندی ۴ م
 قول اغامی محمد علی افندی ۴ م قول اغامی منحل
 الایی کاتبی احمد جدی افندی طابور کاتبی محمد عزت افندی
 طابور امامی محمود افندی امام حاجی عارف افندی
 سنجقدار ملازم اول صالح افندی

يکرمی برنجی سیار طوپیچی الایی (ارزنجان)

میرالایی حاجی توفیق بك ۴ مجیدی
 برنجی بیكباشی منحل ایکنجی بیكباشی علی اغا
 الایی امینی احمد افندی
 قول اغامی منحل قول اغامی منحل
 الایی کاتبی عبدالقادر افندی طابور کاتبی محمد توفیق افندی
 طابور امامی حافظ محمد افندی ۴ امام محمد طورسون افندی
 سنجقدار ملازم اول رجب اغا

يکرمی ایکنجی سیار طوپیچی الایی (ارزنجان)

قائمقام طورسون بك ۴ مجیدی
 برنجی بیكباشی بکر افندی ایکنجی بیكباشی مصطفی افندی
 قول اغامی عثمان افندی ۴ م قول اغامی منحل
 آلائی کاتبی طلعت افندی طابور کاتبی مصطفی صبری افندی
 طابور امامی حافظ عبده افندی ۴ امام ابراهیم افندی
 سنجقدار ملازم اول محمد افندی

(119)

Yirmi Üçüncü Seyyar Topçu Alayı (Erzincan) ⁴⁴

Miralay : Münhal

Birinci Binbaşı : Faik Efendi 4. M.(Mecidi) İkinci Binbaşı : Münhal

Kol Ağası : Mehmed Efendi Kol Ağası : Mehmed Ağa

Alay Kâtibi : Mustafa Efendi Tabur Kâtibi : Mehmed Tevfik Efendi

Tabur İmamı : Şevket Efendi Tabur İmam : Hâfız Mikdat Efendi

Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Ağa

(119)

بکرمی اوچنجی سیار طوپچی الای (ارزینجان)

میرالای	منحل
برنجی بیکباشی فائق افندی ۴ م	ایکنجی بیکباشی منحل
قول اغاسی محمد افندی	قول اغاسی محمد اغا
الای کاتبی مصطفی افندی ۳ م	طابور کاتبی محمد توفیق افندی
طابور اغامی شوکت افندی	امام حافظ مقمدا افندی
سنجهدار ملازم اول محمد اغا	

⁴⁴ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.119

(122)

Dördüncü Ordu-yu Hümayuna Mensub Olub Vilâyet Dâhilinde Bulunan Asâkir-i Redife-i Şâhanenin Fırka ve Livalarıyla Alay ve Tabur Kumandanları ⁴⁵

(۱۲۲)

دردیجی اردوی شمایونه منسوب اولوب ولایت داخلینده
بولنسان عساکر ردیفه شاهانه ک فرقه و لوالریله الای و طابور
قوماندانلری

123)

Yirmi Altıncı Liva Kumandanı (Erzincan) ⁴⁶

Mirliva Şefik Paşa - Dördüncü Osmanî, Üçüncü Mecidî

Yirmi Altıncı Livaya Mensûb Elli Birinci Erzincan Alayı

Miralay Hacı Nâfiz Bey

Birinci Erzincan Taburu : Binbaşısı Ali Galib Efendi

İkinci Refahiye “ : Binbaşısı Salih Efendi – 4. Mecidî

Kol Ağası Ahmed Ziver Efendi

Kol Ağası Ahmed Ağa

Tabur Kâtibi : Mustafa Efendi

Tabur Kâtibi: Münhal

Deboy Me'muru Mülâzım-ı Evvel : Ali Rıza Efendi

⁴⁵ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.122

⁴⁶ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.123

(۱۲۳)

۱ ارضروم بيكباشيسي الحاج محي الدين افندي ۴ مجيدي
 ۲ تورتوم » الحاج علي افندي ۵ مجيدي
 قول اغاسي حاجي احمد افندي قول اغاسي
 طابور كاتبي حاجي حسني افندي طابور كاتبي
 دبوي مأموري ملازم اول صادق افندي

۳ ترجان بيكباشيسي ۴ پابينلر بيكباشيسي عمر افندي
 قول اغاسي عاكف افندي قول اغاسي سليمان افندي
 طابور كاتبي محمد سعيد افندي طابور كاتبي اسماعيل افندي
 دبوي مأموري ملازم اول صبري افندي

يكرمي التنجي لوا قومانداني (ارزنجان)
 ميرلوا شفيق پاشا دردنيجي عثمانى اوچنجي مجيدي

يكرمي التنجي لوايه منسوب اللي برنجي ارزنجان الابي

ميرالاي حاجي نافذ بك

برنجي ارزنجان طابوري بيكباشيسي علي غالب افندي
 ايكنجى رفاهيه » بيكباشيسي صالح افندي ۴ مجيدي
 قول اغاسي احمد زبور افندي قول اغاسي احمد اغا
 طابور كاتبي مصطفى افندي طابور كاتبي
 دبوي مأموري ملازم اول علي رضا افندي

(184)

(TERCAN KAZÂSI) ⁴⁷	
Kaymakam : Ragıb Bey Naib : İsmail Hakkı Efendi Mal Müdürü: Mehmed Tevfik Efendi Tahrirat Kâtibi : Mehmed Dursun Efendi Sandık Emini : Mehmed Efendi	Kapucubaşı
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam Bey	
A'zâyi Tabîiyye	A'zâ-yı Müntahaba
Naib Efendi Murahsa Vekili: Ohannes Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Ahmed Bey Ahmed Ağa Mesrub Ağa Ebkâr Ağa
Bidâyet Mahkemesi	
Reis: Naib Efendi A' z â İsmail Bey Endon Ağa Başkâtib : Mehmed Kemal Efendi Mustandık Muavini: Ahmed Efendi Kâtib-i Sâni : Mehmed Emin Efendi	Mahkeme-i Şer' iye Kâtibi : Mehmed Rüştü Efendi Mukavelat Muharriri: Mehmed ...(Torlak ?) Efendi

⁴⁷ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.184

(۱۸۴)

(ترکان قضایی)

<p>قیووجی باشی</p>	<p>قائم مقام راغب بك نائب اسماعیل حقی افندی مال مدیری محمد توفیق افندی تحریرات کاتبی محمد طورسون افندی صندوق امینی محمد افندی</p>
<p>مجلس اداره قضا</p>	
<p>رئیس قائم مقام بك</p>	
<p>(اعضای منتخبه)</p>	<p>(اعضای طبیعه)</p>
<p>احمد بك احمد آغا مسروب آغا ابکار آغا</p>	<p>نائب افندی مرخصه و کیلی اوچانس افندی مال مدیری افندی تحریرات کاتبی افندی</p>
<p>بدایت محکمه سی</p>	
<p>رئیس نائب افندی اعضا</p>	<p>اسماعیل بك باش کاتب محمد کمال افندی مستنطق مساونی احمد افندی کاتب ثانی محمد امین افندی</p>
<p>محکمه شریعه کاتبی محمد رشدی افندی معاونات تحریری محمد طهراق افندی</p>	

(185)

ZİRAAT ŞUBESİ		ME'MURİYİN-İ KAZÂ ⁴⁸	
Reis: Mehmed Bey Muhasebe Kâtibi: Mehmed Şükrü Efendi A'zâ: İsa Bey “ : Agob Efendi “ : Lamyanos Efendi		Nüfus Me'muru: Tayyar Efendi Kâtibi: Hasan Efendi Vergi Kâtibi: Ahmed Efendi Refikî: Ziya Efendi Tapu Kâtibi: Derviş Efendi	
Zabita me'muru: Yüzbaşı Ali Ağa		Mül'azım-ı evvel: Başmak Efendi	
Telgraf ve posta me'muru: Rıf'at Efendi			
Fahrî Nevahî Müdîrânı:			
Çamur	Nahiyesi	Müdürü :	Adil Bey
Karakulak	“	“	Sabit Ağa
Arvanis	“	“	Mikdad Bey
Mans	“	“	İsmail Ağa
Pekriç	“	“	Ahmed Ağa
Kürt kaçağı	“	“	Beşir Ağa
Yavi	“	“	Ahmed Ağa
Kemsur	“	“	Hüseyin Ağa
Karacaviran	“	“	Dursun Ağa
Göktaş	“	“	Emrah Ağa
Kutur	“	“	Vartan Ağa
Ağviran-ı Ulya	“	“	Ömer Ağa

⁴⁸ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.185

(۱۸۵)

مأموزین قضا	زراعت شعبه سی
نفوس مأموری طہار افندی کاتبی حسن افندی و برکو کاتبی احمد افندی رفیق ضیا افندی طالو کاتبی درویش افندی	رئیس محمد بک محاسبہ کاتبی محمد شکر افندی اعضا « عیسی بک « اغوب افندی « لایباتوس افندی
ضابطہ مأموری نوزباشی علی اغا ملازم اول بشماق افندی تلفراف و پوستہ مأموری رفعت افندی	
فخری نواحی مدیرانی	
چامور قرہ قولاق اروانص مانص پکر بیخ کورقچی غی یاری کشمور قرہ جدوران کوکلش کتود اغوبران ہلیا	مدیری « « « « « « « « « « « « «
عادل بک ثابت اغا مقداد بک اسماعیل اغا احمد اغا بشیر اغا احمد اغا حسین اغا ملورسون اغا امراء اغا وارطان اغا عمر اغا	

(186 -187)

KAZÂYA DAİR MA'LUMAT ⁴⁹

Erzurum'un cihet-i garbiyesinde vak'î olub yüz doksan bir karasıyle beraber dört bin dokuz yüz hanede on dört bin iki yüz yirmi üç zekûr ve on iki bin dört yüz doksan bir enas ki cem'an yirmi altı bin nüfusu havi ve on iki nahiyeden mürekkeb ve merkez hükümeti bulunan (Mama Hatun) Kasabası Erzurum'a on altı saat mesafededir.

İşbu kasabada kırk beş cevami ve mesacid bir rüştiye mektebi, on altı medrese ve sıbyan mektebi, bir hükümet konağı, bir askerî kışlası, otuz beş kilise ve manastır, bir telgrafhane, bir hamam, on üç han ve kahve, seksen dükkân ve mağaza, beş fırın, yüz kırk değirmen, yüz kırk yaylak ve dokuz yüz iki arsa, elli çeşme, bir kargir köprü mevcuttur.

Mahsulat-ı araziyyesi; buğday, arpa, sarıbaş, zekrek, çavdar, darı, nohut, mercimek, bakla, küşne, fasulye, kavun, karpuz, hıyar, soğandan ibarettir.

Hayvanat için her nev'i kıyah ve yonca ve sairesi mebzuldür.

Kazâ-i mezkûrede oldukça güzel halı ve kilim ve seccade ve heğbe ve çorab ve tozluk nesc ve i'mal olunub derun-u kazâda ve Erzurum'da sarf ve fûruht olunur.

Tercan'da cesim orman olmayub etrafta bulunan bazı cebelde

ufak-tefek pelid meşeliği ve ardıç fidanları bulunursa da yalnız ahali-yi mahalliyyenin intihabına münhasırdır. İhyanen Erzurum'a götürülüp fûruht edilir.

⁴⁹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.186

(۱۸۶)

قضایه دائر معلومات

ارضرومك جهت غربيه ستمنده واقع اولوب يوز طغسان بر قراسيله برابر درت بيك طقوز يوز خانه ده اون درت بيك ايكيوز يكرخي اوچ ذكور و اون ايكي بيك درتيوز طغسان بر انات كه بجماً يكرخي التي بيك نفوسى حاوى و اون ايكي احيه دن مركب و مركز حكومتى بولسان (مائتاتون) قضيه سى ارضرومه اون التي ساعت مسافه در

اشبو قضاده قرق بش جوامع و مساجد بر رشديه مكتهى اون التي مدرسه و صبيان مكتهى بر حكومت قوناقى بر مسكر قشله سى او توز بش كلگسا و مناستر بر تلقر افغانه بر حاتم اون اوچ خان و قهوه سكران دكان و مغازه بش فزون يوز قق دهكر من يوز قرق يايلاق و طقوز يوز ايكي عرصه التي چشمه بر كار كير كو پرى موجود در

محصولات ارضيه سى بىغداى ارپه صارى باش ذكرك چودار دارى نخود مرچك بقله كوشتمه فضوليه قاونون قار يوز خيار سوغانن عبارتدر

حيوانات ايچون هر نوع كياه و بونجه و سارمى مبدولدر قضاء مذكوره اولدقجه كوزل خالى و كاجم و سيماده و هكيد و چوراب و طوزاقى نسج و اعمل و لنوب درون قضاده و ارضرومه صرف و فروخت اولنور ترجمه جسيم اورمان اولميب اطرافنه بولسان بعض حبالده

(۱۸۷)

اوفق تفك پليد ميشه ليكى و ارديج فدائلى بولنور سده يالكر اهالى مجاميدك احتطابنه منحصر در احياناً ارضرومه ده كتوروب فروخت ابدلر

(223)

(ERZİNCAN SANCAĞI) ⁵⁰	
(Mutasarrıf-ı Liva: Ali Namık Bey) Evveli Sânisı 3 M. (Mecidi)	
ME'MURİYN-İ LİVA	
Naib: Hacı Ali Vehbi Efendi Muhasebeci: Rıza Efendi Müftü: Mehmed Arif Efendi Tahrirat Müdürü: Ahmed Rıf'at Bey	Muvassala-i Süleymaniye Sâlise Paye-i Mücerrede - 3 M. Sâlise
MECLİS-İ İDARE-İ LİVA	
Reis: Mutasarrıf Bey	
(A'zâ-yı Tabîyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi, Muhasebeci Efendi Müftü Efendi, Murahhas Efendi Tahrirat Müdürü Bey Başkâtib İbrahim Hilmi Efendi	Abdolvahid Bey – Selâse Abdullah Bey – Rabi'a Nişan Efendi Diğeri: Nişan Efendi
LİVA BİDÂYET MAHKEMESİ	
Hukuk Dairesi	Ceza Dairesi
Reis: Naib Efendi A'z â: Rıza Bey “ : Hamparsum Efendi A'zâ Mülazımı: Salih Efendi	Reis: Hacı Hilmi Efendi Müdde'i Umumi Muavini: Mehmed Efendi A'z â: Ahmed Efendi “ : Banika Efendi A'zâ Mülazımı: Artin Efendi

⁵⁰ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.223

(۲۲۳)

(ارزنجان سنجاعی)

* متصرف لوا علی نامق بك * اولی ثانیهی ۳ م

مأمورین لوا

موصلهء سلیمانیه ثالثه	نائب حاجی علی وهبی افندی محاسبهچی رضا افندی مفتی محمد عارف افندی تحریرات مدبری احد رفعت بك
پایه مجردة ۳ م ثالثه	

مجلس اداره لوا

رئیس متصرف بك
(اعضای طبیعه) || (اعضای منتخبه)

عبدالواحد بك عبداه بك نشان افندی دیگر نشان افندی	نائب افندی محاسبهچی افندی مفتی افندی مرخص افندی تحریرات مدبری بك باشكاتب ابراهیم حلمی افندی
---	--

لوا بدایت محكمه سی

حقوق دائره سی || جزا دائره سی

رئیس حاجی حلمی افندی مدعی عمومی معاونی محمود افندی اهضا احد افندی بانیه افندی رابعه اهضا ملازمی ارتین افندی	رئیس نائب افندی رضا بك همپار سوم افندی اهضا ملازمی صالح افندی
---	--

(224)

MAHKEME-İ MEZBURE KALEMİ ⁵¹	
Başkâtib: Mustafa Şefik Efendi Zabıt Kâtibi: Kâmil Efendi Diğeri: Mustafa Rüştü Efendi “ : İsmail Efendi	Zabıt Kâtibi: Hacı Ahmed Efendi Mukavelat Muharriri: İsmet Efendi İcra Me'muru: Hüsnü Efendi
Muhasebe Kalemi	Tahrirat Kalemi
Mesalih-i Cariye Mukıdı: Vasıf Efendi Varıdat Mukıdı: Mustafa Efendi Mesarifat “ : Mehmed Şevked Efendi Refikî: Muhiddin Efendi Niyazi Efendi, Mehmed Efendi Şükrü Efendi Sandık Emini: Hâfız Efendi	Sımf-ı Evvel Halid Vehbî Efendi Yusuf Cemil Efendi Sımf-ı Sâni Mehmed Nehadî Efendi Süleyman Efendi Bekir Efendi Müdavim Mehmed Efendi
Ziraat Bank Şu 'besi	Vergi Kalemi
Reis : Avnullah Bey Me'mur : Raif Efendi Muavin: Pertev Efendi Kâtib : Mehmed Raşid Efendi A'zâ : Hacı Halid Efendi “ : Osman Bey Ahmed Efendi	Me'mur : Mustafa Efendi Vukuat Kâtibi : Hüsnü Efendi Refikî : Mehmed Efendi Defterci : Şükrü Efendi

⁵¹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.224

(۲۲۴)

محكمة من بوره قلی

ضبط کاتبی حاجی احمد افندی
مقاولات بحرری عصمت افندی
اجرا مأموری حسنی افندی

باشکاتب مصطفی شفیق افندی
ضبط کاتبی کامل افندی
دیگری مصطفی رشیدی افندی
» اسماعیل افندی

تحریرات قلی

محاسبه قلی

خالد وهبی افندی
یوسف جیل افندی
محمد نهادی افندی
سلیمان افندی
بکر افندی
مداوم محمد افندی

مستوفی
مستوفی
مستوفی

مصالح جاریه مقیدی واصف افندی
واروات مقیدی مصطفی افندی
مصارفات » محمد شوکت افندی
رفیق سعید الدین افندی
نیازی افندی محمد افندی
شکری افندی
سندقی امینی حافظ افندی

ویرک و قلی

زراعت بانق شعبه سی

مأمور مصطفی افندی
وقوعات کاتبی حسنی افندی
رفیق محمد افندی
دفترچی شکری افندی

رئیس عوناه بک
مأمور رائف افندی
معاون پرتو افندی
کاتب محمد راشد افندی
اعضا حاجی خالد افندی
» عثمان بک احمد افندی

(225)

Mühendis Dairesi ⁵²	
Mühendis : Râfet Pevlî Efendi Kondüktör: Ziver Efendi Kâtib: Süleyman Efendi	
Defter-i Hâkanî	Mahkeme-i Şer'îye Kalemi
Me'mur : Cevdet Efendi – Selâse Başkâtib : Hâfız İbrahim Efendi Kâtib-i Sâni : Edhem Efendi Tabur Kâtibi : Hâfız Efendi	Başkâtib : Mustafa Efendi Sâni : Hüseyin Efendi Diğeri: Hâfız Mehmed Efendi
Evrak Kalemi	Nüfus Kalemi
Müdür : Mehmed Halis Efendi Kâtib : Mehmed Efendi	Me'mur : Bekir Efendi Kâtib : Mahmud Efendi
Beledî Meclisi	Mekteb-i Rüştiye
Reis : Salih Efendi – Sâlise A'zâ Avnullah Bey Hacı Hâlid Ağa Ahmed Efendi Ebubekir Efendi Cevad Efendi - Sâlise Şerif Ağa Kapril Efendi Kâtib ve Sandık Emni : Said Efendi	Muallim-i Evvel : Yusuf Ziya Efendi Muallim-i Sâni : Mevlûd Efendi Rik'a Muallimi : Ali Rıza Efendi Riyazi Muallimi : Hüseyin Efendi Bevvab: Hacı Ahmed Ağa Aded-i Şakirdan 93

⁵² H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.225

(۲۲۵)

مهندس دارهسی	
مهندس رافت پوی افندی قوندو کتور زبور افندی کاتب سلیمان فندی	
محکمہ شرعیہ قلمی	دفترخانه قلمی
باشکاتب مصطفی افندی ثانی حسین افندی دیگری حافظ محمد افندی	مأمور جودت افندی ثالثه باشکاتب حافظ ابراهیم افندی کاتب ثانی ادھم افندی طاہر کاتبی حافظ افندی
نفوس قلمی	اوقاف قلمی
مأمور بکر افندی کاتب محمود افندی	مدیر محمد خالص افندی کاتب محمد افندی
مکتب رشدیہ	بلدی مجامعی
معلم اول یوسف ضیا افندی معلم ثانی مولود افندی رفعه معلمی علی رضا افندی ریاضی و حسین افندی یو اب حاجی احمد اغا هدد شاگردان ۹۲	رئیس صالح افندی ثالثه اعضا عون اہ بک حاجی خالد اغا احمد افندی ابو بکر افندی جوان افندی ثالثه شریف اغا قاپریل افندی کاتب و صندوق امینی سعید افندی

(226)

Telgraf ve Posta İdaresi ⁵³	
Telgraf ve Posta Müdürü : Hacı Mehmed Tevfik Efendi Muhabere Ser Me'muru : Hulusî Efendi Me'mur-u Sâni : Süleyman Efendi “ Rıza Bey “ Tahsin Efendi Posta Kâtibi : Arif Efendi Muvakkat Muhabere Me'muru : Halil Bey Osman Efendi	
ERZİNCAN SANCAĞI İKİNCİ JANDARMA TABURU	
Binbaşı Ömer Ağa Tabur Kâtibi: Abdurrahman Efendi	
Süvari Birinci Bölük Yüzbaşı : Mehmed Efendi Piyade Birinci Bölük Yüzbaşı : Hacı Tosun Ağa - 5. M. (Mecidi) Piyade İkinci Bölük Yüzbaşı: Ahmed Ağa	Mülâzım-ı Evvel: Hacı Şerif Efendi “ Sâni : Ali Sabri Efendi Mülâzım-ı Evvel: Mahmud Nedim Efendi “ Sâni : Hacı İbrahim Ağa Mülâzım-ı Evvel: Abdurrahman Efendi “ Sâni : Süleyman Efendi
Üçüncü Komiser : Abdurrahman Efendi Polis : Mehmed Nuri Efendi Diğeri : Mehmed Tevfik Efendi	

⁵³ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.226

(۲۲۶)

تلفراف و پوسته اداره سی

تلفراف و پوسته مدیری حاجی محمد توفیق افندی
 مخبره سر مأموری خلوصی افندی
 مأمور ثانی سلیمان افندی « رضا بك
 « تحسین افندی پوسته کاتبی عارف افندی
 موقت مخبره مأموری خلیل بك عثمان افندی

ارزنجان سنجاغی ایکنجی ژاندرمه طاوری

بیکباشی: عمر اضا
 طاور کاتبی عبدالرحمن افندی

• ملازم اول حاجی شریف افندی
 « ثانی علی صبری افندی
 • ملازم اول محمود ندیم افندی
 « ثانی حاجی ابراهیم اضا
 • ملازم اول عبدالرحمن افندی
 « ثانی سلیمان افندی

• سواری برنجی بلوک
 یوزباشی محمد افندی
 پیاده برنجی بلوک یوزباشی
 حاجی توسون اضا
 • م پیاده ایکنجی بلوک
 یوزباشی احمد اضا

اوججی قومیسر عبدالرحیم افندی
 پولیس محمد نوری افندی دیگرى محمد توفیق افندی

(227)

ERZİNCAN (KEMAH KAZÂSÎ) SANCAĞI ⁵⁴	
Kaymakam: Mehmed Ali Bey– Sâniye – 5. M. Naib : Abdullah Faik Efendi Müftü : Mehmed Arif Efendi	Mal Müdürü: Şakir Efendi Muavini : Sâbit Efendi Sandık Emni : Mehmed Tayyar Efendi
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis : Kaymakam Bey (A'zâ-yı Tabîyye) (A'zâ-yı Müntahaba)	
Naib Efendi, Müftü Efendi Mal Müdürü Efendi	Hacı Mustafa Efendi Tahir Bey Hamparsum Ağa Osbit Ağa
Meclis Kâtibi : Mahmud Sabit Efendi	
Bidâyet Mahkemesi	Ziraat Bank Şu'besi
Reis : Naib Efendi A'zâ: Mehmed Efendi Kesbar Ağa Başkâtib: Şükrü Efendi Müstandık Muavini: Abdulvahid Efendi Kâtib-i Sâni: Nâfiz Efendi	Reis : Münhal Muhasebe Kâtibi : İzzet Efendi A'z â Mehmed Efendi Hacı Ali Ağa Serkes Ağa
Nüfus Me'muru : Hâfiz Tahir Efendi Kâtibi : Abdullah Efendi Tapu Kâtibi : Mehmed Tefik Efendi Yoklama Kâtibi : Müslim Efendi	
Telgraf ve Posta Müdürü : Hulûsî Efendi	

⁵⁴ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.227

(۲۲۷)

ارزنجان	(کاخ قضای)	سجانی
قائم مقام محمد علی بك ثانیہ ۴ م	مال مدیری شاکر افندی	معاونی ثابت افندی
نائب عبداه فائق افندی	صندوق امینی محمد طیار افندی	
مفتی محمد حارف افندی		
مجلس اداره قضا		
رئیس	قائم مقام بك	(اعضای منتخبہ)
نائب افندی	حاجی مصطفی افندی	
مفتی افندی	ظہر بك	
مال مدیری افندی	ہمپار سوم اغا	اوسیب اغا
مجلس کاتبی	محمد ثابت افندی	
بدایت محکمہ سی	زراعت بانق شعبہ سی	
رئیس نائب افندی	رئیس منحل	
اعضا محمد افندی کسپارا اغا	محاسبہ کاتبی عزت افندی	
باش کاتب شکری افندی	اعضا	
مستنطق معاونی عبدالواحد افندی	محمد افندی حاجی علی اغا	
کاتب ثانی نافذ افندی	سر کس اغا	
مأمورین سائرہ		
نفوس مأموری حافظ ظہر افندی	کاتبی عبداه افندی	
طاہر کاتبی محمد توفیق افندی	یوقلمہ کاتبی مسلم افندی	
تلفرافی و پوستہ مدبری خلوصی افندی		

(228)

Mekteb-i Rüştîyye ⁵⁵		
Muallim-i Evvel : Hüseyin Efendi Rik'a Muallimi : Mahmud Efendi Bevvab : Mustafa Ağa	Muallim-i Sâni : Hakkı Efendi Aded-i Şâkirdan : 86	
ERZİNCAN	(REFAHİYE KAZÂSİ)	SANCAĞI
Kaymakam : Mehmed Sadık Efendi Naib : Ömer Latifi Efendi	Malmüdürü: Hamdullah Şefik Efendi “ Muavini: Hasan Efendi	
Sandık Emîni : Ahmed Efendi		
Meclis-i İdare-i Kazâ		
Reis: Kaymakam Efendi		
(A'zâ-yı Tabîyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)	
Naib Efendi Malmüdürü Efendi	İshak Ağa Ahmed Ağa Pever Ağa Serkes Ağa	
Meclis Kâtibi : Osman Sadık Efendi		
Bidayet Mahkemesi		
Reis : Naib Efendi A'zâ : Şerif Bey “ : Kostan Ağa	Başkâtib: Hüseyin Hüsnü Efendi Müstandık Muavini : Mehmed İzzet Efendi Kâtib-i Sâni : Abdurrahman Efendi	

⁵⁵ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.228

(۲۲۸)

مکتب رشديه

معلم ثانی حقی افندی
هدد شاگردان
۸۶

معلم اول حسین افندی
رقعه معلمی محمود افندی
بواب مصطفی اغا

ارزنجان (رفاهیه قضایی) سخاخی

قائم مقامی محمد صادق افندی || مالمدیری جهده شفیق افندی
نائب عمر اطفی افندی || « معاونی حسن افندی
صندوق امینی احمد افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام افندی
(اعضای طبیعی) || (اعضای منتخبه)

نائب افندی اسحقی اغا احمد اغا
مالمدیری افندی پور اغا سرکس اغا
مجلس کاتبی عثمان صدق افندی

بدایت محکمه سی

رئیس نائب افندی باشکاتب حسین حسنی افندی
اعضا شریف بک مستنطق معاونی محمد عزت افندی
« قسطنان اغا کاتب ثانی عبدالرحمن افندی

(229)

Ziraat Bank Şu'besi	(Me'muriyn-i Saire) ⁵⁶
Reis : Münhal Muhasebe Kâtibi: Halil Efendi A'zâ Emin Ağa Aziz Ağa Yorgi Efendi Karabet Efendi	Nüfus Me'muru: Süleyman Efendi Kâtibi: Feyzullah Efendi Tapu Kâtibi: Şerif Efendi Yoklama Kâtibi: İsmail Efendi Telgraf ve Posta Me'muru : Hüsni Efendi
ERZİNCAN (KURUÇAY KAZÂSI) SANCAĞI	
Kaymakam: Ahmed Bey – Selâse Naib : Hüseyin Raci Efendi	Mal Müdürü : Hasan Efendi- Sâlise Muavini Safvet Efendi
Sandık Emni : Bekir Efendi	
Meclis-i İdare-i Kazâ	
Reis: Kaymakam Efendi	
(A'zâ-yı Tabîiyye)	(Aza-yı Müntahaba)
Naib Efendi Malmüdürü Efendi	Ali Ağa Hasan Ağa Kiğork Ağa 5. M. Münhal
Meclis Kâtibi : Ahmed Lüfi Efendi	

⁵⁶ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.229

(۲۲۹)

(مأمورین ساثره)		زراعت بئق شعبه سی	
نفوس مأموری سلیمان افندی کاتبی فیض اہ افندی طاہو کاتبی شریف افندی توقلمہ کاتبی اسماعیل افندی <hr/> تلغراف و پوسته مأموری حسنی افندی		رئیس منحل محاسبہ کاتبی خلیل افندی اعضا امین اغا عزیز اغا بورکی افندی قرہ بت افندی	
—————			
سنجاغی		(قور مجرای قضاسی)	
مال مدبری حسن افندی ثالثہ معاونی صفوت افندی صندوق امینی بکر افندی		قاع مقام احدیک نائب حسین راجی افندی ثالثہ	
مجلس اداره قضا			
رئیس قاع مقام یک			
(اعضای منتخبہ)		(اعضای طبیعیہ)	
علی اغا حسین اغا کینورق اغا م منحل مجلس کاتبی احمد لطیفی افندی		نائب افندی مالدیری افندی مجلس کاتبی احمد لطیفی افندی	

(230)⁵⁷

Bidâyet Mahkemesi	Ziraat Bank Şu'besi	
Reis: Naib Efendi (A'zâ) Abdülhamid Bey Artin Ağa Başkâtib: Tevfik Efendi Müstandık Muavini: Nuri Efendi Kâtib-i Sâni: Yusuf Rıza Efendi	Reis : Münhal Muhasebe Kâtibi : Şakir Efendi A'zâ	
Me'muriyn-i Saire		
Nüfus Me'muru: Mustafa Efendi Kâtibi : Mehmed Efendi Tapu Kâtibi : Hüseyin Efendi		
Telgraf ve Posta Me'muru : İzzet Efendi		
ERZİNCAN	(PÜLÜMÜR KAZÂSI)	SANCAĞI
Kaymakam: Mehmed Ziyaeddin Efendi Naib : Fahreddin Efendi	Malmüdürü: İsmail Hakkı Efendi Muavini : Mustafa Rıfat Efendi	
Sandık Emni : Abbas Efendi		
Meclis-i İdare-i Kazâ		
Reis : Kaymakam Efendi		
(A'zâ-yı Tabîiyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)	
Naib Efendi	Süleyman Ağa Hasan Ağa	
Mal Müdürü Efendi	Münhal Münhal	
Meclis Kâtibi : Yusuf Ziya Efendi		

⁵⁷ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.230

(۲۴۰)

زراعت باقی شعبه سی		بدایت محکمه سی	
رئیس محاسبه کاتبی شاکر افندی		رئیس نایب افندی (اعضا) عبدالحمید بك ارتین انا باشکاتب توفیق افندی مستنطق معاونی نوری افندی کاتب ثانی یوسف ضیا افندی	
مأمورین ساثره			
نفوس مأموری مصطفی افندی طاپو کاتبی حسین افندی		کاتبی محمد افندی	
تلفراف و پوسته مأموری عزت افندی			
ارزنجیان		(پلومر قضایی)	
رئیس قائم مقام محمد ضیاء الدین افندی نایب فخرالدین افندی صندوق امینی عباس افندی		مالمدبری اسماعیل حقی افندی معاونی مصطفی رفعت افندی	
مجلس اداره قضا			
رئیس قائم مقام افندی (اعضای طبیعیه)		رئیس قائم مقام افندی (اعضای منتخبه)	
نایب افندی مال مدبری افندی		صلیمان انا حسن انا مجلس کاتبی یوسف ضیا افندی	

(231)

Bidayet Mahkemesi ⁵⁸	
Reis : Naib Efendi A'zâ : Necati Efendi “ : Kirkor Ağa	Başkâtib : Mehmed Hilmi Efendi Müstandık Muavini : Mehmed Fevzi Efendi Kâtib-i Sâni : Behcet Efendi
Me'muriyn-i Saire	Mekteb-i Rüştîye
Nüfus Me'muru : Şuayb Şevket Efendi Kâtib : Dursun Efendi	Muallim : Münhal Bevvab : Yusuf Efendi Aded-i Şakirdân : 30
Telgraf ve Posta Me'muru : Vasfî Efendi	
Livaya Dair Ma'lumat	
<p>Erzincan sancağı vilâyetin Garb-ı Cenubiyesinde ve Erzurum'a otuz iki sa'at mesafede vaki' Kemah, Kuruçay, Refahiye, Pülümür kazâlarından mürekkeb ve merkez idaresi Erzurum'un yüz otuz kilo mesafede vâki Fırat'ın cihet-i şimaliyesinde ve otuz dokuz derece , yirmi sekiz dakika arz-ı şimalinde kâin ve daire-i mâdâr sıra dağlarıyla muhat bir ova dahilinde envâ'i fevake ve eşcarî hâvi bağ ve bahçelerle müzeyyen nefsi-i Erzincan kasabasıdır ki, Dördüncü Ordu-yu Hümâyûn'un dahî merkezidir.</p>	

⁵⁸ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.231

(۲۳۱)

بدایت محکمه سی

باشکاتب محمد حملى افندی	رئیس	نائب افندی
مستطوق معاونى محمد فوزى افندی	اعضا	نجاتی افندی
کاتب ثانى بهجت افندی	»	کرقور اغا

مأمورین ساثره || مکتب رشديه

معلم	نقرس مأموری شعیب شوکت
منجیل	افندی
بواب یوسف افندی	کاتب طرزسون افندی
عدد شاگردان ۳۰	

تلغراف و پوسته مأموری وصفی افندی

لوایه دار معلومات

ارزنجان سنجاغی ولایتک غرب جنوبیستند. وارضرومه اوتوز ایکی ساعت مسافهده واقع کاخ قورچقای رفاهیه پلومر قضالردن مرکب و مرکز ادارهسی ارضرومک بوز اوتوز کیلو مسافهده واقع فراتک جهت شمالیه منده و اوتوز طقهوز درجه یکرمی سکز دقیقه عرض شمالیه کائن و دائراً مادار صره طاغیر یله محاط بر اووه داخلنده انواع فواکه و اشجاری حاوی باغ و باغچدرله مزین نفس ارزنجان قصبه سیدرکه دردنجی اردوی همایونک دخی مرکز بدر

(232)⁵⁹

Kazâ-i mezkûre yüz elli iki karasıyla beraber on bir bin üç yüz altmış sekiz hânede yirmi dokuz bin dört yüz kırk üç zekûr ve otuz üç bin üç yüz seksen bir enâs ki cemân altmış iki bin sekiz yüz yirmi dört nüfusu şamil ve havası latif ve mu'tedildir. Temmuz ve Ağustos aylarında hava biraz kesb-i hararet ederse de ahâli bu aylarda bağlara nakl ile mu'tedil hava bulurlar.

Bu kazâda iki yüz on câmi ve mescid ve yirmi dört medrese ve üç tekke ve iki rütiye-i mülkî ve askerî ve bir ibtida'i mektepleri yüz otuz iki mekteb-i sıbyaniye ve otuz beş kilise ve manastır ve bir bab askerî ve bir mülkî hükümet konağı ve on sekiz han bin beş yüz otuz üç dükkân ve mağaza, üç gazino otuz dört kahve, sekiz hamam ve yirmi bir çeşme, on beş fırın, sekiz meyhane ve yüz elli altı değirmen ve on debbağhane ve on iki bezirhane ve dört kışla, bir hastahane ve bir esliha anbarı ve bir debboy ve bir aba fabrikasıyla bir debbağhane-i askeri, bir telgrafhâne ve iki cebhâne, iki karakolhâne ve on bir baruthâne on bir boyahâne, bin dokuz yüz seksen beş anbar ve samanlık, üç bin doksan bir bahçe, dokuz yüz doksan beş üzüm bağı, yüz yirmi beş mer'a, bin dört yüz arsa, bir adet kaplıca mevcuttur.

Kasaba-i mezkûrede hafafiyye ve saraciyye mutbabiyye ve ihram ve seccade gibi ma'mulât-ı mütenevviyye ve sanayi-i nesciyye husule gelür.

⁵⁹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.232

(۲۳۲)

قصبة مذكوره يوز للى ايكى قراميله برابر اون بر بىك اوج يوز
التمش سكر خانه ده يكرمى طقوز بىك درت يوز قرق اوج ذكور
واوتوز اوج بىك اوچيوز سكرسان بر اناث كه جمعا التمش ايكيبىك
سكر يوز يكرمى درت نفوسى شامل و هواسى لطيف و معتدلدر
تموز و آغستوس آيلرنده هوا براز كسب حرارت ايدر سه ده
اهالى بو آيلرده باغله نقل ايله معتدل هوا بو ايوورل

بوقضاده ايكى يوز اون جامع و مسجد و يكرمى درت مدرسه
واوج تكيه و ايكى رشدى ملكى و عسكرى و بر ابتدائى
مكتبلرى يوز اوتوز ايكى مكانب صبيانیه و اوتوز بش كليسا
و مناستر و برباب عسكرى و بر ملكى حكومت قوناغى
واون سكر خان بىك بش يوز اوتوز اوج دكان و مغازه
اوج غازينو اوتوز درت قهوه سكر جام و يكرمى بر چشمه اون
بش فرون سكر ميخانه و يوز للى التى دكرمن واون دباغخانه
واون ايكى بز بر خانه و درت قشله بر خسته خانه و بر اسلحه انبارى
و بردبوى و بر عبا قارىقه سيله بر دباغخانه عسكرى بر تلغرافخانه
وايكى جىخانه ايكى قره غولخانه و اونبر پروتخانه اونبر بويه خانه
بىك طقوز يوز سكرسان بش انبار و صانلى اوج بىك طقسان بر
باغچه طقوز يوز طقسان بش اوزوم باغى يوز يكرمى بش عرمى
بىك درت يوز عرصه بر عدد قابايجه موجوددر

قصبة مذكوره ده خفافيه و سراجيه و موبتايله و احرام و سجاده
كبي مهمولات متنوعه و صنايع نسجيه حصوله كلور

(233)⁶⁰

Sim ve nühasın ve demirden eşya-yı nefisiyye i'mal olunur.

Nühas ma'mulatın sarfıyatı senevî on iki bin kıyyeden mütecavizdir. Mesucâtdan mânûsa i'maline mahsus nefis-i kasabada ve karyelerde altı yüz ve hamam takımı ve havlu için on ve bez nescine mahsus yirmi destegâh mevcud olub bunlardan bez ve mânûsa detegâhlarının beherinde senevî yedi yüz ellişer top ve havlu destegâhlarının her birinde senevî iki yüz ellişer takım havlu nesc ve i'mal edilmekte ve şu mensucâtla ma'mulat-ı nühasiye dahilen sarf sarf olunduktan başka Dersaadet ve merkez vilâyetle mahal-i saireye sevk ve fûruht olunmaktadır.

Yün ve pamuktan çatma yastık yüzü ve oda döşemesi dahî i'mal olunarak derun-u liva ve etraf ve enhaya gönderilerek sattırılır .

Mahsulat-ı araziyyesi hinta, şa'yir, darı, nohut, bakla, bamya, fasulye, pamuk, kavun, karpuz, soğan, yer elması, şalgam, lahana, patlıcan, domates, pancar, havuç, çiriş, lazut, kabağın env'a-ı ve sebzevat-ı sairedir.

Fevakihden badem, fişne, kiraz, elma, armud, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, erik, içde, ceviz, kesretlice olduğundan derûn-u livaya ve Erzurum'a kadar nakl ve fûruht olunur.

⁶⁰ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.233

(۲۳۳)

سیم و نحاسدن و تیموردن اشیای نفیسه اعمال اولنور
 نحاس معمولاتک صرفیاتی سنوی اون ایکیبیک قیه دن متجاوزدر
 منسوجاتدن مانوسه اعمالنه مخصوص نفس قصبه ده و قریه لرده
 التیوز و حجام طاقی و خاولی ایچون اون و بز نسجه مخصوص
 یگره دستکاه موجود اولوب بونلردن بز و مانوسه دستکاهلرینک
 بهره سنوی یدی بوز اللیشر طوب و خاولی دستکاهلرینک
 هر برنده سنوی ایکیوز اللیشر طقم خاولی نسج و اعمال ایلمکده
 و شومنسوجاتله معمولات نحاسیه داخله صرف اولندقدن بشقه
 در سعادت و مرکز ولایتله محال سارویه سوق و فروخت
 اولنمقده در

یوک و بوقدن چاته یا صدیق یوزی و او طه دوشمه سی دخی اعمال
 اولندرق درون لوا و اطراف و انجایه کوندربله رک صاندبر یلور

مخصوصات ارضیه سی حنطه شعر داری نخود بقله بامیه
 فصولیه بموق قاوون قارپوز صوفان بر الماسی شلغم لهنه
 باطلجان طوماتس پانجر هاوج چریش لازوت قباغک انواعی
 و سبزیات سارویه در

فواکهدن بادم فشنه کراز الما ارمود اوزم ایوا توت زردالو
 شفتالو اریک ایگده جو بز کترلیجه اولدیغندن درون لوایه
 و ارضرومه قدر نقل و فروخت اولنور

(234)

(KEMAH KAZÂSÎ)⁶¹

Merkez hükümeti Erzincan'a on iki saat bu'd mesafede kâin yetmiş beş karâsî ile beraber üç bin yüz doksan beş hane ve on bin doksan sekiz zekûr ve dokuz bin altı yüz on yedi enas ki cem'an on dokuz bin yedi yüz on beş nüfusu şamil, yedi nahiyeden mürekkebdir.

İşbu kazâda yirmi yedi cami ve mescid, üç medrese ve bir mekteb-i rüşdî ve yirmi sıbyan mektebi ve on kilise ve manastır ve bir hükümet konağı ve beş han, iki yüz on yedi dükkân ve mağaza ve bir hamam ve üç fırın, otuz dört değirmen ve bir telgraphâne, bir meyhâne, on beziehâne, elli üzüm bağı, iki yüz elli bahçe vardır.

Bu kazânın başlıca mahsulât-ı araziyyesi; hinta, şa'yir, darı, fasulye, bamya, yer elması, kavun, karpuz, çiriş, şalgam, lahana, pancar, domates, kabak, ceviz, fişne, kiraz, elma, armud, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, eriğın enva'ıdır.

Kilim, seccade, keçe, eldiven, çorap ve şal gibi mensucât ma'mulatı vardır.

(REFAHİYE KAZÂSÎ)⁶²

Altı nahiyeden mürekkebdir olup merkez hükümeti olan Gercanis kasabası Erzincan'a on beş saattir.

⁶¹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.234

⁶² H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.234

(۲۳۴)

(کاخ قضایی)

مرکز حکومتی ارزنجانه اونی ایکی ساعت مسافه ده کائن اولوب بئش
بش فراسیله برابر اوچبیک یوز طقسان بش خانه ده اونی بیک
طقسان سکر ذکور و طقوز بیک اتیوز اونی بدی اناث که جمماً
اونی طقوز بیک بدیوز اونی بش تقوی شامل بدی ناحیه دن مرکز بدر

اشبو قضاده یکریمی بدی جامع و مسجد اوچ مدرسه و بر مکتب
رشدی و یکریمی صبیان مکتبی و اونی کلیسا و مناسیر بر حکومت
قوناغی و بش خان ایکیوز اونی بدی دکان و مغازه و بر حمام
واوچ فرون اوتوز دیرت دکرمین و بر تلغرافخانه بر میخانه اونی
بزرخانه اللی اوزوم باغی ایکیوز اللی باغچه وارد

بو قضایک باشلوجه محصولات ارضیه سی حنطه شعر داری
فصولیه بامیه بر الماسی قارون قارپوز چریش شانم لهنه
پانجر طوماتس قیاق جویز فشنه کراز الما ارمود اوزوم
ایوا توت زردالو شفتالو اریکک انواعیدر
کلبم سجاده بکمه الدیوان چوراب و شال کبی منسوجات
و معمولاتی وارد

(رغاییه قضایی)

اللی ناحیه دن مرکز اولوب مرکز حکومتی اولان کرجانس
قصبه سی ارزنجانه اونی بش ساعتدر

(235)⁶³

Bu kazâ yüz on bir karâ-yı merbutasıyla beraber üç bin iki yüz seksen altı hane de on iki bin üç yüz bir zekûr, on bir bin dokuz yüz on dokuz enâs ki cem'an yirmi dört bin iki yüz yirmi nüfusu câm'idir.

Kazâ-i mezkûrede elli iki câmi'î ve mescid altı medrese ve kırk kadar sıbyan mektebi, on üç kilise ve manastır, bir hükümet konağı, altı han, altmış üç dükkân bir kahve ve bir telgrafhâne, bir fırın, yüz otuz değirmen, on iki bezirhâne mevcuddur.

Mahsulatı araziyesi hinta, şa'yir, darı, ceviz, kavun, karpuz, şalgam, lahana, çiriş, lazut, pancardan va sebzevat-ı saireden ibarettir.

Ma'mulâtı; âdi şal ve kilim ve seccade ve çorap ve tozluk gibi şeylerdir.

(KURUÇAY KAZÂSI)⁶⁴

Makarr-ı hükümeti merkez livaya yirmi dört saat mesafede vâki Kuruçay kasabasıdır.

Bu kasaba beş nahiyeden müteşekkil ve altmış bir karasıyla beraber bin dokuz yüz elli dört hânedede altı bin yedi yüz altmış iki zekûr ve yedi bin dört yüz altmış iki enâs ki, cem'an on dört bin iki yüz yirmi dört nüfusu câmidir.

⁶³ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.235

⁶⁴ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.235

(۲۳۵)

بوقضا بوز اونبر قرای مر بوطه سیله برابر اوچبیک ایکبوز سکسان
اللی خانه ده اون ایکی بیک اوچبوز بر ذکور و اونبر بیک طفوز
بوز اون طفوز اناث که جمعا بیکر می درت بیک ایکبوز بیکر می نفوسی
جامدر

قضاء مذکورده اللی ایکی جامع و مسجد اللی مدرسه و قرق قدر
ستیان مکتبی اون اوچ کایسا و مناسیر بر حکومت قونانغی اللی
خان التمش اوچ دکان بر قهوه و بر تلغرافخانه بر فزون بوز
اوتوز دکرمن اون ایکی بزیرخانه موجوددر

محصولات ارضیه سی حنطه شیر داری جویر قارون قارپوز
شام لهنه چربش لازوت پانجردن و سبزوات سارهدن
عبارتدر

معمولاتی عادی شال و کلیم و سجاده و چوراب و توزلق کبی
شیلدر

(قور بچای قضاسی)

مقر حکومتی مر کن لوایه بیکر می درت ساعت مسافده واقع
قور بچای قصبه سیدر

بوقضا بش ناحیه دن متشکل و التمش بر قراسیله برابر بیک طفوز
بوز اللی درت خانه ده اللی بیک بدیوز التمش ایکی ذکور و بدیابیک
درتیوز التمش ایکی اناث که جمعا اون درت بیک ایکبوز بیکر می
درت نفوسی جامدر

(236)⁶⁵

İşbu kazâda on üç câmi'i ve mescid, bir medrese otuz kadar sıbyan mektebi, beş kilise ve manastır, bir hükümet konağı, bir telgrafhâne, yedi han, otuz beş dükkân ve kahve, bir fırın, altmış üç değirmen, altı bezirhâne, otuz üzüm bağı, elli bahçe vardır.

Mahsulatı araziyesi hinta, şa'yir, darı, fasulye, kavun, karpuz, fişne, elma, armud, üzüm, tut, zerdali, şeftali, erik, ceviz, domates, patlıcan, çiriş, lahana, pancar ve kabağın enva'ıdır.

Bu kazâda âla kilim ve seccade ve keçe ve çorap ve tozluk ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunub derûn-u kazâda sarf olunur.

(PÜLÜMÜR KAZÂSI)⁶⁶

Makarrı hükümeti merkez livaya on saat mesafede kâin Pülümür kasabasıdır.

Bu kazâ seksen bir karasıyla beraber bin sekiz yüz altmış dört hânedede dört bin altı yüz altmış sekiz zekûr ve üç bin dokuz yüz on beş enâs ki cem'an sekiz bin beş yüz seksen üç nüfusu şamildir.

İşbu kazâda iki cami ve bir rüştiye mektebi, bir hükümet konağı, bir kışla, bir telgrafhâne dört kilise, bir han, dört dükkân, bir fırın, kırk değirmen mevcuddur.

⁶⁵ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.236

⁶⁶ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.236

(۱۳۶)

اشبوقضاده اون اوج جامع و مسجد بر مدرسه اوتوز قدر
صبيان مکتبی بش کلیسا و مناستر بر حکومت قوناغی بر تلغرافخانه
یدی خان اوتوز بش دکان و قهوه بر فزون التمش اوج دکرمن
اللی بز بر خانه اوتوز اوزوم باغی اللی باغچه وارد

محصولات ارضیه سی حنطه شهیر داری فصولیه قاوون قارپوز
فشنه الما ارمود اوزوم توت زردالو شفتالو اریک چوبز
طومانس باتلجان چریش لهنه پانجر و قباغک انواعیدر

بو قضاده اعلا کلم و سجاده و کچه و چوراب و توزلق و عبا
کبی شیلر نسج و اعمال اولنوب درون قضاده صرف اولنور

(پلومر قضایی)

مقر حکومتی مرکز لویاه اون ساخت مسافده کاتن پلومر
قصبه سیدر

بو قضا سکسان بر قرا یاه برابر بیک سکز یوز التمش درت خانه ده
درت بیک الی یوز التمش سکز ذکور و اوج بیک طقوز یوز اون
بش انات که جمماً سکز بیک بش یوز سکسان اوج نفوسی شاملدر

اشبوقضاده ایکی جامع و بر رشیده مکتبی بر حکومت قوناغی
بر قشله بر تلغرافخانه درت کلیسا بر خان درت دکان بر فزون
قرق دکرمن موجوددر

(237)⁶⁷

Mahsulât-ı araziyesi; buğday, arpa, darı, zekrek, fasulye, ceviz, soğan, çiriş olup ba'zen sair sebzevatda bulunur.

Bu kazâda adi kilim ve keçe ve çorap ve eldiven ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunur.

ORMAN⁶⁸

Refahiye kazâsında tulen ve arzen üçer dörder saat mesafeli on üç orman olub bunların ekser escarı çam ve meşeden ibarettir.

Mezkûr ormanlardan araba ve hayvanat ile Erzincan ve Kemah ve Eğin ve mahal-i saireye sevk ve fûruht olunur ve Keban Ma'deni Hümayûnu kalhânesi için de nehren sevk olunur.

Kuruçay kazâsında bazı ufak meşelikler olub bunlar da yalnız mahrukât-ı mahalliyeye sarf olunur.

Kuruçay kazâsında bazı ufak meşelikler olub bunlar da yalnız mahrukât-ı mahalliyeye sarf olunur.

Pülümür kazâsında tulen ve arzen ikişer üçer saat mesafeli kavak ve meşe ve ceviz ağaçlarıyla mahut ormanlar olub bunlardan ahali-i kazâ ihtitab eder ve Erzincan'a dahî sevk ve fûruht ederler.

ENHAR⁶⁹

Keyfiyet-i nebean ve cereyan-ı Erzurum'un Aşkale nahiyesi kısmında sebk eden nehr-i Fırat Erzincan, Kemah kazâları vasatından cereyan ederek

⁶⁷ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.237

⁶⁸ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.237

⁶⁹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.237

(۲۲۷)

محصولات ارضیه سی بغرای اریه داری زکرك فصولیه
جوز صوغان چریش اولوب بعضاً سائر مبرواتده بوانور
بو قضاده مادی کلیم و پکه و چوراب والدبوان و عباکی شیلر
نسج و اعمال اولنور

اورمان

رفاهیه قضااسنده طولاً و عرضاً اوچر دردر ساعت مسافه لی
اون اوچ اورمان اولوب بونلرک اکثر اشجاری چام و میشه دن
عبارتدر
مذکور اورمانلردن عربه و حیوانات ایله ارزنجان و کاخ و اکین
و محال سائریه سوق و فروخت اولنور و کبان معدن همایونی
قالخانه سیچونده نهرأ سوق اولنور
قور بیجای قضااسنده بعض اوفق میشه لکار اولوب بونلرده یالکر
مخروقات محلیه یه صرف اولنور
پلومر قضااسنده طولاً و عرضاً ایکیشر اوچر ساعت مسافه لی
قواق و میشه و جوز اغا جلریله مخلوط اورمانلر اولوب بونلردن
اهالی قضا احتطاب ایدر و ارزنجانه دخی سوق و فروخت
ایدرلر

انهار

کیفیت نیعمان و جریانی ارضرومک اشقلعه ناحیه سی قسمنده سبق
ایدن نهر قرات ارزنجان و کاخ قضاری وسطندن جریان ایدرک

(238)⁷⁰

Keban ma'deni civarında vak'î Çat nam mahaldeki Murad nehrine müntehi olur.

Refahiye kazâsında v'aki' cebelden nebe'an ve Kemah cihetine cereyan eden Kömür çayı dahî mezkûr Fırat nehrine mansub olur.

Kuruçay kazâsının Kandil karyesinden nebe'an ve şimalden cenuba doğru cereyan eden Kandil nehri dahî kezâlik bazı ufak sularla birleştikten sonra Karabudak çayı namını alarak Hosta civarında Fırat'a mülâkî olur.

Enhar-ı mezkûrenin Erzincan dairesinde bulunan mahallerinde suyun azlığı ve bazı mevanın vücudu hasebiyle kelek işletilemiyorsa da nehri mezkûrun Kemah'tan aşağı olan mahallerinde Kelek işletilerek mahall-i ba'ideye zahire ve saire nakl ve isra edilir.

MEADİN VE KAPLICA⁷¹

Kemah kazâsının Erkağan karyesinde gayet nemalî bir kömür, Refahiye kazâsının Gemecik karyesinde simli kurşun ve diğer bir karyesinde mürdesenk ma'denleri vardır.

Erzincan kasabasına iki saat mesafede Nörkâh ve Çakırman karyeleri meyanında kükürdü ve harareti mu'tedil bir kaplıca olup bazı emraza faide-i bahş olduğu mervidir.

⁷⁰ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.238

⁷¹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.238

(۲۳۸)

کبان معدنی جوارنده واقع چات نام محله کی مراد نهرینه
منتهی اولور

رفاهیة قضاسنده واقع جبالرن نبعان وکاخ جهتنه جریان ایدن
کور چایی دخی مذکور فرات نهرینه منصب اولور

قور بچای قضاسنک قندیل قر به سندن نبعان و شمالدن جنوبه
طوغری جریان ایدن قندیل نهری دخی كذلك بعض اوفق
صوله برلشدکن صکره قره بوداق چایی نامنی الهرق خوسته
جوارنده فراته ملاتی اولور

انهار مذکورک ارزنجان دائرہ سنده بولنان محللارنده صویک
ازلنی و بعض موانعک وجودی حسبیلہ کلک ایشدیلہ میورسه ده
نهر مذکورک کاخدن اشاخنی اولان محللارنده کلک ایشدیلہ رک
بحال بیدیه ذخیره وسائرہ نقل واسرا ایدیلور

معادن و قابلیجه

کاخ قضاسنک ارکمان قر به سنده غایت نمایی بر کور رفاهیة
قضاسنک کجیک قر به سنده سیلی قورشون و دیگر بر قر به سنده
مرده سنک معدنلری وارد

ارزنجان قصبه سنده ایکی ساعت مسافه ده نورکاخ و چاقرمان
قر به لری میانه کوکوزنی و حرارتی معتدل بر قابلیجه اولوب بعض
امراضه فائده بخش اولدینی مرویدر

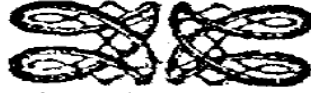

(239)

Pülümür kazâsında Hasan Gazi ile Bozağa Derbendi meyanında emraz-ı cildiyeeye nef'i mücerreb bir aded kaplıca vardır.

**ERZİNCAN SANCAĞINDA MERAKID-I MUKADDESİYELERİ
ZİYARETGÂH NAM OLAN ZEVAT-I İ'ZAM⁷²**

Erzincan'ın Cerzini karyesinde âl-i Saadet-i İştimal-i Nebeviden Acepşir Gazi ile Ehlullahtan Pir Muhammed ve Halilullah Çelebi ve Terzi Baba ve dokuzdan mütecaviz U'lûm-u Zahire ve Bâtıniye'yi cam'mî ve enva'ı keramet ile münevver ve lami'i zevat-ı i'zam ve Kemah'ta Âli Selçuk'dan Sultan Melik Mengüç Gazi ve Refahiye'de Seyyid Sinan Gazi defin-i hak atırmak ve rehiyn-i rahmet Cenab-ı Halik alâ felak olmuşlardır.

⁷² H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.239

(۲۳۹)

پلومر قضاوتنده حسن غازی ایله بوزاغا در بندی میاننده امر اض
جلدی به نفی مجرب بر عدد قابلیجه وارد

ارزنجان سنجغنده مر قد مقدسدری زیارتگاه انام
اولان ذوات عظام

ارزنجانک جرزینی قریه سننده ال سعادت اشتهال نبویدن عجب شیر
غازی ایله اهل الاهدن پیر محمد و خلیل اه چلبی و ترزی بابا
و طقوز دن متجاوز علوم ظاهره و باطنه بی جامع و انواع کرامت ایله
منور و لامع ذوات عظام و کاخده آل سلجوقدن سلطان ملک منکوج
غازی و رخاهیده سید سنان غازی دغین خاک عطرناک و رهین
رحمت جناب خالق الافلاک اولمشلردر

(259)

ERZURUM DÜYÛN-U UMUMİYE NEZARETİ DA'İRESİ⁷³

(260)

ERZİNCAN MÜDÜRİYETİ⁷⁴

Müdür : İsmail Hakkı efendi
Başkâtib: Abdülkerim Efendi
İstimare Me'muru : Nevokli Efendi

(Mülhekâtı)
Kemah Me'muru: İbrahim Hakkı Bey
Kiğı " : Hüseyin Efendi

Kemah Memlaha Müdüriyyeti

Müdür : Cemal Efendi
Başkâtib : İbrahim Vasfı Efendi
Kâtib-i Sâni : Cemal Efendi

Sandık Emni : Dursun Bey
Kantar Kâtibi : İsmail Efendi
Mukayyid : Hasro Efendi

(۲۵۹)

ارضروم دیون عمومیه نظارتی دائرہ سی

(۲۶۰)

ارزنجان مدیریتی

(ملحقاتی)
کاخ مأموری ابراهیم حقی بیگ
کیفی « حسین افندی

مدیر اسماعیل حقی افندی
باشکاتب عبدالکریم افندی
استماره مأموری نواوقلی افندی

کاخ ملحدسی مدیریتی

صندوق امینی طورسون بیگ
قنطار کاتبی اسماعیل افندی
مقید خسرو افندی

مدیر جمال افندی
باشکاتب ابراهیم وصفی افندی
کاتب ثانی جمال افندی

⁷³ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.259⁷⁴ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.260

267-268

DAHİL-İ VİLÂYETTE BULUNAN BİLCÜMLE YERLİ VE YABANCI VE ECNEBÎ ZEKÛR VE ENAS NÜFUSUN MİKTARLARIYLA ADED-İ HÂNE VE KARA VE NEVÂHİ-Yİ MÜBEYYİN CEDVELDİR. ⁷⁵	İcmâl		26.714
	İslâm	Enâs	9,960
		Zekûr	10.4875
	Rum	Enâs	51
		Zekûr	72
	Ermeni	Enâs	2.470
		Zekûr	2.666
	Katolik	Enâs	--
		Zekûr	--
	Protestan	Enâs	--
		Zekûr	--
	Yahudi	Enâs	--
		Zekûr	--
	Kıptî	Enâs	--
		Zekûr	--
	Yabancı	Enâs	--
		Zekûr	--
Ecnebî	Enâs	--	
	Zekûr	--	
Aded-i Hâne		4900	
Aded-i Nevâhi		12	
Aded-i Kazâ ve Mahalat		191	
Esami-i Liva ve Kazâ		Tercan Kazâsı	

⁷⁵ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.266-267 (Tabladan sadece Erzincan ve Kazâlarının nüfus istatistikleri alınmıştır)

267-268

İcmâl		62.824	19.715	14.224	24.220	8.583	129.566
İslâm	Enâs	26.612	7.422	5.845	1.094	3.385	54.226
	Zekûr	22.492	7.658	5.409	11.112	4.060	50.261
Rum	Enâs	97	--	--	--	--	97
	Zekûr	114	--	--	--	--	114
Ermeni	Enâs	6.658	2.123	1.617	958	530	11.886
	Zekûr	6.815	2.348	1.353	1.179	608	12.202
Katolik	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Protestan	Enâs	12	72	--	--	--	84
	Zekûr	22	72	--	--	--	94
Yahudi	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Kıptî	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Yabancı	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Ecnebî	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Aded-i Hâne		11.367	3.195	1.954	3.286	1.164	21.667
Aded-i Nevâhi		11	7	5	8	--	31
Aded-i Kazâ ve Mahalat		152	75	61	159	81	528
Esami-i Liva ve Kazâ		Erzincan Kazâsı	Kemah Kazâsı	Kuruçay Kazâsı	Refahiye Kazâsı	Pülümür Kazâsı	Yekûn

⁷⁶ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Salnâmesi), s.266-267 (Tabladan sadece Erzincan ve Kazâlarının nüfus istatistikleri alınmıştır)

داخل ولايتده بولنان بالجملة يرلى ويبالغى واجنبى ذكور واناث										
بروتستان	قتولك		ارمنى		روم		اسلام		اجمال	
	ذكور	اناث	ذكور	اناث	ذكور	اناث	ذكور	اناث		
۱۸۱	۱۸۱	۵۶۴	۳۷۷	۵۰۰۰	۴۸۹۱	۷۶۲	۷۵۹	۱۳۴۱۷	۱۳۱۷۶	۳۹۷۷۳
.	.	۷۰۵	۷۱۷	۹۳۸۳	۱۰۱۹۰	۵	۱۰	۷۷۷۷۱	۷۷۷۷۱	۱۷۷۷۹
.	.	.	.	۵۵۰۷	۴۱۷۵	۳۱۷	۳۶۷	۷۰۷۷۷	۷۷۷۷۷	۵۵۹۹۷
.	.	.	.	۷۷۱۰	۳۶۶۶	۵۱	۷۷	۹۹۶۰	۱۰۷۷۵	۷۷۷۷۷
۷۰۵	۷۸۵	.	.	۵۵۱۱	۷۳۷۷	۲۱	۱۳۹	۱۴۱۵۷	۷۰۷۶۱	۷۷۰۰۰
۱۵۷	۷۷۱	.	.	۳۷۷۹	۴۹۷۰	.	.	۸۵۷۳	۱۰۷۷۱	۷۷۶۷۱
۱۰۰	۱۳۹	۱۱۶	۱۷۹	۷۸۹۷	۷۰۰۹	۹	۱۷	۱۶۶۷۷	۷۰۷۶۹	۷۷۷۵۷
.	.	۷۴۹	۷۷۰	۵۶۶	۵۸۱	.	.	۷۷۷۷۷	۷۷۷۷۱	۷۷۶۰۵
.	.	۷۱۱۳	۷۷۱۱	۳۶۹	۳۶۷	۱۹	۱۷	۱۴۳۵۶	۱۵۳۹۷	۳۴۹۳۷
.	.	۷۱	۳۷	۱۱۵۷	۱۷۷۹	.	.	۱۵۵۹۱	۱۶۵۹۰	۳۴۶۵۷
۸۶۳	۱۰۷۶	۳۷۷۸	۳۷۵۱	۳۶۶۱۷	۴۷۷۷۷	۷۷۷	۸۷۱	۱۵۷۶۶۶	۱۷۱۹۰۷	۴۳۰۷۳۵
۱۷	۷۷	.	.	۶۶۵۸	۶۸۱۵	۹۱	۱۱۴	۷۶۶۱۳	۷۷۷۷۷	۶۷۷۷۷
۷۷	۷۷	.	.	۶۶۷۳	۷۳۷۳	.	.	۱۷۷۷	۱۷۷۷	۱۹۷۷۵
.	.	.	.	۱۶۶۷	۱۳۵۳	.	.	۵۶۷۵	۵۷۰۹	۱۴۷۷۷
.	.	.	.	۹۵۸	۱۱۷۹	.	.	۱۰۶۶۱	۱۱۷۷۷	۷۷۷۷۰
.	.	.	.	۵۳۰	۶۰۱	.	.	۳۳۸۵	۷۰۶۰	۱۵۸۳
۱۴	۹۴	.	.	۱۱۸۸۶	۱۷۴۰۳	۹۱	۱۱۴	۷۷۷۷۶	۷۰۳۶۱	۱۷۹۵۶۶
.	.	.	.	۹۴۵	۹۶۸	.	.	۷۷۷۳	۹۰۷۳	۱۷۷۷۰
.	.	۷	۱	۷۶۱	۷۱۷	۴	۱	۵۶۷۵	۶۳۰۶	۱۷۷۷۰
.	.	.	.	۱۰۷۷	۱۳۵۱	.	.	۴۵۱۳	۳۹۷۷	۱۳۶۵۳
.	.	.	.	۱۱۷	۱۱۷	.	.	۴۶۷۳	۵۵۳۱	۱۰۵۹۸
۷۷	۷۶	۶۶۶	۷۷۶	۱۷۶۵	۷۶۶۳	.	.	۸۶۶۱	۱۱۰۰۹	۷۷۷۷۱
۷۷	۷۶	۶۵۱	۷۷۶	۷۰۳۵	۴۸۰۶	۴	۱	۳۶۶۳	۳۸۶۱	۷۹۸۰۷
۹۵۴	۱۰۷۶	۳۹۹۹	۳۶۷۸	۵۷۷۷۸	۵۶۷۷۳	۸۷۶	۹۸۶	۷۶۶۶۶	۷۷۷۷۶	۶۷۰۱۰۳

۹۶۷

نفسونك مقداريله عدد خانده وقرانواحي مي ميين جدولدر

اسمى لواوقضا	عدد زلفه	عدد خانده	اجنبى		قبلى		بيودى				
			اناث	ذكور	اناث	ذكور	اناث	ذكور			
نفس ارضوم قضا	۵۰	۰	۷۳۶۱	۹۷	۱۶۱	۲۸۴	۸۳۷	۸	۷	۳	۳
اووه نواحي تلله سي	۱۷۰	۰	۷۴۰۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
باپورد قضاى	۱۶۴	۱۴	۹۱۳۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تريان قضاى	۱۹۱	۱۴	۴۹۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
كيغى قضاى	۴۱۷	۱۵	۷۹۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
خنس قضاى	۴۳۰	۱۴	۴۶۵۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
ياسينلر قضاى	۴۴۴	۱۷	۷۲۶۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قورتوم قضاى	۱۴۹	۱۳	۱۵۱۵	۰	۰	۰	۰	۷	۱۰	۰	۰
كسكىم قضاى	۷۰	۱۴	۲۳۵۲	۰	۰	۰	۰	۵۲	۵۲	۰	۰
اسير قضاى	۱۴۴	۱۴	۵۴۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
يكون	۱۶۰۵	۱۰۷	۶۸۰۴۰	۹۷	۱۶۱	۲۸۴	۸۳۷	۶۸	۷۰	۳	۳
ارزنجان قضاى	۱۵۴	۱۱	۱۱۳۶۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
كياخ قضاى	۷۵	۷	۳۱۶۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قورمچاي قضاى	۶۱	۵	۱۹۵۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
رفاهيه قضاى	۱۵۹	۸	۲۴۸۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
بلورس قضاى	۸۱	۰	۱۱۳۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
يكون	۵۴۹	۴۱	۴۱۶۶۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
بازييه قضاى	۱۱۳	۲	۲۱۳۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
ديارين قضاى	۹۴	۳	۱۶۶۹	۰	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قروكليسا قضاى	۵۵	۳	۱۴۰۱	۱۹	۴۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰
طوتاق قضاى	۹۵	۱	۴۴۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
الشكر قضاى	۱۴۶	۷	۳۲۱۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
يكون	۴۸۳	۱۶	۱۴۶۱۷	۱۹	۴۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمعا يكون	۴۶۱۶	۱۵۵	۱۰۴۳۴۵	۱۱۶	۱۵۰	۲۸۴	۸۳۷	۶۸	۷۰	۳	۳

Erzurum Vilâyet-i Celilesine Mülhâk Sancak ve Kaza Merkezlerinin Yekdiğerlerine Olan Ba'd mesafelerini Mübeyyin Saat-i Osmani Cedvelidir. ⁴⁸¹

Kaza Merkezlerinin Esamisi	Eleşkird Kazası	Karakilise Kazası	Tutak Kazası	Diyađın Kazası	Bayezid Kasabası	Pülümür Kazası	Refahiye Kazası	Kuruçay Kazası	Kemah Kazası	Erzincan Kasabası	İspir Kazası	Bayburd Kazası	Keskim Kazası	Tortum Kazası	Hınıs Kazası	Kığı Kazası	Tercan Kazası	Pasinler Kazası	Erzurum Kasabası	
ERZURUM SANCAĞI	Erzurum	24	30	20	42	48	25	47	56	46	32	18	22	44	9	18	24	16	6	0
	Pasinler	18	24	24	36	42	31	53	62	50	38	24	29	19	8	12	30	22	0	0
	Tercan	40	46	46	58	64	9	21	40	28	16	24	12	28	24	34	16	0	0	0
	Kığı	48	54	54	66	72	7	32	41	29	17	42	21	48	22	25	0	0	0	0
	Hınıs	30	26	22	24	40	42	65	54	62	50	36	41	42	20	0	0	0	0	0
	Tortum	26	32	32	44	50	24	55	64	52	40	15	21	12	0	0	0	0	0	0
	Keskim	38	44	44	54	62	47	67	74	64	52	16	24	0	0	0	0	0	0	0
	Bayburd	47	56	52	65	71	21	33	42	30	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0
İNCAN SANCAĞI	İspir	42	41	48	60	66	43	65	74	65	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Erzincan	56	62	62	74	80	10	15	24	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kemah	68	74	74	86	92	18	13	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kuruçay	80	84	86	98	104	74	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Refahiye	71	77	77	89	97	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BAYEZİD SANCAĞI	Pülümür	49	55	55	67	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bayezid	24	18	18	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Diyađın	18	12	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Tutak	14	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Karakilise	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eleşkird	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

İşbu mesafe cedvelinde merkum merkez vilâyetleriyle sancak kaza merkezlerinin yekdiğerine olan b'ad mesafesi kaç saatten ibaret olduđu bilinmek murad olundukta evvela cedvelin sol tarafında (Kuruçay) isminin muharrer olduđu haneden gürilerek ve balayı cetvelden dahi (Bayezid) isminin hanesinden aşığı inilerek birleştikleri hanede (104) rakamı görölür ki Bayezid ile Kuruçay'ın arasındaki mesafe yüz dört saat olduđu ma'lum olur. (Vakkas Ali Haza)

⁴⁸¹ H.1312 (1894) Erzurum Vilâyet Sahnâmesi), s.268

٤٦٨

ارزنوم وولایت جلیله سته ملحق سینجان و قضا مرکز لرینک یکدیگر لرینه اولان بعد مسافه لرینی سین ساعت عثمانی جدولیدر

		ارزنوم سینجان		ارزنجان سینجان		بایزید سینجان	
ارزنوم	ارزنوم	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	بایزید	۱۸	۳۶	۳۶	۳۶	۳۶	۳۶
	ترجان	۴۰	۵۸	۵۸	۵۸	۵۸	۵۸
	کیوی	۴۸	۶۶	۶۶	۶۶	۶۶	۶۶
	خنس	۳۰	۴۸	۴۸	۴۸	۴۸	۴۸
	قورقور	۴۶	۶۴	۶۴	۶۴	۶۴	۶۴
	گسگیم	۳۸	۵۶	۵۶	۵۶	۵۶	۵۶
	بایزید	۲۶	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴
	اسیر	۴۴	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲
	ارزنجان	۵۶	۷۴	۷۴	۷۴	۷۴	۷۴
	کاخ قضا	۶۸	۸۶	۸۶	۸۶	۸۶	۸۶
	قورقور	۸۰	۹۸	۹۸	۹۸	۹۸	۹۸
	رفاهید	۷۱	۸۹	۸۹	۸۹	۸۹	۸۹
یاومر	۴۹	۶۷	۶۷	۶۷	۶۷	۶۷	
بایزید	۴۴	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲	
بایزید	۵۸	۷۶	۷۶	۷۶	۷۶	۷۶	
طوتاق	۱۶	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	
قورقور	۴	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	
الشرک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	

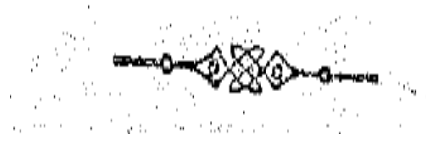
اشبوی
مفتاح خان
مرقم مرکز ولایت
سینجان و قضا
مرکز لرینک یکدیگر لرینه
اولان بعد مسافه لرینی
ساعتدن عبارت اولدیغی
بیلیمک مراد اولدیقدی اولاجدی
صول طرفیده (قورقور) اسمک
بیر اولدیغی خانده دن کین یلدرک و بالای
جدولدن دینی (بایزید) اسمک خانه
اشاغی انیله واک برلشد کتری خانه ده (۱۰۴)
رقی کوریا و دکه بایزید ایله قورقور ایله ارانده که
یوردت ساعت اولدیغی معلوم اولور (وقعت علی هانا)

13. H. 1315, R. 1313 (1897) Erzurum Vilâyet Salnamesi

(SALNAME-İ VİLEYET-İ ERZURUM).¹

1314 ve (1315 Sene-i Hicri)

(1313 Sene-i Maliye)

(Miladî: 1897)

(Defa'a)

“ 13 “

(Erzurum Vilâyeti Matba'asında Tab' Olunmuştur)

¹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.1

سالنامه ولایت ارضروم

۱۳۱۴ و (۱۳۱۵ سنه هجریه)
(۱۳۱۳ سنه مالیه)

(دفعه)

« ۱۳ »

(ارضروم ولایتی مطبعه سمنده طبع اولمشدر)

(137)

(ERZURUM DÜYUN-U UMUMİYE NEZARETİ DAİRESİ)²

(138)

(ERZİNCAN DÜYUN-U UMUMİYE ME'MURİYETİ)³

Me'mur: Nüzhet Efendi
Kâtib : Abdulkerim Efendi
İstimare Me'muru : Teokli Efendi
Kemah Me'muru: Hakki Bey Kiğı Me'muru : Mustafa Efendi

(۱۳۷)

(ارزروم دیون عمومیہ نظارتی دائرہ سی)

(۱۳۸)

(ارزنجان دیون عمومیہ مأموریتی)

مأمور نزهت افندی
کاتب عبد الکریم افندی
استماره مأموری ته اوقلی افندی
کاخ مأموری حق بک کیقی مأموری مصطفی افندی

² H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.137

³ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.138

(139)

(Memleha Me'murları)
(Kemah Memleha Müdüriyeti) ⁴
Müdür : Cemal Bey
Başkâtib : İbrahim Efendi
Kâtib-i Sâni: Tevfik Efendi
Sandık Emini: Ömer Efendi
Mukayyid: Bekir Sıdkı Efendi Kantar Kâtibi: Mehmed Emin Efendi

(۱۳۹)

(مملحه مأمورلری)
(کاخ مملحه مدیریتی)
مدیر جمال بک
باشکاتب ابراهیم افندی
کاتب ثانی توفیق افندی
صندوق امینی عمر افندی
مقید بکر صدق افندی
قنطار کاتبی محمد امین افندی

⁴ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.139

(141)

(ERZURUM TELGRAF VE POSTA İDARESİ)⁵

(142)

(Erzincan Merkez Müdüriyeti)⁶

Merkez Müdürü : Hacı Tevfik Efendi – Rabi'a

Ser Me'mur : Hulusî Efendi

Muvakkat Me'mur : Halil Efendi

Muhabere Me'muru : Hâfız Hamdi Efendi

" " : Hilmi Efendi

" " : Süleyman Efendi

" " : Ethem Efendi

" " : Rıza Efendi

" " : Zeki Efendi

" " : Tahsin Efendi

" " : Dursun Efendi

Muvassaliyn-i Muharrerat

Ahmed Ağa Osman Ağa

Çavuşan

İdris Ağa Mehmed Ağa Osman Ağa

Veli Ağa İdris Ağa Mehmed Ağa Arif Ağa

(۱۴۱)

(ارزروم تلگراف و پوسته اداره سی)

(ارزنجان مرکز مدیریتی)

مرکز مدیریتی حاجی توفیق افندی || رابعه

سر مأمور خلوصی افندی || موقت مأمور خلیل افندی

مخبره مأموری حافظ جدی افندی » حلی افندی

» سلیمان افندی

» رضا افندی

» محسن افندی » طورسون افندی

موصولین محررات

احمد اغا عثمان اغا

چاوشان

ادریس اغا محمد اغا حلی اغا

ولی اغا ادریس اغا محمد اغا طارق اغا

⁵ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.141⁶ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.142

(145).⁷

<p>(Refahiye) Merkez Me'muru: Hüsni Efendi Muvakkat Me'muru: Hakkı Efendi</p>
<p>(Kuruçay) Merkez Me'muru: İzzet Efendi Çavuşan : Ali Ağa . Ahmed Ağa</p>
<p>(Kemah) Merkez Me'muru: Hulusi Efendi Muvassal Muharrerat: Nazmi Efendi Çavuşan: Yusuf Ağa, Nuri Ağa, Mehmed Ağa, Tatar Ömer Ağa</p>

⁷ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.145

(۱۴۵)

(دیادین) مرکزی مأموری توفیقی افندی
چاوش مصطفی اغا

(رفاهیه) مرکزی مأموری حسنی افندی
مونت مأموری حقی افندی

(طوتاق) مرکزی مأموری ادھم افندی
چاوش بدر اغا

(قوریچای) مرکزی مأموری عزت افندی
چاوشان علی اغا احمد اغا

(کسکیم) مرکزی مأمور وکیلی رشدی افندی
چاوش ناظم افندی موصل محررات قاسم اغا

(کلخ) مرکزی مأموری خلوصی افندی
موصل محررات نظمی افندی
چاوشان یوسف اغا نوری اغا محمد اغا تاتار عیرا اغا

(کوتک) مرکزی مأموری شوقی افندی
چاوش اسماعیل اغا

(اسپر) مرکزی مأموری یوسف خاکی افندی
چاوش سلیمان اغا موصل محررات محمد اغا

(150-158)

Maskat-ı Re' sleri Erzurum Vilâyeti Olan Zevatın Hâiz Oldukları Rütbe-i Mülkiye ve Askeriye ve Nişan-ı Zişanların Tarih-i Tevcihleriyle Mahall-i Vilâyetlerini ve Şimdiki Me' muriyet ve Mevkilerini Gösrerir Cedveldir .⁸						
Esami	Memuriyet	Rütbe	Tarih	Mahall-i Vilâyet	Nişan	
Ahmed Şevket Bey	Erzincan Hanedanından	Mütamayız	312	Erzincan	Üçüncü Mecidi	
Mustafa Fehmi Bey	“ “	“	“	“	“	
Bekir Sami Bey	Erzincan Hanedanından	Sâniye	313	Erzincan	Beşinci Mecidi	
Hacı Mehmed Beyzade Mehmed Ali Bey	Erzincan Hanedanından	Sâlise	312	Erzincan	Dördüncü Osmanî	
Ahmed Zeki Efendi	Kemah Hanedanından	Sâlise	312	Kemah	“ “	
Sağırzade Mustafa Reşid Bey	Kemah Hanedanından	Rabia'	311	Kemah	Beşinci Mecidi	
(Rütbe-i İlmiye-i Eshabı)						
Şeyh Fehmi Efendizâde Mehmed Sıdkı Efendi	Erzincan Ulemasından	Mihraç Payesi	313	Erzincan	Beşinci Mecidi	
Biraderi Ahmed Fevzi Efendi	“ “	“ “	313	“	“ “	

⁸ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.150-158 sayfalar arasında sadece Erzincan ile ilgili satırlar alınmıştır.

مسقط رأسلری ارضروم ولایتی اولان ذواتک حائز اولدقلری رتبه ملکیده و عسکر به و نشان ذیشانلرک تاریخ توجیهلر به محل ولادتلری و شهادتی مأموریت و موققلری کوسترر جدرولدر :

اسمای	مأموریت	رتبه	تاریخ	محل ولادت	نشان
ایحیال حق پاشا	یاور آکرم حضرت شهر یاری	مشیر	۲۸۵	قارص	مرصع امتیاز مرصع عثمانی و بجیدی
سعید پاشا	صداران تدن منفصل	وزیر	۲۹۶	ارضروم	مرصع امتیاز مرصع عثمانی و بجیدی
عارف بک	معرض فوق العاده قو بیوسری برنجی کاتبی	اولی اولی	۳۰۵	ارضروم	مرصع امتیاز مرصع عثمانی و بجیدی
حاجی توفیق افندی	صالحه سلطان حضرت نلر نلرک گنجیناسی	اولی اولی	۳۱۳	"	او چنجی بجیدی
علی کالی پاشا	قونییه والیسی	روم الی	۲۹۲	کینی	برنجی عثمانی برنجی بجیدی
بحری پاشا	شورای دولت اعضاسی	"	۲۹۸	خنس	برنجی " برنجی

نشان	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسامی
ایکونجی عثمانی برنجی مجیدی ایکونجی « برنجی » ایکونجی مجیدی ۲ عثمانی او چچجی عثمانی و مجیدی	ارضروم ارضروم ارضروم قارص	۳۰۱ ۳۰۶ ۳۰۸ ۰۰۰	روم ابلی » » میرلوا	قوصوه و الیسی وان و الیکاندان منفصل ملاطیه متصرفلر قلمندن منفصل فخری یاوران حضرت شهر یاری	حافظ محمد پاشا احمد ناظم پاشا علی رضا پاشا یوسف پاشا
۴ عثمانی ۳ مجیدی	قارص	۳۰۲	میر میران	پر زربین متصرفلر قلمندن منفصل	احمد فرید پاشا
او چچجی مجیدی ۳ مجیدی ۴ عثمانی	ارضروم ارضروم	۳۱۰ ۳۱۳	اولی تالیسو »	آغانه دفتر داری ارضروم ولایتی دیون عمومیه ناظری	محمد مدحت افندی شعبان کر قور افندی
او چچجی مجیدی	ارضروم	۳۰۹	مکتاز	مجلس اداره ولایت اعضاسی	محمد ارزاده محمد درویش افندی

(۱۰۱)

(۱۵۲)

شماره	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
	ارضروم	۳۱۲	مخبر	باب عالی اوراق علمی مختلفاً مستند	ابابك زاده ضياء بك
	ارزنجان	"	"	ارزنجان خانلاندن	الحمد شوكت بك
	"	"	"	"	مصطفى فهمى بك
	ارضروم	۳۰۰	ثانيه	قسطنطينى ولايتى مع تحرير و بروكو مديرى	محمد شكرى بك
	ارضروم	۳۱۰	ثانيه	وان بديريت محكمهسى جزا راييسى	محمد رمزى افندى
	ارضروم	۳۱۱	"	ولايت محكمه استئناف اعضائى سابقه مستندن	محمد شريف افندى
	ارضروم	۳۱۲	"	ارضروم خانلاندن	محمد عاكف بك
	ارضروم	۳۱۲	"	ارضروم خانلاندن	عبدالواحد باشا زاده
	ارضروم	۳۱۲	"	ياسينلر قاهمقائى	غالب بك
	ارضروم	۳۱۲	"		راغب بك

بشچى مجرى

(351)

شماره	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
۳۰۹	ارضروم	۳۱۰	ثالثه	م. اردو لوازیم کتبه مستند	علی حسام الدین افندی
۳۱۰	فارس	۳۱۱	»	دوه لو قاعما ملندان منفصل	ثانی بکرزاده شوقی بک
۳۱۱	کینچی	۳۱۲	»	تالیس ولایتی مدعی عمومی معاوانی	احمد ضیا افندی
۳۱۲	ارضروم	۳۱۲	»	مس. کربندایت محکمه سی حقوق ریسی	احمد جیل افندی
۳۱۳	ارضروم	۳۱۲	ثالثه	ارضروم بلدی ریسی	محمد شگری بک
۳۱۴	ارضروم	۳۱۲	»	ارضروم رؤی مدیری	عبد الو احد پاشا زاده
۳۱۵	ارضروم	۳۱۲	»	مکتوبی ولایت قلی عجزی	توفیق بک
۳۱۶	ارضروم	۳۱۲	»	بازید مدعی عمومی معاوانی	احمد جدی بک
۳۱۷	ارضروم	۳۱۲	»	ولایت استینانی محکمه سی اعضا مستند	عارف حکمت بک
۳۱۸	ارضروم	۳۱۲	»	ارضروم	رسول پاشا زاده احسان بک
۳۱۹	ارضروم	۳۱۲	»	ارضروم	جازم بک
۳۲۰	ارضروم	۳۱۲	»	ارضروم	حاجی محمد بکرزاده محمد
۳۲۱	ارضروم	۳۱۲	»	ارضروم	علی بک

نشان	تاریخ	رتبه	نام و رتبه	مأموریت	اسم
پشتچی مجیدی	۳۱۳ ۳۱۳	» »	خانداغین خانداغین	خانداغین خانداغین	عنان بك احمد زكي افندی درویش رفعت افندی یوسف كنعان افندی
کیمی کاخ	۲۹۴	قبوچی باشی	خانداغین	خانداغین	حاجی رشید بك محمد پاشا زاده علی بك بالااوریان قوره بت افندی
ارضروم الشکره	۲۱۲	»	ارضروم	ارضروم	رضیا بك علی قوزاد بك احمد رامن افندی سلیمان انا زاده و قرق بك صاغرا زاده مصفا رشید بك
ارضروم	۲۹۷	رابعه	مشتول	مشتول	رضیا بك علی قوزاد بك احمد رامن افندی سلیمان انا زاده و قرق بك صاغرا زاده مصفا رشید بك
ارضروم	۳۰۹	»	مجلس اداره ولايت كاتب ثانیه	مجلس اداره ولايت كاتب ثانیه	رضیا بك علی قوزاد بك احمد رامن افندی سلیمان انا زاده و قرق بك صاغرا زاده مصفا رشید بك
ارضروم	۳۱۱	»	در سعادتمند تاهیت قلی نیز ثانیه	در سعادتمند تاهیت قلی نیز ثانیه	رضیا بك علی قوزاد بك احمد رامن افندی سلیمان انا زاده و قرق بك صاغرا زاده مصفا رشید بك
ارضروم	۳۱۱	»	ولايت معارف مجلسی اعضاستند	ولايت معارف مجلسی اعضاستند	رضیا بك علی قوزاد بك احمد رامن افندی سلیمان انا زاده و قرق بك صاغرا زاده مصفا رشید بك
ارضروم	۳۱۱	»	کاخ خانداغین	کاخ خانداغین	رضیا بك علی قوزاد بك احمد رامن افندی سلیمان انا زاده و قرق بك صاغرا زاده مصفا رشید بك

(۱۰۵)

نشان	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
ارضروم	ارضروم	۳۱۲		مجلس اداره و لايت اعضاستند	آملی افندی زاده توفیق افندی
»	»	۳۱۲		ارضروم بانق شعبه مدیری	عمران فائق افندی
»	»	۳۱۲		» تجارت محکمه سی اعضاستند	رضا بك
»	»	۳۱۲		ولايت اوراق مدیری	صالح افندی
ناهروان	ناهروان	۳۱۲		ناهروان خانانانند	حسین بك
ارضروم	ارضروم	۳۱۲	رايه	ارضروم بلدی مجلسی اعضاستند	عبدالجید بك
»	»	۳۱۲	»	»	حاجی مدد انا زاده علی بك
»	»	۳۱۲	»	كندريك عیله مأموری	درویش افندی
»	»	۳۱۲	»	پاسینلر مال مدیر سابقی	محمود ندیم افندی
بازینك	بازینك	۳۱۲		بازینك خانانانند	عبدالمابق زاده سلیمان افندی
ارضروم	ارضروم	۳۱۲		بازینك تحریکات مدیر معاونی	صالح افندی
				ارضروم رسومات نظارتی تحریکات رفیق اولی اخوانجان قارص	سلیمان شادی افندی

(۱۵۶)

تاریخ	مأموریت	ارزنده	تاریخ	محل و ایالات	تاریخ
هره زاده حافظ سلیمان افندی	ارضروم خاندانندن	خامسه	۳۰۹	ارضروم	ارضروم
محمد ثاقب افندی	مکتب رشیدی عسکری خط معالی	»	»	»	»
بکر فکری افندی	پاسیندر تخریرات کاتبی	»	۳۱۲	»	»
* رتبه علیه اصفهانی *					
شیخ فوهمی افندی زاده محمد	ارزینجان عالیاسندن	مخرج پایه سی	۳۱۳	ارزینجان	ارزینجان
صادق افندی	»	»	»	»	»
برادری احمد فوزی افندی	ارضروم عالیاسندن	ادرنه مدرسی	۳۰۰	ارضروم	ارضروم
صو لاق زاده فہیم افندی	ولایت استیفاف محکمہ سی اعضاسندن	مدرس	۳۰۶	نورثوم	نورثوم
محمد نوری افندی	ارضروم عالیاسندن	»	»	ارضروم	ارضروم
مفتی زاده ادیب افندی	ارضروم مکتب رشیدی عسکری	»	»	»	»
اود وکل زاده حاجی	ارضروم معالی	»	»	»	»
لطیف اہ افندی	»	»	»	»	»

(۱۰۸)

تاریخ	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اصناف
۲۹۳۳	ارضروم	۲۹۳۳	بورسه مدرسی	ارضروم	قاضی زاده ادهم افندی ایچی زاده حاجی محمد الدین افندی
"	"	"	"	"	نائب خواجه زاده نوری افندی
"	"	"	"	"	نائب خواجه زاده ابراهیم افندی

ERZURUM

(170)

SANCAĞI

(TERCAN KAZÂSI)⁹		
	Kaymakam: İbrahim Lütfi Bey Naib: Hurşid Efendi Mal Müdürü : Ömer Lütfi Efendi Tahrirat Kâtibi : Mehmed Dursun Efendi	
MECLİS-İ İADERE-İ KAZÂ		
Reis : Kaymakam Bey		
A'zâ-yı Tabîiyye	A'zâ-yı Müntahaba	
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Mehmed Bey, Zarif Bey Markos Ağa Mardiros Ağa	
BİDAYET MAHKEMESİ		
	Reis : Naib Efendi A'zâ : Hüseyin Efendi, Endon Ağa Başkâtib : Mehmed Kâmil Efendi Müstandık Muavini : Mehmed Efendi Kâtib-i Sâni : Ahmed Efendi	
Mahkeme-i Şer'iyye Kâtibi: Süleyman Efendi Mukavelât Muharriri : Mehmed Turak Efendi		

⁹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.170

(۱۷۰)		ارزروم
سببای		
(تر جان قضاسی)		
قائم مقام ابراهیم لطفی بك نائب بخورشید افندی مال مدیری عمر لطفی افندی تحریرات کاتبی محمد طورسون افندی		
مجلس اداره قضا		
رئیس قائم مقام بك (اعضای طبیعیہ)		
(اعضای منتخبہ)		
محمد بك مارقوص اغا ماردیروص اغا		نائب افندی مال مدیری افندی تحریرات کاتبی افندی
بدایت محکمہ سی		
رئیس نائب افندی اعضا حسین افندی اندون اغا باشکاتب محمد کمال افندی مستنطق معاونی محمد افندی کاتب ثانی اسجد افندی		
محکمہ شرعیہ کاتبی سلیمان افندی مقاولات محرری محمد طوراق افندی		

ERZURUM

(171)¹⁰

SANCAĞI

MAL KALEMİ		ZİRAAT BANK SANDIĞI	
Mal Müdürü : Ömer Lütfi Efendi Muavini : Mustafa Efendi Refiki : Efendi Sandık Emni : Receb Efendi		Reis: Mehmed Bey Muhasebe Kâtibi: Mehmed Şükrü Efendi A'za: İsa Bey, Ahmed Ağa	
ME'MURİYİN-İ KAZÂ			
Nüfus Me'muru : Tayyar Efendi Kâtibi : Hüseyin Efendi Tapu Kâtibi : Derviş Efendi			
(Fahrî Nevahî Müdîrânı :)			
Karakulak	Nahiyesi	Müdürü :	Hacı Bey
Arvanis	“	“	Mikdad Bey
Mans	“	“	Ahmed Bey
Pekriç	“	“	Ahmed Ağa
Kürt kaçağı	“	“	Beşir Ağa
Yavi	“	“	Süleyman Bey
Kemsur	“	“	Hüseyin Ağa
Karacaviran	“	“	Süleyman Ağa
Göktaş	“	“	Emrah Ağa
Kutur	“	Müdür Vekili	Abdülkerim Bey
Ağviran-ı Ulya	“	“	Ömer Ağa

¹⁰ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.171

ارشدوم		(۱۷۷)		مستغاثی	
مال قلمی				زراعت بانک صندوقی	
مال مدیری عمر لطفی افندی		رئیس محمد بك		محاسبه كاتبی محمدشكري افندی	
معاونی مصطفی افندی		اعضا		عيسى بك احمد اغا	
رفیق افندی					
صندوق امینی رجب افندی					
مأمورین قضا					
نفوس مأموری طیار افندی					
كاتبی حسین افندی					
طاو كاتبی درویش افندی					
(فخری نواحی مدیرانی)					
قره قولاق ناحیه سی مدیری حاجی بك		»		»	
اروانص		»		مقداد بك	
مانص		»		احمد بك	
پكریج		»		احمد اغا	
كورت پچاغی		»		بشیر اغا	
یاوی		»		سلیمان بك	
كصور		»		حسین اغا	
قره جده ویران		»		سلیمان اغا	
كوكتاش		»		امراه اغا	
كتور		»		مدیر وکیلی عبد الکریم بك	
اغویران علیا		»		مدیری عمر اغا	

KAZÂYA DAİR MA'LUMAT .¹¹

Erzurum'un cihet-i garbiyesinde vak'î olub yüz doksan altı karasıyla beraber dört bin yedi yüz elli hanede on beş bin seksen beş zekûr ve on bir bin dört yüz yetmiş bir enas ki cem'an yirmi yedi bin elli altı nüfusu havi ve on bir nahiyeden mürekkeb ve merkez hükümeti bulunan (Mama Hatun) Kasabası Erzurum'a on altı saat mesafededir.

İşbu kasabada kırk beş cevami ve mesacid, on altı medrese ve sıbyan mektebi, bir hükümet konağı, bir askerî kışlası, otuz beş kilise ve manastır, bir telgrafhane, bir hamam, on üç han ve kahve, seksen beş dükkân ve mağaza, üç fırın, yüz kırk değirmen, yüz kırk yaylak, elli bir çeşme, bir kargir köprü mevcuddur.

Mahsulat-ı araziyyesi; buğday, arpa, sarıbaş, zekrek, çavdar, darı, mercimek, küşne, kavun, karpuz, hıyar, soğandan ibarettir.

Hayvanat için her nev'i kıyah ve yonca ve sairesi mebzuldür.

Kazâ-i mezkûrede oldukça güzel halı ve kilim ve seccade ve heğbe ve çorab ve tozluk nesc ve i'mal olunub derun-u kazâda ve Erzurum'da sarf ve fûruht olunur.

¹¹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.172

ارضروم

(۱۷۲)

سجده

قضايه دائر معلومات

ارضرومك جهت غربيه سنده واقع اولوب يوزسكنان
التي قراسيله برابر درت بيك يدي يوز اللى خانه ده اون بش
بيك سكنان بش ذكور واون بريك درتيوز يمش برانات كه
جما يكرمي يدي بيك اللى التي نفوسى حاوى واون بر ناحيه دن
مرگب و مرکز حكومتى بولسان (۴۴ خاتون) قصبه سى
ارضرومه اون التي ساعت مسافه ده در .

اشبو قضاده قرق بش جوامع ومساجد اون التي مدرسه
وصديان مكته بر حكومت قوناعى بر عسكر قشله سى اوتوز
بش كليسا ومناستر بر تلغرافخانه بر حمام اون اوج خان وقهوه
سكنان بش دكان ومغازه اوج فرون يوز قرق دكرمن يوز
قرق يايلاق اللى بر چشمه بر كار كير كوبرى موجود در .

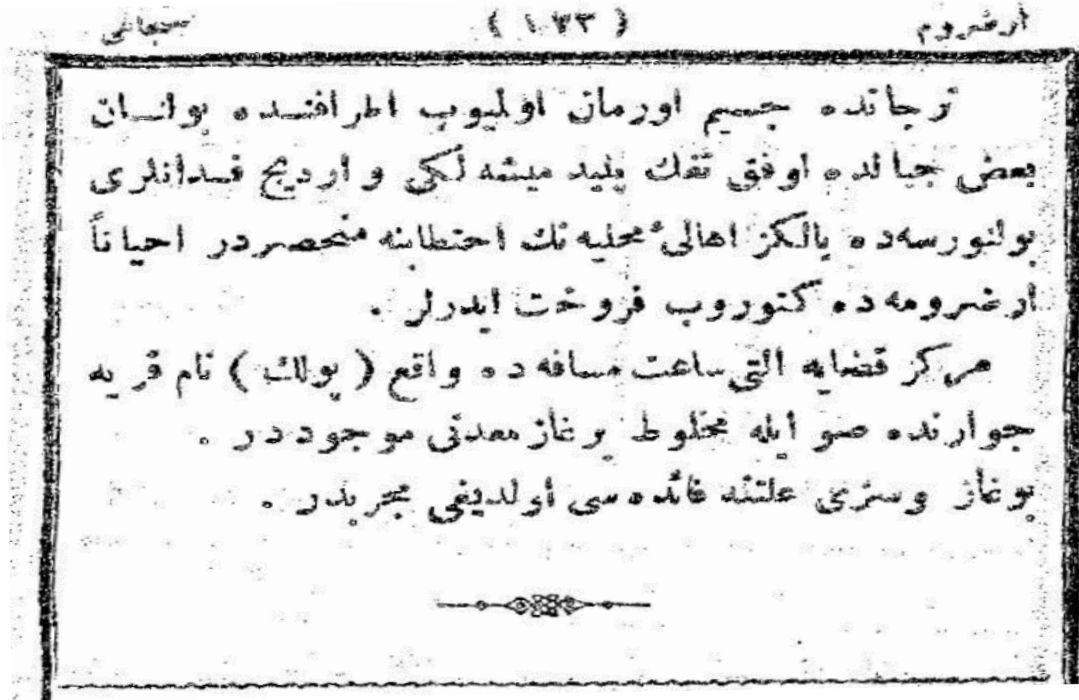
محصولات ارضيه سى بغدادى اريه صارى باش ذكرك
چودار دارى مرچك ككوشنه قانون قارپون خييار
صوغاندن غيارتدر .
حيوانات ايچون هر نوع كياه ويونجه وسائره سى مبدولدر .

قضاى مذكوره اولدقجه كوزل خالى وكليم ومسجاده
وهكبه وچوراب وطوزلق نسج واعمال اولنوب درون قضاده
وارضرومده صرف وفروخت اولنور .

Tercan'da cesim orman olmayub etrafta bulunan bazı cebelde ufak-tefek pelid meşeliği ve ardıç fidanları bulunursa da yalnız ahali-yi mahalliyenin intihabına münhasırdır. İhyanen Erzurum'a da götürülüp furuht edilir.

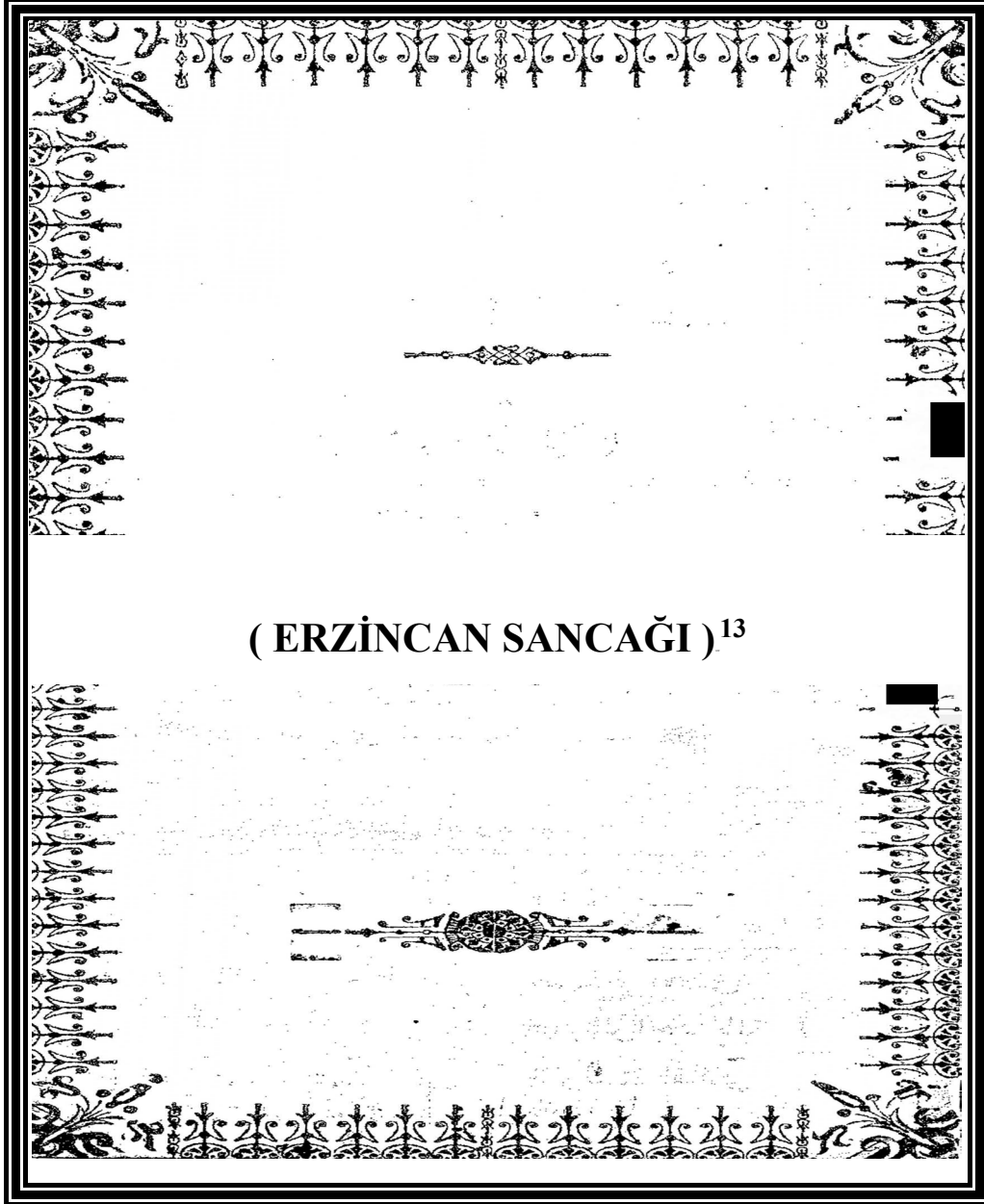
Merkez kazâya altı saat mesafede vâki' (Pulk) nam karye civarında su ile mahlud bir gaz ma'deni mevcuddur. Bu gaz aletine faidesi olduğu mecrubdur.

¹² H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.173

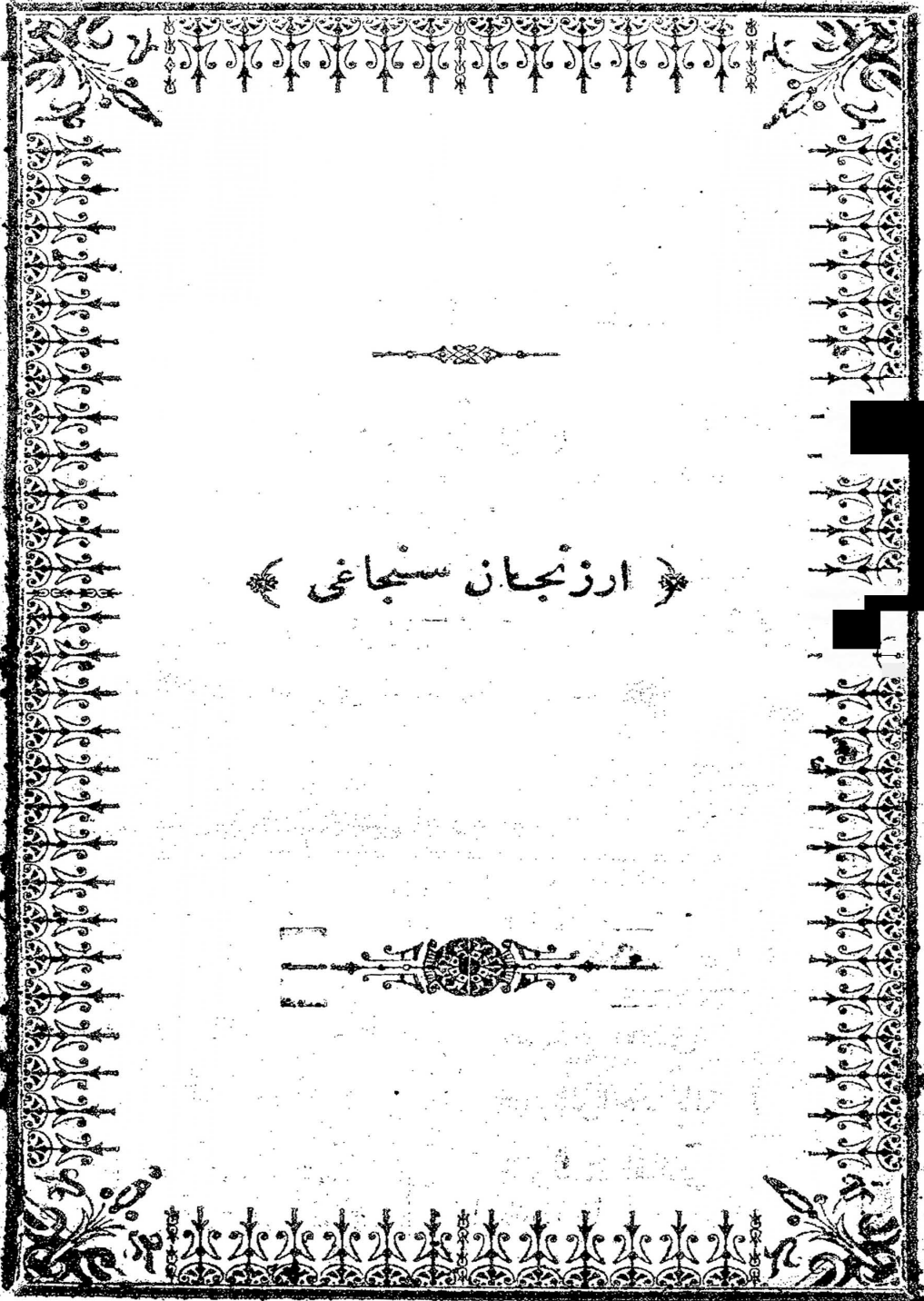
(213)

¹³ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.213

(۲۱۳)

ارزنجان سنجاعی

ERZİNCAN

(214)

SANCAĞI

(ERZİNCAN SANCAĞI)¹⁴		
(Mutasarrıf-ı Liva : Ali Namık Bey) Evveli Sânisî Üçüncü Rütbe-i Mecidî Nişan-ı Zîşanımlı Hamildir.		
(ME'MURİYN-İ LİVA)		
	Naib: Mehmed İzzet Efendi Muhasebeci : Rıza Efendi Müftü : Osman Fevzi Efendi Tahrirat Müdürü : Ahmed Rıf'at Bey	Sâlise Paye-i Mücerride Sâlise
MECLİS-İ İDARE-İ LİVA		
Reis: Mutasarrıf Bey		
(A'zâ-yı Tabîiyye)		(A'zâ-yı Müntahaba)
Salih Efendi Abdülvahid Bey Kalost Efendi Orak Ağa	} Sâlise	Naib Efendi, Muhasebeci Efendi Müftü Efendi Tahrirat Müdürü Bey Ermeni Murahhası Vekili Başkâtib İbrahim Hilmi Efendi

¹⁴ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.214

سینجانی

(۴۱۴)

ارزنجان

(ارزنجان سینجانی)

(متصرف لواء علی نامق بك) اولی نائیبی

اوچنجی رتبه مجیدی نشان ذی شاهی حاملدر

(مأمورین لواء)

ثالثه
پایه مجردہ
ثالثه

نائب محمد عیث افندی
مخاسبہ بی رضا افندی
مفتی عثمان فوزی افندی
تحریرات مدیری احمد رفعت بك

مجلس اداره لواء

رئیس متصرف بك

(اعضای منتخبہ)

(اعضای طبیعہ)

ثالثه

صالح افندی
عبدالواحد بك
قالوست افندی
اواق اغا

نائب افندی مخاسبہ بی افندی
مفتی افندی
تحریرات مدیری بك
ارمنی مرخصہ بی وکیلی
باشکاتب ابراهیم حلی افندی

LİVA BİDAYET MAHKEMESİ ¹⁵	
Hukuk Da'iresi	Ceza Da'iresi
Reis : Naib Efendi A' z â Ahmed Efendi Panika Efendi A'zâ Mülazımı : Artin Efendi	Reis : Ahmed Refik Efendi Müdde-i Umumi Muavini : Ali Ulvi Efendi A'zâ: Hacı Sabit Efendi A'zâ : Âgob Efendi A'zâ Mülazımı : Salih Efendi
MAHKEME-İ MEZBURE KALEMİ	
Başkâtib: Mustafa Şefik Efendi Mustantık : Şefik Efendi Zabıt Kâtibi : Kâmil Efendi “ Mustafa Rüştü Efendi “ İsmail Efendi	Zabıt Kâtibi : Hacı Ahmed Efendi Mukavelat Muharriri : İsmet Efendi İcra Me'muru: Hüsnü Efendi Mübâşir : Hacı Süleyman Efendi “ : Mahmud Efendi
MUHASEBE KALEMİ	
Mesalih-i Cariye Mukayyidi : Vâsıf Efendi Varidat Mukayyidi : Mustafa Vehbî Efendi Mesarifat Mukayyidi : Mehmed Şevket Şevket Efendi Refiki: Mehmed Niyazi Efendi, Muhiddin Efendi “ : Sıkı Efendi, Mehmed Şükrü Efendi Sandık Emni : Hacı Mehmed Efendi, Anbar Me'muru: Şerif Efendi	

¹⁵ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.215

لو ا بدایت محکمه سی	
جزا دائره سی	حقوق دائره سی
رئیس احمد رفیق افندی مدعی عمومی معاونی علی علوی افندی حاجی ثابت افندی آغوب افندی اعضا ملازمی صالح افندی	رئیس نایب افندی اعضا احمد افندی پانچه افندی رابعه اعضا ملازمی آرتین افندی
محکمه من بوره قلمی	
ضبط کاتبی حاجی احمد افندی مقاولات تحریری عصمت افندی	باش کاتب مصطفی شفیق افندی مسئطقی شفیق افندی ضبط کاتبی کامل افندی » مصطفی رشدی افندی » اسماعیل افندی
اجرا مأموری حسنی افندی مباشر حاجی سلیمان افندی » محمود افندی	
مخمسبه قلمی	
مصالح جاریه مقیدی واصف افندی واردات مقیدی مصطفی وهبی افندی مصارقات مقیدی محمد شوکت افندی رفیق محمد نیازی افندی » صدق افندی صندوق امینی حاجی محمد افندی	محمی الدین افندی محمد شکری افندی انبار مأموری شریف افندی

TAHRİRAT KALEMİ ¹⁶	VERGİ KALEMİ
Muavin: Halid Vehbi Efendi Evrak Me'muru : Süleyman Efendi Müsevid : Mehmed Nihad Efendi “ : Ali Rıza Efendi “ : Mehmed Nuri Efendi Mübeyyiz : Hüseyin Avni Efendi Süleyman Efendi, Rıza Efendi	Me'mur : Salim Efendi Vukat Kâtibi: Safvet Efendi Refikî : Şevket Efendi Defterci : Rıza Efendi
	NÜFUS KALEMİ
	Me'mur: Yusuf Cemil Efendi Kâtib: Mahmud Efendi
ZİRAAT BANK ŞU'BEŞİ	EVKÂF KALEMİ
Reis : Avnullah Bey Me'mur : Raif Efendi Muavin : Pertev Kemal Efendi Kâtib : Mehmed Raşid Efendi A'zâ : Hacı Halid Ağa Osman Bey, Ahmed Efendi	Müdür : Hâfız Mehmed Efendi Kâtib : Mehmed Efendi
	DEFTER-İ HÂKANÎ KALEMİ
	Me'mur : Süleyman Şevket Efendi Başkâtib : Hâfız İbrahim Efendi Kâtib-i Sâni: Ethem Efendi Tapu Kâtibi : Hâfız Yusuf Efendi
NAFİA DAİRESİ	MAHKEME-İ ŞER'İYYE KALEMİ
Mühendis: Sarafim Efendi Kondoktör: Hâfız Rüştü Efendi Târik Kâtibi: Süleyman Sâlim Efendi	Başkâtib : Mustafa Efendi Sâni : Hüseyin Efendi Diğeri : Hâfız Mehmed Efendi

¹⁶ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.216

سجانی

(۲۱۶)

ارزبجان

ویرکوی قلمی	تجزیرات قلمی
<p>مأمور سالم افندی وقوعات کاتبی صفوت افندی رفیق شوکت افندی دفترچی ضیا افندی</p>	<p>معاون خالد وهبی افندی اوراق مأموری سلیمان افندی مسود محمد نهاد افندی » علی رضا افندی » محمد نورنی افندی مبعض حسین عونی افندی سلیمان افندی رضا افندی</p>
نفوس قلمی	
<p>مأمور یوسف جیل افندی کاتب محمود افندی</p>	<p>زراعت بانک شعبه سی</p>
اوقاف قلمی	
<p>هدیر حافظ محمد افندی کاتب محمد افندی</p>	<p>رئیس عون اه بک مأمور رائف افندی معاون پرتو کمال افندی کاتب محمد راشد افندی اعضا حاجی خالد اغا عثمان بک احمد افندی</p>
دفتر خاقانی قلمی	
<p>مأمور سلیمان شوکت افندی باشکاتب حافظ ابراهیم افندی کاتب ثانی ادھم افندی طاہو کاتبی حافظ یوسف افندی</p>	<p>نافعه دائره سی</p>
محکمہ شرعیہ قلمی	
<p>باشکاتب مصطفی افندی ثانی حسین افندی دیگری حافظ محمد افندی</p>	<p>مهندس صرافیم افندی قوندو کتور حافظ رشدی افندی طریق کاتبی سلیمان سالم افندی</p>

ERZİNCAN

(217)

SANCAĞI

ORMAN DAİRESİ ¹⁷	BELEDİ MECLİSİ
Müfettiş Muavini : Abdülhamid Efendi Me'mur : Süleyman Efendi Tezkere Me'muru : Mehmed Naci Efendi Süvari Kolcusu : Tevfik Efendi Piyade Kolcusu : Rıf'at Efendi Kolcu : Mevlûd Efendi “ : Abdullah Efendi “ : Süleyman Ağa	Reis : Münhal A'zâ : Kâtib ve Sandık Emni : Sa'id Efendi Beledî Müfettişi : Abdullah Efendi
MEKTEB-İ RÜŞTİYYE	
Muallim-i Evvel : Yusuf Ziya Efendi Rik'a Muallimi : Ali Rıza Efendi Bevvab : Osman Efendi	“ Sânî : Mevlûd Efendi Riyazî Muallimi : Hüseyin Avni Efendi Aded-i Şakirdan : 92
ZEKÛR İPTİDAÎ MEKTEBİ	
1. Muallim : Hâfız Mehmed Efendi Aded-i Şakirdan : 100 2. Muallim : Fahreddin Efendi “ “ : 40 3. Muallim : Asım Efendi “ “ : 50 4. Muallim : Tahir Efendi “ “ : 40	
Enas İbtida'i Mektebi Muallimi : Hâfız Es'ad Efendi Aded-i Talibat : 25	

¹⁷ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.217

سجای

(۲۱۷)

ارزینجان

بلدی مجلسی		اورمان دائرہ سی
رئیس محل اعضا	مفتش معاونی عبدالحمید افندی مأمور سلیمان افندی تذکرہ محرری محمد ناجی افندی سواری قوجلیسی توفیق افندی یادہ قوجلیسی رفعت افندی قوجلی مولود افندی عبداء افندی سلیمان انا	کاتب و صندوق امینی سعید افندی بلدی مفتشی عبداه افندی
مکتب رشیدیہ		
ثانی مولود افندی ریاضی معلمی حسین عونی افندی عدد شاگردان ۹۲	معلم اول یوسف ضیا افندی رقمہ معلمی علی رضا افندی یواب عثمان افندی	
ذکور ابتدائی مکتبی		
عدد شاگردان ۱۰۰	۱ معلم حافظ محمد افندی	
۴۰	۲ معلم فخرالدین افندی	
۵۰	۳ معلم عاصم افندی	
۴۰	۴ معلم طاهر افندی	
اناث ابتدائی مکتبی معلمی حافظ اسعد افندی عدد طالبات ۲۵		

ERZİNCAN

(218)

SANCAĞI

(ERZİNCAN SANCAĞI İKİNCİ JANDARMA TABURU) 18

Binbaşı Nizamiyeden yetişme : İbrahim Faik Efendi

Tabur Kâtibi : Abdurrahman Efendi

Süvari Birinci Bölük Yüzbaşısı :

Mehmed Efendi

Piyade Birinci Bölük Yüzbaşısı :

Hacı Dursun Ağa – 5. Mecidî

Piyade Birinci Bölük

Yüzbaşısı : Münhal

Mülâzım-ı Evvel : Mustafa Efendi

“ **Sânî :** Ali Sabri Efendi

Mülâzım-ı Evvel : Münhal

“ **Sânî :** İbrahim Ağa

Mülâzım-ı Evvel : Münhal

“ **Sânî :** Süleyman Efendi

(ERZİNCAN MERKEZİ POLİS ME'MURLARI)

Komiser-i Sâni: Şevkî Efendi

Komiser-i Sâlis : Abdurrahim Efendi, **Komiser-i Sâlis :** Mikâil Efendi

Polis : Muhiddin Efendi

Polis : Hüseyin Efendi, **Polis :** Mehmed Ali Efendi

“ : Hüseyin Hüsni Efendi, “ : Lefter Efendi

“ : Karabet Efendi , “ : Manok “

¹⁸ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.218

سجائی

(۲۱۸)

ارزنجان

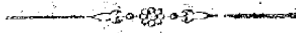
(ارزنجان سجائی ایکنجی ژاندرمه طاہوری)

یکباشی نظامیہ دن یتشمہ ابراہیم فائق افندی
طاہور کاتبی عبدالرحمن افندی

سوارى برنجى بلوك يوزباشيسى محمد افندی	ملازم اول مصطفى افندی » تانی علی صبری افندی
پیاده برنجی بلوک یوزباشی حاجی توسون آغا / ۵ مجیدی	ملازم اول منحل » تانی ابراہیم آغا
پیاده ایکنجی بلوک یوزباشی منحل	ملازم اول منحل » تانی سلیمان افندی

(ارزنجان مرکزی پولیس مأمورلری)

قومیسر تانی شوقی افندی
قومیسر ثالث عبدالرحیم افندی قومیسر ثالث میقاتل افندی
پولیس محی الدین افندی
پولیس حسین افندی پولیس محمد علی افندی
» حسین حسینی » لفر »
» قره بت » مانوق »

ERZİNCAN

(219)

SANCAĞI

(KEMAH KAZÂSİ)¹⁹	
	Sâlise
Kaymakam : Hilmi Efendi	
Naib : İsmail Hakkı Efendi	
Müftü : Mehmed Arif Efendi	
Mal Müdürü : Hamdullah Şefik Efendi	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis : Kaymakam-ı kazâ	
(A'zâ-yı Tabîyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Müftü Efendi Mal Müdürü Efendi	Hacı Hâfız Mehmed Efendi Mehmed Ali Efendi
Tahrirat Kâtibi : Mehmed Sabit Efendi	
BİDÂYET MAHKEMESİ	
Reis : Naib Efendi	
A z a :	
Lütfi Efendi, Serkes Ağa	
Başkâtib : Mehmed Şükrü Efendi	
Müstantık Muavini : Ahmed Efendi	
Kâtib-i Sâni : Fevzi Efendi	

¹⁹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.219

سجای

(۲۱۹)

ارزجان

(کاخ قضاسی)

قالتہ

قائم مقام حلی افندی
نائب اسماعیل حق افندی
مفتی محمد عارف افندی
مال مدیری جداہ شفیق افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام افندی

(اعضای منتخبہ)

(اعضای طبیعہ)

حاجی حافظ محمد افندی
محمد علی افندی

نائب افندی
مفتی افندی
مال مدیری افندی

تحریرات کاتبی محمود ثابت افندی

بدایت محکمہ سی

رئیس نائب افندی

اعضا

إطقی افندی سرکس افا
باشکاتب محمد شکری افندی
مسنطقی مهاونی احمد افندی
کاتب ثانی فوزی افندی

ERZİNCAN

(220)

SANCAĞI

MAL KALEMİ ²⁰	ZİRAAT BANK SANDIĞI
Müdür : Hamhullah Şefik Efendi Muavin : Ahmed Sabit Efendi Refikî : Efendi Sandık Emni : Bekir Efendi	Reis : münhal Muhasebe Kâtibi : Halil Efendi A' z â :
ME'MURİYİN-İ SAİRE	
Nüfus Me'muru : Hâfız Tahir Efendi Kâtibi : Abdullah Efendi, Tapu Kâtibi :	
MEKTEB-İ RÜŞTİYYE	
Muallim-i Evvel : Münhal, Muallim-i Sâni : Hakkı Efendi Rik'a Muallimi : Mahmud Efendi, Bevvab : Mustafa Ağa Aded-i Şakirdan : 65	
POLİS ME'MURLARI	
Üçüncü Komiser : Nuri Efendi Polis : Abdülkadir Efendi, Ârşak Efendi -----0-----	

²⁰ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.220

سجانی

(۲۲۰)

ارزنجان

زرعت بانق صندوقی	مال قلی
محل رئیس محاسبه کاتبی خلیل افندی اعضا	مدیر جداء شفیق افندی معاون اجده ثابت افندی رفیق افندی صندوق امینی بکر افندی
مأمورین سائرہ	
نفوس مأموری حافظ طاهر افندی کاتبی عبداه افندی طابو کاتبی عبداه افندی	
مکتب رشدیہ	
معلم اول محل معلم تانی حق افندی بواب مصطفی اقا عدد شاگردان ۸۲	مکتب ابتدائی معلمی طاهر افندی عدد شاگردان ۶۵
پولیس مأموریری	
اوچنجی قومیسر نوری افندی پولیس عبد القادر افندی آرشاق افندی	

—————

ERZİNCAN

(221)

SANCAĞI

(REFAHİYE KAZÂSİ)²¹	
Kaymakam : Hüsni Efendi Naib : Osman Nuri Efendi Mal Müdürü : İsmail Hakkı Efendi Tahrirat Kâtibi : Osman Sıdkı Efendi	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis : Kaymakam-ı kazâ	
(A'zâ-yı Tabîiye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Osman Nuri Ağa Ahmed Hulûsi Ağa Serkes Ağa
BİDÂYET MAHKEMESİ	
Reis : Naib Efendi A'zâ : Şerif Bey, Yorgi Efendi Başkâtib : Hüseyin Hüsni Efendi Müstantık Muavini : Behcet Efendi, Kâtib-i Sâni : İsmail Hakkı Efendi	
MAL KALEMİ	ZİRAAT BANK SANDIĞI
Mal Müdürü: İsmail Hakkı Efendi Muavini: Hasan Efendi Sandık Emni: Yahya Efendi	Reis : Münhal Muhasebe Kâtibi : Efendi A'zâ : Emin Ağa, Aziz Ağa

²¹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.221

سجانی

(۲۲۱)

ارزجان

(رفاهیه قضایی)	
قائم مقام حسنی افندی نائب عثمان نوری افندی مالگیری اسماعیل حق افندی تحریرات کاتبی عثمان صدق افندی	
مجلس اداره قضا	
رئیس قائم مقام افندی	
(اعضای منجبه)	(اعضای طبیعه)
عثمان نوری اغا احمد خلوصی اغا مرکس اغا	نائب افندی مالگیری افندی تحریرات کاتبی افندی
بدایت محکمه سی	
رئیس نائب افندی	
اعضا شریف بك یورکی افندی یاشکاتب حسین حسنی افندی مستنطق معاونی بهجت افندی کاتب ثانی اسماعیل حق افندی	
مال قلمی	زراعت بانک صندوقی
مال مدیری اسماعیل حق افندی معاونی حسن افندی صندوق امینی یحیی افندی	رئیس منحل محاسبه کاتبی اعضا امین اغا هنر اغا

ERZİNCAN

(222)

SANCAĞI

ME'MURİYN-İ SAİRE. ²²		POLİS ME'MURU	
Nufus Me'muru : Süleyman Efendi Kâtib : Feyzullah Efendi Tapu Kâtibi: Müslim Efendi Yoklama Kâtibi: İsmail Efendi		3. Komiser : Abdulhadi Bey Polis : Bekir Efendi Polis : Mustafa Efendi	
(KURUÇAY KAZÂSI). ²³			
Kaymakam: Süleyman Efendi Naib: Ali Galib Efendi Mal Müdürü: Ahmed Bey Tahrirat Kâtibi: Mustafa Efendi			
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ			
Reis : Kaymakam-ı kazâ			
(A'zâ-yı Tabîiyye)		(A'zâ-yı Müntahaba)	
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi		Ali Ağa, Hamza Efendi Kiğork Ağa 5. Mecidi	

²² H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.222

²³ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.222

سجائی

(۲۴۲)

ارزنجان

پولیس مأموری	مأمورین سائرہ
۳ قومیسر عبد الہادی بک پولیس بکر افندی مصطفی افندی	نفوس مأموری سلیمان افندی کاتبی فیض اہ افندی طابو کاتبی مسلم افندی یوقلہ کاتبی اسماعیل افندی
(قورچای قضاسی)	
قائم مقام سلیمان افندی نائب علی غالب افندی مال مدیری احمد بک تحریرات کاتبی مصطفی افندی	
مجلس ادارہ قضا	
رئیس قائم مقام افندی	
(اعضای منتخبہ)	(اعضای طبیعیہ)
علی انا جزہ افندی کینغورق انا	نائب افندی مال مدیری افندی تحریرات کاتبی افندی

ERZİNCAN

(223)

SANCAĞI

BİDÂYET MAHKEMESİ ²⁴	
Reis : Naib Efendi A'zâ : Abdülhamid Bey, Kiğork Efendi Başkâtib : İzzet Efendi Müstantık Muavini : Nuri Efendi, Kâtib-i Sâni : Yusuf Ziya Efendi	
MAL KALEMİ	ZİRAAT BANK SANDIĞI
Mal Müdürü : Ahmed Bey Muavini : Hasan Mazhar Efendi Sandık Emni : Cemal Efendi	Reis : Münhal Muhasebe Kâtibi : Şakir Efendi A'zâ :
ME'MURİYN-İ SAİRE	POLİS ME'MURU
Nufus Me'muru : Mustafa Efendi Kâtib : Mehmed Efendi Tapu Kâtibi : Hüseyin Efendi	3. Komiser : Yusuf Enis Efendi Polis : Nuri Efendi Polis : Zülfikâr Efendi
(PÜLÜMÜR KAZÂSI) ²⁵	
Kaymakam : Mehmed Ali Bey Naib : Yusuf Rıza Efendi Malmüdürü : Münhal Tahrirat Kâtibi : Ahmed Efendi	

²⁴ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.223

²⁵ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.223

ارزینجان (۲۲۲)	
بدایت محکمه سی	
رئیس نائب افندی	
اعضا	عبد الحمید بك كیغورق افندی
	پاشکاتب عزت افندی
مستنطق معاونی نوری افندی	
کاتب ثانی یوسف ضیا افندی	
مال قلمی	زراعت بانق صندوقی
مال مدیری احمد بك	رئیس محاسبه کاتبی شا کر افندی
معاونی حسن مظهر افندی	محل
صندوق امینی جمال افندی	اعضا
مأمورین سائرہ	پولیس مأمورلری
نفوس مأموری مصطفی افندی	۳ قومیسر یوسف انیس افندی
کاتبی محمد افندی	پولیس نوری افندی
طاو کاتبی حسین افندی	ذوالفقار افندی
	
(پلومر قضاسی)	
قائم مقام محمد علی بك	
نائب یوسف ضیا افندی	
مال مدیری	محل
تحریرات کاتبی احمد افندی	

ERZİNCAN

(224)

SANCAĞI

MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ ²⁶	
Reis : Kaymakam Bey	
(A'zâ-yı Tabîyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Süleyman Ağa, Hasan Ağa Kirgor Ağa, Münhal
BİDÂYET MAHKEMESİ	
Reis : Naib Efendi A'zâ : Abbas Efendi, Bedros Efendi Başkâtib : Abdülvahid Efendi Müstantık Muavini : Hasan Efendi, Kâtib-i Sâni : Mustafa Nedim Efendi	
MAL KALEMİ	ME'MURİYN-İ SAİRE
Mal Müdürü: Münhal Muavini: Mustafa Rıf'at Efendi Sandık Emni: Hüseyin Efendi	Nufus Me'muru : Hüseyin Efendi Kâtib : Dursun Efendi Tapu Kâtibi:
MEKTEB-İ RÜŞTİYYE	POLİS ME'MURLARI
Muallim: Süleyman Efendi Bevvab: Hüsnî Efendi Aded-i Şakirdan: 45	3. Komiser : Abbas Necati Efendi Polis : İsmail Efendi Polis: Esa'd Efendi

²⁶ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.224

سجانی

(۲۲۴)

ارزنجان

مجلس اداره قضا	
رئیس قائم مقام بک	
(اعضای منتخبه)	(اعضای طبیعه)
سلیمان افا حسن افا گیر کوراغا منخل	نائب افندی مالدیری افندی تحریرات کاتبی افندی
بدایت محکمه سی	
رئیس نائب افندی	
اعضا عباس افندی بدروس افندی باشکاتب عبد الواحد افندی مستفق معاوینی حسن افندی کاتب ثانی مصطفی ندیم افندی	
مأمورین سائرہ	مال قلی
نفوس مأموری حسین افندی کاتب طورسون افندی طاہر کاتبی	مال مدیری منخل معاوینی مصطفی رفعت افندی صندوق امینی حمید افندی
پولیس مأمورلری	مکتب رشديه
۳ قومیسر عباس نجاتی افندی پولیس اسماعیل افندی اسعد افندی	معلم سلیمان افندی یواب حسنی افندی عدد شاگردان ۴۵

(LİVAYA DAİR MA'LUMÂT)²⁷

Erzincan Sancağı vilâyetin garb-ı cenûbiyesinde ve Erzurum'a otuz iki saat mesafede vâki' Kemah, Kuruçay, Refahiye, Pülümür kazâlarından mürekkebe ve merkez idaresi Erzurum'un yüz otuz kilo mesafesinde vâki' Fırat'ın cihet-i şimaliyesinde ve otuz dokuz derece, yirmi sekiz dakika arz-ı şimalinde kâin ve daire-i mâdâr sıra dağlarıyla muhat bir ova dahilinde envâ'i fevake ve eşcarı hâvi bağ ve bahçelerle müzeyyen nefsi-i Erzincan kasabasıdır ki, Dördüncü Ordu-yu Hümâyûn'un dahî merkezidir.

Kasaba-i mezkûre yüz elli iki karasıyla beraber on bir bin üç yüz altmış sekiz hânede yirmi dokuz bin dört yüz kırk üç zekûr ve otuz üç bin üç yüz seksen bir enâs ki cem'an altmış iki bin sekiz yüz yirmi dört nüfusu şamil ve havası latif ve mu'tedildir. Temmuz ve Ağustos aylarında hava biraz kesb-i hararet ederse de ahâli bu aylarda bağlara nakl ile mu'tedil hava bulurlar.

Bu kazâda iki yüz on camiî ve mescid ve yirmi dört medrese ve üç tekke ve iki rüştiye-i mülkî ve askerî ve dört zekûr ve bir enâs ibtidâiye mektepleri, yüz otuz iki mekâtib-i

²⁷ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.225

ارزنجان

(۲۲۵)

سجانی

(لوایه دار معلومات)

ارزنجان سنجانی ولایتک غرب جنوبیسنده وارضرومه
 اوتوز ایکی ساعت مسافه ده واقع کماخ قوریچای رفاهیہ
 یلومس قضاالرتدن مرکب و مرکز ادارهسی ارضرومک
 یوز اوتوز کیلو مسافه سنده واقع فزاتک جهت شمالیه سنده
 و اوتوز طقوز درجه یکریمی سکز دقیقه عرض شمالیده کائن
 و دائرآ مدار صره طاغریله محاط بر اووه داخلنده انواع
 فواکه و اشجاری حاوی باغ و باغچه لاله مزین نفس ارزنجان
 قصیه سیدر که دردنجی اردوی همایونک دخی مرکزیدر .

قصیه مذکوره یوز اللی ایکی قراسیله برابر اون بر بیک
 او چیوز التمش سکز خانه ده یکریمی طقوز بیک درت یوز
 قرق اوج ذکور و اوتوز اوج بیک او چیوز سکسان بر
 اناث که جمعاً التمش ایکیبیک سکز یوز یکریمی درت نفوسی
 شامل و هواسی لطیف و معتدلدر تموز و آغستوس آییلرندہ
 هوا بر از کسب حرارت ایدر سه ده اهالی بو آییلر ده باغله
 نقل ابله معتدل هوا بولورلر .

بو قضاده ایکی یوز اون جامع و مسجد و یکریمی درت
 مدرسه و اوج تکیه و ایکی رشدی ملک و عسکری و درت
 ذکور و بر اناث ابتدائی مکتبلری یوز اوتوز ایکی مکاتب

Sıbyaniye ve otuzbeş kilise ve manastır, bir hükümet konağı ve bir daire-i askeriye ve on sekiz han bin beş yüz otuz üç dükkân ve mağaza, üç gazino ve otuz dört kahve, sekiz hamam ve yirmi bir çeşme, on beş fırın, sekiz meyhane ve yüz elli değirmen ve on debağhâne ve on iki bezirhâne ve dört kışla, bir hastahâne ve bir esliha anbarı ve bir debboy ve bir aba fabrikasıyla, bir debağhâne-i askerî ve bir telgrafhâne ve iki cephâne ve iki karakolhâne ve on bir baruthâne, on bir boyahâne, bin dokuz yüz seksen beş anbar ve samanlık, üç bin doksan bir bahçe, dokuz yüz doksan beş üzüm bağı, yüz yirmi beş mer'a, bin dört yüz arsa, bir aded kaplıca mevcuttur.

Kasaba-i mezkûrede hafafiye ve seraciye saraciye mutbabiye ve ihram ve seccade gibi ma'mulât-ı mütenevviye ve sanayi-i nesciye husule gelür.

Sim ve nühasan ve demirden eşya-yı nefisiye i'mal olunur.

Nühas ma'mulatın sarfiyatı senevî on iki bin kıyyeden mütecevizdir. Mesucâtdan mânûsa i'maline mahsus nefs-i kasabada ve karyelerde altı yüz ve hamam takımı ve havlu için on ve bez nescine mahsus yirmi destegâh mevcut olup bunlardan bez ve mânûsa detegâhlarının beherinde senevî yedi yüz ellişer top ve havlu destegâhlarının her birinde senevî iki yüz ellişer takım havlu

²⁸ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.226

ارزنجان

(۲۲۶)

صناعات

صیانیه و اوتوز بش کلیسا و مناسیر بر حکومت قوناقی
 و بردائرة عسکریه و اون سکرخان بیک بشیوز
 اوتوز اوچ دکان و مغازه اوچ غازیو و اوتوز درت قهوه
 سکر جام و یکریمی برچشمه اون بش قرون سکر میخانه
 و یوز الی دگرمن و اون دباغخانه و اون ایکی یزیرخانه
 و درت قشله بر خسته خانه و براسلمه انباری و بر دوی
 و بر عبا قاریقه سیله بر دباغخانه عسکری و بر تلغرافخانه
 و ایکی جیخانه و ایکی قره خولخانه و اون بر پروتخانه اون بر
 بویه خانه بیک طقوز یوز سکرسان بش انبار و صمانلق
 اوچ بیک طقسان بر باغچه طقوز یوز طقسان بش اوزوم باغی
 یوز یکریمی بش صرعی بیک درتیوز عرصه بر عدد قابلیمه
 موجود در .

قصه مذکوره ده خفایه و سراجیه و مویتاییه و احرام
 و مجاده کبی معمولات متنوعه صنایع نسجیه محصوله کلور .

سیم و نحاسدن و میوردن اشیای نفیسه اعمال اولنور
 نحاس معمولاتک صرفیائی سنوی اون ایکی بیک قیه دن
 متجاوزدر منسوجاتدن مانوسه اعمالنه مخصوص نفس قصبه ده
 و قریه لرده التیوز و جام طاقی و خاوی الچون اون و بز نسجیه
 مخصوص یکریمی دستگاہ موجود اولوب بونلردن بز و مانوسه
 دستگاہلرینک بهرنده سنوی یدیوز الیشر طوپ و خاوی
 دستگاہلرینک هر برنده سنوی ایکیوز الیشر طاقم خاوی

nesc ve i'mal edilmekte ve şu mensucatla ma'mulat-ı nühâsiye dâhilen sarf olunduktan başka Dersaadet ve merkez vilâyetle mahal-i saireye sevk ve fûruht olunmaktadır.

Yün ve pamuktan çatma yastık yüzü ve oda döşemesi dahî i'mal olunarak derun-u liva ve etraf ve enhaya gönderilerek sattırılır .

Mahsulat-ı araziyyesi hinta, şa'yir, darı, nohut, bakla, bamyâ, fasulye, pamuk, kavun, karpuz, soğan, yer elması, şalgam, lahana, patlıcan, domates, pancar, havuç, çiriş, lazut, kabağın env'a-ı ve sebzevat-ı sairedir.

Fevakihden badem, fişne, kiraz, elma, armud, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, erik, iğde, ceviz, kesretlice olduğundan derûn-u livaya ve Erzurum'a kadar nakl ve fûruht olunur.

(KEMAH KAZÂSÎ)³⁰

Merkez hükümeti Erzincan'a on iki saat mesafede kâin olub yetmiş beş karasıyla beraber üç bin yüz doksan beş hânede on bin doksan sekiz zekûr ve dokuz bin altı yüz on yedi enâs ki cem'an on dokuz bin yedi yüz on beş nüfusu şamil, yedi nahiyeden mürekkebdir.

²⁹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.227

³⁰ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.227

ارزنجان

(۲۲۷)

سجایی

تسج و اعمال ایلملکده و شومنسوجاتله معمولات نحاسیه داخلا
صرف اولندقدن بشقه در سعادت و مرکز ولایتله محال
سائره یه سوق و فروخت اولنقدده در .

یوک و یوقدن چاتمه یا صدیق یوزی و اوپله دوشمه سی
دخی اعمال اولنهرق درون لوا و اطراف و انجابه کوندر بله رک
صا دیر یلور .

محصولات ارضیه سی حنطه شعر داری نخود بقله
بامیه فصولیه یوق قاوون قارپوز صوغان یرالماسی
شلغم لهنه یا طلیحان طوماتس پانجر هارچ چربش لازوت
قباغک انواعی و سبزوات سائره در .

فواکهدن بادم فشنه کراز الما ارمود اوزم ایوا
توت زردالو شفتالو اریک ایگده جویر ککرتلیجه
اولدیندن درون لویه و ارضرومه قدر نقل و فروخت
اولنور .

(کماخ قضاسی)

مرکز حکومتی ارزنجانه اون ایکی ساعت معافده
کائن اولوب یتیش بش قراسیله برابر اوچبیک یوز طقسان
بش خانه ده اون بیک طقسان سکر دکور و طقوز بیک
التیوز اون یدی اقات که جمعاً اون طقوز بیک یدیوز اون
بش نفوسی شامل یدی ناحیه دن مرکدر .

işbu kazâda yirmi yedi camiî ve mescid üç medrese ve bir rüşdî ve ibtidâî mektepleri ve yirmi sıbyan mektebi ve on kilise ve manastır, bir hükümet konağı ve beş han, iki yüz on yedi dükkân ve mağaza ve bir hamam ve üç fırın, otuz dört değirmen ve bir telgrafhâne, bir meyhâne, on bezirhâne, elli üzüm bağı, iki yüz elli bahçe vardır.

Bu kazânın başlıca mahsulat-ı araziyyesi; hinta, şa'yir, darı, fasulye, bamya, yer elması, kavun, karpuz, çiriş, şalgam, lahana, pancar, domates, kabak, ceviz, fişne, kiraz, elma, armut, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali ve eriğın enva'ıdır.

Kilim, seccade, keçe, eldiven, çorab ve şal gibi mensucat ve ma'mulâtı vardır.

(REFAHİYE KAZÂSI)³²

Altı nahiyeden mürekkeb olup merkez hükümeti olan Gercanis kasabası Erzincan'a on beş saattir.

Bu kazâ yüz on bir kara-yı merbutasıyla beraber üç bin iki yüz seksen altı hânedede on iki bin üç yüz bir zekûr ve on bir bin dokuz yüz on dokuz enâs ki; cem'an yirmi dört bin iki yüz yirmi nüfusu câmi'dir.

³¹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.228

³² H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.228

ارزینان

(۲۲۸)

سینجایی

اشبو قضاده یکریمی یدی جامع و مسجد اوج مدرسه
و پرورشیدی و ابتدائی مکتبیری و یکریمی صبیان مکتبی
واون کلیسا و مناستر بر حکومت قوناغی ویش خان
ایکیوز اون یدی دکان و مغازه و برجام و اوج فرون
اوتوز درت دکرمن و بر تلغرافخانه بر میخانه اون بزیرخانه
لالی اوزوم باغی ایکیوز اللی باغچه واردر .

بو قضانک باشلوجه محصولات ارضیه سی جنطه شعر
داری فصولیه بامیه یرالماسی قارون قارپوز چریش
شلغم لهنه پانجر طوماتس قباق جویر قشنه کراز
الما ارمود اوزوم ایوا توت زردالو شفتالو واریکک
انواعیدر .
کلیم سجاده کچد الدیوان چوراب و شال ککی
منسوجات و معمولاتی واردر .

(رفاهیہ قضاسی)

التی ناحیه دن مرکب اولوب مرکز حکومتی اولان
کرچانس قصبه سی ارزینجانه اون بش ساعتدر .
بو قضا یوز اونیر قرای مربوطه سیله برابر اوچبیک ایکیوز
سکنان الی خانه ده اون ایکی بیک اوچیوز بر ذکور و اون
بز بیک طقوز یوز اون طقوز اناث که جمعا یکریمی درت بیک
ایکیوز یکریمی نفوسی جامعدر .

Kazâ-i mezkûrede elli iki camiî ve mescid altı medrese ve kırk kadar sıbyan mektebi, on üç kilise ve manastır, bir hükümet konağı, altı han, altmış üç dükkân, bir kahve ve bir telgrafhâne, bir fırın, yüz otuz değirmen, on iki bezirhâne mevcuttur.

Mahsulat-ı araziyesi; hinta, şa'yir, darı, ceviz, kavun, kapuz, şalgam, lahana, çiriş, lazut, pancardan ve sebzevat-ı saireden ibarettir.

Ma'mulatı adi şal ve kilim ve seccade ve çorab ve tozluk gibi şeylerdir.

(KURUÇAY KAZÂSI)³⁴

Makarr-ı hükümeti merkez livaya yirmi dört saat mesafede vâki Kuruçay kasabasıdır.

Bu kasaba beş nahiyeden müteşekkil ve altmış bir karasıyla beraber bin dokuz yüz elli dört hânedede altı bin yedi yüz altmış iki zekûr ve yedi bin dört yüz altmış iki enâs ki, cem'an on dört bin iki yüz yirmi dört nüfusu câmidir.

İşbu kazâda on üç câmi'i ve mescid, bir medrese otuz kadar sıbyan mektebi, beş kilise ve manastır, bir hükümet konağı, bir telgrafhâne, yedi han, otuz beş dükkân ve kahve, bir fırın,

³³ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.229

³⁴ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.229

سوغاخی

(۲۲۹)

ارزنجان

قضاء مذکورده الی ایکی جامع و مسجد الی مدرسه
وقرق قدر صبیان مکتبی اون اوچ کلیسا و مناستر
بر حکومت قوناغی الی خان التمش اوچ دکان برقهوه
و برتلغرافخانه بر فرون یوز او توز دکر من اون ایکی
بزرخانه موجود در .

محصولات ارضیه سی حنطه شعر داری جوین
قاوون قارپوز شلم لینه چریش لازوت پانجردن
وسبزووات سائر دن عبارتدر .
معمولاتی عادی شال و کلیم و سجاده و چوراب
و توزلق کبی شیردر .

(قوریچای قضاسی)

مقر حکومتی مرکز لوایه یکر می درت ساعت مسافه ده واقع
قوریچای قصبه سیدر .
بو قضا بش ناحیه دن متشکل و التمش بر قراسیله برابر
بیک طقوز یوز الی درت خانه ده الی بیک یدییوز التمش ایکی
ذکور و یدیبیک درتیوز التمش ایکی اناث که جمعاً اون درت
بیک ایکیوز یکر می درت نفوسی جامعدر .

اشبوقضاده اون اوچ جامع و مسجد بر مدرسه
او توز قدر صبیان مکتبی بش کلیسا و مناستر بر حکومت قوناغی
برتلغرافخانه یدی خان او توز بش دکان و قهوه بر فرون

altmış üç değirmen, altı bezirhâne, otuz üzüm bağı, elli bahçe vardır.

Mahsulatı araziyesi hinta, şa'yir, darı, fasulye, kavun, karpuz, fişne, elma, armud, üzüm, tut, zerdali, şeftali, erik, ceviz, domates, patlıcan, çiriş, lahana, pancar ve kabağın enva'ıdır.

Bu kazâda âla kilim ve seccade ve keçe ve çorap ve tozluk ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunub derûn-u kazâda sarf olunur.

(PÜLÜMÜR KAZÂSİ)³⁶

Makarrı hükümeti merkez livaya on saat mesafede kâin Pülümür kasabasıdır.

Bu kazâ seksen bir karasıyla beraber bin sekiz yüz altmış dört hânede dört bin altı yüz altmış sekiz zekûr ve üç bin dokuz yüz on beş enâs ki cem'an sekiz bin beş yüz seksen üç nüfusu şamildir.

İşbu kazâda iki cami ve bir rüştiye mektebi, bir hükümet konağı, bir kışla, bir telgrafhâne dört kilise, bir han, dört dükkân, bir fırın, kırk değirmen mevcuddur.

³⁵ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.230

³⁶ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.230

سجانی

(۲۳۰)

ارزنجان

الشمس اوج دكرمن التى بزير خانه اوتوز اوزوم باغى الى
ياغچه واردر .

محصولات ارضيه سى حنطه شعر دارى فضوليه
قاوون قارپوز قشنه الما ارمود اوزوم توت زردالو
شفتالو اريك جويز طوماتس باطلجان چريش لهنه بانجر
وقباغك انواعيدر .

بوقضاده اعلا كليم وسجاده ويجه چوراب وتوزلق
وعباكي شيلر نسج واعمال اولنوب درون قضاده صرف
اولنور .

(پلومى قضاسى)

مقر حكومتى مركز لوانده اون ساعت مسافده كائن
پلومى قصبه سيدر .

بوقضا سكسان برقرا سيله برابر بيك سكر پوز الشمس درت
خانه ده درت بيك التى پوز الشمس سكر ذكور واوج بيك
طقوز پوز اون بش انات كه چعاً سكر بيك بشپوز سكسان
اوج نفوسى شاملدر .

اشبو قضاده ايكي جامع وير رشديه مكنتي بر حكومت
قوناغى بر قشله بر تلغرافخانه درت كاپسلا بر خان درت
دكان بر فزون قرق دكرمن موجوددر .

ERZİNCAN

(231)³⁷

SANCAĞI

Mahsulât-ı araziyesi; buğday, arpa, darı, zekrek, fasulye, ceviz, soğan, çiriş olup ba'zen sair sebzevatda bulunur.

Bu kazâda adi kilim ve keçe ve çorap ve eldiven ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunur.

(ORMAN)³⁸

Refahiye kazâsında tulen ve arzen üçer dörder saat mesafeli on üç orman olub bunların ekser escarı çam ve meşeden ibarettir.

Mezkûr ormanlardan araba ve hayvanat ile Erzincan ve Kemah ve Eğin ve mahal-i saireye sevk ve fûruht olunur.

Kuruçay kazâsında bazı ufak meşelikler olub bunlar da yalnız mahrukat-ı mahalliyeye sarf olunur.

Pülümür kazâsında tulen ve arzen ikişer üçer saat mesafeli kavak ve meşe ve ceviz ağaçlarıyla mahut ormanlar olub bunlardan ahali-i kazâ ihtitab eder ve Erzincan'a dahî sevk ve fûruht ederler.

(ENHAR)³⁹

Keyfiyet-i nebean ve cereyan-ı Erzurum'un Aşkale nahiyesi kısmında sebk eden nehr-i Fırat Erzincan, Kemah kazâları vasatından

³⁷ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.231

³⁸ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.231

³⁹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.231

ارزنجان

(۲۳۱)

سحافی

محصولات ارضیه سی بغدای اریه داری ذکرك
فصولیه جوین صوغان چریش اولوب بعضاً سائر
سینه واتده بولنور .
بو قضاده عادی کلیم وچگه وچوراب والدیوان
وهابکی شیر نسج واعمال اولنور .

اورمان

رفاهیه قضااسنده طولاً و عرضاً اوچر دردر ساعت
مسافه لی اون اوچ اورمان اولوب بونلرك اکثر اشجاری
چام و میشه دن عبارتدر .
مذکور اورمانلر دن عربده و حیوانات ایله ارزنجان
و کاخ واکین و محال سائر یه سوق و فروخت اولنور .
قور بجهای قضااسنده بعض اوفق میشه لکر اولوب
بونلرده پالکز محروقات محلیه یه صرف اولنور .

پلومر قضااسنده طولاً و عرضاً ایکیشر اوچر ساعت
مسافه لی قواق و میشه و جوین اغاجلریله مخلوط اورمانلر
اولوب بونلر دن اهالی قضا اختطاب ایدر و ارزنجانه دخی
سوق و فروخت ایدرلر .

انهار

کیفیت نبعان و جریانی ارضرومک اشقلعه ناحیه سی
قسمنده سبق ایدن نهر فرات ارزنجان کاخ قضاری وسطندن

cereyan ederek Keban ma'deni civarında vak'i Çat nam mahaldeki Murad nehrine müntehi olur.

Refahiye kazâsında v'aki' cebelden nebe'an ve Kemah cihetine cereyan eden Kömür çayı dahî mezkûr Fırat nehrine mansub olur.

Kuruçay kazâsının Kandil karyesinden nebe'an ve şimalden cenuba doğru cereyan eden Kandil nehri dahî kezâlik bazı ufak sularla birleştikten sonra Karabudak çayı namını alarak Hosta civarında Fırat'a mülâkî olur.

Enhâr-ı mezkûrenin Erzincan Da'iresinde bulunan mahallerinde suyun azlığı ve bazı mevanın vücudu hasebiyle kelek işletilemiyorsa da nehr-i mezkûrun Kemah'tan aşağı olan mahallerinde Kelek işletilerek zahire ve saire nakl ve isra edilür.

(ME'ADİN VE KAPLICA)⁴¹

Kemah kazâsının Erkağan karyesinde gayet nemalı bir kömür, Refahiye kazâsının Gemecik karyesinde simli kurşun ve diğer bir karyesinde mürdesenk ma'denleri vardır.

Erzincan kasabasına iki saat mesafede Nörkâh ve Çakırman karyeleri meyanında kükürdü ve harareti mu'tedil bir kaplıca olup bazı emraza faide-i bahş olduğu mervidir.

⁴⁰ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.232

⁴¹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.232

سجای

(۲۲۲)

ارزنجان

جریان ایدرک کبان معدنی جوارنده واقع چات نام محله کی
مراد نهرینه منتهی اولور .

رفاهیة قضااسنده واقع جبالدن نبعان و کاخ جهته
جریان ایدن کور چایی دخی مذکور فرات نهرینه منصب
اولور .

قوریچایی قضااسنک قندیل قریه سندن نبعان و شمالدن
جنوبه طوغری جریان ایدن قندیل نهری دخی کذلک بعض
اوفق صورله برلشد کد نصکره قره بوداق چایی نامنی الهرق
خوسته جوارنده فراته ملاقی اولور .

انهار مذکوره نک ارزنجان دائره سنده بولنان محملرنده
صویک ازلیغی و بعض موانعک و جودی حسیله کلک
ایشیدیله میور سه ده نهر مذکورک کاخدن اشاغی اولان
محملارنده کلک ایشلدیلرک ذخیره و ساعره نقل و اسرا
ایدیلور .

(معادن و قابلجیه)

کاخ قضااسنک ارکغان قریه سنده ضایت نمالی برکور
رفاهیة قضااسنک که جیک قریه سنده سیلی قورشون و دیگر
برقریه سنده مرده سنک معدنلری وارد .

ارزنجان قصبه سنه ایکی ساعت مسافه ده نور کاخ
و چاقرمان قریه لری میانده کوکورتی و حرارتی معتدل
برقابلجیه اولوب بعض امراضه فائده بخش اولدیغی مرویدر .

Pülümür kazâsında Hasan Gazi ile Bozağa Derbendi meyanında emraz-ı cildiyeve nef'i mücerreb bir aded kaplıca vardır.

**ERZİNCAN SANCAĞINDA MERAKID-I MUKADDESELERİ
ZİYARETGÂH ENAM OLAN ZEVAT-I İ'ZAM⁴²**

Erzincan'ın Cerzini karyesinde âl-i Saadet-i İştimal-i Nebeviden Aceşir Gazi ile Ehlullahtan Pir Muhammed ve Halilullah Çelebi ve Terzi Baba ve dokuzdan mütecaviz U'lûm-u Zahir ve Bâtuniye'yi cam'mî ve enva'ı keramet ile münevver ve lami'i zevat-ı i'zam ve Kemah'ta Âli Selçuk'dan Sultan Melik Mengüç Gazi ve Refahiye'de Seyyid Sinan Gazi defin-i hak atırnak ve rehiyn-i rahmet Cenab-ı Halik alâ felak olmuşlardır.

⁴² H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.233

سجده

(۲۲۲)

ارزنجان

پلومر قضااستده حسن غازی ایله بوزاغا در بنددی میاننده
امراض جلدیهیه نفعی مجرب بر عدد قابلیجه وارددر .

ارزنجان سنجاغنده مراقده مقدسه لری زیارتگاه
انام اولان ذوات عظام

ارزنجانک جرزینی قریه سنده ال سعادت اشمال نبویدن
عجب شیر غازی ایله اهل الاهدن پیر محمد و خلیسل اه چای
وترزی بابا و طقوز دن متجاوز علوم ظاهره و باطنیهی جامع
وانواع کرامت ایله منور و لامع ذوات عظام و کاخنده
آل سلجوقدن سلطان ملک منکوج غازی ورفاهیه ده سید
سنان غازی دفین خاک عطرناک ورهین رحمت جناب
خالق الافلاک اولمشلرددر .

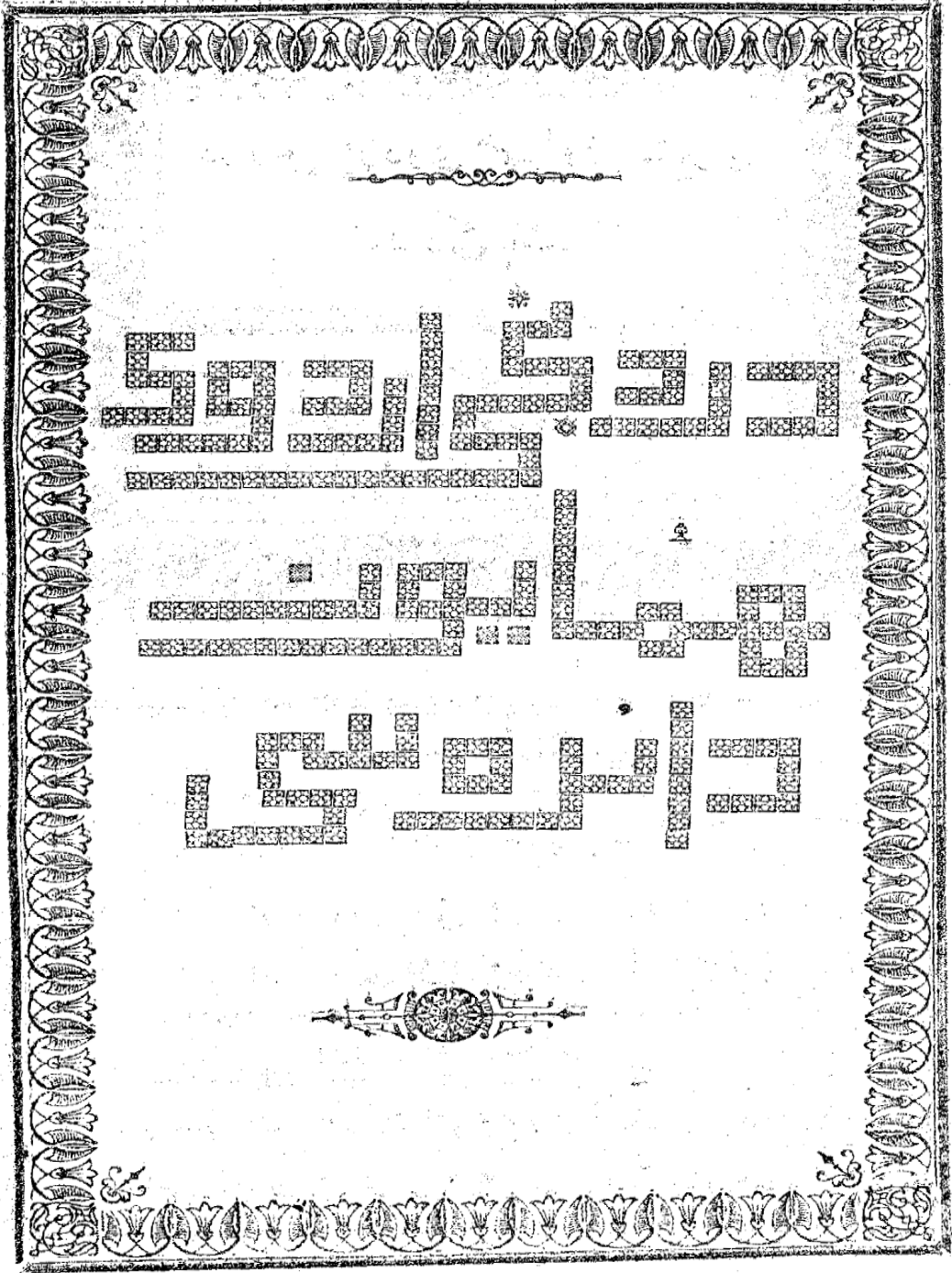

**DÖRDÜNCÜ ORDU-YU
HÜMÂYÛN
DAİRESİ ⁴³**

⁴³ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.255

(۷۰۰)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛN MÜŞİRİ

MEHMED ZEKİ PAŞA⁴⁴

Murassa imtiyaz, Murassa Osmanî ve Birinci Rütbe Mecidî Nişan-ı Zişanlarıyla Altın ve Gümüş İmtiyaz ve Altın Liyakât ve Girid ve İftihâr Vüzeraat Madalyalarını Hamildir.

(ERKÂN-I HARB DAİRESİ)

Erkân-ı Harb Reisi: Mirliva Hüseyin Hüsnî Paşa – 2. Mecidî, 3. Osmanî

Altın Liyakat Madalyası

- “ “ **Kol Ağası: Hakkı Efendi- 5. Mecidî, 4. Osmanî**
“ “ **Kol Ağası : Fuad Efendi – 4. Mecidî ve Osmanî**

YAVER'AN-I MAKÂM-I MÜŞİRÎ

Kaymakam: Sağır Bey – 3. O., 4. M. Altın Liyâkat- Binbaşı Rıf'at Bey- 4. O.

Kol Ağası Şükrü Efendi – 4. Mecidî- Mülâzım-ı Sâni Nuri Efendi

⁴⁴ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.256

(۲۵۶)

دردنجی اردوی همایون مشیری
محمد ذکی پاشا

مرصع امتیاز مرصع عثمانی و برنجی رنبه مجیدی
نشان ذیشان لریله التون و کوش امتیاز و التون لیاقت
و کرید و افتخار و زراعت مدالیه لری حاملدر .

(ارکان حرب دائره سی)

ارکان حرب رئیس میرلوا حسین حسینی پاشا	۲ مجیدی ۳ عثمانی
» » قول اغاسی حق افندی	۵ مجیدی ۴ عثمانی
» » قول اغاسی قواد افندی	۴ مجیدی و عثمانی

یاوران مقام مشیری

فایده مقام صفر بك || ۳ مع ۴ التون لیاقت | بیکباشی رفعت بك ۴ مع
قول اغاسی شکری افندی | ۴ مجیدی | ملازم ثانی نوری افندی

(257)

ERKÂN-I HARBİYYE DAİRESİ BİRİNCİ ŞU'BESİ⁴⁵

Kısım-ı Sâni Mümeyyizi: Mustafa Efendi – Sâniye

Kısım-ı Sâni: Musa Efendi – Sâniye, 5. Mecidi

Sınıf-ı Sâlis: Mehmed Sakıb Efendi, **Sınıf-ı Rabi'a:** Münhal

Jurnal Me'muru: Yüzbaşı Mehmed Şem'i Efendi – 5. Mecidi

Mülâzım: Ahmed Efendi, **Mülâzım:** Efendi,

ERKÂN-I HARBİYYE DAİRESİ İKİNCİ ŞU'BESİ

Müdür: Miralay Salih Bey – Dördüncü Osmanî ve Mecidi

Muavin: Yüzbaşı Şükrü Efendi – Beşinci Mecidi

NİZAMİYE KALEMİ

Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Münhal

Sınıf-ı Evvel: İsmet Efendi – Rabi'a

Sınıf-ı Sâni: Halil Hulkî Efendi, **Sınıf-ı Sâlis:** Şemseddin Bey

Sınıf-ı Salis: Münhal, **Sınıf-ı Rabi'a :** Sabri Efendi

Mülâzım: Hüsnî Efendi, **Mülâzım:** Dursun Efendi

Mülâzım: Eyüb Sabri Efendi

Mülâzım: Mehmed Faik Efendi

⁴⁵ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.257

(۲۵۷)

ارکان حربیه دائره سی برنجی شعبه سی

قسم ثانی میزى مصطفی افندی || ثانیه
 صنف ثانی موسی افندی | ثالثه ه مجیدی
 صنف ثالث محمد ثاقب افندی صنف رابع منحل
 ژورنال مأموری یوزباشی محمد شعی افندی | ه مجیدی
 ملازم احمد افندی ملازم افندی

ارکان حربیه دائره سی ایکنجی شعبه سی

مدیر میرالای صالح بك | دردیچی عثمانی و مجیدی
 معاون یوزباشی شکری افندی | بشنجی مجیدی

نظامیه یوقله سی

قسم ثالث میزى منحل
 صنف اول عصمت افندی | رابعه
 صنف ثانی تحلیل خلقی افندی صنف ثالث شمس الدین بك
 صنف ثالث منحل صنف رابع صبری افندی
 ملازم حسنی افندی ملازم طورسون افندی
 ملازم ایوب صبحی افندی
 ملازم محمد فائق افندی

(258)

REDİF YOKLAMASI ⁴⁶

Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Mehmed Tevfik Efendi – Sâlise, 4. Mecidî

Sınıf-ı Evvel: Zekeriya Efendi, **Sınıf-ı Sâni:** Münhal

Sınıf-ı Rabi'a: Sa'id Efendi, **Mülâzım:** Mahmud Efendi

Mülâzım: Ömer Efendi, Mehmed Cemal Efendi

İKİNCİ ŞU'BE NÜFUS KALEMİ

Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Yusuf Ken'an Efendi – Rabi'a

Sınıf-ı Sâlis: Cemal Bey – Sâlise, 5. Mecidî

Sınıf-ı Rabi'a: Emin Efendi – Rabi'a, **Sınıf-ı Rabi'a:** Hâlis Efendi,

Mülâzım: Kemal Bey, **Mülâzım:** Mehmed Efendi

(ORDU-YU HÜMÂYÛN LEVÂZİM DA'İRESİ)

Reis: Mirliva Hâşim Paşa – 4. Mecidî

Levâzım Birinci Şu'besi

Müdür: Münhal

Muavin: Mehmed Derviş Rıf'at Efendi - Sâniye

⁴⁶ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.258

(۲۰۸)

ردیف یوقله سی

قسم ثالث میزی محمد توفیق افندی || ثالثه ۴ مجیدی
 صنف اول زکریا افندی صنف ثانی منحل
 صنف رابع سعیده افندی ملازم محمود افندی
 ملازم عمر افندی محمد جمال افندی

ایکنجی شعبه نفوس قلی

قسم ثالث میزی یوسف کنعان افندی | رابعه
 صنف ثالث جمال بک | ثالثه ۵ مجیدی
 صنف رابع امین افندی | رابعه صنف رابع خالص افندی
 ملازم کمال بک ملازم محمد افندی

اردوی همایون اوراق قلی

مدیر آلائی امینی اسماعیل افندی
 معاون منحل

(اردوی همایون لوازم دائره سی)

رئیس میراوا هاشم پاشا | ۴ مجیدی

لوازم برنجی شعبه سی

مدیر
 معاون محمد درویش رفعت افندی | ثانیه
 منحل

(259)⁴⁷

Muavin : Mehmed Ârif Efendi – Mütamayız, 5. Mecidî

Sınıf-ı Evvel: Nureddin Efendi – Rabi'a

Sınıf-ı Sâni: Kadirî Efendi, **Sınıf-ı Sâni:** Ali Hüsameddin Efendi – Sâlise

Sınıf-ı Sâlis: Nuri Efendi, **Sınıf-ı Sâlis:** Ahmed Cemil Efendi

Sınıf-ı Râbi'a: Mehmed Necib Efendi, **Mülâzım:** Hacı Saim Efendi

Mülâzım: Ahmed Lütfi Efendi, **Mülâzım:** Osman Efendi

Şu'be-yi Mezkûreye Mensub İdare Zâbitanı

Kol Ağası: Hacı Ali Ağa, **Yüzbaşı** Mehmed Efendi

Müdür: Mustafa Efendi - Mütamayız

Muavin: Hacı Âsım Efendi – Sâniye

“ : Yusuf Râşid Efendi – Sâlise, 4. Mecidî

Sınıf_ı Sanî: İsa Efendi, **Sınıf-ı Sâlis:** Mustafa Tevfik Bey

“ **Sâlis:** Zülfi Bey, “ “ : Hâfız Mehmed Tevfik Efendi

Sınıf-ı Râbi'a: İsmail Hakkı Efendi, **Mülâzım:** Mehmed Şükrü Efendi

Mülâzım: Hüseyin Efendi, Ömer Efendi, Osman Nuri Efendi

Şu'be-yi Mezkûreye Mensub İdare Zâbitanı

Kol Ağası: Mustafa Efendi

Yüzbaşı: Tevfik Efendi

⁴⁷ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.259

(۲۵۹)

معاون محمد عارف افندی	متماین و مجیدی
صنف اول نورالدین افندی	رابعه
صنف ثانی قدری افندی	« ثانی علی حسام الدین افندی ثالثه
صنف ثالث نوری افندی	« ثالث احمد جیل افندی
صنف رابع محمد نجیب افندی	ملازم حاجی صائم افندی
ملازم احمد لطفی افندی	« عثمان افندی
شعبه مذکورہ میں منسوب ادارہ ضابطائی	
قولہ اغایی حاجی علی اغا	پوز باشی محمد افندی
لوازم ایکنجی شعبہ سی	
مدیر مصطفی افندی	متماین
معاون حاجی عاصم افندی	ثانیہ
« یوسف راشد افندی	ثالثہ و مجیدی
صنف ثانی عیسی افندی	صنف ثالث مصطفی توفیق بک
« ثالث زلفی بک	« حافظ محمد توفیق افندی
صنف رابع اسماعیل حق افندی	ملازم محمد شگری افندی
ملازم حسین افندی	« عثمان نوری افندی
شعبه مذکورہ میں منسوب ادارہ ضابطائی	
قولہ اغایی مصطفی افندی	
پوز باشی توفیق افندی	

(260)

Levâzım Üçüncü Şu'besi ⁴⁸	
Müdür: Nazım Efendi - Evveli Sânisî 5. Mecidî	
Muavin: Bilâl Zihnî Efendi,	Muavin: Abdurrahman Rahmî Efendi
Sınıf-ı Sâlis: Adnan Efendi	Sınıf-ı Rabi'a: Ahmed Sıdkı Efendi
Mülâzım: Mustafa Fehmi Efendi, Ali Rıza Efendi	
Şu'be-yi Mezkûreye Mensub İdare Zâbitanı	
Kol Ağası:	Münhal
Yüzbaşı:	Münhal
Levâzım Dördüncü Şu'besi	
Müdür: Münhal	
Muavin: Yusuf Efendi - Rabi'a	
Sınıf-ı Rabi'i : Efendi,	Mülâzım: Efendi
Şu'be-yi Mezkûreye Mensub İdare Zâbitanı	
Kol Ağası: Hacı Sâlih Efendi,	Kol Ağası: Münhal
Ordu-yu Hümâyûn Vezne Me'murları	
Vezne Müdürü: Ahmed Şevket Efendi	
Muavin: Ziya Efendi	
Vezne Kâtibi: Efendi	

⁴⁸ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.260

(۲۹۰)

لوازم اوچنجی شعبه سی

مدیر ناظم افندی | اولی تائیمی ه مجیدی
معاون بلال ذهنی افندی | معاون عبدالرحمن رحیمی افندی
صنف ثالث عدنان افندی | صنف رابع احمد صدیقی افندی
ملازم مصطفی قهیبی افندی | علی رضا افندی

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطائی

قول اغاسی | منحل
یوز باشی | منحل

لوازم دردیجی شعبه سی

مدیر | منحل
معاون یوسف افندی | رابعه
صنف رابع | افندی
ملازم | افندی

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطائی

قول اغاسی حاجی صالح افندی | قول اغاسی | منحل

اردوی همایون وزنه مأمورلری

وزنه مدیری احمد شوکت افندی
معاون ضیا افندی
وزنه کابی | افندی

(261)

**ERZİNCAN RÜŞTÎ-İ ASKERÎ MEKTEBİNİN MÜDÜR VE ZÂBITANIYLA
HEVACEGÂNI ⁴⁹**

Müdür-ü Mekteb: Münhal

Coğrafya Muallimi :

Dâhiliye Zabıtı: Yüzbaşı Hâfız Ahmed Efendi

“ “ : Mülâzım-ı Evvel Şükrü Efendi

“ “ : Mülâzım-ı Evvel Hüsnî Efendi

“ “ : Mülâzım-ı Sâni Vefik Efendi

“ “ : Mülâzım-ı Sâni Tâhir Efendi

Resim Muallimi: Mülâzım-ı Evvel Bekir Efendi

Lisan Muallimi: Yüzbaşı İbrahim Lütfî Efendi

Riyaziye Muallimi: Mülâzım-ı Evvel Niyazi Efendi

Arabî Muallimi: Mustafa Efendi, **Diğeri:** Hacı Ahmed Efendi

Farisî Muallimi: Ahmed Efendi, **Kavâid Muallimi:** Hasan Avni Efendi

İmlâ Muallimi: Efendi, **Hüsn-i Hat Muallimi:** Vasfi Bey

**DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛNA MENSÛB ERZİNCAN'DA BULUNAN
SANÂYİ ŞU'UBATI ME'MURİYN VE ZABITANI**

Binbaşı Bekir Ağa – 4. Mecidî, **Kol Ağası:** Münhal

Tabur Kâtibi: Münhal, **Kâtib Muavini:** Bekir Efendi

Tabur İmamı: Abdülhamid Efendi

Tabib Yüzbaşı: Muhiddin Efendi, **Cerrah:** Mustafa Efendi

Eczacı: Hâfız Mahmud Efendi

⁴⁹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.261

(۲۶۱)

ارزنجان رشیدی عسکری مکتبک مدیر و ضابطانیده خواجهگانی

مدیر مکتب منحل

جعفر افیا معلمی

داخلیه ضابطی یوزباشی حافظ احمد افندی

» » ملازم اول شکری افندی

» » ملازم اول حسنی افندی

» » ملازم ثانی و فیک افندی

» » ملازم ثانی طاهر افندی

رسم معلمی ملازم اول بکر افندی

لسان معلمی یوزباشی ابراهیم لطفی افندی

ریاضیه معلمی ملازم اول نیسازی افندی

عربی معلمی مصطفی افندی دیکری حاجی احمد افندی

فارسی معلمی احمد افندی قواعد معلمی حسن عونی افندی

املا معلمی افندی حسن خط معلمی وصفی بک

در دنجی اردوی همایونه منسوب ارزنجانده پولنان

صنایع شعباتی مأمورین و ضابطانی

بیکباشی بکرازا | ۴ مجیدی قول اغاسی منحل

طابور کاتبی منحل کاتب معاونی بکر افندی

طابور امامی عبد الحمید افندی

طیب یوزباشی محی الدین افندی جراح مصطفی افندی

اجزاجی حافظ محمود افندی

(262)⁵⁰

Cerrahci Kol Ağası: Latif Efendi – 4. Mecidî

Eğeci: Yüzbaşı Ahmed Efendi

1. Sınıf Yüzbaşı Mehmed Ağa

Mülâzım-ı Evvel: Hasan Efendi, **Mülâzım-ı Sâni:** Mehmed Ağa

2. Sınıf Yüzbaşı Ahmed Ağa

Mülâzım-ı Evvel: Abdullah Efendi – 5. M. , **Mülâzım-ı Sâni:** Mahmud Efendi – 5. M.

Kâtib Sınıf-ı Rabi'a: Hüseyin Efendi

3. Sınıf Yüzbaşı Mehmed Efendi

Mülâzım-ı Evvel: Hasan Ağa, **Mülâzım-ı Sâni:** Mehmed Efendi

Kâtib Sınıf-ı Rabi'a: Abdullah Efendi, **Mülâzım:** Hayreddin Efendi

4. Sınıf Yüzbaşı: Münhal

Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Efendi – 4. Osmanî, **Mülâzım-ı Sâni:** Mehmed Ağa

5. Sınıf Yüzbaşı: Münhal

Mülâzım-ı Evvel: Abdülkerim Efendi – 4. Osmanî

Mülâzım-ı Sâni: Yusuf Efendi

ORDU-YU HÜMÂYÛN MEZKÛR SIHHİYE ME'MURLARI

Ser Tabib: Miralay İsmail Bey

Tabib Kaymakam: Ayamenyondas Bey – 5. Mecidî

Tabib Binbaşı: Celal Bey – 5. Mecidî

⁵⁰ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.262

(۲۶۲)

چرخچی قول اغاسی لطیف افندی ۴ مجیدی
آکه جی یوزباشی احمد افندی

۱ صنف یوزباشی محمد اغا
ملازم اول حسن افندی ملازم ثانی محمد اغا

۲ صنف یوزباشی احمد اغا
ملازم اول عبده افندی ۵ م ملازم ثانی محمود افندی ۵ م
کاتب صنف رابع حسین افندی

۳ صنف یوزباشی محمد افندی
ملازم اول حسن اغا ملازم ثانی محمد افندی
کاتب صنف رابع عبده افندی ملازم خیرالدین افندی

۴ صنف یوزباشی منحل
ملازم اول احمد افندی ۴ عثمانی ملازم ثانی محمد اغا

۵ صنف یوزباشی منحل
ملازم اول عبدالکریم افندی ۴ عثمانی
ملازم ثانی یوسف افندی

اردوی همایون مذکور صحیه مأمورلری

سرطیب میرالای اسماعیل بک

طیب قائم مقام ایامنیونداس بک • مجیدی

طیب بیگباشی جلال بک • مجیدی

(263) ⁵¹

Ser Eczacı: Miralay Hacı Ahmed Bey - 4. Osmanî ve 5. Mecidî

Eczacı-yı Evvel: Binbaşı Mehmed Efendi - 5. Mecidî

Tabib Sol Kol Ağası: İsmail Efendi

Eczacı-yı Sâni: İbrahim Efendi

Eczacı: Ömer Efendi, Eczacı: Kaseti Efendi

Eczacı: Ali Efendi,

Ser Cerrah: Hacı Abidin Efendi - 5. Mecidî

Cerrah-ı Sâni: Hasan Bedri Efendi – 5. Mecidi

Cerrah: Ali Efendi

Cerrah: Abdullah Efendi

“ : Ali Fehmi Efendi

“ : Saadullah Efendi

“ : Ali Efendi

Tımarcı: Hasan Efendi

Hastahâne Müdürü: Alay Kâtibi Abdülkadir Efendi – 4. M.

“ **Kâtib-i Evvel: İbrahim Efendi**

“ **Kâtib-i Sâni: Abdullah Vehbî Efendi**

İmam-ı Evvel: Hacı Ahmed Efendi – 5. M. , İmam-ı Sâni: Yusuf Efendi

Esvab Emîni: Arif Ağa – 5. Mecidî

Vekiliharc: Yüzbaşı Şefik Efendi

Hastalar Ağası: Abdullah Efendi

Kapu Çukadarı: Mehmed Efendi

Ser Hademe: Emin Ağa,

Aşçı Başı: Ahmed Ağa

⁵¹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.262

(۲۶۲)

سراجزاجی میرالای حاجی احمد بك ۴ عثمانی و مجیدی

اجزاجی اول بیگباشی محمد افندی ۵ مجیدی

طیب صول قول اغاسی اسماعیل افندی

اجزاجی ثانی ابراهیم افندی

اجزاجی عمر افندی اجزاجی قسطی افندی

اجزاجی علی افندی

سرجراح حاجی مابدین افندی ۵ مجیدی

جراح ثانی حسن پدري افندی ۵ »

جراح علی افندی جراح عبده افندی

« علی فهمی افندی » سعده افندی

« علی افندی » شیارجی حسن افندی

خسته خانه مدیری الای کاتبی عبدالقارر افندی ۴ م

« کاتب اول ابراهیم افندی

« کاتب ثانی عبده وهبی افندی

امام اول حاجی احمد افندی ۵ م امام ثانی یوسف افندی

اثواب امینی طرف اغا ۵ مجیدی

وکیلخرج یوزباشی شفیق افندی

خسته لر اغاسی عبده افندی

قیوچوقداری محمد افندی

سرخدمه امین اغا اشجی باشی احمد اغا

(267)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÛMÂYÛN'A MENSUB OLUB VİLÂYET
DÂHİLİNDE BULUNAN ASÂKİR-İ NİZAMİYE-İ ŞAHANENİN ALAYLARI ⁵²

ERZİNCAN'DA BULUNAN YEDİNCİ NİŞANCI TABURU

Binbaşı : Mehmed Yaver Efendi

Kol Ağası : Bekir Ağa - 4. Mecidi

İmam : Hâfız Ali Efendi, Kâtib : Halil Efendi

Kâtib Muavini : Mustafa Efendi

(۲۶۷)

دردنجی اردوی همایونه منسوب اولوب ولایت داخلنده
بولنان عساکر نظامیه شاهانه نك ایلری

ارزنجانده بولنان یدنجی نشانچی طاووری

بیكباشی محمد یاور افندی

قول اغاسی بکر اغا ۴ مجیدی

امام حافظ علی افندی کاتب خلیل افندی

کاتب معاونی مصطفی افندی

⁵² H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.267

(268)

SEKİZİNCİ NİŞANCI TABURU ⁵³

Binbaşı: Hacı Abdullah Efendi – 4. Mecidî

Kol Ağası

Tabur Kâtibi: Mehmed Efendi, **Tabur İmamı:** Hâlid Efendi

Kâtib Muavini: Mehmed Şevki Efendi

İSTİHKÂM TABURU

Binbaşı Ahmed Muhtar Efendi – 4. Oasmanî, 5. Mecidî, Sanayi’i Madalyası

Kol Ağası: Fu’ad Efendi, **Tabur Kâtibi:** Münhal

İmam: Ahmed Hamdi Efendi – 5. Mecidî **Kâtib Muavini:** Efendi

(۴۶۸)

سکزینجی نشانچی طاہوری	
بیکباشی حاجی عبداه افندی	۴ مجیدی
قول اغاسی	
طاہور کاتبی محمد افندی	طاہور امامی خالد افندی
کاتب معاونی محمد شوق افندی	
استحکام طاہوری	
بیکباشی احمد مختار افندی	۴ ع ۵ م صنایع مدالیہ سی
قول اغاسی فؤاد افندی	طاہور کاتبی منحل
امام احمد جدی افندی	۵ م کاتب معاونی افندی

⁵³ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.267

(269)

MERKEZİ ERZİNCAN'DA OLAN ONUNCU LİVA⁵⁴

(Kumandan Mirliva Süleyman Paşa) Birinci Mecidi

Mülhak Zabıt Mülâzım-ı Sâni: Ahmed Efendi

ON DOKUZUNCU SÜVARİ ALAYI

Miralay Dursun Bey

Binbaşı-ı Evvel Halil İbrahim Efendi – 5. Mecidi

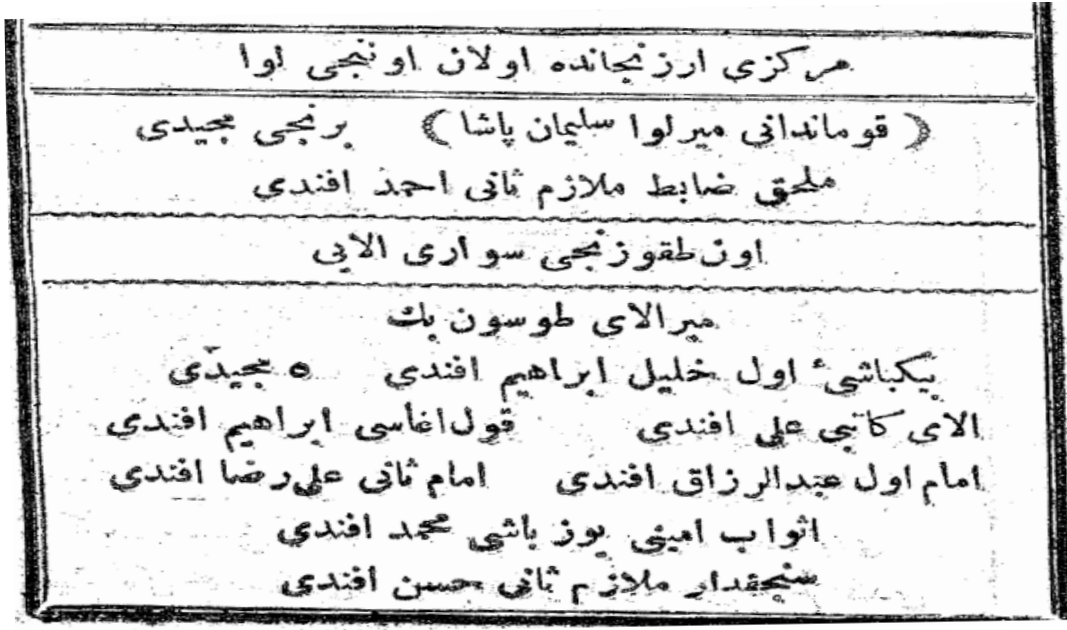
Alay Kâtibi: Ali Efendi, Kol Ağası: İbrahim Efendi

İmam-ı Evvel: Abdurrezzak Efendi, İmam-ı Sâni: Ali Rıza Efendi

Esvab Emni: Yüzbaşı Mehmed Efendi

Sancaktar Mülâzım-ı Sâni: Hasan Efendi

(۲۶۹)

⁵⁴ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.269

(271)

VİLÂYET DÂHİLİNDE BULUNAN HAMİDİYE SÜVARİ ALAYLARININ
ERKÂN VE ÜMERA VE ZABITANI⁵⁵

(Umum Hamidiye ve Süvari Alayları Kumandan Vekili)

(Mirliva Bahaeddin Paşa)

Dördüncü Osmanî, Beşinci Mecidî Nişan-ı Zişanlarıyla
Altun Liyâkat Madalyalarını Hamildir.

(Hamidiye Süvari Alayları Mirlivası İsmail Hakkı Paşa)

Üçüncü Mecidî, Dördüncü Osmanî

Hamidiye ve Süvari Alayları Kumandanlığı Refâkatına Me'mur

Erkân-ı Harbiyye Reisi Kaymakam: Mehmed Hayret Bey

Dördüncü Osmanî Gümüş Liyâkat ve Sanayî Madalyaları

Erkân-ı Harbiyye Mülhak Mülâzım-ı Sâni: Vahid Bey – 5. Mecidî

(٢٧١)

ولایت داخلندہ بولنان حمیدیہ سواری الایلیک
ارکان وامرا وضابطانی

(عموم حمیدیہ و سواری الایلیک قوماندان وکیل)

(میرلوا بہاء الدین پاشا)

دردنجی عثمانی بشجی حمیدی نشان ذیشانلر یلہ
التون لیاقت مدالیہ سنی حاملدر

(حمیدیہ سواری الایلیک میرلوا سنی اسماعیل حق پاشا)

اوچجی حمیدی دردنجی عثمانی

حمیدیہ و سواری الایلیک قوماندانلغی رفاقتنہ مأمور

ارکان حربیہ رئیس قائم مقام محمود خیرت بک

دردنجی عثمانی کوش لیاقت و صنایع مدالیہ لری

ارکان حربیہ ملحق ملازم ثانی و حمید بک ۵ حمیدی

⁵⁵ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.271

(279)

**DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛNA MENSUB DÖRDÜNCÜ
TOPÇU FIRKASI ⁵⁶**

Kumandan ve Esliha ve Mühimmat-ı Nariye Müfettişi

Ferik Halid Paşa 2. Mecidî

Mühimmat-ı Nariye Müfettişi Tabur Kâtibi: Emin Efendi

Kumandan Yaver-i Harbî Yüzbaşı Mehmed Efendi

Onbirinci Topçu Livası Kumandanı: Mehmed Tevfik Paşa

(İkinci Osmanî ve Mecidî)

Liva Yaver-i Harbî Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Şakir Efendi

⁵⁶ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.279

(۲۷۹)

دردنجی اردوی ہمایونہ منسوب دردنجی
طوپچی فرقہ سی

قوماندان واسلحہ و مهمات ناریہ مفتشی
فریق خالد پاشا ۲ مجیدی

مهمات ناریہ مفتشی طاہور کاتبی امین افندی
قوماندان یاور حربی یوزباشی محمد افندی

اون برنجی طوپچی لواسی قوماندانی محمد توفیق پاشا
(ایکنجی عثمانی و مجیدی)

لوا یاور حربی ملازم اول احمد شاکر افندی

اوننجی لوایہ منسوب دردنجی سواری
طوپچی طاہوری (ارضروم)

بیکباشی بکر صدق افندی ۴ عثمانی و مجیدی

قول اغاسی حسن خلوصی افندی

طاہور کاتبی عثمان توری افندی ۵ مجیدی

امام محمد ثابت افندی

(280)

11. Liva'ya Mensub Yirmi Birinci Seyyar Topçu Alayı (ERZİNCAN)⁵⁷

Miralay Hacı Tevfik Bey – 3. Mecidi

Yaver-i Harb Mülâzım-ı Evvel: Rüşti Efendi

(۱۷۰)

۱۱ لواءه منسوب یکر می برنجی سیار طوپچی الایی (ارزینجان)

میرالای حاجی توفیق بک ۳ مجیدی
یاور حرب ملازم اول رشدی افندی

⁵⁷ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.280

(280)⁵⁸

<p>Birinci Binbaşı: Mustafa Efendi - 4. M. (Mecidî)</p> <p>Alay Emni : Ahmed Efendi</p> <p>Kol Ağası: İsmail Hakkı Efendi - 4. M. (Mecidî)</p> <p>Alay Kâtibi: Abdülkadir Efendi - 5. M. (Mecidî)</p> <p>Tabur İmamı : Hâfız Mehmed Efendi</p> <p>Sancaktar Mülâzım-ı Evvel Receb Efendi</p>
<p>İkinci Binbaşı: Bekir Efendi – 4. M. (Mecidî) , Kol Ağası Ahmed Reşid Efendi</p> <p>Tabur Kâtibi: Mehmed Tevfik Efendi- 5. M.(Mecidî), İmam: Mehmed Dursun Efendi</p>
<p>Yirmi İkinci Seyyar Topçu Alayı (ERZİNCAN)</p>
<p>Kaymakam: Dursun Bey – 5. Mecidî</p> <p>Yaver-i Harb-i Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Kemal Efendi</p> <p>Birinci Binbaşı: Hüseyin Efendi - 5. M.(Mecidî), İkinci Binbaşı: Münhal</p> <p>Kol Ağası: Ya'kub Efendi, Kol Ağası : Münhal</p> <p>Alay Kâtibi: Tal'at Efendi, Tabur Kâtibi: Mustafa Sabri Efendi</p> <p>Tabur İmamı: Hâfız Abdullah Efendi, Tabur İmamı: İbrahim Efendi</p> <p>Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Efendi</p>
<p>Nakliye Taburu (ERZİNCAN)</p>
<p>Kaymakam: İsmail Hakkı Bey – 4. Mecidî</p> <p>Tabur(?) Binbaşı: Ali Rıza Efendi</p> <p>Kol Ağası: Mustafa Efendi- 4. M.(Mecidî), Tabur Kâtibi: Ahmed Fehim Efendi</p> <p>Esvab Emni Yüzbaşı: İshak Efendi, Tabur İmamı: Hâfız Mehmed Efendi</p>

⁵⁸ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.281

(۲۸۶)

برنجی بیگباشی مصطفی افندی ۴ م الای امینی احمد افندی	قول اغاسی اسماعیل حقی افندی ۴ م الای کاتبی عبدالقادر افندی ۵ م طابور امامی حافظ محمد افندی سجقدار ملازم اول رجب افندی
ایکنجی بیگباشی بکر افندی ۴ م طابور کاتبی محمد توفیق افندی ۵ م	قول اغاسی احمد رشید افندی امام محمد طورسون افندی
یکرمی ایکنجی سیار طویجی الای (ارزنجان)	
قائم مقام طورسون بک ۵ مجیدی یاور حرب ملازم اول احمد کمال افندی	برنجی بیگباشی حسین افندی ۵ م قول اغاسی یعقوب افندی آلانی کاتبی طلعت افندی طابور کاتبی مصطفی صبری افندی طابور امامی حافظ عبده افندی « امام ابراهیم افندی سجقدار ملازم اول محمد افندی
تقلیه طابوری (ارزنجان)	
قائم مقام اسماعیل حقی بک ۴ مجیدی بیطر بیگباشی علی رضا افندی	قول اغاسی مصطفی افندی ۴ م طابور کاتبی احمد فهیم افندی طابور امامی حافظ محمد افندی

(286)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛNA MENSUB OLUB VİLÂYET
DÂHİLİNDE BULUNAN ASÂKİR-İ REDİFE-İ ŞAHANENİN
FIRKA VE LİVALARIYLA ALAY VE TABUR KUMANDANLARI.⁵⁹

MERKEZ)

Redif Onüçüncü Fırka Kumandanlığı

(ERZİNCAN)

Kumandan: Ferik Mehmed Ali Paşa

Erkân-ı Harbiyesi

Fırka Erkân-ı Harb Reisi Kol Ağası: Faik Efendi – 4. M. (Mecidi)

“ “ “ Mülhâk Mülâzım-ı Evvel: Hüseyin Efendi - 5. M. (Mecidi)

“ “ “ Mülhâk Mülâzım-ı Sâni: Ahmed Tevfik Efendi - 5. M. (Mecidi)

(۲۸۶)

در دنجی اردوی همایونه منسوب اولوب ولایت
داخلنده بولنان عساکر ردیفه شاهانه نک
فرقه ولوالریله آلائی وطابور قوماندانلری
مرکزی (ردیف اون اوچنجی فرقه قوماندانلغی) ارزنجان

قوماندان فریق محمد علی پاشا

ارکان حربیهسی

فرقه ارکان حرب رئیس قول اغاسی فؤاد افندی ۴ م
ملحق ملازم اول حسین افندی ۵ م
ملحق ملازم تانی احمد توفیق افندی ۵ م

⁵⁹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.286

(288)

Yirmi Altıncı Livaya Mensub Elli Birinci Erzincan Alayı⁶⁰

Miralay: Hacı Nâfiz Efendi – 4. Osmanî

Alay Kâtibi: Ahmed Nezif Efendi – 5. Osmanî

Birinci Erzincan Taburu Binbaşısı: Ali Galib Efendi

İkinci Refahiye Taburu Binbaşısı: Sâlih Efendi – 4. M. (Mecidî)

Kol Ağası: Mehmed Ziver Efendi, **Kol Ağası:** Hacı Ahmed Ağa

Tabur Kâtibi: Mustafa Efendi, **Tabur Kâtibi:** Hasan Efendi

Debboy Me'muru Mülazım-ı Evvel: Mustafa Efendi

(۲۸۸)

تکریمی التیمی لواایه منسوب الی برنجی ارزینجان آلائی

میرآلای حاجی نافذ بک ۴ عثمانی

الای کاتبی احمد نظیف افندی ۵ مجیدی

برنجی ارزینجان طاہوری بیکباشینی علی غالب افندی

ایکنجی رفاهیہ « بیکباشینی صالح افندی ۴ م

قول اغاسی محمد زیور افندی قول اغاسی حاجی احمد اغا

طاہور کاتبی مصطفی افندی طاہور کاتبی حسن افندی

دبوی مأموری ملازم اول مصطفی افندی

⁶⁰ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.288

290-291

DAHİLİ VİLÂYETTE BULUNAN BİLCÜMLE YERLİ VE YABANCI VE ECNEBÎ ZEKÛR VE ENÂS NÜFUSUN MİKTARLARIYLA ADED-İ HÂNE VE KARA VE NEVAHİ-Yİ MÜBEYYİN CEDVELDİR. ⁶¹		
İcmâl		27.131
İslâm	Enâs	9.026
	Zekûr	11.905
Rum	Enâs	7
	Zekûr	12
Ermeni	Enâs	2.541
	Zekûr	3.640
Katolik	Enâs	--
	Zekûr	--
Protestan	Enâs	--
	Zekûr	--
Yahudi	Enâs	--
	Zekûr	--
Kıptî	Enâs	--
	Zekûr	--
Yabancı	Enâs	--
	Zekûr	--
Ecnebî	Enâs	--
	Zekûr	--
Aded-i Hâne		4750
Aded-i Nevâhi		11
Aded-i Kazâ ve Mahalat		186
Esami-i Liva ve Kazâ		Tercan Kazâsı

⁶¹ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.290-291 (Tabladan sadece Erzincan ve Kazâlarının nüfus istatistikleri alınmıştır)

(290-291)

İcmâl		59.812	19.735	14.624	23.320	7294	125.685
İslâm	Enâs	23.042	7.422	5.845	10.061	2.385	49.756
	Zekûr	22.817	7.678	5.409	11.122	4.060	51.086
Rum	Enâs	985	--	--	--	--	985
	Zekûr	964	--	--	--	--	964
Ermeni	Enâs	6.035	2.143	1.617	958	530	11.267
	Zekûr	5.754	2.348	1.753	1.179	418	11.242
Katolik	Enâs	86	--	--	--	--	86
	Zekûr	95	--	--	--	--	95
Protestan	Enâs	12	72	--	--	--	84
	Zekûr	22	72	--	--	--	94
Yahudi	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Kıptî	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Yabancı	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Ecnebî	Enâs	--	--	--	--	--	--
	Zekûr	--	--	--	--	--	--
Aded-i Hâne		11.368	3.195	1.954	3.286	1.864	22.667
Aded-i Nevâhi		11	7	5	6	--	29
Aded-i Kazâ ve Mahalat		152	75	61	111	81	480
Esami-i Liva ve Kazâ		Erzincan Kazâsı	Kemah Kazâsı	Kuruçay Kazâsı	Refahiye Kazâsı	Pülümür Kazâsı	Yekûn

⁶² H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.290-291 (Tabladan sadece Erzincan ve Kazâlarının nüfus istatistikleri alınmıştır)

(۹۹۰)

داخل ولایتیہ بولان بالجمہوریہ بلوچستان و اجنبی ذکور و انات فوضنک مقدماتیہ عامہ خالہ و قرآن و نواحی میں جدید و لدر

اسامی اہل وقت	عہدہ	محلہ	محلہ	اسلام		روبر	ارمنی	قبولک	پوستان ہدی	قبر	بلوچ	اجنبی	مجموعہ
				ذکر	انات								
قصیر احمد قصیر	۵۰	۰	۵۳۶۸	۹۷	۱۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۱
اووہ زنجی اللہ	۱۶۵	۶	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
بامور قضاوی	۱۶۹	۱۶	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
تاجان قضاوی	۱۸۹	۱۱	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
کیم قضاوی	۱۱۷	۱۵	۷۹۰۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۹۰۱
خسرو قضاوی	۱۱۰	۱۴	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
باجا قضاوی	۱۱۰	۱۷	۲۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹۹۱
تورنور قضاوی	۶۶	۸	۵۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۰۰۰
کسیم قضاوی	۷۰	۱۶	۲۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹۹۱
اسیر قضاوی	۱۴۴	۱۶	۵۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۹۹۱
نامروز قضاوی	۸۷	۴	۵۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۹۹۱
یکون	۱۵۹۸	۱۰۸	۲۹۹۱	۹۷	۱۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۱
اربخان قضاوی	۱۵۲	۱۱	۱۱۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۹۱
کیم قضاوی	۷۵	۷	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
فریحی قضاوی	۷۱	۵	۱۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۱
رفاہ قضاوی	۱۱۱	۲	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
بومر قضاوی	۸۱	۰	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
کیم	۴۸۰	۴۹	۲۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹۹۱
بیرم قضاوی	۱۱۴	۲	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
رہیز قضاوی	۴۴	۹	۱۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۱
ارکاس قضاوی	۵۵	۲	۱۴۰۱	۴۹	۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۰۱
میران قضاوی	۵۵	۲	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
سکر قضاوی	۱۴۶	۲	۹۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۹۹۱
کیم	۴۸۴	۴۸	۱۵۹۱	۴۹	۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۱
جمہا کیم	۱۷۶۱	۱۰۵	۱۰۹۹۱	۱۴۷	۱۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۱

(292)

Erzurum Vilâyet-i Celilesine Mülhâk Sancak ve Kazâ Merkezlerinin Yekdiğerlerine Olan Ba'd mesafelerini Mübeyyin Saat-i Osmanî Cedvelidir. ⁶³

Kazâ Merkezlerinin Esamisi	Eleşkird Kazası	Karakilise Kazası	Tutak Kazası	Dişadin Kazası	Bayezid Kasabası	Pülümür Kazası	Refahiye Kazası	Kuruçay Kazası	Kemah Kazası	Erzincan Kasabası	İşpir Kazası	Bayburd Kazası	Navervan Kazası	Keskim Kazası	Tortum Kazası	Hıms Kazası	Kığı Kazası	Tercan Kazası	Pasinler Kazası	Erzurum Kasabası	
ERZURUM SANCAĞI	Erzurum	24	30	30	42	48	25	47	56	44	32	29	23	54	24	9	18	24	16	6	0
	Pasinler	18	24	24	36	42	31	53	62	50	28	44	29	5	19	8	12	30	22	0	0
	Tercan	40	46	46	58	64	9	31	40	28	16	34	12	28	38	24	34	16	0	0	0
	Kığı	48	54	54	66	72	7	32	41	29	17	42	28	38	48	33	25	0	0	0	0
	Hıms	30	36	22	34	40	43	65	14	62	50	36	41	18	42	20	0	0	0	0	0
	Tortum	26	32	32	44	50	34	55	64	52	40	15	30	5	12	0	0	0	0	0	0
	Keskim	28	44	44	56	62	47	67	74	64	52	16	34	16	0	0	0	0	0	0	0
	Navervan	23	29	76	41	47	37	60	68	56	44	21	35	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bayburd	47	56	56	65	71	21	33	42	30	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	İşpir	42	48	48	60	66	43	65	74	65	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İNÖNÜ SANCAĞI	Erzincan	56	62	62	74	80	10	15	24	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kemah	68	74	74	86	92	22	13	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kuruçay	80	86	86	98	104	34	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Refahiye	71	77	77	89	95	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pülümür	99	55	55	67	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BAYEZİD SANCAĞI	Bayezid	24	18	24	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Dişadin	18	12	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Tutak	11	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Karakilise	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Eleşkird	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

İşbu mesafe cedvelinde merhum merkez vilâyetleriyle sancak kazâ merkezlerinin yekdiğerine olan b'ad mesafesi kaç saatten ibaret olduğu bilinmek murad olundukta evvela cedvelin sol tarafında (Kuruçay) isminin muharrer olduğu haneden girilerek ve balayı cetveldin dahi (Bayezid) isminin hanesinden aşağı inilerek birleştikleri hanede (104) rakamı görülür ki Bayezid ile Kuruçay'ın arasındaki mesafe yüz dört saat olduğu ma'lum olur. (Vakkas Ali Haza)

⁶³ H. 1315, R. 1313 (M. 1897) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.292

14. H.1317, R.1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi

(SALNÂME-İ VİLÂYET-İ ERZURUM)¹

0

1317 SENE-İ HİCRİ
1315 SENE-İ MALİYE
(M.1899)

(DEF'A: 14)

ERZURUM VİLÂYET MATBAASINDA TAB' OLUNMUŞTUR

¹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 1
341

(141)

(ERZURUM DÜYÛN-U UMUMİYE NEZÂRETİ DAİRESİ) ²

(142)

MÛLHAKÂT DÜYUN-U UMUMİYE ME'MURLARI ³

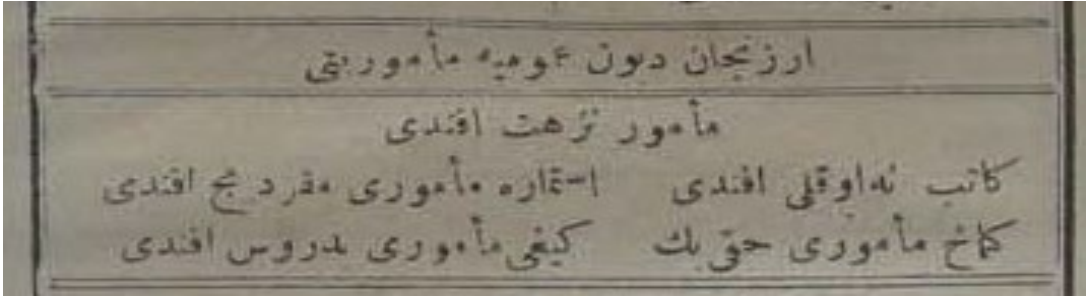
ERZİNCAN DÜYUN-U UMUMİYE ME'MURİYETİ

Me'mur: Nezhet Efendi

Kâtib: Nehevaklı Efendi, **İstimare Me'muru:** Mığırdıç Efendi

Kemah Me'muru: Hakkı Bey, **Kiği Me'muru:** Bedros Efendi

(۱۴۳)

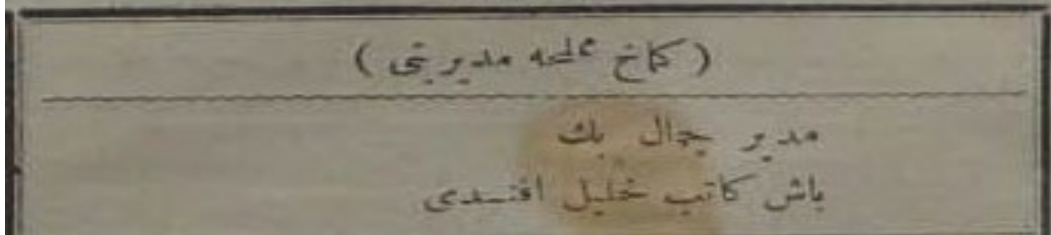
(143)

KEMAH MEMLEHA MÜDÜRİYETİ ⁴

Müdür: Cemal Bey

Baş Kâtib: Halil Efendi

(۱۴۳)

² H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 141

³ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 142

⁴ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 143

(144)

(ERZURUM TELGRAF VE POSTA İDARESİ)⁵

(145)

(ERZİNCAN MERKEZ MÜDÜRLÜĞÜ)⁶

Merkez Müdürü: Hacı Haydar Efendi - Sâlise
Ser Me'mur: Hulûsî Efendi, **Muvakkat Me'mur:** Hilmi Efendi
Muhâbere Me'muru: Hafız Hamdi Efendi " " : Zeki Efendi
" " : Arif Efendi, " " : Haşim Efendi
" " : Kâzım Efendi, **Posta Kâtibi** : Rüştî Efendi
" " : Tursun Efendi,

Musilin-i Muharrerat

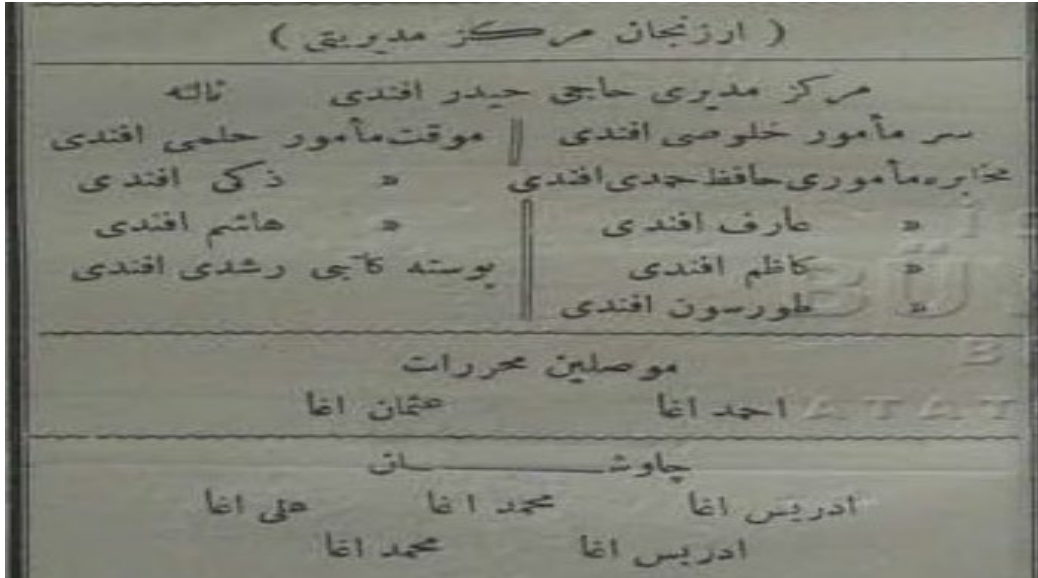
Ahmed Ağa, Osman Ağa

Çavuşan

İdris Ağa, Mehmed Ağa, Ali Ağa

İdris Ağa, Mehmed Ağa

(145)

⁵ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 144

⁶ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 145

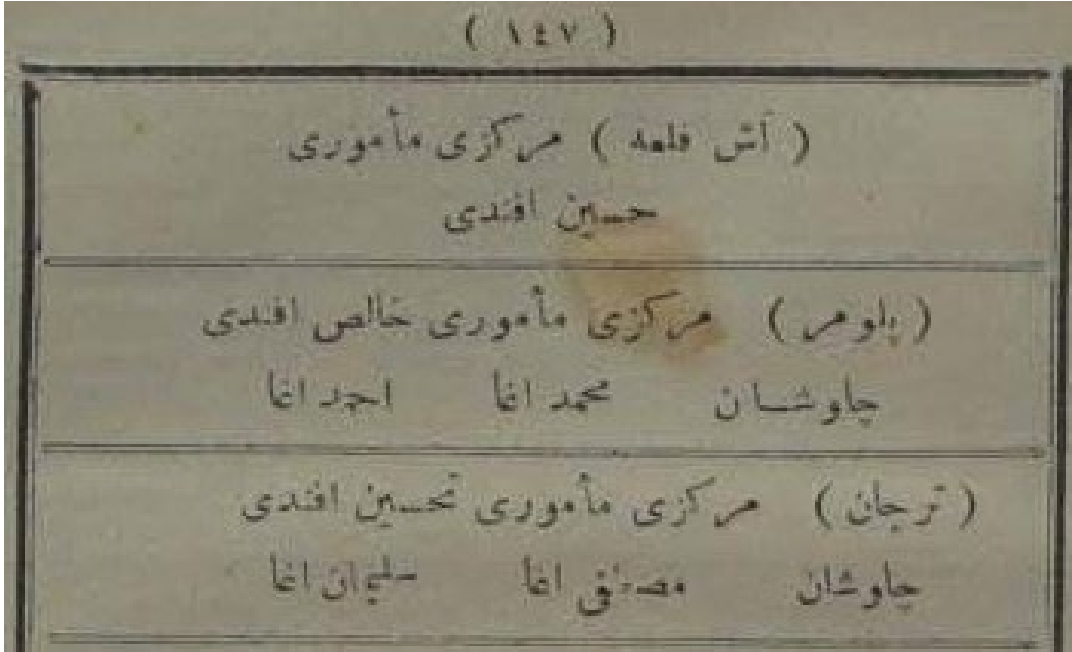
(147)

(Pülümür) Merkezi Me'muru : Hâlis Efendi ⁷

Çavuşan: Mehmed Ağa, Ahmed Ağa

(Tercan) Merkezi Me'muru: Tahsin Efendi

Çavuşan: Mustafa Ağa, Süleyman Ağa

⁷ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 147

(148)

<p>(Refahiye) Merkezi Me'muru : Ethem Efendi ⁸ Çavuşan: Veli Ağa</p>
<p>(Kuruçay) Merkezi Me'muru: Süleyman Faik Efendi Çavuşan: Ali Ağa, Ahmed Ağa</p>
<p>(Kemah) Merkezi Me'muru: Hulûsî Efendi Musil-i Muharrerat : Nizamî Efendi Çavuş: Yusuf Ağa , Mehmed Ağa, Tatar Kemal Ağa</p>

⁸ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 148

(۱۴۸)

(دیادین) مرکزی مأموری محمد توفیق افندی چاوش یوسف اغا
(رفاهیہ) مرکزی مأموری ادم افندی چاوش ولی اغا
(طوتاق) مرکزی مأموری ابراهیم ادم افندی چاوش بدیر اغا
(فوربچای) مرکزی مأموری سلیمان طائق افندی چاوشان علی اغا احمد اغا
(کسکیم) مرکزی مدیری خلیل افندی موصل محرات مهران اغا چاوش قاسم اغا
(کلخ) مرکزی مأموری خلوصی افندی موصل محرات نظامی افندی چاوش یوسف اغا محمد اغا تانار کامل اغا
(کوتک) مرکزی مدیری شوق افندی چاوش اسماعیل اغا
(اسبر) مرکزی مدیری یوسف خاک افندی چاوش سلیمان اغا موصل محرات دیگران اغا

(153-161)

MASKAT-I ME' MURİYETLERİ ERZURUM VİLAYETİ OLAN ZEVAATIN HAİZ OLDUKLARI RÜTBE-İ MÜLKİYE VE ASKERİYE VE NİŞAN-I ZİŞANLARIN TARİH TEVCİHLERİYLE MAHALL-İ VİLAYETLERİNİ VE ŞİMDİKİ ME' MURİYET VE MEVKİLERİNİ GÖSTERİR CEDVELDİR. ⁹ (Tabloya Sadece Erzincan ile İlgili Olanlar Alınmıştır)						
Esami	Memuriyet	Rütbe	Tarih	Mahall-i Vilâyet	Nişan	
Sağırzade Tahir Paşa	Kemah Hanedanından	Mir-i Miran	312	Kemah	----	s.153
Ahmed Şevket Bey Mustafa Fehmi Bey	Erzincan Hanedanından “ Erzincan	Mütemayız “	312 312	Erzincan Erzincan	--- ---	s.154
Bekir Sami Bey	Erzincan Hanedanından	Sâniye	313	Erzincan	---	s.155
Salih Efendi Şevket Bey Vahid Bey Ali Hüsameddin Efendi	Erzincan Hanedanından “ “ 4. Ordu Levâzım Ketebesinden	Sâlise “ “ “	310 310 310 309	Erzincan “ “ “	--- -- --- ---	s.156
Hacı Mahmud Beyzade Mehmed Ali Bey Ahmed Zeki Efendi	Erzincan Hanedanından Kemah Hanedanından	Sâlise “	312 312	Erzincan Kemah	--- ---	s.157
(RÜTBE-İ İLMİYYE ESHABI)						
Şeyh Fehmi Efendizâde Mehmed Sıdkı Efendi Biraderi Ahmed Fevzi Efendi	Erzincan Ulemasından “ “	Mahrec Payesi “ “	Erzincan “	Erzincan “	--- ---	s.161

⁹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s.153-161

(۲۵۰)

اسمى	مأموریت	رتبه	تاریخ	اصول و لادت	نشان
سعید پاشا	صد از قلم منفصل	وزیر	۲۹۴	ارضروم	مرصع امتیاز مرصع عثمانی و مجیدی
حاجی توفیق افندی	صاحبه سلطان حضرت تکریم کتخداسی	اولی اولی	۳۱۳	د	او چچی مجیدی
محمد حسن افندی	قوصوه ولایتی دفتر داری	اولی اولی	۳۱۶	ارضروم	ایکجهی مجیدی
بحری پاشا	اطنه والیسی	روم ایلی	۲۹۸	خفس	برنجی عثمانی برنجی مجیدی
حافظ محمد پاشا	قوصوه والیسی	د	۳۰۱	ارضروم	ایکجهی عثمانی برنجی مجیدی
احمد ناظم پاشا	وان والیاکندون منفصل	د	۳۰۶	د	ایکجهی د برنجی
علی رضا پاشا	روزه متصرفی	د	۳۰۸	د	ایکجهی مجیدی ۲ عثمانی

(۶۰۰)

اسمى	مأثوریت	رتبه	تاریخ	محل ولادت	نشان
یوسف پاشا	فخرى پاوران حضرت شهریارى	میرلوا	۰۰۰۰	قارص	اوچجى عثمانى و بجیدى
احمد فرید پاشا	برزرىن متحصر قلغندون متفصل	میرمیران	۳۰۲	قارص	عثمانى ۳ بجیدى
محمد پاشا زاده احمد پاشا	الشکر د خانلاندون	میرمیران	۳۱۱	الشکر د	
صافرزاده ملام پاشا	کاخ خانلاندون	میرمیران	۳۱۲	کاخ	
شعبان کر فور القسدى	ارضروم و لایى دیون عومیه نظرى	اولى آلبسى	۳۱۳	ارضروم	عثمانى ۴ بجیدى ۳
اباباک زاده ضیابک	باب عالی اوراق او طهسى عین آلبسى	اولى آلبسى	۳۱۶	ارضروم	

(۱۵۵)

شماره	نام و نام خانوادگی	رشته	تاریخ	محل ولادت	شماره
۱۵۵	عبدلرزاق محمد درویش افندی	متساوی	۳۰۹	ارضروم	۲۸۸
۱۵۶	احمد شوکت بك مصطفی قومی بك محمد شریف افندی خورشید بك	ارضروم خاندانین	۳۱۲	ارزنجان	۳۰۰
۱۵۷	عزت بك	ارضروم	۳۱۵	ارضروم	۳۱۰
۱۵۸	بالا ریان همزاسب افندی	خفس قضاوی خاندانین	۳۱۵	خفس	
۱۵۹	محمد شكري بك	نجار تابه مشغول قسطمونی ولایتی مع تحریر و بر کو مدبری وان بدایت محکمه سی جزا ریشی لایه	۳۱۰	ارضروم	

شماره	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
شعبه تجاری	ارضروم	۳۱۲	نایب	مجلس اداره و لایست اعضا شدن	محمد عارف بك
"	"	۳۱۲	"	ارضروم خاندان	عبد الو احد پاشا زاده
"	ارضروم	۳۱۲	نایب	"	فالب بك
"	ارزنجان	۳۱۳	"	ارضروم خاندان	رافف بك
"	ارضروم	۳۱۵	"	در سعادت و لایست ممتازه قلی	بكر سامی بك
"	"	۳۱۶	"	مكتوبی و لایست قلی عزیز	احمد مختار افندی زاده
"	حسن قاشه	"	"	شماره اولك حمالون مأموری	حاجی صبحی بك
"	اردهان	۳۱۳	میر الاصر	درست عارنده مقيم	احمد حردی بك
"	ارضروم	۳۱۰	صطیل حاضر	اغنام تجارتدن	احمد ادقی افندی
"	"	"	"	"	شركت پاشا
"	"	"	"	"	كلی بك

(۱۰۷)

شماره	تاریخ	رشته	محل ولادت	شماره
۳۰۵	۳۰۵	تلفظی و ریاضی معارف	ارضروم	۳۰۵
۳۰۶	۳۰۶	دولت معارف و ریاضی معارف	ارضروم	۳۰۶
۳۰۷	۳۰۷	ولایت استنباطی معارف	قارص	۳۰۷
۳۰۸	۳۰۸	ارضروم تقوس فاضل سابق	ارضروم	۳۰۸
۳۰۹	۳۰۹	قره حصار شرقی محاسبه جیبی	ارضروم	۳۰۹
۳۱۰	۳۱۰	مجلس ادارت ولایت باغکلی	ارضروم	۳۱۰
۳۱۱	۳۱۱	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۱
۳۱۲	۳۱۲	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۲
۳۱۳	۳۱۳	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۳
۳۱۴	۳۱۴	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۴
۳۱۵	۳۱۵	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۵
۳۱۶	۳۱۶	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۶
۳۱۷	۳۱۷	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۷
۳۱۸	۳۱۸	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۸
۳۱۹	۳۱۹	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۱۹
۳۲۰	۳۲۰	ارضروم خاندان	ارضروم	۳۲۰

(۷۰۸)

نشان	عمل و ولادت	تاریخ	رتبه	ماموریت	اسم
	قارص	۳۱۰	ثالثه	دوره اوله قائم مقاملارین مشغول	ثانی بکزاده شوقی بک
	کبچی	۳۱۱	"	بتلیس و لایق مدعی عمومی معاونی	احمد ضیا افندی
	ارضروم	۳۱۲	"	مرکز بدایت محکمه مدعی	احمد جمیل افندی
	"	۳۱۳	"	حقوقی رئیس	عارف حکمت بک
	"	۳۱۳	"	بازید مدعی عمومی معاونی	رسول باشازاده احسان بک
	"	۳۱۳	"	ارضروم خاندانلار	جازم بک
	"	۳۱۳	"	ولایت اساتینانک محکمه مدعی اعضا لرین	حاجی محمود بکزاده محمد
	ارزنجان	۳۱۴	ثالثه	ارزنجان خاندانلار	علی بک
	کبچی	۳۱۴	"	ارزنجان خاندانلار	عثمان بک
	کلیج	۳۱۴	"	کلیج خاندانلار	احمد زکی افندی

(۱۶۱)

شماره	عمل و ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
۳۱۱	ارضروم	مدرس		ارضروم عالیستدین	ارضروم مفتی حاجی الحق اه افندی
۳۱۲	ارضروم	مدرسه ادرسی		ولایت محکمه امینانی اعضاستدین	فاضل زاده ابراهیم ادهم افندی
۳۱۳	ارضروم	ادریه مدرسی		ارضروم عالیستدین	صوفی زاده فہم افندی
۳۱۴	ارضروم	مخرج پائہ سی		ارضروم عالیستدین	شیخ فہمی پافندی زاده محمد صدق افندی
۳۱۵	ارضروم	مدرس		ارضروم عالیستدین	برادری احمد قوزی افندی

(رتبه علیہ الصافی)

ERZURUM

(181)

SANCAĞI

“ TERCAN KAZÂSI ” ¹⁰	
Kaymakam: Şevket Efendi Naib: Hurşid Efendi Mal Müdürü: Abdullah Efendi Tahrirat Kâtibi: Münhal	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis : Kaymakam Bey	
A'zâ-yı Tabîiyye	A'zâ-yı Müntahaba
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Zarif Bey, Abdülkerim Bey Mesrub Ağa Markos Ağa
BİDAYET MAHKEMESİ	
Reis: Naib Efendi A' z â Ahmed Efendi, Makridiç Efendi Başkâtib: Efendi Müstandık Muavini: Mehmed Efendi Kâtib-i Sâni: Ahmed Efendi	Mahkeme-i Şer' iye Kâtibi: Süleyman Efendi Mukâvelat Muharriri: Memed Turak Efendi

¹⁰ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 181

ارزروم	(۱۸۱)	سجائی
۱۳۱۴ « ترکان قضایی »		
قائم مقام شوکت افندی نائب خورشید افندی مالمدبری عبده افندی تحریرات کاتبی منجمل		
مجلس اداره قضا		
رئیس قائم مقام بك		
(اعضای طبیعیہ)		(اعضای منتخبہ)
نائب افندی مالمدبری افندی تحریرات کاتبی افندی		ظریف بك عبدالکریم بك مسروب آغا مارقوص آغا
بدايت محکمه سی		
رئیس نائب افندی اعضا احمد افندی مقرر ديج افندی باشکانب افندی مستنطق معاونی محمد افندی کاتب ثانی احمد افندی		
محکمه شرعیہ کاتبی ساجان افندی مشاورات تحریری محمد طوراق افندی		

ERZURUM

(182)¹¹

SANCAĞI

Mal Kalemi	Ziraat Bank Sandığı
Mal Müdürü: Abdullah Efendi Muavini: Munis Efendi Refikî: : Ahmed Efendi Sandık Emni: Mustafa Efendi	Reis: Mehmed Bey Muhasebe Kâtibi: Mehmed Şükrü Efendi A' z â İsa Bey, Ahmed Efendi
ME'MURİYİN-İ KAZÂ	
Nüfus Me'muru: Tayyar Efendi “ Kâtibi: Hüseyin Efendi Tapu Kâtibi: Derviş Efendi	
(NEVÂHÎ MÜDİRÂNI)	
Karakulak Nahiyesi Müdürü: Sadık Ağa Mans “ “ : Mahmud Bey Yavî “ “ : Ali Bey	
Kazâya Dair Ma'lumat	
Erzurum'un cihet-i garbiyesinde vâk'î olup yüz doksan dokuz karâsıyla beraber beş bin seksen dört hânedeki on yedi bin üç yüz bir zekûr ve on beş bin üç yüz üç enâs ki cem'an otuz iki bin altı yüz dört nüfusu hâvî ve üç nahiyeden mürekkebe ve merkez hükümeti bulunan (Mama Hatun) kasabası Erzurum'a on altı saat mesafededir.	

¹¹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 182

سنڀاڻي		(۱۸۲)		ارضروم	
زراعت مانق صندوق				مال قباي	
رئيس محمد بك				مال مدبري عبداہ افندي	
محاسبہ کاتي محمد شكري افندي				معاوني مونس افندي	
اعضا				رفيق احمد افندي	
احمد افندي		عيسى بك		صندوق اميني مصطفى افندي	
مأمورين قضا					
نفوس مأموري طيار افندي					
• کاتي حسين افندي					
طابو کاتي درويش افندي					
(تواجي مدبراتي)					
قره قولاق ناحيه سي مدبري صادق اغا					
		» محمود بك		مانص	
		» علي بك		ياوي	
قضايه دائر معلومات					
ارضرومك جهت غريبه سنده واقع او اوب پوز					
طقسان طقوز قراسيله برابر بشيك سگان درت خاندده					
اون يدي بيك اوچيوز بر ذكور و اون بش بيك اوچيوز					
اوج اناك كه بچما اوتوزايكي بيك التيوز درت نفوسي حاوي					
واوج ناحيه دن مركب و مركز حكومتي بولنان (ماخاتون)					
قصبه سي ارضرومه اون التي ساعت مسافده در .					

İşbu kasabanın mevkiî bir harâbe zar iken Ak Koyunlu hükümdâranından bir zatın dehter-i Pakize-i Ahtarî (Mama Hâtun) nâm Azize-i Mahal mezbure geldikte orasını bil-intihâb kendi namına olarak i'mar ettirüb bir kasaba şekline koydurmuş ve kârgir ba'zı ebniye-i cesimiye ile musannea bir kârgir câmi-i şerif ve bir hamam yaptırıp orada bir müddet emrar-ı ömür ederek vefat etmiş olduğu bazı tarihte görülmüştür.

Kendisi bir kubbe içerüsünde münakkaş mermer sandukada medfun olub el-yevm ziyaretgâh-ı enamdır. Ve Müşar-ıleyhanın cümle evlâd zevil ihtiramları orada mefutturlar. Rahmetullah-ı aleyhim.

İşbu kasabada elli bir cevami ve mesacid on altı medrese ve sıbyan mektebi, bir hükümet konağı, bir askerî kışlası, otuz beş kilise ve manastır, bir telgrafhâne, bir hamam, on dört hân ve kahve, seksenbeş dükkân ve mağaza, üç fırın, yüz kırk değirmen, yüz kırk yaylak, elli bir çeşme, bir kâgir köprü mevcuttur.

Mahsulât-ı araziyyesi; buğday, arpa, sarı baş, zekrek, çavdar, darı, mercimek, küşne, kavun, karpuz, hıyar, soğandan ibarettir.

Hayvânât için her nev'i kıyah ve yonca ve sairesi mebzuldür.

Havlink nam karyede yedi, ba'zen üç senede bir kere zuhur eder sıcak bir kaplıca olub emraz-ı mütenevvie-i cildiyeye nef'i ve fâidesi mücerrebdir.

¹² H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 183

ارزروم
1311 (۱۸۳)
سجانی

اشو قصبه نك موقعی بر خرابه زار ایکن آتی قبونلی
حکمدارانندن بردانک دختر پاکیزه اختری (ماحاتون)
نام عزیزه محل مزبور کلا رکنده اوراسنی بالانخاب کندو نامنه
اوله رقی اعمار ایتدیروب بر قصبه شکله فویدر مش و کار کیر
بعض ابدیه جسمیه ایله مصنع بر کار کیر جامع شریف
و بر حام یاددیروب اوراده بر مدت امرار عمر ایدرک
وفات ایتمش اولدیغی بعض تاریخده کورلمشدر .
کندومی برقیه ایچروسنده منقش مرمر صندوقده
مدفون اولوب ایوم زیارتگاه امامدر . و مشارالیه انک چله اولاد
ذوی الاحتراملری اوراده موفوندر لر . رحه اء علیهم
اشو فضاده الی بر جوامع و مساجد اون الی مدرسه
وصیبان مکتبی بر حکومت قوناقی بر عسکر قشله سی اوتوز
باش کایسا و مناسرت بر تلغرافخانه بر حام اون درت خان
وقهوه سکان بش دکان و مغازه اوج فرون یوز قرق
دکر من یوز قرق یا یلاق الی بر چشمه بر کار کیر کوبری
موحوددر .
محصولات ارضیه سی بغدادی ارپه صاری باش ذکرک
چودار داری هرچک کوشنه قاوون قارپوز خیار
صوغاندن عیارتدر .
حیوانات ایچون هر نوع کپاه و چونجه و سائرهمی مبدولدر .
هولنک نام قریه ده بدی و بعضاً اوج سنده بر کره
ظهور ایدر صیحا ق بر قابلیجه اولوب امراض متنوعه
جلدییه نفع و فائده سی بجریدر .

ERZURUM

(184)¹³

SANCAĞI

Kazâ-yı mezkûrede oldukça güzel halı ve kilim ve seccade ve heğbe ve çorab ve tozluk nesc ve i'mal olunub derun-u Kazâda ve Erzurum'da sarf ve fûruht olunur.

Tercan'da cesim orman olmayub, etrafta bulunan ba'zı cebâlde ufak tefek pelid meşeliği ve ardıç fidanları bulunursa da ahali-i mahalliyenin ihtitâbına münhasırdır. İhyanen Erzurum'a da götürüb fûruht ederler.

Merkez Kazâya elli saat mesafede vâki' (Pulk) nam karye civarında su ile mahlut bir gaz ma'deni mevcuttur.

İş bu ma'den zir-i zeminde ve henüz keşf olunamayan mahzende terâkim ederek mevki'i mezkûre evvelce iki katr ve beş altı metre umkında (Derinlik) hafr (kazılma) edilmiş olan iki kuyu derununa serenti (?) suretiyle terakim etmekte ise de mezkûr kuyular derununa toplanan adi suyun sıklet-i izafiyesine nisbetle sathına terfi'i edüp sâfi gaz-ı mayi'at-ı miyahiyeye karışarak hadd-i zatında mevcut olan halisikına nakısa gelerek miyâh-ı câriye ile âkup gitmekte ve mevki'inin teşkilat-ı tabii'yesiyile hâl-i hazırda nebe'an eden mezentilerine (?) nazaran servet-i tabii'yeye malik bulunduğu ve iş bu gazın ihraç ve istihsâli her bir mesarifi dâhil olduğu halde 2.000 ve 2.500 lira kadar bir meblağın sarfına mütevekkif görünmekte idüğü indel-keşf ve'l hesab anlaşıldığı Ânifu'l-Beyân raporda beyan olunmuştur.

¹³ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 184

ارزروم (۱۸۴) سلجانی

قضای مذکورده اولدیجه کوزل خالی ، کلیم و سجاده
وهکبه و جوراب و طوزاق نسج و اعمال اولوب درون
فضاده و ارزرومده صرف و فروخت اولنور .
ترجانه جسیم اورمان اولیوب اطرافده بولان بعض
جبالده اوقق تئک بلیر میشه لکی واردیج فداندیری بولنور .
سهده اهالی محلیتک احتیاطندمخصردر اجیاناً ارزرومده
کتوروب فروخت ایدرلر .
مرکز قضایه الی ساعت مسافده واقع (بولک) نام قریه
جوارنده صوایله مخلوط برغاز معدنی موجوددر .
بیشبو معدن زیرزمینده وهتوز کشف اولنه میان محرنده
تراکم ایدرک موقع مذکورده اولجه ایکی متره قطر ویش الی
متره عمقنده حفر ایدلش اولان ایکی قیو درونشه سرتجی
صورتیله تراکم ایتمکده ایسهده مذکور قیوار درونده طوبالانان
عادی صوبک نقلت اضافیه سنه نسبتله - طلعه ترقع ایدوب
صافی غاز مایعات میاهیه به قاریشه رقی حد ذاتده موجود
اولان خالصینه نقیصه کلهرک میاه جاریه ایله آقوب کتیکدی
وموقعک تشکلات طبیعه سیاه حال حاضرده کی نبعان ایدن
مزیتمیلرینه نظر آ تروت طبیعه به مالک بولندیغی واشبو غازک
اخراج واستحصالی هر بر مصارفی داخل اولدیغی حالده
۲۰۰۰ و ۲۵۰۰ لیرا قدر بر مبلغک صرفه متوقف کورتمکده
ایدوکی عندالکشف والحساب اسکلاشدیغی انف البیان
راپورده بیان اولمشدر .

ERZURUM

(239)¹⁴

SANCAĞI

ERZİNCAN SANCAĞI

¹⁴ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 239

ERZİNCAN

(240)

SANCAĞI

“ ERZİNCAN SANCAĞI “¹⁵

(Mutasarrıf-ı Liva: Mehmed Asaf Paşa) Mir-i Miran

İkinci Osmanî, Üçüncü Mecidî Nişan-ı Zişanlarını hamildir.

(Me'muriyn-i Liva)

Naib: Ahmed Tevfik Efendi	Paye-i Mücerride
Muhasebeci: Hakkı Efendi	Sâniye
Müftü: Osman Fevzi Efendi	Paye-i Mücerride
Tahrirat Müdürü: Ahmed Rıf'at Bey	Sâlise
Mutasarrıf Muavini: Delanda Efendi	Sâlise

Meclis-i İdare-i Liva

Reis: Mutasarrıf Paşa

A'zâ-yı Tabîiyye	A'zâ-yı Müntahaba
Naib Efendi, Muhasebeci Efendi	Mustafa Bey - Mütamayız
Müftü Efendi, Tahrirat Müdürü Bey	Abdullah Bey – Rabia
Muavin Efendi	Kalost Efendi
Ermeni Murahhası Vekili	Civan Efendi

Başkâtib: İbrahim Hilmi Efendi

¹⁵ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 240

(۲۴۰)

« ارزنجان سنجاغی »

« متصرف لوا محمد آصف پاشا » میرهبران
ایکجی عثمانی اوچجی مجیدی نشان دیشالمرنی حاملدر

(مأمورین لوا)

پایه مجرد	نائب احمد توفیق افندی
نایب	محاسبه چی حق افندی
پایه مجرد	مفتی عثمان فوزی افندی
ناله	تحریرات مدیری احمد رفعت بك
ناله	متصرف معاونی دلندا افندی

مجلس اداره لوا

رئیس متصرف پاشا	
(اعضای منتخبه)	(اعضای طبیعیه)
مقامز	نائب افندی محاسبه چی افندی
مصطفی بك	مفتی افندی تحریرات مدیری بك
عبداه بك	معاون افندی
قالوست افندی	ارمنی مرخصه می و کبلی
جوان افندی	باشکانت ابراهیم حلی افندی

ERZİNCAN

(241)

SANCAĞI

LİVA BİDAYET MAHKEMESİ ¹⁶	
Hukuk Dairesi	Ceza Dairesi
Reis: Naib Efendi A' z â Hacı Sâbit Efendi Panika Efendi - Rabia' A'zâ Mülâzımı: Artin Efendi	Reis: Ahmed Refik Efendi Müdde-i Umumi Muavini: Osman Nuri Efendi A'zâ: Ziya Bey A'zâ : Agob Efendi A'zâ Mülâzımı: Sâlih Efendi
MAHKEME-İ MEZBURE KALEMİ	
Başkâtib: Kâmil Efendi Müstandık: Şefik Efendi Zabıt Kâtibi: Ziya Efendi “ : Mustafa Rüşdi Efendi “ : İsmail Efendi	Zabıt Kâtibi: Hacı Ahmed Efendi Mukâlevât Muharriri: İsmet Efendi İcra Me'muru: Hüsnî Efendi Mübaşir: Hacı Süleyman Efendi “ : Mahmud Efendi
MUHASEBE KALEMİ	
Mesâlih-i Cârîye Mukıdı: Vâsıf Efendi Vâridat Mukıdı: Mustafa Vehbî Efendi Mesârifat Mukıdı: Mehmed Şevket Efendi Refikî: Kâşif Efendi, Muhiddin Efendi Mehmed Şükrü Efendi Sandık Emini: İbrahim Edhem Efendi	

¹⁶ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 241

ارزنجان (۲۱۱) ستجانی

لوا بدایت محکمه سی	
جزا دائره سی	حقوق دائره سی
رئیس احمد رفیق افندی مدعی عمومی معاونی عثمان نوری افندی ضیا بک آغوب افندی اعضا ملازمی صالح افندی	رئیس نائب افندی اعضا حاجی ثابت افندی پایفه افندی رابعه اعضا ملازمی آرتین افندی
محکمه مزبوره قلمی	
ضبط کاتبی حاجی احمد افندی مقاولات محرری عصمت افندی اجرا مأموری حسنی افندی مباشر حاجی سلیمان افندی محمود افندی	باش کاتب کامل افندی مستنطق شفیق افندی ضبط کاتبی ضیا افندی مصطفی رشیدی افندی اسماعیل افندی
محاسبه قلمی	
صالح جاریه ، قیدی و اصف افندی واردات ، قیدی مصطفی و هی افندی مصارقات ، قیدی محمد شوکت افندی روقی کاشف افندی محمی الدین افندی محمد شکری افندی صندوق امینی ابراهیم ادهم افندی -	

Tahrirat Kalemî ¹⁷	Vergi Kalemî
Muavin: Hâlid Vehbî Efendi Evrak Me'muru: Süleyman Efendi Müevvid: Mehmed Nihad Efendi “ : Ali Rıza Efendi Mübeyyiz: Mehmed Nuri Efendi “ : Hüseyin Avni Efendi	Me'mur: Selim Efendi- Sâlise 4. M. Vukua't Kâtibi: Safvet Efendi Refiki: Rıza Efendi Defterci: Ziya Efendi
	Nüfus Kâlemi
	Me'mur: Yusuf Cemil Efendi Kâtib: Mahmud Efendi
Ziraat Bank Şu'besi	Evkâf Kalemî
Reis: Avnullah Bey Me'mur: Şâkir Efendi Muavin: PertevKemal Efendi Kâtib: Mehmed Raşid Efendi A'zâ: Hacı Hâlid Ağa Osman Efendi, Ahmed Efendi	Müdür: Hâfız Mehmed Efendi Kâtib: Mehmed Efendi
	Defter-i Hâkanî Kalemî
	Me'mur: Ali Rıza Efendi Başkâtib: İbrahim Edhem Efendi Kâtib-i Sâni: Yusuf Efendi Tapu Kâtibi: Râsim Efendi
Nafi'a Dâ'iresi	Mahkeme-i Şer'iyye Kalemî
Mühendis : Sarafim Efendi Kondüktör: Hâfız Rüştî Efendi Târik Kâtibi: Süleyman Selim Efendi	Başkâtib: Mustafa Efendi Sâni: Hüseyin Efendi Diğeri: Hâfız Mehmed Efendi

¹⁷ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 242

ارزنجان (۲۱۲)	
ویرکوقلمی	تجربرات قلمی
<p>مأمور سالم افندی ناله ۴ م وقوعات کاتبی صفوت افندی رئس رضه افندی دفترچی ضیا افندی</p>	<p>معاون خالد وهبی افندی اوراق مأموری سلیمان افندی مسود محمد نیا افندی « علی رضا افندی میض محمد نوری افندی « حسین دونی افندی</p>
اوقاف قلمی	زراعت بانک شعبه قلمی
<p>مدیر حافظ محمد افندی کاتب محمد افندی دفتر خاقانی قلمی</p>	<p>رئیس عون اء بک مأمور شاکر افندی معاون برتوکال افندی کاتب محمد راشد افندی اعضا حاجی خالد اغا عثمان افندی احمد افندی</p>
<p>مأمور علی رضا افندی باشکاتب ابراهیم ادھم افندی کاتب ثانی یوسف افندی طابوکاتبی راسم افندی</p>	<p>نافعه دائرہ قلمی</p>
<p>محکمہ شرعیہ قلمی</p>	<p>مهندس صرافیم افندی فونڈوکنور حافظ رشیدی افندی طریق کاتبی سلیمان سالم افندی</p>
<p>باشکاتب مصطفی افندی ثانی حسین افندی دیگری حافظ محمد افندی</p>	

Orman Dairesi ¹⁸	Beledî Meclisi
Müfettiş Muavini: Ali Galip Efendi Me'mur: Süleyman Efendi Tezkkere Me'muru: Mehmed Ali Efendi Süvarî Kolcusu: Ethem Efendi Piyade Kolcusu: Rıf'at Efendi Kolcu: Mevlûd Efendi “ : Tevfik Efendi “ : Şevki Efendi	Reis : Avnullah Efendi A'zâ: Tabib: Salih Efendi Kâtib ve Sandık Emni: Sa'id Efendi Aşı Me'muru: Tevfik Efendi-5. M. Beledî Müfettişi: Abdullah Efendi
Mekteb-i Rüştiyye	
Muallim-i Evvel: Yusuf Ziya Efendi, Muallim-i Sâni: Mevlûd Efendi Rik'a Muallimi: Ali Rıza Efendi, “ Sâlis: Mustafa Efendi Riyâzi Muallimi: Hüseyin Avni Efendi, Bevvab: Osman Efendi Aded-i Şâkirdân: 144	
Zekûr İptidaî Mektebi	
3 5 Zekûr	
Muallim : Hâfız Mehmed Efendi, Aded-i Şâkirdân: <u>22 Enâs</u> 57	
Feyziye Mektebi Muallimi: Hâfız Sa'id Efendi, Aded-i Şakirdân: 21 Muallim: Tâhir Efendi, “ “ : 25	

¹⁸ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 243

ارزینجان (۲۴۳) سنجائی	
بلدی مجلسی	اورمان دائرہ میں
رئیس عون اہ افندی اعضا طیب صالح افندی کاتب و صندوق امینی سعید افندی آئی ماموری توفیق افندی ۵۵ بلدی مفتی عبدہ افندی	مفتش معاونتی علی غالب افندی مأمور سلیمان افندی تذکرہ محرری محمد علی افندی سواری قویلیسی ادہم افندی یادہ قویلیسی رفعت افندی قویلیسی مولود افندی توفیق افندی شوق افندی
مکتب رشیدیہ	
معلم ثانی مولود افندی « ثالث مصطفی افندی جو اب عثمان افندی	معلم اول یوسف ضیا افندی رقعہ معلی علی رضا افندی ریاضی معلی حسین عون افندی عدد شاگردان ۱۴۴
ذکور ابتدائی مکتبی	
۳۵ ذکور ۲۲ اناث ۵۷	معلم حافظ محمد افندی عدد شاگردان فیضیہ مکتبی معلی حافظ سعید افندی عدد شاگردان ۲۱ معلم طاہر افندی ۳۵

“ ERZİNCAN SANCAĞI İKİNCİ JANDARMA TABURU ”¹⁹

Binbaşı Mehmed Rıf'at Efendi – 5. Mecidî

Tabur Kâtibi: Abdurrahman Efendi

Süvari Birinci Bölük Yüzbaşı:

Mustafa Efendi

Piyade Birinci Bölük Yüzbaşı:

Münhal

Piyade İkinci Bölük Yüzbaşı:

Abdi Efendi

Mülâzım-ı Evvel: Osman Efendi“ **Sânî:** Mehmed Şükrü Efendi“ **Evvel:** Ahmed Efendi“ **Sânî:** Hacı İbrahim Efendi“ **Evvel:** Münhal“ **Sânî:** Süleyman Efendi

“ ERZİNCAN MERKEZİ POLİS ME'MURLARI “

Komiser-i Sâni: Hüseyin Niyazi Efendi – 5. Mecidî**Komiser-i Sâlis:** Abdürrahim Efendi, **Komiser-i Sâlis:** Kapril Efendi**Polis :** Muhiddin Efendi,**Polis:** Hüseyin Efendi

“ : Sâlih Efendi,

“ : Hüseyin Hüsnî Efendi

“ : Nezir Efendi,

“ : Karabet Efendi

NEVÂHÎ MÜDİRÂNI

As'es Nahiyesi Müdürü: Hacı Ömer Efendi,**Kâtibi:** Mustafa Efendi**Cimin** “ “ : Hasan Bey,**Kâtibi:** Cemal Efendi**Cencine** “ “ : Aziz Efendi,

“ : Mahmud Efendi

Selepür “ “ : İsmail Ağa,

“ : İsmail Efendi

¹⁹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 244

ارزنجان (۲۱۱) سنجاعی	
« ارزنجان سنجاغی ایکنجی ژاندارمه طاہوری »	
بیکباشی محمد رفعت افندی • مجیدی طاہور کاتبی عبدالرحمن افندی	
سوارى برنجی بلوک یوزباشیسی مصطفی افندی	• لازم اول عثمان افندی • ثانی محمد شکر افندی
یادم برنجی بلوک یوزباشیسی منخل	• اول احمد افندی • ثانی حاجی ابراهیم افندی
• ایکنجی افندی	• اول منخل • ثانی سلیمان افندی
« ارزنجان مرکزی پولیس مأمورلری »	
قومیسر ثالث عبدالرحیم افندی	• قومیسر ثانی حسین نیازی افندی • مجیدی
• قومیسر ثالث قابریل افندی	• بوایس محمد حسین افندی
• بوایس محی الدین افندی	• صالح افندی
• نظر افندی	• قرمچت افندی
نواحی مدیرانی	
• عسکر ناحیه‌سی مدیری حاجی عمر افندی	• کاتبی مصطفی افندی
• جین	• حسن بک
• جینکک	• عزیز افندی
• سلہور	• اسماعیل اغا
	• محمود افندی
	• اسماعیل افندی

ERZİNCAN

(245)

SANCAĞI

KEMAH KAZASI ²⁰		
	Kaymakam: Ali Galip Efendi Naib: Nu'man Efendi Müftü: Mehmed Arif Efendi Malmüdürü: Osman Efendi Tahrirat Kâtibi: Kâzım Efendi	5. Mecidi
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		
Reis: Kaymakam Efendi		
(A'zâ-yı Tabîyye)		(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi, Müftü Efendi, Mal Müdürü Efendi		Hacı Hâfız Mehmed Efendi Mehmed Ali Efendi
BİDAYET MAHKEMESİ		
	Reis: Naib Efendi A' z â Lütfi Efendi, Mardiros Ağa Başkâtib: Mehmed Şükrü Efendi Müstantık Muavini: Ahmed Efendi Kâtib-i Sâni: Fevzi Efendi	

²⁰ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 245

ارزنجان (۲۱۵)	
کاخ قضاسی	
۵ بجیدی	قائم مقام علی غالب افندی نائب نعمان افندی مفتی محمد عارف افندی مالمذیری عثمان افندی تحریرات کاتبی کاظم افندی
مجلس اداره قضا	
رئیس (اعضای طبیعیہ) قائم مقام افندی (اعضای منتخبہ)	
نائب افندی مالمذیری افندی	مفتی افندی حاجی حافظ محمد افندی محمد علی افندی
بدایت محکمه سی	
رئیس نائب افندی اعضای	
لطیف افندی ماردیروص اغا باشکاتب محمد شکری افندی مستنطق معاونی احمد افندی کاتب ثانی فوزی افندی	

ERZİNCAN

(246)

SANCAĞI

Mal Kalemi ²¹	Ziraat Bank Sandığı
Müdür: Osman Efendi Muavini: Abdullah Efendi Sandık Emini: Bekir Efendi	Reis: Hacı Şerif Ağa Muhasebe Kâtibi: Halil Hilmi Efendi A'zâ Halil Bey
Me'muriyn-i Sâire	
Nüfus Me'muru: Hâfız Tâhir Efendi Kâtibi: Abdullah Efendi, Tapu Kâtibi: Tevfik Efendi	
Mekteb-i Rüşdî	
Muallim-i Evvel: Ahmed Hilmi Efendi, Muallim-i Sâni: Hakkı Efendi “ Sâlis: Mehmed Fevzi Efendi, Rik'a Muallimi: Hâfız Şakir Efendi Bevvab : Mustafa Ağa, Aded-i Şakirdân : 85	
Mekteb-i İptidâ'i Muallimi: Mehmed Efendi, Aded-i Şakirdân : 27	
Polis Me'murları	
Üçüncü Komiser : Nuri Efendi Polis: Abdülkadir Efendi, Ârşak Efendi	
Nevâhî Müdiranı	
Armanik Nahiyesi Müdürü: Ali Rıza Efendi Ihtik “ “ : Miktad Efendi Kemartik “ “ : Murtaza Ağa	Kâtibi: Fevzi Efendi “ : Behcet Efendi “ : Mustafa Efendi

²¹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 246

ارزینجان (۲۵۶)	
زراعت بانک صندوقی	مال قلمی
رئیس حاجی شریف اغا محاسبه کاتبی خلیل حلمی افندی اعضا خلیل بک	مدیر عثمان افندی معاونی عبده افندی صندوق امینی بکر افندی
مأمورین سائرہ	
تدوین مأموری حافظ طاهر افندی کاتبی عبده افندی طابو کاتبی توفیق افندی	
مکتب رشدی	
معلم اول احمد حلمی افندی معلم ثانی حقی افندی « ثالث محمد فوزی افندی رقعه معلمی حافظ شا کر افندی بوابة مصطفی اغا عدد شاگردان ۸۵ مکتب ابتدائی معلمی محمد افندی عدد شاگردان ۳۷	
پوایس مأمورتری	
پوایس عبدالقادر افندی پوایس قومیسر نوری افندی آرشاق افندی	
نواحی مدیرانی	
کاتبی فوزی افندی » بهجت افندی » مصطفی افندی	ارمنیک ناجیه سی مدیری علی رضا افندی » » » » » » » » » مقداد اغا مرتضی اغا

ERZİNCAN

(247)

SANCAĞI

REFAHİYE KAZÂSİ ²²	
	<p>Kaymakam: Hüsni Efendi Naib: Hüseyin Hüsni Efendi Malmüdürü: Mustafa Efendi Tahrirat Kâtibi: Osman Sıdkı Efendi</p>
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam Efendi	
(A'zâ-yı Tabîyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Şerif Bey Şevket Bey Aykâr Ağa, Demit Ağa
BİDAYET MAHKEMESİ	
	<p>Reis: Naib Efendi A'zâ : Osman Efendi, Yogi Efendi Başkâtib: Hüseyin Hüsni Efendi Müstantık Muavini: Sabit Efendi Kâtib-i Sâni: İsmail Hakkı Efendi</p>

²² H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 247

ارزنجان (۲۴۷)	
رقاهیه قضاسی	
قائم مقام حسنی افندی نائب حسین حسنی افندی مالمدیبری مصطفی افندی تحریرات کاجی عثمان صدیق افندی	
مجلس اداره قضا	
رئیس	قائم مقام افندی
(اعضای طبیعه)	(اعضای منتخبه)
نائب افندی	شریف بك
مالمدیبری افندی	شوكت بك
تحریرات کاجی افندی	ایقار اغا دمیت اغا
بدایت محکمه سی	
رئیس نائب افندی	
اعضا عثمان افندی	بورکی افندی
باشکاتب حسین حسنی افندی	
مسنطق معاونی	مجت افندی
کاتب ثانی اسماعیل حق افندی	

Mal Kalemi	Ziraat Bank Sandığı
Malmüdürü: Mustafa Efendi Muavini: Hasan Efendi Sandık Emini: Hacı Mustafa Efendi	Reis Vekili: Ali Efendi Muhasebe Kâtibi: Fikri Efendi A'zâ :
Me'muriyn-i Sâire	Polis Me'murları
Nüfus Me'muru: Mustafa Efendi Kâtibi: Faruk Efendi, Tapu Kâtibi: Mehmed Selim Efendi Yoklama Kâtibi: İsmail Efendi	3. Komiser : Tevfik Bey Polis: Bekir Fikri Efendi, “ : Mustafa Efendi
Hamidiye Mekteb-i İptida'î Muallimi: Bekir Efendi, Aded-i Şâkirdân: 35	
Nevâhî Müdiranı	
Çengerli Nahiyesi Müdürü: Yahya Efendi, Âlakilise “ “ : Zebir Efendi, Zevkâr “ “ : Hamdi Efendi;	Kâtibi: İzzet Efendi “ : Mustafa Efendi “ : Câzim Efendi

²³ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 248

ارزنجان (۲۴۸) سنجایی

زراعت بانق صندوقی	مال قلمی
رئیس وکیل علی افندی محاسبه کاتبی فکری افندی اعضا	مالمدیری مصطفی افندی معاونی حسن افندی صندوق امینی حاجی مصطفی افندی
پولیس مأموری	مأمورین سائرہ
۳ قومبیسر توفیق بک پولیس بکر فکری افندی مصطفی افندی	نفوس مأموری مصطفی افندی کاتبی فاروق افندی طابو کاتبی محمد مسلم افندی بوقلہ کاتبی اسماعیل افندی
حبیدیه مکتب ابتدائی معلمی بکر افندی عدد شاگردان ۳۵	
نواحی مدیرانی	
چنکرلی ناحیہ می مدیری یحیی افندی	کاتبی عزت افندی
آلا کلیسا	• • زیر افندی • مصطفی افندی
زوکار	• • جدی افندی • جازم افندی

—•••••—

ERZİNCAN

(249)

SANCAĞI

KURUÇAY KAZASI ²⁴	
Kaymakam: Ahmed Hamdi Bey Naib: Yusuf Ziyaeddin Efendi Malmüdürü: Ahmed Bey Tahrirat Kâtibi: Mustafa Efendi	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam Efendi	
(A'zâ-yı Tabîiyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Ali Ağa, Hüseyin Ağa Kivork Ağa - 5. Mecidi Keyrob Ağa
BİDAYET MAHKEMESİ	
Reis: Naib Efendi A'zâ : Mehmed Efendi, Matyos Ağa Başkâtib: Ahmed Efendi Müstantık Muavini: Nedim Efendi, Kâtib-i Sâni: Nuri Efendi	
Mal Kalemi	Ziraat Bank Sandığı
Mal Müdürü: Ahmed Bey Muavini: Hasan Mazhar Efendi Sandık Emni: Cemal Efendi	Reis: Mahmud Efendi Muhasebe Kâtibi: Şâkir Efendi A'zâ : Bayram Ağa, Keyork Ağa

²⁴ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 249

ارزنجان (۲۴۹)	
« قورمچای قضاىسى »	
متمایز	قائم مقام احمد جدی بك نائب يوسف ضياءالدين افندی مال مدیرى احمد بك تحریرات کاتبى مصطفى افندی
مجلس اداره قضا	
رئيس قائم مقام بك	
(اعضاى طبيعیه) (اعضاى منتخبه)	
نائب افندی مال مدیرى افندی تحریرات کاتبى افندی	هلی اغا کیورق اغا • مجیدی کیروب اغا
بدایت محکمه سی	
رئيس نائب افندی	
اعضا محمد افندی مطیوس اغا	
باشکاتب احمد افندی	
مسئول معاونى ندیم افندی	کاتب ثانی نوری افندی
مال قلمی	زراعت بانکى صندوقى
مال مدیرى احمد بك	رئيس محمود افندی
معاونى حسن مظهر افندی	محاسبه کاتبى شا کر افندی
صندوق امینى جمال افندی	اعضا بیرام اغا کیورک اغا

ERZİNCAN

(250)

SANCAĞI

Me'muriyn-i Sâire ²⁵		Polis Me'murları	
Nüfus Me'muru: Mehmed Efendi Kâtibi: Mustafa Efendi, Tapu Kâtibi: Ali Avni Efendi		3. Komiser : Nuri Efendi Polis: Zülfikâr Efendi,	
Nevâhî Müdiranı			
Armudan Nahiyesi Müdürü: Temür Efendi, Kâtibi: İsmail Efendi Kuşkuşla “ “ : Hamza Efendi, Kâtibi: Ahmed Efendi			
“ PÜLÜMÜR KAZÂSI “ ²⁶			
	Kaymakam: Mehmed Ali Bey Naib: Ahmed Rıf'at Efendi Malmüdürü: Mehmed Naci Efendi Tahrirat Kâtibi: Hüseyin Hüsnî Efendi		4. Osmanî
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ			
Reis: Kaymakam Bey			
(A'zâ-yı Tabîyye)		(A'zâ-yı Müntahaba)	
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi		Süleyman Ağa, Ali Bey Kirkor Ağa, Münhal	

²⁵ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 250

²⁶ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 250

ارزینجان (۲۰۰) سخانی	
پولیس مأمورلری	مأمورین سازه
۳ قومیسر نوری افندی پولیس ذولفقار افندی	نقوس مأموری محمد افندی کاتبی مصطفی افندی طاہر کاتبی علی عرفی افندی
« نواحی مدیرانی »	
ارمودان ناحیہ سی مدیری تیمور افندی کاتبی اسماعیل افندی توزقشله ناحیہ سی مدیری جزہ افندی کاتبی احمد افندی	
« پلومر قضاسی »	
۴ سخانی	قائم مقام محمد علی بک نائب احمد رفعت افندی مالمدیری محمد ناجی افندی تحریرات کاتبی حسین حسنی افندی
مجلس اداره قضا	
رئیس قائم مقام بک	
(اعضای منتخبہ)	(اعضای طبیعہ)
سلیمان اغا کیر کور اغا	نائب امدی مالمدیری افندی تحریرات کاتبی افندی
علی بک محل	

ERZİNCAN

(251) ²⁷

SANCAĞI

BİÂYET MAHKEMESİ	
Reis: Naib Efendi A'zâ: İbrahim Efendi, Şahenk Efendi Başkâtib: Abdülvahid Efendi Müstantık Muavini: Hüseyin Efendi Kâtib-i Sâni: Sâlim Efendi	
Mal Kalemi	Me'muriyn-i Sâire
Malmüdürü: Mehmed Naci Efendi Muavini: Sıdkı Efendi Sandık Emini: Hüseyin Efendi	Nüfus Me'muru: Hüseyin Efendi Kâtibi: Tursun Efendi, Tapu Kâtibi:
Mekteb-i Rüştîye	Polis Me'murları
Muallimi: Selman Efendi Bevvab: İsmail Efendi Aded-i Şakirdân: 46	3. Komiser : Abbas Necati Bey Polis: İsmail Efendi, “ : Es'ad Efendi
Nevâhî Müdiranı	
Şeteri Nahiyesi Müdürü: Ali Ağa, Tanzik “ “ : Yusuf Ağa,	Kâtibi: Gülâbi Efendi “ : İbrahim Efendi

²⁷ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 251

ارزنجان (۲۵۶)	
تواحي	
بدايت محكمه‌سی	
رئيس نائب افندی	
اعضا ابراهيم افندی شاهنك افندی	
باشکاتب عبدالواحد افندی	
مسدطق معاونی حسین افندی	
کاتب ثانی سالم افندی	
مال قلمی	مأمورین مآثره
مالدبری محمدنابی افندی	تقوس مأموری حسین افندی
معاونی صدق افندی	کآی طورسون افندی
صندوق امینی حسین افندی	طابو کآبی
مکتب رشديه	پولیس مأمورلری
معلی سلیمان افندی	۳ قومیسر عباس نیجاتی افندی
یوآپ رحمتی افندی	پولیس اسماعیل افندی
عدد شاگردان ۴۰	• امعد افندی
تواحي مدیرانی	
شتری نالجه‌سی • مدیری علی اغا	کآبی کلابی افندی
طابریک • • یوسف اغا	• ابراهیم افندی

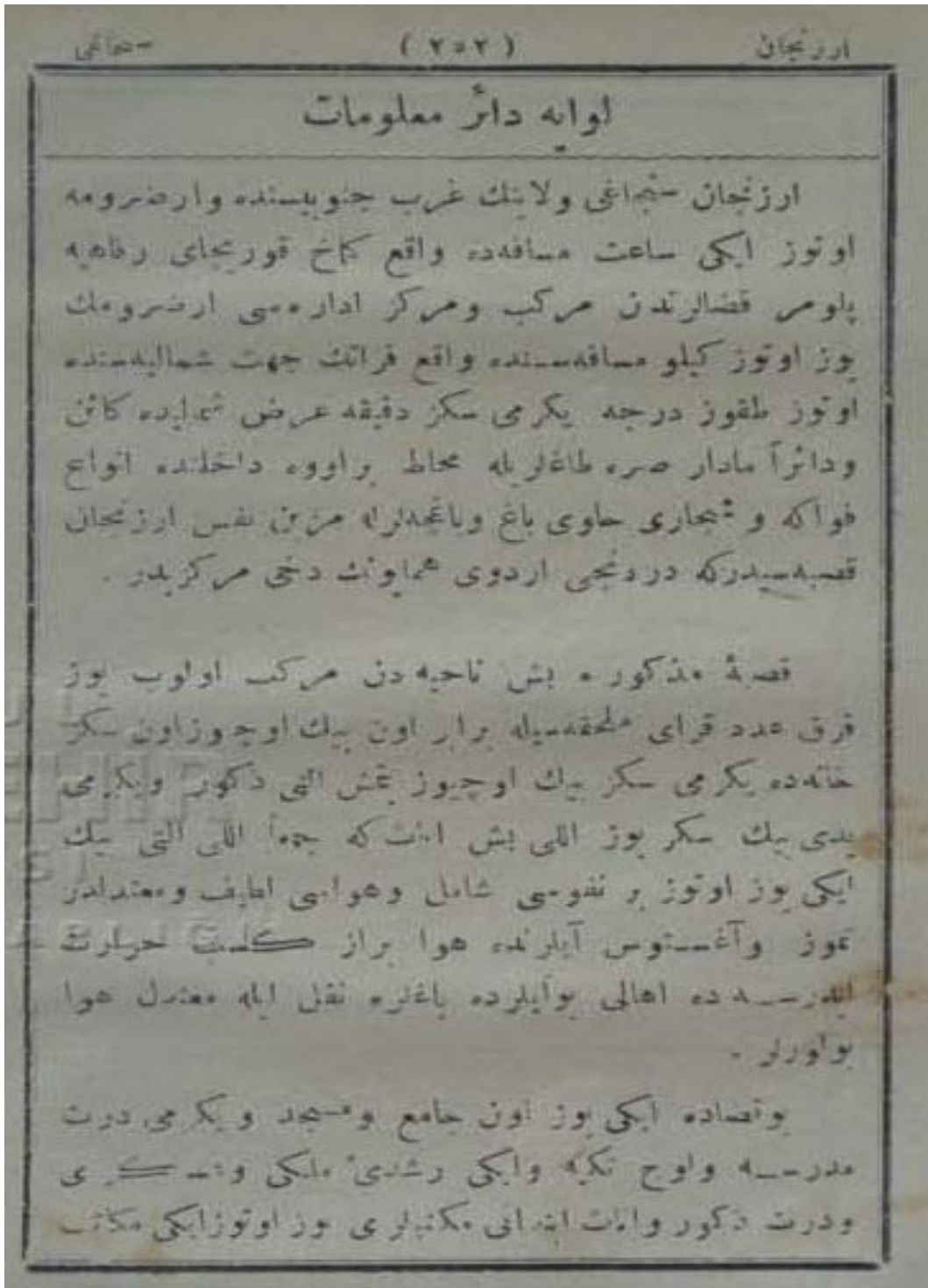
LİVAYA DAİR MA'LUMAT²⁸

Erzincan Sancağı vilâyetin garb-ı cenubiyesinde ve Erzurum'a otuz iki saat mesafede vâki' Kemah, Kuruçay, Refahiye, Pülümür Kazâlarından mürekkebe ve merkez idaresi Erzurum'un yüz otuz kilo mesafesinde vâki' Fırat'ın cihet-i şimaliyesinde otuz dokuz derece, yirmi sekiz dakika arz-ı şimalide kâin ve dairen mâdâr ve sıra dağlarıyla muhat bir ova dâhilinde envâ'i fevâke ve şecârî hâvî bağ ve bahçelerle müzeyyen nefis-i Erzincan kasabasıdır ki Dördüncü Ordu-yu Hümâyûn'un dâhi merkezidir.

Kasaba-i mezkûre beş nahiyeden mürekkebe olup yüz kırk aded kara-yı mülhakasıyla beraber on bin üç yüz on sekiz hânedede yirmi sekiz bin üç yüz yetmiş altı zekûr ve yirmi yedi bin sekiz yüz elli beş enâs ki cem'an elli altı bin iki yüz otuz bir nüfusu şâmil ve havası latif ve mu'tedildir. Temmuz ve Ağustos aylarında hava biraz kesb-i harâet ederse de ahâli bu aylarda bağlara nakl ile mu'tedil hava bulurlar.

Bu Kazâda iki yüz on camiî ve mescid ve yirmi dört medrese ve üç tekve ve iki rüştiye-i mülkî ve askerî ve dört zekûr ve enâs ibtita'i mektepleri ve yüz otuz iki mekâtib-i

²⁸ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 252

Hususiye-i sıbyâniyye ve otuz beş kilise ve manastır bir hükümet konağı ve bir daire-i askeriyye ve on sekiz han, bin beşyüz otuz üç dükkân ve mağaza, üç gazino ve otuz dört kahve, sekiz hamam ve yirmi bir çeşme on beş fırın, sekiz meyhane ve yüz elli değirmen ve on debağhâne ve on iki bezirhâne ve dört kışla, bir hasta hâne ve bir esliha anbarı ve bir debboy ve bir aba fabrikasıyla bir debağhâne-i askerî ve bir telgrafhâne ve iki cephâne ve iki karakolhâne ve on bir baruthâne, on bir boyahâne, bin dokuz yüz seksen beş anbar ve samanlık, üç bin doksan bir bağçe, dokuz yüz seksen beş üzüm bağı, yüz yirmi beş mer'a, bin dört yüz arsa, bir aded kaplıca mevcuttur.

Kasaba-i mezkûrede hafâfiyye ve seraciyye ve mûy-tâbiyye ve ihram ve seccade gibi ma'mulat-ı mütenevviye-i sanayi-i nesciye husule gelür.

Sim ve nühasan ve temirden eşya-yı nefise i'mal olunur.

Nühas ma'mulatının safiyatı senevî on iki bin kıyyeden mütecavidir. Mensûcattan mânûsa i'maline mahsus nefis-i kasabada ve karyelerde altı yüz ve hamam takımı ve havlu için on ve bez nescine mahsus yirmi destegâh mevcûd olub bunlardan bez ve mânusa destegâhlarının beherinde senevî yedi yüz ellişer top ve havlu destegâhlarının her birinde senevî

²⁹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 253

ارزنجان (۲۵۳) سنجاغی

خصوصیہ صبیانیہ و اوتوز بش کایسا و مناسرت بر حکومت
 آوناغی و برداثره عسکریه و اون سکر خان بیک بشیوز
 اوتوز اوج دکان و معازه اوج فازیو و اوتوز دزت قهوه
 سکر جام و بکرمی بر چشمه اون بش فرون سکر میخانه
 و یوز الی دکرمن و اون دباغخانه و اون ایکی بزیرخانه
 و درت قشله بر خسته خانه و بر الحله انباری و بر دجوی
 و ربعا قاربقه سیله بر دباغخانه عسکری و بر تلغرافخانه
 و ایکی جخانه و ایکی قره غولخانه و اون بر و تخانه اونبر
 بویه خانه بیک طقوز یوز سکسان بش انبار و صمانلق
 اوچبیک طقسان بر باغچه طقوز یوز سکسان بش اوزوم باغی
 یوز بکرمی بش مرعی بیک درتیوز عرصه بر عدد قابلجه
 موجوددر .

قصبه مذکورده ختاقیه و سراجیه و مویتابه و احرام
 و مجاوره کی معمولات متنوعه صنایع نسجیه حصوله کاور .

سیم و نخاسدن و تیوردن اشیای نفیسه اعمال اولنور
 نخاس معمولاتک صرفیاتی سنوی اون ایکیبیک قیه دن
 متجاوزدر منسوجاتدن مائوسه اعمالنه مخصوص نفس قصبه ده
 و قریه لرده التیوز و جام طاقی و خاولی ایچون اون
 و ز نسجینه مخصوص بکرمی دستکاه موجود او اوب
 بونلردن بز و مائوسه دستکاهلریک برنده سنوی بدیوز
 الیشر طوب و خاولی دستکاهلریک هر برنده سنوی

İki yüz ellışer takım havlu nesc ve i'mal edilmekte ve şü mensucatla ma'mulat-ı nühâsiyye dâhilen sarf olunduktan başka Dersaadet ve merkez vilâyetle mahall-i saireye sevk ve fûruht olunmaktadır.

Yün ve pamuktan çatma yastık yüzü ve oda döşemesi dahî i'mal olunarak derûn-u livaya ve etraf ve enhâya gönderilerek sattırılır.

Mahsûlât-ı araziyesi hinta, şa'yır, darı, nohud, bakla, bamya, fasulye, pamuk, kavun, karpuz, soğan, yer elması, şalgam, lahana, patlıcan, tomates, pancar, havuç, çiriş, l^zut, kabağın enva'ı ve sebzevât-ı sairedir.

Fevakihden; badem, fişne, kiraz, elma, armut, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, erik, iğde, ceviz kesretlice olduğundan derûn-u livaya ve Erzurum'a kadar nakl ve fûruht olunur.

KEMAH KAZÂSÎ³¹

Merkez hükümeti Erzincan'a on iki saat mesafede kâin olub yetmiş dört karâsiyla beraber üç bin dört yüz seksen hânede on bin altmış beş zekûr ve on bin

³⁰ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 254

³¹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 254

ارزینجان (۲۰۲۴) سنجاقی

ایکیوز الیشر طاقم خاوی تسخ و اعمال ابدلکه و شو
منسوجاتله معمولات نحاسیه داخله صرف اولدوقدن
بشقه در سعادت و مرکز ولایتله محال سائرهمه سوق و فروخت
اولتقددر .

بوك و پاموقدن چاتمه یا صدق یوزی و او طه دوشمه سی
دخی اعمال اولته رق درون لوا و اطراف و انجایه
کوندریلرک صاندیریلور .

محصولات ارضیه سی حنطه شمیر داری نخود
بقله بامیه قصولیه پاموق قاوون قارپوز صوغان
یرالماسی شلغم خنه باطلجان طوماتس پانجر هاوج چربش
لازوت قباغک انواعی و سبزوات سائرهمه در .

فواکهدن بادم فشنه کراز الما ارمود اوزوم ایوا
توت زردالو شفتالو اریک ایکده جویر ککرتلیجه
اولدیغندن درون لوایه و ارضرومه قدر نقل و فروخت
اولنور .

کاخ قضاسی

مرکز حکومتی ارزینجان اون ایکی ساعت مسافه ده
کائن اولوب یتیش درت قراسیله برابر اوچیک درتیوز
سکسان خانه ده اون بیک آلتمش بش ذکور و اونی بیک

yüz on dokuz enâs ki, cem'an yirmi bin yüz seksen dört nüfusu şâmil üç nahiyeden mürekkebirdir.

İş bu kasabanın eski kayserlerden kalma ve burc bârusu gayet cesim ve kebir taşlarla yapılmış muhammes-el şekl bir atik kal'ası vardır.

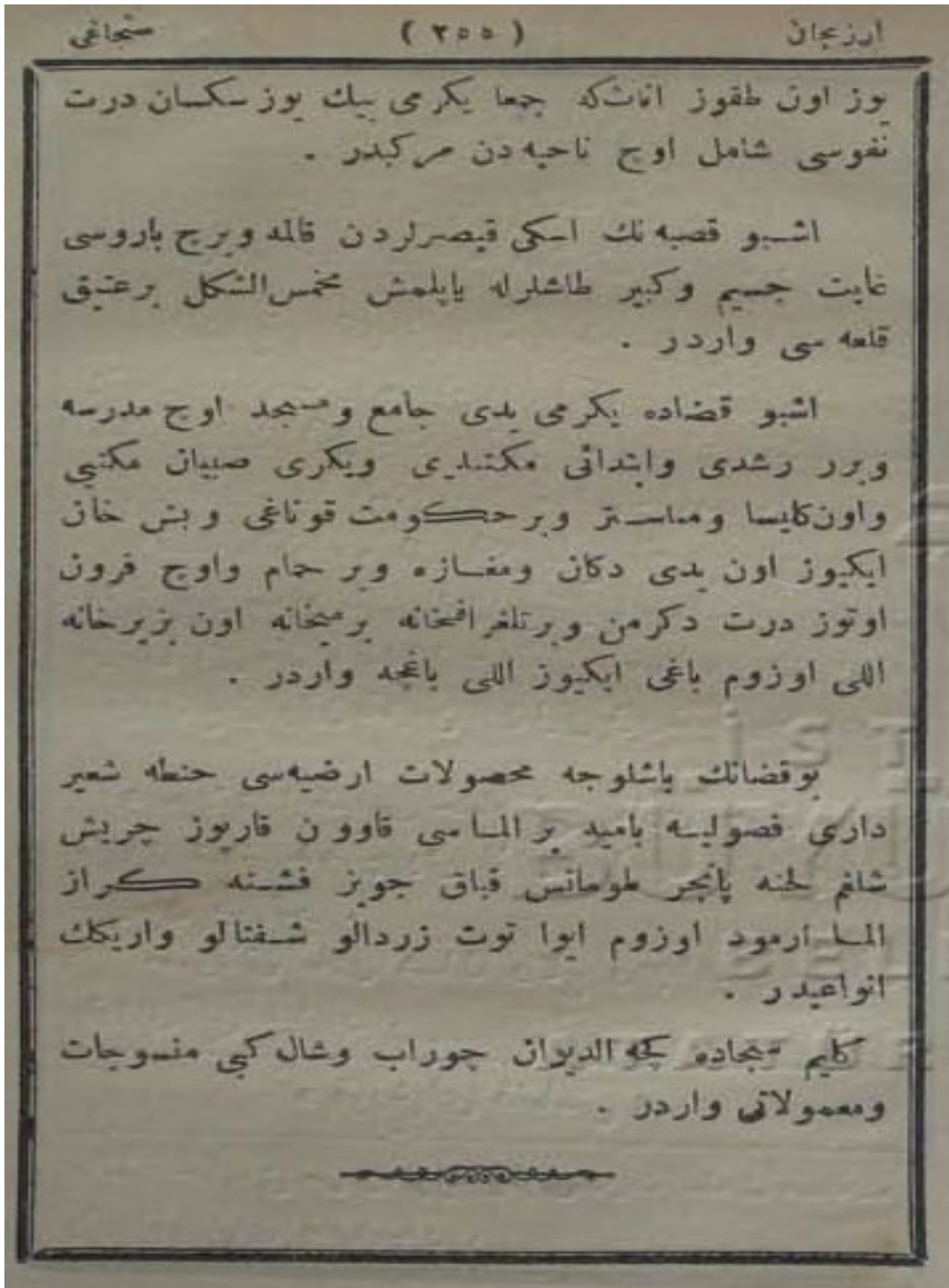
İş bu kasabada yirmi yedi câmi ve mescid, üç medrese ve birer rüşti ve ibtida'i mektepleri ve yirmi sıbyan mektebi ve on kilise ve manastır ve bir hükümet konağı ve beş hân iki yüz on yedi dükkân ve mağaza ve bir hamam ve üç fırın, otuz dört değirmen ve bir telgrafhâne, bir meyhâne, on bezirhâne, elli üzüm bağı iki yüz elli bağçe vardır.

Bu kasabanın başlıca mahsulat-ı araziyyesi; hinta, şa'yir, darı, fasulye, banya, yer elması, kavun, karpuz, çiriş, şalgam, lahana, armud, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, ve eriğin enva'idir.

Kilim, seccade, keçe, eldiven, çorab ve şal gibi mensucat ve ma'mulâtı vardır.

-----0-----

³² H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 255

ERZİNCAN

(256)

SANCAĞI

REFAHİYE KAZÂSI³³

Üç nahiyeden mürekkebe olup merkez hükümeti olan Gercanis kasabası Erzincan'a on beş saattir.

Bu kasaba yetmiş iki karâyı merbutasıyla beraber üç bin beş yüz altmış sekiz hânedeki on iki bin altı yüz yetmiş üç zekûr ve on iki bin dört yüz doksan altı enâs ki ceman yirmi beş bin yüz altmış dokuz nüfusu cam'idir.

Kazâ-i mezkûrede elli iki cami ve mescid altı medrese ve kırk kadar sıbyan mektebi on üç kilise ve manastır, bir hükümet konağı, altı han, altmış üç dükkân bir kahve ve bir telgrafhâne, bir fırın, yüz otuz değirmen, on iki bezirhâne mevcuttur.

Mahsulat-ı araziyesi; hinta, şa'yir, darı, ceviz, kavun, karpuz, şalgam, lahana, çiriş, lâzut, pancardan ve sebzevat-ı saireden ibarettir.

Ma'mulatı; âdi şal ve kilim ve seccade ve çorab ve tozluk gibi şeylerdir.

“ KURUÇAY KAZÂSI ”³⁴

Makkar-ı hükümeti merkez livaya yirmi dört saat mesafede vaki' Kuruçay kasabasıdır.

³³ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 256

³⁴ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 256

(۲۵۶)

ارزنجان

سجانی

رفاهیہ قضاسی

اوج ناحیہ دن مرکب اولوب مرکز حکومتی اولان
 کرجانس قصبہ سی ارزنجانه اون بش ساعتدر .

بوقضا بتمش ایکی قرای مربوطه سیله برابر اوچبیک
 بشیوز آلتش سکز خاندده اون ایکی بیک التیوز بتمش اوج
 ذکور واون ایکی بیک درتیوز طقسان التی اناثکه جمعاً
 یکریمی بشیک یوز التمش طقوز نفوسی جامعدر .

قضاء مذکورده الی ایکی جامع و مسجد التی مدرسه
 وقرق قدر صبیان مکنتی اون اوج کلیسا و مناسیر بر حکومت
 قوناغی التی خان آلتش اوج دکان برقهوه و بر تلغرافخانه
 برفرون یوز او توز دکرمن اون ایکی بزیرخانه موجوددر .

محصولات ارضیہ سی حنطه شعر داری جویرا قاوون
 قاربوز شلم خنه چریش لازوت پانچردن و سیزوات
 سارهدن عبارتدر .

معمولاتی عادی شال و کبیم و سجاده و چوراب
 و توزاق کبی شیلدردر .

« قوریچای قضاسی »

مقر حکومتی مرکز لویا یکریمی درت ساعت مسافده
 واقع قوریچای قصبه سیدر .

Bu kazâ iki nahiyeden müteşekkil ve altmış bir karâsıyla beraber bin altı yüz yetmiş sekiz hanede altıbin beşyüz altmış iki zekûr ve altı bin dörtyüz otuz enâs ki ceman on iki bin dokuz yüz doksan iki nüfusu cami'dir.

İş bu kasabada on üç câmi ve mescid, bir medrese, bir ibtidâ'i ve otuz kadar sıbyan mektebi, beş kilise ve manastır, bir hükümet konağı, bir telgrafhâne, yedi hân, otuz beş dükkân ve kahve, bir fırın, altmış üç değirmen, altı bezirhâne, otuz üzüm bağı, elli bağçe vardır.

Mahsulat-ı araziyesi; hinta, şa'yir, darı, fasulye, kavun, karpuz, fişne, elma, armud, üzüm, tut, zerdali, şeftali, erik, ceviz, domates, patlıcan, çiriş, lahana, pancar ve kabağın enva'idir.

Bu Kazâda a'la kilim ve seccade ve keçe ve çorab, tozluk ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunub derun-u Kazâda sarf olur.

“ PÜLÜMÜR KAZÂSI ”³⁶

Makarr-ı hükümeti merkez livaya on saat mesafede kâin Pülümür kasabasıdır.

³⁵ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 257

³⁶ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 257

ارزینجان (۲۵۷) شیخانی

بوقضا ایکی ناحیه دن متشکل والتش بر قراسیله برابر
 بیک الیوز یتش سکر خانه ده التیک بش-یوز التش ایکی
 ذکور والتی بیک درتیوز اوتوز اناث که جمعا اون ایکیبیک
 طقوز یوز طبقان ایکی نفوسی جامعدر .

اش-بو قضاده اون اوج جامع و مسجد بر مدرسه
 بر ابتدائی و اوتوز قدر صبیان مکته بش کایسا و مناسرت
 بر حکومت قوناغی بر تالغرافخانه یدی خان اوتوز بش
 دکان و قهوه بر فرون التش اوج دکمرن التی بزیرخانه
 اوتوز اوزوم بانجی اللی باعجه واردر .

محصولات ارضیه می حنطه شعیر داری فصولیه
 قارون قارپوز قشنه الما ارمود اوزوم توت زردالو
 شفتالو اربک جویر طومانس باطلیجان چربش حنه
 پاجر و قباغک انواعیدر .

بوقضاده اعمالکیم و سجاده و پکه و چوراب توزاق
 و عبا کئی ش-یلر نسج و اعمال اولوب درون قضاده
 صرف اولور .

« پلومر قضاسی »

مقر حکومتی مرکز لویه اون ساعت مسافده کاشن
 پلومر قصه سیدر .

İki nahiyeden mürekkebe olan bu Kazâ yetmiş yedi karâsiyle beraber bin sekiz yüz altmış dört hânede üç bin yedi yüz yirmi dokuz zekûr ve üç bin yedi yüz kırk bir enâs ki cema'n yedi bin dört yüz yetmiş nüfusu şamildir.

İş bu Kazâda iki câmi ve bir rüşdiyye mektebi, bir hükümet konağı, bir kışla, bir telgrafhâne, dört kilise, bir hân, dört dükkân, bir fırın, kırk değirmen mevcuttur.

Mahsulât-ı araziyesi; buğday, arpa, darı, zekrek, fasulye, ceviz, soğan, çiriş olub ba'zen sair sebzevat da bulunur.

Bu kasabada adi kilim ve keçe ve çorab ve eldiven ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunur.

(ORMAN)³⁸

Refahiye kasabasında tulen ve arzen üçer dörder saat mesafeli on üç orman olub bunların ekser eşcarı çam ve meşeden ibarettir.

Mezkûr ormanlardan araba ve hayvanat ile Erzincan ve Kemah ve Eğin ve mahal-i sâireye sevk ve fûruht olunur.

Kuruçay Kazâsında ba'zı ufak meşelikler olub bunlarda yalnız mahrufat-ı mahalliyeye sarf edilür.

³⁷ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 258

³⁸ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 258

ارزنجان (۲۵۸) سنجانی

ایکی ناحیه دن مرکب اولان بوقضا بخش بدی قراسیله برابر بیک سکر بوز الشمس درت حله ده اوج بیک بدی بوز یکرمی طسوز ذکور و اوج بیک بدی بوز فرق بر اناکه جمعا بدی بیک درتیوز بخش نفوسی شاملدر .

اشبو قضاده ایکی جامع و بررشدیه مکتبی برحکومت قوناغی برقشله برانغرافخانه درت کاپیسا برخان درت دکان بر فزون فرق دکرمن موجوددر .

محصولات ارضیه بی بقادای اریه داری ذکورک فصولیه جـوز صوغان چریش اولوب بعضاً سائر سبزه وانه بانور .

بوقضاده عادی کلیم و یکجه و چوراب والدیوان و عباکی شیلر نسج و اعمال اولور .

(اورمان)

رقایبه قضانده طولاً و عرضاً اوچر درهر ساعت مسافه لی اونا اوج اورمان اولوب بونلرک اکثر اشجاری جام و میشه دن عبارتدر .

مذکور اورمانلردن عربیه و حیوانات ایله ارزنجان و کلخ و اکین و حال سارمیه سوق و فروخت اولور .

قوربجای قضانده بعض اوفق میشه لکار اولوب بولرده یا لکار محروقات مجلیه صرف ایدیلور .

Pülümür kasabasında tulen ve arzen ikişer, üçer saat mesafeli kavak ve meşe ve ceviz ağaçlarıyla mahlut ormanlar olub bunlardan ahâli-i Kazâ ihtitab eder ve Erzincan'a dahî sevk ve fûruht ederler.

ENHAR⁴⁰

Keyfiyyet nebe'an ve cereyanı Erzurum'un Aşkale nahiyesi kısmında sebk eden nehr-i Fırat Erzincan, Kemah Kazâları vasatından cerayan ederek Keban ma'deni civarında vâki'i Çat nam mahaldeki Murad nehrine müntehi olur.

Refahiye Kazâsında vâk'i cebelden nebe'an ve Kemah cihetine cereyan eden kömür çayı dâhi mezkûr Fırat nehrine mansıb olur.

Kuruçay Kazâsının Kandil karyesinden nebe'an ve şimalden cenube doğru cereyan eden Kandil nehri dâhi kezalik bazı ufak sularla birleştikten sonra Karabudak çayı namını alarak Hosta civarında Fırat'a mülâki olur.

Enhâr-ı mezkûrenin Erzincan dairesinde bulunan mahallerinde suyun azlığı ve bazı mev a'nın vücudu hasebiyle kelek işletilmiyorsa da nehr-i mezkûrun Kemah'tan aşağı olan mahallerinde kelek işletilerek zahire ve saire nakl ve isra edülür.

³⁹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 259

⁴⁰ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 259

ارزنجان (۲۵۹) سعانی

بلومر قضاستانده طولاً و عرضاً ابيکشر اوچر سلامت
مسافدلی قواق و همیشه وجویز اغاجلریله مخلوط اورمانلر
ارارب بوتلردن اهالی قضا احتطاب ایدر وارزنجانه دخی
سوق و فروخت ایدرلر .

انهار

کبیت نبعان و جریاتی ارضرومک آشقلعه ناحیه سی
قسمتده سبق ایدن نهر فرات ارزنجان کاخ فضائری
وسطدن جریان ایدرک کبان معدنی جوارنده واقع
چات نام محله کی مراد نهرینه منتهی اولور .

رفاهیه قضاستانده واقع جبالدن نبعان و کاخ جهنمه
جریان ایدن کور چایی دخی مذکور فرات نهرینه
منصب اولور .

قوربجای قضا سنک قندیل قریه سندن نبعان و شمالدن
جکوبه طوغری جریان ایدن قندیل نهری دخی کذلک بعض
اویق صولره براشد کد نصره قره بوداق چایی ناهی
الهرقی خوسته جوارنده قرانه ملاق اولور .

انهار مذکورک ارزنجان دائره سنده بولان محللرنده
صوت ازغی و بعض موانعک وجودی حسیله ککاک
ایشلدیلورسه ده نهر مذکورک کاخدن اشاغی اولان
محللرنده ککاک ایشلدیلرک ذخیره و سائره نقل واسرا
ایدیلور .

MEA'DİN VE KAPLICA ⁴¹

Kemah Kazâsının Erkağan karyesinde gayet nemalı bir kömür, Refahiye Kazâsının Gemecik karyesinde simli kurşun ve diğer bir karyesinde mürdesenk ma'denleri vardır.

Erzincan kasabasına iki saat mesafede Nörkâh ve Çakırman karyeleri meyanında kükürtü ve harareti mu'tedil bir kaplıca olub ba'zı emraza fâide bahş olduğu mervidir.

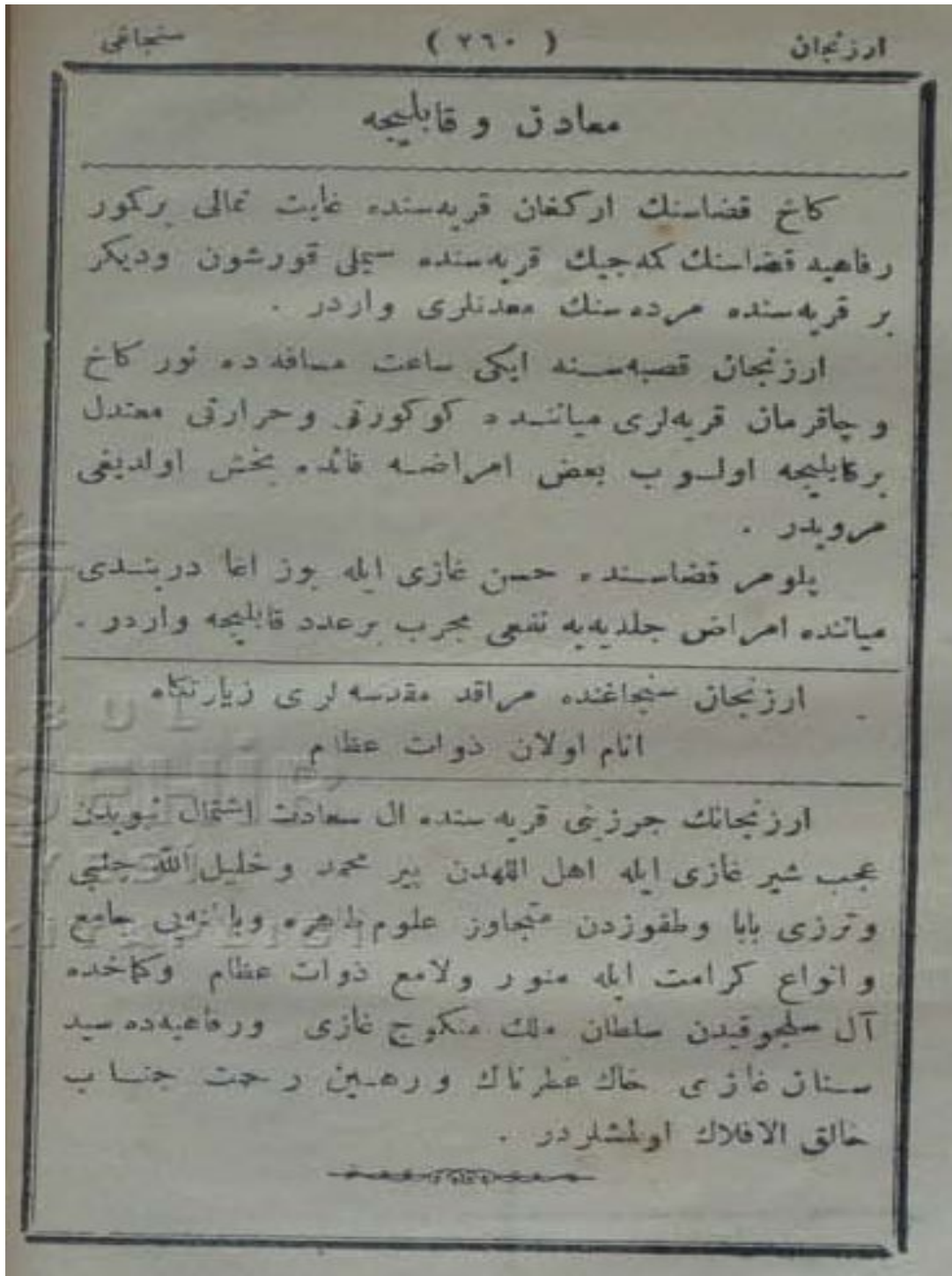
Pülümür Kazâsında Hasan Gazi ile Boz ağa Derbendi meyanında emraz-ı cildiyeeye nef'i mücerreb bir aded kaplıca vardır.

**ERZİNCAN SANCAĞINDA MERAKID-I MUKADDESELERİ
ZİYARETGÂH ENAM OLAN ZEVAT-I İ'ZAM** ⁴²

Erzincan'ın Cerzini karyesinde âl-i Saadet-i İştimal-i Nebeviden Acepşir Gazi ile Ehlullahtan Pir Muhammed ve Halilullah Çelebi ve Terzi Baba ve dokuzdan mütecaviz U'lûm-u Zahire ve Bâtîniye'yi cam'mî ve enva'ı keramet ile münevver ve lami'i zevat-ı i'zam ve Kemah'ta Âli Selçuk'dan Sultan Melik Mengüç Gazi ve Refahiye'de Seyyid Sinan Gazi defin-i hak atırnak ve rehiyn-i rahmet Cenab-ı Halik alâ felak olmuşlardır.

⁴¹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 260

⁴² H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 260

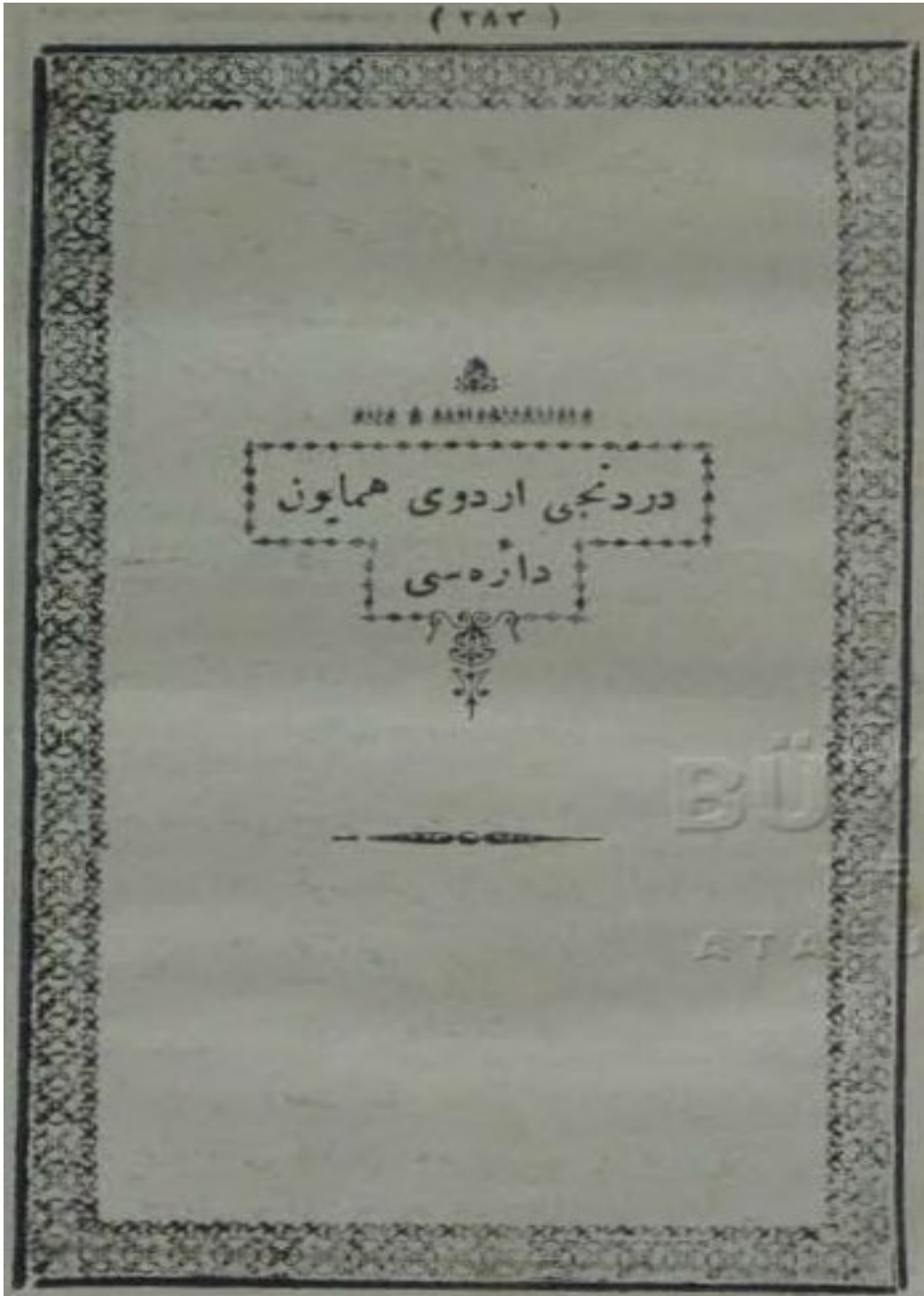

(283)

DÖRDÜNCÜ ORDU-U HÜMÂYÛN
DA'İRESİ ⁴³

⁴³ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 283

(284)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛN MÜŞİRİ

MEHMED ZEKİ PAŞA⁴⁴

Murassa İmtiyaz, Murassa Osmanî ve Birinci Rütbe-i Mecidî
Nişan-ı Zişanlarıyla Altun ve Gümüş İmtiyaz ve Altun Liyakat
ve Girid ve İftihâr ve Zirâ'at Madalyalarını Hâizdir.

ERKÂN-I HARB DAİRESİ

Erkân-ı Harb Reisi Mirliwa : Hüseyin Hüsni Paşa

“ “ “ **Kol Ağası:** Fuad Efendi

“ “ “ **Yüzbaşı :** Rıza Efendi

2. Mecidî, 3. Osmanî

Altun Liyakat Madalyası

4. Mecidî ve Osmanî

Yâverân-ı Makâm-ı Müşiri

Binbaşı Rıf'at Bey

Kol Ağası : Şükrü Efendi

Yüzbaşı Vekili : Nuri Bey

4. Osmanî

4. Mecidî

⁴⁴ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 284

(285)

Erkân-ı Harbiyye Birinci Şu'besi ⁴⁵

Müdür Miralay : İsmail Bey – 3. Mecidî

Kısm-ı Sâni Mümeyyizi: Mustafa Efendi - Sâniye

Sınıf-ı Sâni: Musa Efendi - Sâlise 5. Mecidî

Sınıf-ı Sâlis Mehmed Sâkıb Efendi, **Sınıf-ı Râbi'i** : Münhal

Jurnal Me'muru Mülâzım

Mülâzım Ahmed Efendi, **Mülâzım** Efendi

Erkân-ı Harbiyye Dairesi İkinci Şu'besi

Müdür Miralay: Sâlih Bey - Dördüncü Osmanî ve Mecidî

Muavin Yüzbaşı: Şükrü Efendi - 5. Mecidî

Nizamiye Yoklaması

Kısm-ı Sâlis Mümeyyizi: İsmet Efendi – Rabi'a

Sınıf-ı Evvel: Halil Hulkî Efendi – Sâlise

Sınıf-ı Sâni: Münhal, **Sınıf-ı Sâlis**: Şemseddin Bey

“ **Sâlis**: Sabri Efendi, “ **Râbi'**: Hüsni Efendi

Mülâzım Dursun Efendi, **Mülâzım**: Eyüb Subhi Efendi

Mülâzım: Mehmed Faik Efendi

⁴⁵ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 285

(۲۸۵)

ارکان حربیه برنجی شعبه سی	
مدیر میرالای اسماعیل بك	۳ مجیدی
قسم ثانی ممیزی مصطفی افندی	ثانیه
صنف ثانی موسی افندی	ثالثه ۵ مجیدی
صنف ثالث محمد ثاقب افندی	صنف رابع منحل
رورنال مأموری ملازم	
ملازم احمد افندی	ملازم افندی

ارکان حربیه دائره سی ایکیجی شعبه سی

مدیر میرالای صالح بك	دردنجی عثمانی و جیبی
معاون یوزباشی شگری افندی	۵ مجیدی

نظامیه یوقلمده سی

قسم ثالث ممیزی عصمت افندی	رابعه
صنف اول خلیل خلقی افندی	ثالثه
صنف ثانی منحل	صنف ثالث شمس الدین بك
» ثالث صبری افندی	» رابع حسنی افندی
ملازم طورسون افندی	ملازم ایوب صبحی افندی
ملازم محمد فائق افندی	

(286)

Redif Yoklaması ⁴⁶
Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Mehmed Tevfik Efendi – Sâlise 4. Mecidî Sınıf-ı Evvel: Zekeriyya Efendi - Sınıf-ı Sâni: Münhal Sınıf-ı Rabi': Said Efendi, Mülâzım: Mahmud Efendi Mülâzım: Ömer Efendi, Mehmed Cemal Efendi
İkinci Şu'be Nüfus Kalemi
Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Yusuf Ken'ân Efendi - Rabi'a Sınıf-ı Sâlis: Cemal Bey - Sâlise, 5. Mecidî Sınıf-ı Rabi': Emin Efendi – Rabi'a, Sınıf-ı Rabi': Hâlis Efendi Mülâzım Kemal Bey, Mülâzım: Mehmed Efendi
Ordu-yu Hümâyûn Evrak Kalemi
Müdür Alay Emini: İsmail Efendi - 5. M. (Mecidî) Muavin: Münhal
“ORDU-YU HÜMÂYÛN LEVÂZİM DAİRESİ” ⁴⁷
Reis :
Levâzım Birinci Şu'besi
Müdür: Cemal Bey Muavin-i Evvel: Mehmed Derviş Rıf'at Efendi - Sâniye

⁴⁶ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 286

⁴⁷ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 286

(۲۸۶)

ردیف بوقله سی	
قسم ثالث میزى محمد توفیق افندی ناله ۴ مجیدی	صنف اول زکریا افندی
صنف ثانی منحل	صنف رابع سعید افندی
ملازم محمود افندی	ملازم عمر افندی
محمد جمال افندی	
ایکنجی شعبه نفوس قلمی	
قسم ثالث میزى یوسف کنعان افندی رابعه	صنف ثالث جمال بك
صنف رابع امین افندی رابعه	صنف رابع خالص افندی
ملازم کمال بك	ملازم محمد افندی
اردوی همایون اوراق قلمی	
مدیر الای امینی اسماعیل افندی • م	
معاون منحل	
« اردوی همایون لوازم دائره سی »	
رئیس	
لوازم برنجی شعبه سی	
مدیر جمال بك	
معاون اول محمد درویش رفعت افندی ثانیه	

(287)⁴⁸

<p>Muavin-i Sâni: Mehmed Arif Efendi – Mütemâyiz 5. Mecidî</p> <p>Sınıf-ı Evvel: Nureddin Efendi - Rabi'a</p> <p>Sınıf-ı Sâni: Kadiri Efendi, Ali Hüsameddin Efendi - Rabi'a</p> <p>Sınıf-ı Sâlis: Nuri Efendi, Ahmed Cemil Efendi</p> <p>Sınıf-ı Rabi': Mehmed Necib Efendi, Mülâzım: Hacı Saim efendi</p> <p>Mülâzım: Ahmed Lütfî Efendi Mülâzım: Osman Efendi</p>
<p>Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zabitanı</p>
<p>Kol Ağası: Hacı Ali Ağa, Yüzbaşı: Mehmed Efendi</p>
<p>Levâzım İkinci Şu'besi</p>
<p>Müdür: Mustafa Efendi – Mütemayiz</p> <p>Muavin: Yusuf Raşid Efendi - Sâlise, 4. Mecidî</p> <p>Sınıf-ı Sâni: İsa Efendi, Sınıf-ı Sâlis: Mustafa Tevfik Bey</p> <p>“ Sâlis: Zülfî Bey, “ “ : Hâfız Mehmed Tevfik Efendi</p> <p>Sınıf-ı Rabi': İsmail Hakkı Efendi</p> <p>Mülâzım: Mehmed Şükrü Efendi, Mülâzım: Hüseyin Efendi</p> <p>“ : Ömer Efendi, “ : Osman Nuri Efendi</p>
<p>Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zabitanı</p>
<p>Kol Ağası: Mustafa Efendi, Yüzbaşı: Tevfik Efendi</p>

⁴⁸ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 287

(۲۸۷)

معاون ثانی محمد عارف افندی	متمایز	۵ مجیدی
صنف اول نورالدین افندی	رابعه	
صنف ثانی قدری افندی	علی حسام الدین افندی	ثالثه
صنف ثالث نوری افندی	احمد جیل افندی	
صنف رابع محمد نجیب افندی	ملازم حاجی صائم افندی	
ملازم احمد لطفی افندی	عثمان افندی	

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطانی

قول اغاسی حاجی علی اغا - بوزباشی محمد افندی

لوازم ایکچی شعبه سی

مدیر مصطفی افندی	متمایز	
معاون یوسف راشد افندی	ثالثه	۴ مجیدی
صنف ثانی عیسی افندی	صنف ثالث مصطفی توفیق بک	
صنف ثالث زانی بک	حافظ محمد توفیق افندی	
صنف رابع اسماعیل حق افندی		
ملازم محمد شکری افندی	ملازم حسین افندی	
عمر افندی	عثمان نوری افندی	

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطانی

قول اغاسی مصطفی افندی - بوزباشی توفیق افندی

(288)

Levâzım Üçüncü Şu'besi ⁴⁹
Müdür: Nâzım Efendi - Evveli Sânisî 5. Mecidî
Muavin: Bilâl Zihnî Efendi, Muavin: Abdurrahman Rahmî Efendi
Sınıf-ı Sâlis: Adnan Efendi, Sınıf-ı Rabi': Ahmed Sıdkı Efendi
Mülâzım: Mustafa Fehmî Efendi, Ali Rıza Efendi
Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zabitanı
Kol Ağası: Münhal
Yüzbaşı: Münhal
Levâzım Dördüncü Şu'besi
Müdür: Hacı Asım Efendi - Sâniye
Muavin: Yusuf Efendi – Rabi'a
Sınıf-ı Rabi': Efendi, Mülâzım: Efendi
Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zabitanı
Kol Ağası: Hacı Salih Efendi, Kol Ağası: Münhal
Ordu-yu Hümâyûn Vezne Me'murları
Vezne Müdürü; Ahmed Şevket Efendi, Muavin: Ziya Efendi
Kâtibi: Nuri Efendi
-----0-----

⁴⁹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 288

(۲۸۸)

لوازم اوچنجی شعبه سی

مدیر ناظم افندی اولی تانیسی ۵ مجیدی
معاون بلال ذهنی افندی معاون عبدالرحمن رحیمی افندی
صنف ثالث عدنان افندی صنف رابع احمد صدیق افندی
ملازم مصطفی قهوی افندی علی رضا افندی

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطانی

قول اغامی منحل
یوزباشی منحل

لوازم دردنجی شعبه سی

مدیر حاجی طاصم افندی تانیه
معاون یوسف افندی رابعه
صنف رابع افندی ملازم افندی

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطانی

قول اغامی حاجی صالح افندی قول اغامی منحل

اردوی همایون وزنه مأمورلری

وزنه مدیری احمد شوکت افندی معاون ضیا افندی
کاتبی نوری افندی

— ۳۰۶ —

(289)

ERZİNCAN RÜŞTİYE-İ ASKERÎ MEKTEBİNİN MÜDÜR
VE ZABITANIYLA HAVACEGÂNI.⁵⁰

Müdür, Mekteb Kol Ağası: Said Efendi

Coğrafya Muallimi, Mülâzım-ı Sâni: Hasan Efendi

Dâhiliye Zâbitanı: Münhal

“ “ **Mülâzım-ı Evvel:** Vefik Efendi

Resim Muallimi : Münhal

Lisan “ : “

Riyaziye “ : “

Arabî “ : Mustafa Efendi, **Diğeri:** Hâcı Hamid Efendi

Farisî “ : Ahmed Efendi, **Kavâid Muallimi:** Avni Efendi

İmlâ “ : Efendi **Hüsni Hat Muallimi:** Vasfı Bey

**Dördüncü Ordu-yu Hümayûna Mensub Erzincan'da Bulunan
Sanayi'î Şu'ubatı Me'muriyn ve Zabitanı**

Binbaşı Bekir Ağa - 4. Mecidi, Kol Ağası: Münhal

Tabur Kâtibi: Münhal, **Kâtib Muavini:** Bekir Efendi

Tabur İmamı: Abdülhamid Efendi

Tabib Yüzbaşı: Muhiddin Efendi

Cerrah: Mustafa Efendi, **Eczacı:** Hâfız Mahmud Efendi

⁵⁰ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 289

(۲۸۶)

ارزنجان رشدی عسکری مکتبک مدبر
وضابطایله خواجهگانی

مدبر مکتب قول اغامی سعید افندی
جغرافیا معلمی ملازم ثانی حسن افندی
داخلیه ضابطی منحل
ملازم اول وفیق افندی
رسم معلمی منحل
لسان «
ریاضیه «
عربی « مصطفی افندی
فارسی « احمد افندی
املا « افندی
دیگری حاجی حد افندی
قواعد معلمی هونی افندی
حسن خط معلمی وصفی بک

دردنجی اردوی همایونه منسوب ارزنجانده بولنان
صنایع شعباتی مأمورین وضابطانی

یکبشی بکراغدا | سعید افندی قول اغامی منحل
طابور کاتبی منحل کاتب معاونی بکر افندی
طابور نامی عبدالحمید افندی
طیب بوز باشی محی الدین افندی
جراح مصطفی افندی اجزاجی حافظ محمود افندی

(290)⁵¹

<p>Cerrahci Kol Ağası: Latif Efendi - 4. Mecidi</p> <p>Ekeci Yüzbaşı: Ahmed Efendi</p>
<p>1. Sınıf Yüzbaşı: Mehmed Ağa</p> <p>Mülâzım-ı Evvel : Hasan Efendi, Mülâzım-ı Sâni : Mehmed Ağa</p> <p>2. Sınıf Yüzbaşı: Ahmed Ağa</p> <p>Mülâzım-ı Evvel : Abdullah Efendi- 5. M., Mülâzım-ı Sâni : Mahmud Efendi- 5. M.</p> <p>Kâtib; Sınıf-ı Rabi': Hüseyin Efendi</p> <p>3. Sınıf Yüzbaşı: Mehmed Efendi</p> <p>Mülâzım-ı Evvel : Hasan Ağa., Mülâzım-ı Sâni : Mehmed Efendi</p> <p>Kâtib; Sınıf-ı Rabi': Abdullah Efendi, Mülâzım: Hayreddin Efendi</p> <p>4. Sınıf Yüzbaşı: Münhal</p> <p>Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Efendi – 4. Osmanî , Mülâzım-ı Sâni: Mehmed Ağa</p> <p>5. Sınıf Yüzbaşı: Münhal</p> <p>Mülâzım-ı Evvel: Abdülkerim Efendi - 4. Osmanî</p>
<p>Ordu-yu Hümâyûn Mezkûr Sıhhiye Me'murları</p>
<p>Ser Tabib Miralay: Ahmed Bey</p> <p>Tabib-i Evvel Miralay: İsmail Bey</p> <p>“ Kaymakam: Apamenyondas Bey – 5. Mecidi</p> <p>“ Binbaşı: Celal Bey - 5. Mecidi</p>

⁵¹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 290

(۲۹۰)

چرخچی قولنامی لطیف افندی ۱ بجیدی	
اکه بی یوز باشی احمد افندی	
۱ صنف یوز باشی محمد اغا	ملازم اول حسن افندی
ملازم ثانی محمد اغا	
۲ صنف یوز باشی احمد اغا	ملازم اول عبدالله افندی ۵م
ملازم ثانی محمود افندی ۵م	
کاتب صنف رابع حسین افندی	
۳ صنف یوز باشی محمد افندی	ملازم اول حسن اغا
ملازم ثانی محمد افندی	
کاتب صنف رابع عبدالله افندی	
ملازم خیرالدین افندی	
۴ صنف یوز باشی منعل	ملازم اول احمد افندی ۴ع
ملازم ثانی محمد اغا	
۵ صنف یوز باشی منعل	ملازم اول عبدالکریم افندی ۴ع
ملازم ثانی یوسف افندی ۴ع	
اردوی همایون مذکور صحیفه مأمورلری	
سر طیب میر الای احمد بک	
طیب اول میر الای اسماعیل بک	
۵ بجیدی	قائم مقام ایامنیوناس بک
۵ بجیدی	یکباشی جلال بک

(291)⁵²

Ser Eczacı Miralay: Hacı Ahmed Bey - 4. Osmanî ve Mecidî

Eczacı-yı Evvel Binbaşı: Mehmed Efendi - 5. Mecidî

Tabib Sol Kol Ağası: İsmail Efendi

Eczacı-yı Sâni: İbrahim Efendi

Eczacı : Ömer Efendi, **Eczacı:** Kostî Efendi

Eczacı: Ali Efendi

Ser Cerrah: Hacı Abidin Efendi – 5. Mecidî

Cerrah-ı Sâni: Hasan Bedri Efendi - 5. “

Cerrah : Ali Efendi, **Cerrah:** Abdullah Efendi

“ : Ali Fehmi Efendi “ : Saadullah Efendi

“ : Ali Efendi **Tımarcı :** Hasan Efendi

Hastahâne Müdürü, Alay Emni: Abdulkadir Efendi - 4 M. (Mecidî)

“ **Kâtib-i Evvel :** İbrahim Efendi

“ **Kâtib-i Sâni :** Abdullah Vehbî Efendi

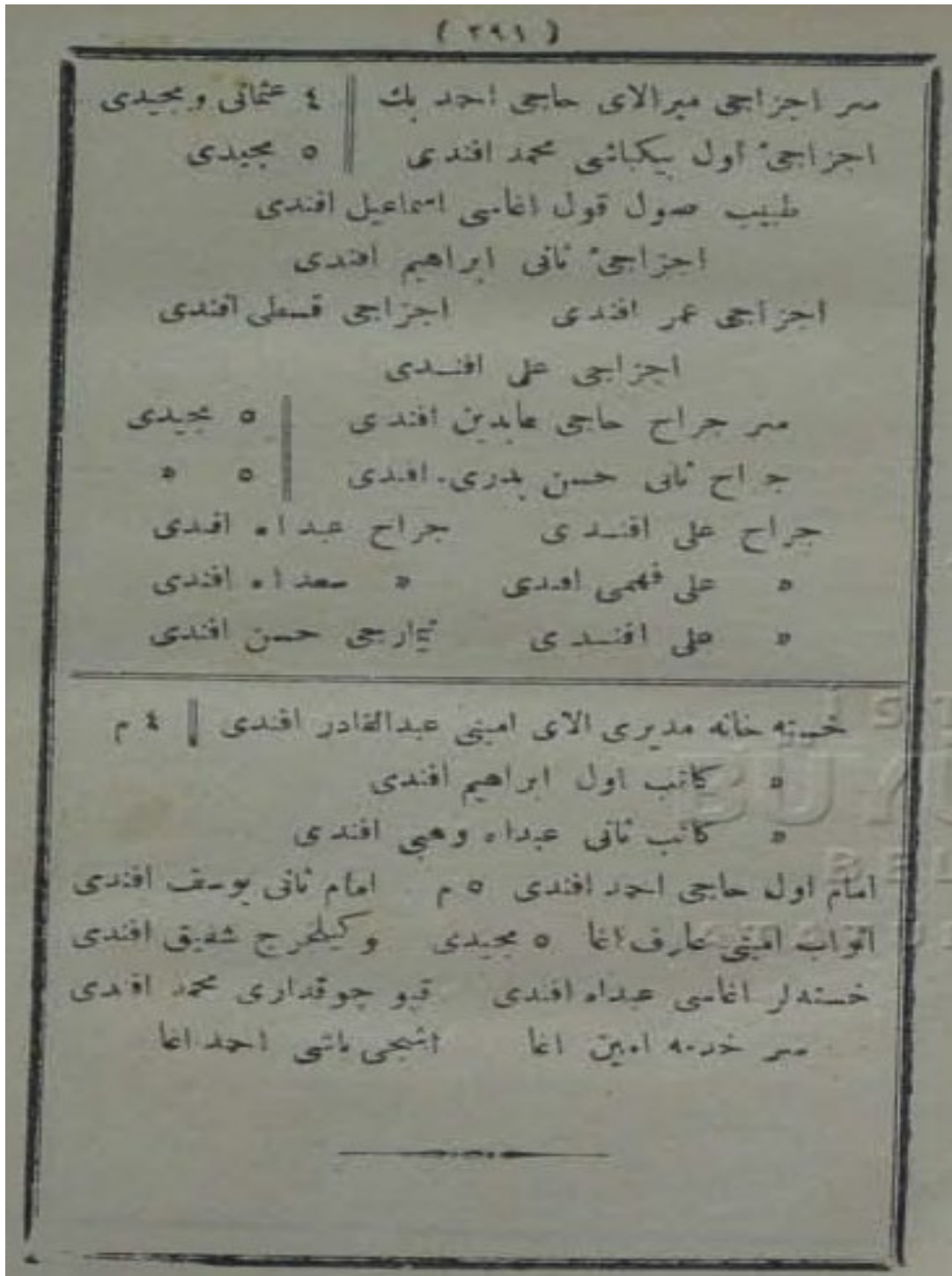
İmam-ı Evvel: Hacı Ahmed Efendi – 5. M., **İmam-ı Sâni:** Yusuf Efendi

Esvab Emni: Arif Ağa – 5. Mecidî, **Vekiliharç:** Şefik Efendi

Hastalar Ağası : Abdullah Efendi, **Kapucu Kadarı:** Mehmed Efendi

Ser Hademe: Emin Ağa, **Aşçı Başı:** Ahmed Ağa

⁵² H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 291

(295)

**DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂY+UNA MENSUB OLUB VİLÂYET
DÂHİLİNDE BULUNAN ASÂKİR-İ NİZAMİYE-İ ŞAHANENİN
ALAYLARI⁵³**

Erzincan'da Bulunan Yedinci Nişancı Taburu

Binbaşı Mehmed Yaver Efendi - 4. Osmanî ve Mecidî

Kol Ağası Bekir Ağa - 4. Mecidî

İmam Hâfız Ali Efendi **Kâtib :** Halil Efendi

Kâtib Muavini: Mustafa Efendi

Sekizinci Nişancı Taburu

Binbaşı Hacı Abdullah Efendi - 4. Mecidî

Kol Ağası:

Tabur Kâtibi: Mehmed Efendi

Tabur İmamı: Hâlid Efendi

Kâtib Muavini: Mehmed Şevki Efendi

⁵³ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 295

(۲۹۰)

قواعد خواجہ سی محمد نجفی افندی			
اولا ضیا افندی			
سرخدمہ مصطفی افندی			
طلبہ تک موجودی			
۳ صنف	۲ صنف	۱ صنف	ابتدائی صنف
۶۶	۱۰۰	۱۰۹	۸۲
دردیجی اردوی ہمایونہ منسوب اولوب ولایت داخلندہ			
بولنان عساکر نظامیہ شاہانہ تک آلابلری			
ارزنجاندہ ولتان بدنجی نشانجی طاہوری			
بیکباتی محمد یاور افندی		۴ عثمانی و مجیدی	
قول امامی بکر اقا		۴ مجیدی	
امام حافظ علی افندی		کاتب خلیل افندی	
کاتب معاون مصطفی افندی			
سکرنجی نشانجی طاہوری			
بیکباشی حاجی عبدہ افندی		۴ مجیدی	
قول امامی			
طاہور کاتبی محمد افندی			
طاہور امامی خالد افندی			
کاتب معاونی محمد شوق افندی			

(296)

<p>On üçüncü Livaya Mülhak Yirmi Beşinci Piyade Alayı⁵⁴</p>
<p>Miralay Mustafa Bey, Kaymakam Mehmed Bey - 4. Mecidi ve Osmanî Alay Emni Ahmed Efendi Alay Kâtibi: Mustafa Efendi Alay Müftüsü: Nebi Efendi Sancaktar: Münhal</p>
<p>Birinci Binbaşı Hacı Hüseyin Hünü Efendi - 4. O. (Osmanî) İkinci “ Hüseyin Ağa - 4. M. (Mecidî) Üçüncü Binbaşı Reşid Efendi Dördüncü Binbaşı Musa Kâzım Efendi</p>
<p>25 i Mızıka Yüzbaşı Osman Ağa - 5. Mecidî Mülâzım Ahmed Efendi</p>
<p>Yirmi Altıncı Piyade Alayı</p>
<p>Miralay Atıf Bey, Kaymakam Yusuf Bey - 4. M. (Mecidî) Alay Emni Mustafa Efendi, Alay Kâtibi Hacı Şükrü Efendi Alay Müftüsü: Mehmed Feyzullah Efendi Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Şükrü Efendi</p>
<p>Birinci Binbaşı Mehmed Raşid Efendi, İkinci Binbaşı Şevki Efendi Üçüncü Binbaşı Abdullah Efendi, Dördüncü Binbaşı Mehmed Hulusi Efendi</p>
<p>Yirmi Yedinci Piyade Alayı</p>
<p>Miralay Hasib Bey, Kaymakam İdris Bey Alay Emni Hacı İsmail Efendi Alay Kâtibi Mehmed Hamdi Efendi, Alay Müftüsü Fehmi Efendi</p>

⁵⁴ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 296

(۲۹۶)

اوز اوچجی لویه ملحق یکر می بشجی پیاده آلابی

میرالای مصطفی بک قائم مقام محمد بک ۴ مجیدی و عثمانی
الای امینی احمد افندی الای کاتبی مصطفی افندی
الای مفتیسی نبی افندی - سنجقدار منحل

برنجی بیکباشی حاجی حسین حسنی افندی ۴ ع
بکجی ۵ حسین اغا م ۴ اوججی بیکباشی رشید افندی
در دنجی بیکباشی موسی کاظم افندی

۲۵ ی موسیقه یوزباشیسی عثمان اغا | ۵ مجیدی
- ملازم احمد افندی

یکر می التنجی پیاده آلابی

میرالای طائف بک قائم مقام یوسف بک | ۴ م
الای امینی مصطفی افندی الای کاتبی حاجی شکری افندی
الای مفتیسی محمد فیض اه افندی
- سنجقدار ملازم اول محمد شکری افندی

برنجی بیکباشی محمد راشید افندی ایکنجی بیکباشی شوقی افندی
اوججی ۵ عبده افندی در دنجی بیکباشی محمد خلوصی افندی

یکر می بدنجی پیاده آلابی

میرالای حسیب بک قائم مقام ادريس بک
الای امینی حاجی اسماعیل افندی
الای کاتبی محمد جدی افندی الای مفتیسی قهسی افندی

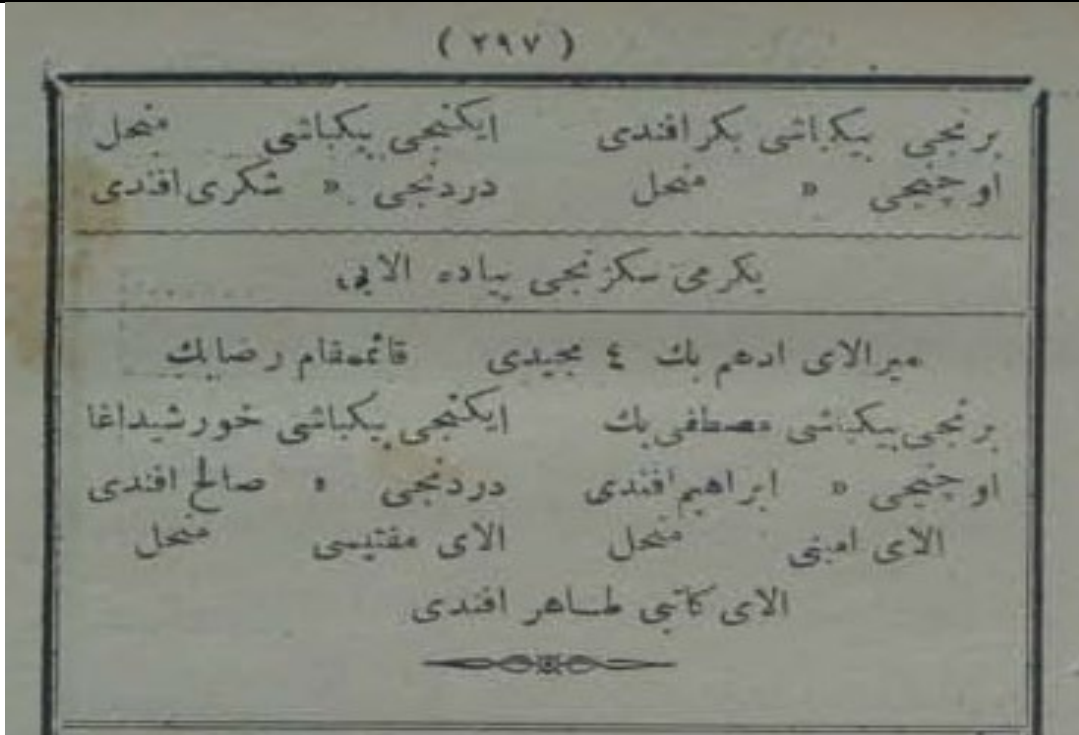

(297)⁵⁵

Birinci Binbaşı Bekir Efendi, **İkinci Binbaşı** Münhal
Üçüncü “ Münhal, **Dördüncü** “ Şükri Efendi

Yirmi Sekizinci Piyade Alayı

Miralay Edhem Bey – 4. Mecidî, **Kaymakam** Rıza Bey
Birinci Binbaşı Mustafa Bey, **İkinci Binbaşı** Hurşid Ağa
Üçüncü “ İbrahim Efendi **Dördüncü** “ Salih Efendi
Alay Emni: Münhal, **Alay Müftüsü:** Münhal
Alay Katibî Tahir Efendi.

⁵⁵ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 297

(299)

VİLÂYET DÂHİLİNDE BULUNAN HAMİDİYE SÜVARİ ALAYLARININ
ERKÂN VE ÜMERA VE ZABITANI.⁵⁶

(Umum Hamidiye Alayları ve Süvari Fırkası Kumandanı)
(Ferik Ahmed Paşa)

(Hamidiye Süvari Alayları Mirliva Efeleri Nizamiye Süvari
Livalarına Mahmuldür)

Hamidiye ve Suvarî Alayları Kumandanlığı Erkân-ı Harbiye Reisi
Miralay Mahmud Hayret Bey - (Dördüncü Osmanî Gümüş Liyâkat
ve Sanayi'î Madalyaları)
Erkân-ı Harbi Mülhak Mülazım-ı Sâni Vahid Bey – 5. M. (Mecidi)

(۲۹۹)

ولایت داخلده بولغان حمیدیه سوارلی آلایلرینک
ارکان و امرا و ضابطانی

(عموم حمیدیه آلایلری و سوارلی فرقهسی قوماندانی)
(فریق احمد پاشا)

(حمیدیه سوارلی آلایلری میرالو القری نظامیه سوارلی
اوارلیته محولدر)

حمیدیه و سوارلی آلایلری قوماندانلی ارکان حربیه ربیبی
میرالای محمود حیرت بک (دردیجین عثمانی کوش لیاقت
(و صنایع مدالیه لری)

ارکان حربیه ملحق ملازم ثانی و حمید بک ۵ م

⁵⁶ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 299

(307)

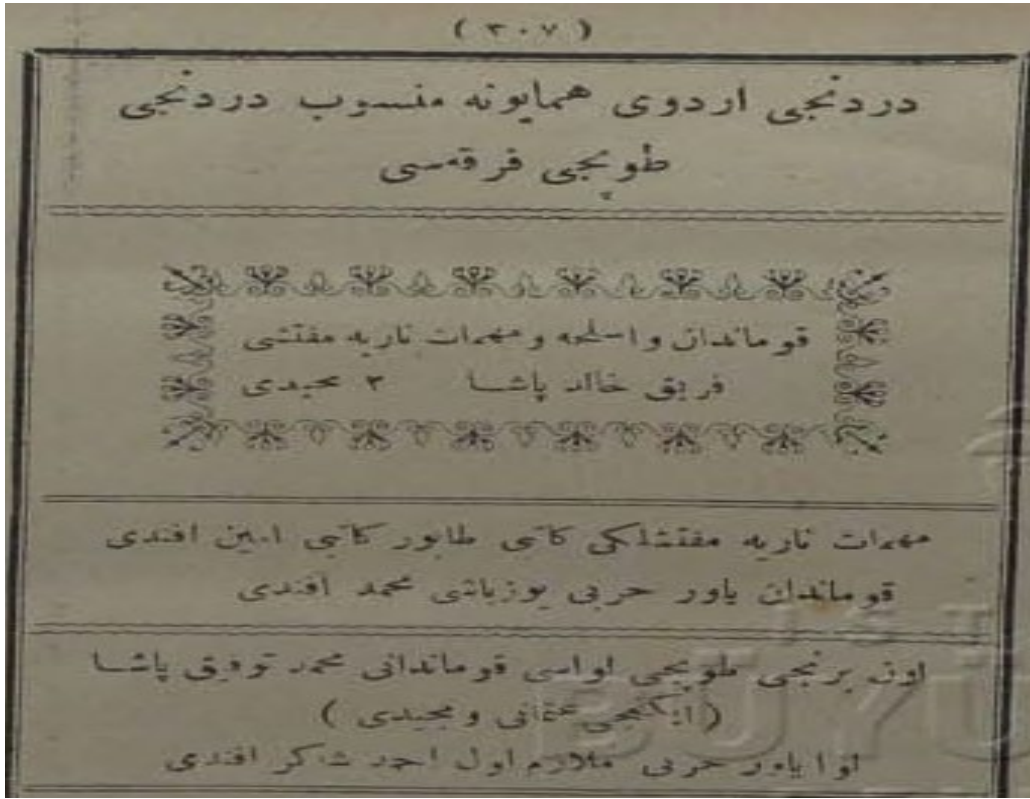
**DÖRDÜNCÜ ORDU-YI HÜMAYUNA MENSUB DÖRDÜNCÜ
TOPÇU FIRKASI⁵⁷**

**Kumandan ve Esliha ve Mühimmat-ı Nariyye Müfettişi
Ferik Halid Paşa - 3. Mecidi**

**Mühimmat-ı Nariye Müfettişliği Tabur Kâtibi Emin Efendi
Kumandan-ı Yaveri Harbi Yüzbaşı Mehmet Efendi**

**On Birinci Topçu Livâsı Kumandanı Mehmed Tevfik Paşa
(İkinci Osmanî ve Mecidi)
Liva Yaver-i Harbi Mülâzım-ı Evvel Ahmed Şâkir Efendi**

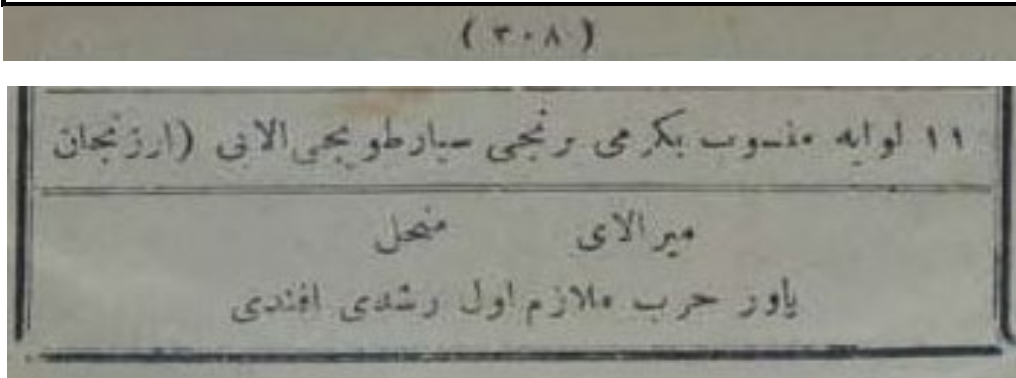
⁵⁷ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 307
432

(308)⁵⁸

11. Livaya Mensub Yirmi Birinci Seyyar Topçu Alayı (Erzincan)

Miralay: Münhal
Yaver-i Harb Mülâzım-ı Evvel: Rüştü Efendi

⁵⁸ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 308
433

(309)⁵⁹

<p>Birinci Binbaşı : Mustafa Efendi Alay Emni : Ahmed Efendi Kol Ağası: İsmail Hakkı Efendi – 4. M. (Mecidî) Alay Kâtibi: Münhal Tabur İmamı: Hâfız Mehmed Efendi Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Receb Efendi</p>
<p>İkinci Binbaşı: Âsaf Bey – 4. M. , Kol Ağası: Ahmed Reşid Efendi Tabur Kâtibi: Mehmed Tevfik Efendi – 5. M., İmam: Mehmed Tursun Efendi</p>
<p>Yirmi İkinci Seyyar Topçu Alayı (Erzincan)</p>
<p>Kaymakam Tursun Bey - 5. Mecidî Yaver-i Harb Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Kemal Efendi Birinci Binbaşı: Osman Efendi, İkinci Binbaşı: Mustafa Efendi Kol Ağası: Münhal, Kol Ağası: Hakkı Bey Alay Kâtibi: Tal'at Efendi, Tabur Kâtibi: Mustafa Sabri Efendi Tabur İmamı: Hâfız Abdullah Efendi, İmam: İbrahim Efendi Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Efendi</p>
<p>Nakliye Taburu (Erzincan)</p>
<p>Kaymakam : İsmail Hakkı Bey - 4. Mecidî Baytar Binbaşısı: Münhal Kol Ağası: Münhal, Tabur Kâtibi: Ahmed Fehim Efendi Esvab Emni Yüzbaşı: İshak Efendi, Tabur İmamı: Hâfız Mehmed Efendi</p>

⁵⁹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 309

(۳۰۹)

برنجی بیکیاشی مصطفی افندی الای امینی احمد افندی قول اغاسی اسماعیل حق افندی ۴ م الای کاتبی منحل طاہور امامی حافظ محمد افندی سنجقدار ملازم اول رجب افندی	
ایکنجی بیکیاشی آصف بک ۴ م قول اغاسی احمد رشید افندی طاہور کاتبی محمد توفیق افندی ۵ م امام محمد طورسون افندی	
یکر می ایکنجی سیار طویجی الای (ارزنجان)	
قائم مقام طورسون بک ۵ بجیدی یاور حرب ملازم اول احمد کمال افندی برنجی بیکیاشی عثمان افندی ایکنجی بیکیاشی مصطفی افندی قول اغاسی منحل قول اغاسی حق بک الای کاتبی طلعت افندی طاہور کاتبی مصطفی صبری افندی طاہور امامی حافظ عبدہ افندی امام ابراہیم افندی سنجقدار ملازم اول محمد افندی	
نقلیہ طاہوری (ارزنجان)	
قائم مقام اسماعیل حق بک ۴ بجیدی بیطار بیکیاشی منحل قول اغاسی منحل طاہور کاتبی احمد فہیم افندی انواب امینی یوزباشی اسحق افندی طاہور امامی حافظ محمد افندی	

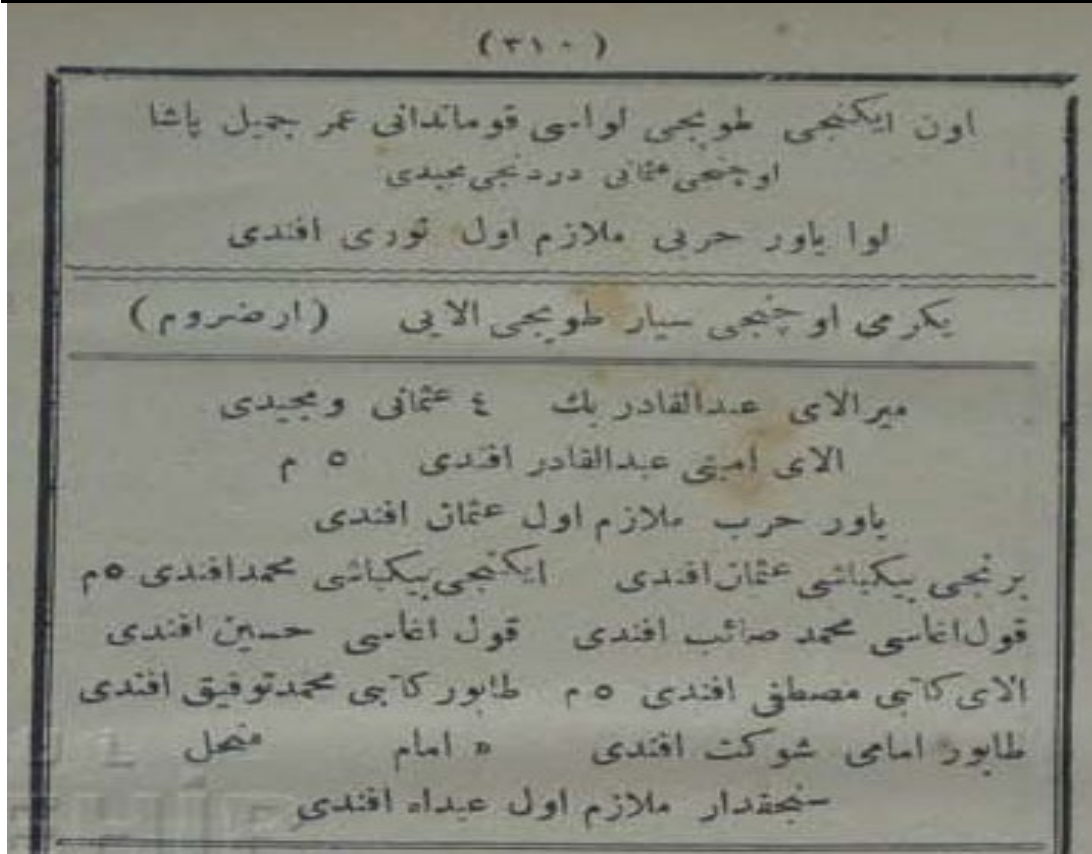

(310)⁶⁰

On ikinci Topçu Livası Kumandanı: Ömer Cemil Paşa

Üçüncü Osmanî, Dördüncü Mecidi

Liva Yaver-i Harb Mülâzım-ı Evvel: Nuri Efendi

⁶⁰ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 310

(313)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛNA MENSUB OLUB VİLÂYET DÂHİLİNDE BULUNAN ASÂKİR-İ REDİFE-İ ŞAHANENİN FIRKA VE LİVALARIYLA ALAY VE TABUR KUMANDANLARI ⁶¹
REDİF ON ÜÇÜNCÜ FIRKA KUMANDANI (MERKEZİ ERZİNCAN)
(Kumandan Ferik Ziya Paşa)
İkinci Osmanî, İkinci Mecidî Nişan-ı Zişanlarımı Hamildir.
Erkân-ı Harbiyesi
Fırka Erkân-ı Harb Reisi, Kol Ağası: Fuad Efendi - 4. Mecidî
“ “ “ Mülhak Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Tevfik Efendi
“ “ “ “ “ “ : Şefik Efendi
Yirmi Altıncı Liva Kumandanı: Süleyman Paşa
Liva-yı Mezkûre Mensub Alay Kâtibi: Resul Efendi
Liva Erkân-ı Harbiyesi: Münhal
25. Livaya Mensub Kırk Dokuzuncu Alayı (Erzincan)
Miralay: Münhal

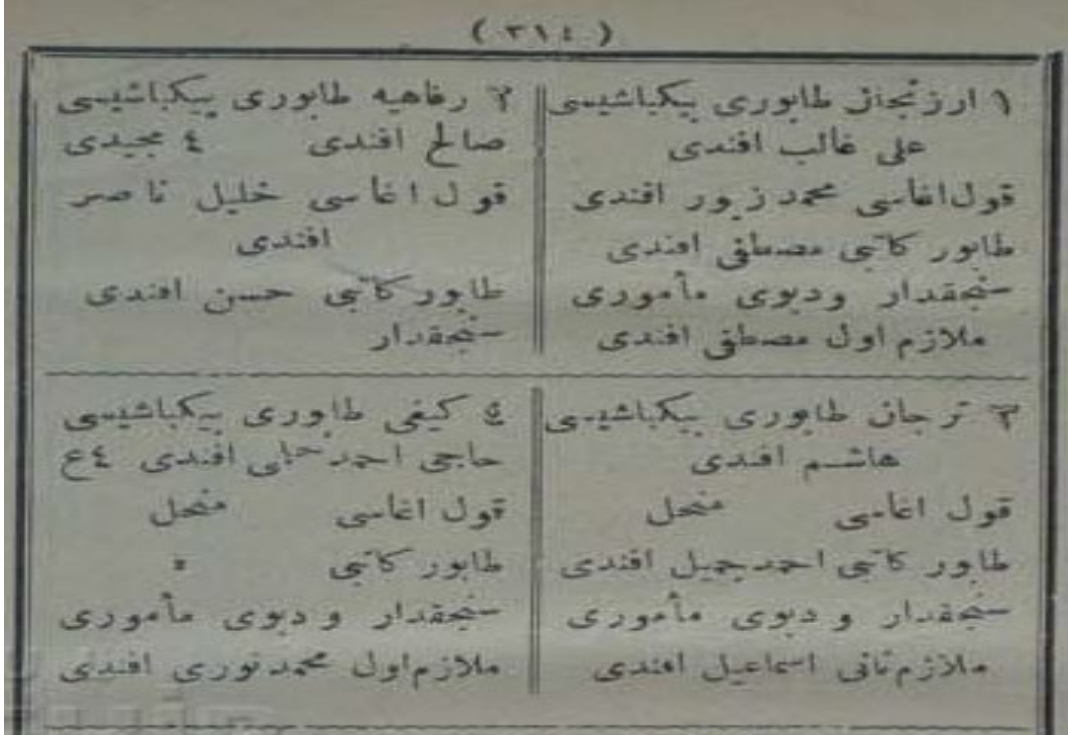
⁶¹ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 313

(314)

<p>1- Erzincan Taburu Binbaşısı ⁶² Ali Galib Efendi Kol Ağası: Mehmed Ziver Efendi Tabur Kâtibi: Mustafa Efendi Sancaktar ve Deboy Me'muru Mülâzım-ı Evvel: Mustafa Efendi</p>	<p>2 - Refahiye Taburu Binbaşısı Sâlih Efendi - 4. Mecidî Kol Ağası: Halil Nâsır Efendi Tabur Kâtibi: Hasan Efendi Sancaktar:</p>
<p>3- Tercan Taburu Binbaşısı Hâşim Efendi Kol Ağası: Münhal Tabur Kâtibi: Ahmed Cemil Efendi Mülâzım-ı Sâni: İsmail Efendi</p>	<p>4 - Kiğı Taburu Binbaşısı Hacı Ahmed Hilmi Efendi- 4. M. Kol Ağası: Münhal Tabur Kâtibi: Münhal Sancaktar ve Deboy Me'muru Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Nuri Efendi</p>

⁶² H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 314

(320-321)

DAHİL-İ VİLÂYETTE BULUNAN BİLCÜMLE YERLİ VE YABANCI VE ECNEBİ ZEKÛR VE ENÂS NÜFUSUN MİKTARLARIYLA ADED-İ HÂNE VE KARA VE MAHALAT VE NEVAHİ-Yİ MÜBEYYİN CEDVELDİR. ⁶³		İcmâl	31.604
		İslâ	Zekûr
Enâs	11.029		
Rum	Zekûr	164	
	Enâs	109	
Erme	Zekûr	3.218	
	Enâs	2.365	
Katolik	Zekûr	-	
	Enâs	--	
Protesta	Zekûr	--	
	Enâs	--	
Yaban	Zekûr	--	
	Enâs	--	
Ecnebî	Zekûr	--	
	Enâs	--	
Aded-i Hâne		5.084	
Aded-i Mahalat		--	
Aded-i Kara		199	
Esami-i Liva ve Kazâ		Tercan Kazası	

⁶³ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 320-321 (Tabladan sadece Erzincan ve Kazâlarının nüfus istatistikleri alınmıştır)

320-321

DAHİL-İ VİLÂYETTE BULUNAN BİLCÜMLE YERLİ VE YABANCI VE ECNEBİ ZEKÛR VE ENÂS NÜFUSUN MİKTARLARIYLA ADED-İ HÂNE VE KARA VE MAHALAHAT VE NEVAHİ-Yİ MÜBEYYİN CEDVELDİR. ⁶⁴	İcmâl		56.278	20.184	25.169	12.962	7.480	122.046
	İslâm	Zekûr	21.686	7.606	11.675	5.297	3.505	49.769
		Enâs	21.211	7.639	11.593	5.174	3.530	49.147
	Rum	Zekûr	130	277	590	--	--	998
		Enâs	111	296	589	--	--	996
	Ermeni	Zekûr	6.560	2.182	408	1.265	224	10.679
		Enâs	6.533	2.184	314	1.256	211	10.498
	Katolik	Zekûr	--	--	--	--	--	--
		Enâs	--	--	--	--	--	--
	Protestan	Zekûr	--	--	--	--	--	--
		Enâs	--	--	--	--	--	--
	Yabancı	Zekûr	--	--	--	--	--	--
		Enâs	--	--	--	--	--	--
	Ecnebi	Zekûr	--	--	--	--	--	--
		Enâs	--	--	--	--	--	--
	Aded-i Hâne		10.318	2.480	2.568	1.678	1.864	20.908
	Aded-i Kara		49	17	--	--	--	66
Aded-i Kazâ ve Mahalat		140	74	172	61	77	525	
Esami-i Liva ve Kazâ		Erzincan Kazâsı	Kemah Kazâsı	Refahiye Kazâsı	Kuruçay Kazâsı	Pülümür Kazâsı	Yekûn	

⁶⁴ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Salnâmesi, s. 320-321 (Tabladan sadece Erzincan ve Kazâlarının nüfus istatistikleri alınmıştır)

Erzurum Vilâyet-i Celilesine Mülhâk Sancak ve Kazâ Merkezlerinin Yekdiğerlerine Olan Ba'd mesafelerini Mübeyyin Saat-i Osmanî Cedvelidir. ⁶⁵

Kazâ Merkezlerinin Esası	Eleşkird Kazası	Karakilise Kazası	Tutak Kazası	Divadin Kazası	Bayezid Kasa-bası	Pülümüt Kazası	Refahiye Kazası	Kuruçay Kazası	Kemah Kazası	Erzincan Kasa-bası	İspir Kazası	Bayburd Kazası	Navervan Kazası	Keskim Kazası	Tortum Kazası	Hınıs Kazası	Kığı Kazası	Tercan Kazası	Pasinler Kazası	Erzurum Kasa-bası	
ERZURUM SANCAĞI	Erzurum	24	30	30	42	48	25	47	56	44	32	29	23	54	24	9	18	24	16	6	0
	Pasinler	18	24	24	36	42	31	53	62	50	28	44	29	5	19	8	12	30	22	0	0
	Tercan	40	46	46	58	64	9	31	40	28	16	34	12	28	38	24	34	16	0	0	0
	Kığı	48	54	54	66	72	7	32	41	29	17	42	28	38	48	33	25	0	0	0	0
	Hınıs	30	36	22	34	40	43	65	14	62	50	36	41	18	42	20	0	0	0	0	0
	Tortum	26	32	32	44	50	34	55	64	52	40	15	30	5	12	0	0	0	0	0	0
	Keskim	28	44	44	56	62	47	67	74	64	52	16	34	16	0	0	0	0	0	0	0
	Navervan	23	29	76	41	47	37	60	68	56	44	21	35	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bayburd	47	56	56	65	71	21	33	42	30	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	İspir	42	48	48	60	66	43	65	74	65	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ERZİNCAN SANCAĞI	Erzincan	56	62	62	74	80	10	15	24	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kemah	68	74	74	86	92	22	13	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kuruçay	80	86	86	98	104	34	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Refahiye	71	77	77	89	95	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pülümür	99	55	55	67	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BAYEZİD SANCAĞI	Bayezid	24	18	24	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Divadin	18	12	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Tutak	11	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Karakilise	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Eleşkird	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

İşbu mesafe cedvelinde merhum merkez vilâyetleriyle sancak Kazâ merkezlerinin yekdiğerine olan bu'ud mesafesi kaç saatten ibaret olduğu bilinmek murad olundukta evvela cedvelin sol tarafında (Kuruçay) isminin muharrer olduğu haneden girilerek ve balayı cetveldin dahi (Bayezid) isminin hanesinden aşağı inilerek birleştikleri hanede (104) rakamı görülür ki Bayezid ile Kuruçay'ın arasındaki mesafe yüz dört saat olduğu ma'lum olur. (Vakkas Ali Haza)

⁶⁵ H. 1317, R. 1315 (1899) Erzurum Vilâyet Sahnâmesi, s. 322

۴۴۴

ارضروور ولایت جلیله سنه ملحق سنجاق و قضا سکر لریک یکدیگر ایله اولات
بعد مسافه لری مبین ساعت عثمانی جدولیدر

		ارضروور سنجاعی					ارزنجان سنجاعی					بایزید سنجاعی				
		سکر	قلا	قلا	قلا	قلا	سکر	قلا	قلا	قلا	قلا	سکر	قلا	قلا	قلا	
ارضروور	ارضروور	۰۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۰۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۰۰	۳۰	۳۰	۳۰	
	باسنار قمش	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	ترخان	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	کلی	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	خندسار	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	توتور	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
ارزنجان سنجاعی	ارزنجان	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	کلی	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
بایزید سنجاعی	بایزید	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	
	سکر	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	۰۰	

اشجیر
مسافه جد و لده
مرقم سکر ولایتله
سنجاق قضا سکر لریک
یکدیگر ایله اولان بعد مسافه سی
قاج ساعتین عبارت اولدیغی
یلنک مرزا اولد قده اولاجد و لک
سول طرفنه (قورچای) اسمک
محر اولدیغی خانه دن حکریله رک
وبلا ایجد و لدن دخی (بایزید) اسمک
خانه سدن اشاعی ایله رک برلشد کلری خانه ده
(۱۰۴) رقمی کوریاور که بایزید ایله قورچایک
اراسنده که مسافه یوزدرت ساعت اولدیغی
معلوم اولور . (و قمر علی هذا)

**15. H. 1318, R. 1317 (1900) Erzurum
Vilâyet Salnâmesi**

(SALNÂME-İ VİLÂYET-İ ERZURUM)¹

-----0-----

1318 SENE-İ HİCRİ
1317 SENE-İ MALİYE
(Milâdî: 1900)

-----0-----

(15. DEF'A)

Erzurum Vilâyeti Matba'asında Tab' Olunmuştur.

¹ H. 1318, R. 1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s. 1

وزیر دولت سید محمد علی باسار صومالی کتبخانه خروفیه قفسه

سالنامه ولایت ازضروم

۱۳۱۸ سنه هجریه

۱۳۱۶ سنه مالیه

دفعه

۱۵

ازضروم ولایتی مطبعه سنده طبع اولتشدو

(200)

Vilâyeti teşkil eden Erzurum ve Erzincan ve Bayezid sancakları berveche-i âti yirmi kazâ ve altmış sekiz nahiyeyi münkasımdır. ²

“ ERZURUM SANCAĞI “

<u>Sancak</u>	<u>Nevahî</u>	<u>Kazâ</u>
	Ilıca	Bayburd, İspir, Tercan
ERZURUM	Aşkale	Kığı, Hınıs, Pasinler
	Ovacık	Tortum, Keskim, Namervan

“ BAYEZİD SANCAĞI “

<u>Sancak</u>	<u>Nevahî</u>	<u>Kazâ</u>
BAYEZİD	Edamanlı....Celâli	Diyadin, Karakilise
		Patnos..... Tutak, Eleşkird

“ ERZİNCAN SANCAĞI “

<u>Sancak</u>	<u>Kazâ</u>
ERZİNCAN	Kemah, Refahiye, Kuruçay, Pülümür

² H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s. 200

(۲۰۰)

قیه قدر بیاغی ایله یوز یکریمی بیک قیدن زیاده کچی قیلی
وجوده ککاور .

هوایی صغوق ایسهده برودتی ارتفاعه تابع اولوب
وادیلرده والجق محللرده معتدل وارزنجان تور توم کسکیم کچی
مواعده یازین پک صیحاق اولور .

ولایتی تشکیل ایمن ارضروم وارزنجان وبازید سنجاقلری
بروجه آتی یکریمی قضا والتمش سکر ناحیده منقسمدر .

« ارضروم سنجاغی »

سنجاق	نواحی	قضا
ارضروم	ایلیجه	بایورد
	آشقلعه	کیغی
	اوواجق	تورتوم
		اسیر
		خنس
		کسکیم
		ناروان

« بازید سنجاغی »

سنجاق	نواحی	قضا
بازید	ادمانی ... جلالی	دیادین
	پاطنوس	طوتاق
		قره کلیسا
		الشکرد

« ارزنجان سنجاغی »

سنجاق	قضا
ارزنجان	کلاخ
	رفاهیه
	قوریچای
	یلومر

(247)

(ERZURUM DÜYÛN-U UMUMİYE NEZARETİ DA'İRESİ)³

(248)

Mülhak Düyûn-u Umumiye Me'murları⁴

Erzincan Düyûn-u Umumiye Me'muriyeti

Me'mur: Neokli Efendi. İstimare Me'muru: Mekardıç Efendi

Kemah Me'muru: Hüseyin Efendi, Kiğı Me'muru: Bedros Efendi

(۲۴۷)

(ارضروم دیون عمومیه نظارتی دائرہ سی)

(۲۴۸)

ملحقات دیون عمومیه مأمورلری

بایبورد مأموری عبدالرحمن افندی	کسکیم مأموری حاجی محمد
خنس « احمد سالم افندی	امین افندی ۵ مجیدی
بولانق « احمد توفیق افندی	بازید مأموری ابراهیم حق
قره کایسا « سلیمان افندی	افندی
کاتب یوسف افندی	پاسین مأموری مصطفی افندی

ارزنجان دیون عمومیه مأموریتی

مأمور نه اوغلی افندی استماره مأموری مقرر دیج افندی
کاخ مأموری حسین افندی کینچی « بدروس افندی

³ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s. 247

⁴ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s. 248

(249)

Memleha Müdür ve Me'murları ⁵
Kemah Memleha Müdürü: Mehmed Emin Efendi Başkâtib: Halil Efendi
Göneli Memleha Müdürü: İbrahim Vasfı Efendi Başkâtib: Ahmed Refik Efendi

(۲۴۹)

مملحه مدیر و مأمورلری
کاخ مملحه مدیری محمد امین افندی باشکاتب خلیل افندی طمس مملحه مأموری مصطفی افندی پرخان » مأموری ابراهیم حق افندی قورتلر » مأموری ابراهیم خلیل افندی
کونهلی مملحه مدیری ابراهیم وصفی افندی باشکاتب احمد رفیق افندی اغا مملحه مأموری مصطفی افندی خویر » علی رضا افندی کور » محمد توفیق افندی

⁵ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s. 249 (Sadece Kemah ve Pülümür'dekilerin transkripti yapıldı.)

(251)

ERZURUM TELGRAF VE POSTA İDARESİ ⁶

(252)

Erzincan Merkez Müdüriyeti ⁷

Merkez Müdürü: Vehbî Efendi

Ser Me'mur: Hulusî Efendi

Muhabere Me'muru: Hâfız Hamdi Efendi

“ “ : Asım Efendi

“ “ : Abdullah Efendi

“ “ : Neş'et Efendi

Muvakat Me'mur: Hilmi Efendi

“ “ : Kemal Bey

“ “ : Hacı Selahaddin Bey

Posta Kâtibi: Rüştü Efendi

Musiliyn-i Muharrerat

Ahmed Ağa, Osman Ağa, Muz'i Hüseyin Efendi

Çavuşan

İdris Ağa, Mehmed Ağa, Ali Ağa

Hacı İdris Ağa, Mehmed Ağa

⁶ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.251

⁷ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.252

(۲۰۱)

(ارضروم تلغراف و پوسته ادارهسی)

(۲۰۲)

(ارزنجان مرکز مدیریت)

مرکز مدیریت و هی افندی
سرما مور خلوصی افندی || موقت مأمور حلعی افندی
مخبره مأموری حافظ جدی افندی » کمال بك
» حاصم افندی » حاجی صلاح الدین بك
» عبده افندی » پوسته کاتبی رشدی افندی
» نشئت افندی

موصیلین محرزات
احمد اقا عثمان اقا موزع حسن افندی

چاوشان
ادریس اقا محمد اقا علی اقا
حاجی ادریس اقا محمد اقا

(254)⁸

(Pülümür) Merkezi Me'muru: Halis Efendi Çavûşan: Mehmed Ağa, Ahmed Ağa,
(Tercan) Merkezi Me'muru: Tahsin Efendi Çavûşan: Mustafa Ağa, Süleyman Ağa

(۲۵۴)

(آش قلعه) مرکزی مأموری حسین افندی
(پاومس) مرکزی مأموری خالص افندی چاوشان محمد اغا اجد اغا
(ترجان) مرکزی مأموری تحسین افندی چاوشان مصطفی اغا سلیمان اغا
(تورتوم) مرکزی مدیری یوسف افندی چاوشان طورسون اغا مصطفی اغا رشید اغا

⁸ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.254 (Tabloya sadece Erzincan'ın kazâlarındakiler yazılmıştır)

(255)⁹

(Refahiye) Merkezi Me'muru: Ethem Efendi, Çavûşan: Veli Ağa		
(Kuruçay) Merkezi Me'muru: Süleyman Faik Efendi Çavuşan: Ali Ağa, Ahmed Ağa		
(Kemah) Merkezi Me'muru: Hulûsi Efendi Musiliyn-i Muharrerat: Nazmi Efendi Çavuş: Yusuf Ağa, Mehmed Ağa, Nuri Ağa, Tatar Kâmil Ağa		
Telgraf ve posta dairesinin 315 sene-i maliyesi Vâridat ve Meâarifatı:		
Vâridat	Meâarifat	
-----	-----	
265.130 30	535.446 3	Telgraf kısmı
377.740 20	284.253 8	Posta kısmı
-----	-----	
642.875 10	819.699 11	Yekûn

⁹ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.255 (Tabloya sadece Erzincan'ın kazâlarındakiler yazılmıştır)

(۲۰۰)

(رفاهیه) مرکزی مأموری ادهم افندی چاوش ولی اغا

(طوتاق) مرکزی مأموری طرف افندی چاوش بدیر اغا

(قوریچای) مرکزی مأموری سلیمان فائق افندی

چاوشان علی اغا احمد اغا

(کسکیم) مرکزی مدیری خلیل افندی

اوطه بی مهراں اغا چاوش قاسم اغا

(کاخ) مرکزی مأموری خلوصی افندی

موصل محررات نظمی افندی

چاوش یوسف اغا محمد اغا نوری اغا تاتار کامل اغا

(کوتک) مرکزی مدیری انور افندی

چاوش مصطفی اغا

(اسبر) مرکزی مدیری محمد شامل افندی

چاوش سلیمان اغا اوطه بی جدی

تلغراف و پوسته دائره سنک ۳۱۰ سنه مالیهی واردات و مصارفاتی

	مصارفات		واردات	
تلغراف قسمی	۵۳۰۴۴۶	۳	۲۶۰۱۳۰	۳۰
پوسته قسمی	۲۸۴۲۰۳	۸	۳۷۷۷۴۰	۲۰
یکون	۸۱۹۶۹۹	۱۱	۶۴۲۸۷۰	۱۰

(260-266)

Esami	Memuriyet	Rütbe	Tarih	Mahl-i Vilâyet	Nişan
Sağırzade Tahir Paşa. ¹¹	Kemah Hanedanından	Mir-i Miran	312	Kemah	
Şevket Bey. ¹²	Erzincan Eşrafından	Eyveli Sâmîyesi	312	Erzincan	
Mustafa Fehmi Bey. ¹³	Erzincan Hanedanından	Müttemâyiz	312	Erzincan	3. Mecidi
Haydar Bey. ¹⁴	Pülümür Hanedanından	İstabl-ı Amire	310	Pülümür	3. Mecidi
Ali Hüsameddin Efendi. ¹⁵	4. Ordu Levâzım Ketebesinden	Sâlîse	309	Erzincan	
Sâlih Efendi	Erzincan Hanedanından	Sâlîse	310	Erzincan	
Vâhid Bey	Erzincan Hanedanından	Sâlîse	310	Erzincan	
Hacı Mahmud Beyzade Mehmed	Erzincan Hanedanından	Sâlîse	312	Erzincan	
Civan Efendi	Erzincan Mu' tebarânından	"	312	Erzincan	
Kiregos Efendi	Erzincan Mu' tebarânından	"	312	Erzincan	
Ahmed Zeki Efendi.	Kemah Hanedanından	"	312	Kemah	
Sami Bey	Erzincan Hanedanından	"	313	Erzincan	

¹⁰ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.260-269 sayfalar arasında sadece Erzincan ile ilgili satırlar alınmıştır.

¹¹ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.261

¹² H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.261

¹³ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.262

¹⁴ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.263

¹⁵ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.264

¹⁶ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.265

(267-269)

Maskat-ı Re' sleri Erzurum Vilâyeti Olan Zevatın Hâiz Oldukları Rütbe-i Mülkiye ve Askeriye ve Nişan-ı Zışanların Tarih-i Tevcihleriyle Mahall-i Vilâyetlerini ve Şimdiki Me' muriyet ve Mevkilerini Gösrerir Cedveldir : ¹⁷						
Esami	Memuriyet	Rütbe	Tarih	Mahall-i Vilâyet	Nişan	
Abdullah Bey ¹⁸	Erzincan Hânedânından	Râbia'	312	Erzincan		
(Rütbe-i İlmiye-i Eshabı)						
Beyzâde Hacı İbrahim Efendi ¹⁹	Erzincan Ulemasından	Edirne Paye-i Müccerridî	303	Erzincan		
Şeyh Fehmi Efendizâde Mehmed Sıdkı	Erzincan Ulemasından	Mihraç Payesi	313	Erzincan	Beşinci Mecidi	
Biraderi Ahmed Fevzi Efendi	“ “	“ “	313	“		
Osman Fevzi Efendi	Erzincan Müftüsü	İzmir Paye-i Müccerridî	314	Erzincan		
Mütüzade Ahmed Efendi	Erzincan Ulemasından	Müdürris	312	Erzincan		
Biraderi Salih Efendi	“ “	“		“		
Keramezcizâde Halil Efendi	“ “	“		“		

¹⁷ H. 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.260-269 sayfalar arasında sadece Erzincan ile ilgili satırlar alınmıştır.

¹⁸ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s. 267

¹⁹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.268

²⁰ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.269

مسقط رأسی ارضروم ولایتی اولان ذوالک حائر اولدقاری رتبه ملکيه وعسکر به و نشان دیشانلرک تاریخ توجهرله محل ولادتلری و شیدیکی مأموریت و مو تهلری کویستر ر جدولدر :

اسمى	مأموریت	رتبه	تاریخ	محل ولادت	نشان
سعید پاشا	صدارندن منفصل	وزیر	۲۹۴	ارضروم	مربع امتیاز مربع عثمانی و م
حاجی توفیق افندی	تلفراف و پرستش نظارتی مجلس اعضاسی	اولی اولی	۳۱۳	»	او سنجی مجیدی
محمد محمدت افندی	قوصوه ولایتی دفتر داری	اولی اولی	۳۱۶	ارضروم	ایکینجی مجیدی م عثمانی
بحری پاشا	اطنه والیسی	روم ایل	۲۹۸	خنس	رنجی عثمانی و مجیدی
حافظه محمد پاشا	قوصوه والیکندن منفصل	»	۳۰۱	ارضروم	»
احمد ناظم پاشا	وان والیکندن منفصل	»	۳۰۶	»	»
علی رضا پاشا	بروزه متصرفانندن منفصل	»	۳۰۸	»	ایکینجی مجیدی و عثمانی

(۲۱)

(۲۶۱)

نشان	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
اوچچی عثمانی و بحمدی	فارص	۰	میرلوا	فخری یاوران حضرت شهر یاری	یوسف ضیا پاشا
۴ عثمانی ۳ بحمدی	فارص	۳۰۲	میرمیران	برزین متصرف قلعندون منفصل	احمد فرید پاشا
۴ بحمدی	الشکرد کاخ	۳۱۱ ۳۱۲	میرمیران میرمیران	ولایت ژاندارمه قوماندانی کاخ خاناندان	الشکردلی احمد پاشا صافری زاده طاهر پاشا
۲ بحمدی ۴ عثمانی	ارضروم ارضروم ارزنجان	۳۱۳ ۳۱۶ ۰	اولی ثانیسی • •	طربزون دیون عومیه ناظری باشه عالی اوراق او طهسی هنر ثانیسی ارزنجان اشراقندن	شهبانیان کرفور افندی ابابک زاده ضیا بک شوکت بک
اوچچی بحمدی	ارضروم	۳۰۹	ممتاز	ارضروم خاناندان	علی زاده حاجی محمد درویش افندی

(۵۶۶)

نشان	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
۳ مجیدی	ارزنجان	۳۱۲	ممتاز	ارزنجان خانانندن	مصطفی قهصی بك
»	»	»	»	»	عبد اللطیف بك
ارضروم	ارضروم	۳۱۵	»	ارضروم	محمد شریف افندی
خنس	خنس	»	»	خنس قضاسی خانانندن	خورشید بكزاده حضرت بك
ارضروم	ارضروم	۲۸۸	ثانیه	درسهاده تجار تله مشغول	بالا ریان همرا سب افندی
»	»	۳۰۰	»	قطمونق و لاتی مع شخیر بر و بر کو مدی	محمد شكري بك
»	»	۳۱۰	»	وان بهایت محكمه سی جزا رایی	محمد رمزی افندی
»	»	۳۱۲	»	مجلس اداره و لایت اعضا سندن	محمد عاكف بك
»	»	»	»	ارضروم خانانندن	عبد الو احد پاشا زاده غالب بك
»	»	»	»	»	راض بك
ارضروم	ارضروم	۳۱۵	ثانیه	درسهادت ولايات ممتاز ه قلی خليفة سی	احمد مختار افندی زاده حاجی صحیحی بك

(۲۶۱)

ردیف	تاریخ	محل ولادت	رتبه	مأموریت	اسم
۳۱۶	۳۱۶	ارضروم	ثانیه	مکتوبی و ولایت قلمی مخبری مجلس اداره و ولایت باذکائی شمساک املاک همایون مأموری	احمد جدی بك علی سری افندی احمد لطف افندی
۳۱۷	۳۱۷	ارضروم	ثانیه	ولایت محکمه استیفاف اعضاسندن	احسان بك
۳۱۷	۳۱۷	ارضروم	»	ولایت محکمه استیفاف اعضاسندن	حازم بك
۳۱۷	۳۱۷	ارضروم	»	»	شکری بك
۳۱۸	۳۱۸	ارضروم	»	ارضروم خانانندن	ناحق افندی زاده رضا افندی
۳۱۹	۳۱۹	اردهان	میرالامرا	در سفارتده مقیم	شوکت پاشا
۳۲۰	۳۲۰	ارضروم	اصطبل عامره	اقتسام نجرانندن	کلی بك
۳۲۱	۳۲۱	پاروس	اصطبل عامره	پاروس خانانندن	حیدر بك

(۳۶۸)

نشان	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسامی
	ارضروم	۳۰۵	ثالثه	تعارف و پرستش معارفی	اسماھیل حقی افندی
	»	۳۰۶	»	در سعادتمندہ تجار تله مشغول	علی پاشا زاده ضیا بك
	قارص	۳۰۷	»	ارضروم نفوس ناظر سابق	طاهر هونی بك
در دنجی عثمانی	»	۳۰۷	»	قره حصه ارشرفی محاسبه جیبی	محمود افندی
	»	۳۰۹	»	ارزنجان تحریکات مدیر اکتیدن منفصل	احمد رفعت بك
	ارزنجان	۳۰۹	»	۴ اردو لوزام کتبه سندن	علی حسام الدین افندی
	»	۳۱۰	»	ارزنجان خادمانندن	صالح افندی
	»	۳۱۰	»	»	واحد بك
	قارص	۳۱۰	»	دوه لو قائم مقام سندن منفصل	ثانی بكزاده شوقی بك
	کبھی	۳۱۱	»	بتلیس مرکز مدعی عمومی	احمد ضیا افندی
	ارضروم	۳۱۲	»	معارف	احمد جمیل افندی
	»	۳۱۲	»	مجلس اداره و ولایت اعضاسی	عارف حکمت بك
	»	۳۱۲	»	حکارتی جزا ریشی	

(۲۶۵)

نشان	محل ولادت	تاریخ	رتبه	هأ ورتبت	اسامی
	ارزنجان	۳۱۲	»	ارزنجان خاندانندن	حاجی محمود بکرازاده محمد علی بک
	»		»	ارزنجان معتبرانندن	جوان افندی
	کبخی	۳۱۲	»	کییغی خاندانندن	عثمان بک
	ارزنجان		»	ارزنجان معتبرانندن	کره غوص افندی
	کاخ	۳۱۲	»	کاخ خاندانندن	احمد ذکی افندی
	ارضروم	۳۱۳	»	؛ اردوی همایون برنجی شعبه همایون اولی	درویش رفعت افندی
	»	۳۱۳	»	» نفوس	یوسف کیمهان افندی
	ارزنجان	۳۱۳	»	ارزنجان خاندانندن	سامی بک
	قارص	۳۱۵	»	تجار معتبرانندن	احمد فؤاد بک
	ارضروم	۲۱۵	«	نظامیه صنف اول خاندانندن	خلیل خلیق افندی
	خنس	۳۱۵	»	خنس قضاسی خاندانندن	خورشید بکرازاده خمسه و بک
	»	۳۱۵	»	»	یحیی الدین بک
	ارضروم	۳۱۷	»	ولایت ترجمانی	مه قلی افندی

کوشن زراعت مالدیسی

(۲۶۷)

شان	عمل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسم
۲۹۷	ارضروم	۲۹۷	رابعه	مرکز بهادیت حقوق محکمه ری اعضای	ضیا بك
۳۱۰	بازید	۳۱۰	رابعه	بازید خاندانند [سابقه سندن	سلیمان افندی
»	»	۳۱۱		در سعادته تابعیت قلی میز ثانیسی	احمد رامن افندی
ارضروم	»	»		ارضروم خاندانند	سلیمان انا زاده توفیق بك
»	»	۳۱۲		ارضروم خاندانند	نامق افندی زاده توفیق افندی
»	»	»	رابعه	»	رضاء بك
»	»	»	رابعه	ولایت اوراق مدیری	صالح افندی
»	»	»		ارضروم بلدی رئیس سابقی	یاویلی زاده عبد الحمید بك
»	»	»		» مجلس اعضاسندن	حاجی مدد انا زاده علی بك
»	»	»		پاسینلر مال مدیر سابقی	محمد ندیم افندی
ارزنجان	»	»	رابعه	ارزنجان خاندانند	عبداه بك
بازید	»	۳۱۵		بازید محاسبه معاونی	كامل افندی
»	»	»		تجانندن	بابا افندی

(۲۶۸)

نشان	محل ولادت	تاریخ	رتبه	مأموریت	اسامی
	ارضروم	۳۱۷	رابعه	ولایت نافقه قومندوبونى کاتبى	حسینى حاجى افندى
	»	۳۱۷	»	مکتوبى ولایت قلى مسودى	محمد وهبى افندى
	»	»	»	»	عربجاتى افندى
	ارضروم	۳۰۹	خامسه	مکتب رشدى نهمسکرى خط معالى	محمد ناوب افندى
	»	۳۱۲	»	پاسيندل نحر برات کاتب سابق	بکر فکرى افندى
(رتبه علميه اعجابى)					
۳ مجيدى	ارضروم	۳۱۶	پايه مجرده	ارضروم علماسيندن	ارضروم مقبسى حاجى لطفاه افندى
	قارص		مدرس	ارضروم رسومات نحر برات رفیق اولى	سليمان شادى افندى
	ارضروم	۲۹۳	بروسه مدرسى	ولایت محکمه استيناف اعضاى سابقه سيندن	قاضى زاده ابراهيم ادهم افندى
	ارزنجان	۳۰۳	ادرنه پايه مجردى	ارزنجان علماسيندن	بکر اده حاجى ابراهيم افندى

ERZURUM

(300)

SANCAĞI

“TERCAN KAZÂSI”²¹	
Kaymakam: Şevket Efendi - Sâlise Naib: Ömer Lütfü Efendi Mal Müdürü: Osman Örfi Efendi Tahrirat Kâtibi: Mustafa Efendi	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam Bey	
A’zâ-yı Tabîiyye	A’zâ-yı Müntahaba
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Zarif Bey, Abdülkerim Bey Hacı Ohannes Efendi - Kapucubaşı Markos Ağa
BİDÂYET MAHKEMESİ	
Reis: Naib Efendi A’ z â Ahmed Efendi, Makridiç Efendi Başkâtib: Receb Efendi Müstandık Muavini: Hamdi Efendi Kâtib-i Sâni: Asaf Efendi	Mahkeme-i Şer’ iye Kâtibi: Ziya Efendi Mukâvelat Muharriri: Ali Efendi

²¹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.300

سنبانچی

(۳۰۰)

ارزروم

« ترچان قضاىى »

قائمقام شوكت افندى | ثالثه
نائب عمر لطفى افندى
مال مديرى عثمان عرفى افندى
تحريرات كاتبي مصطفى افندى

مجلس اداره قضا

رئيس قائمقام بك

(اعضاء منتخبه)

(اعضاء طبيعيه)

ظريف بك	نائب افندى
عبدالكريم بك	مال مديرى افندى
خاجى او حانس افندى قپوجى باشى	تحريرات كاتبي افندى
مارقوص اغا	

بدايت محكمه سى

رئيس نائب افندى
اعضا

اجد افندى مقرر ديج افندى
باشكاتب رجب افندى
مستنطق معاونى جدى افندى
كاتب ثانى اصف افندى

محكمه شريفه كاتبي ضيا افندى
مفاولات محرورى على افندى

ERZURUM

(301)

SANCAĞI

MAL KALEMİ ²²	ZİRAAT BANK SANDIĞI
Mal Müdürü: Osman Arif Efendi Muavini: Munis Efendi Refikî: : Ahmed Efendi Sandık Emni: Hüseyin Efendi	Reis: Hüseyin Efendi Muhasebe Kâtibi: Mehmed Şükrü Efendi Refik: Münhal A z a İsa Bey, Mehmed Ağa, Mesrub Ağa
ME'MURİYİN-İ KAZÂ	
Nüfus Me'muru: Tayyar Efendi Nüfus Kâtibi : Muhiddin Efendi Tapu Kâtibi: Derviş Efendi	
Merkez Hamidiye Mekteb-i İbtida'iyesi Muallimi: İbrahim Efendi Aded-i Şâkirdân: 54	
Tercan (KARAKULAK NAHİYESİ) Kazâsı	
Müdür: Reşid Ağa, Muavin: Matos Ağa Nahiye Kâtibi: Karabet Efendi A'zâ: Sadık Ağa,, Mikdad Bey, Ahmed Efendi, Ahmed Ağa	
Hamidiye Mekteb-i İbtida'i Muallimi : Yakub Efendi Bevvab: Aded-i Şâkirdân: 25	

²² 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.301

سنجانی

(۳۰۱)

ارضروم

زرعات بانق صندغی	مال قلمی
رئیس حسین افندی محاسبه کاتبی محمدشکری افندی رفیق منحل اعضا عیسی بک محمدانا مسروباغا	مال مدبری عثمان عرفی افندی معاون مونس افندی رفیق احمد افندی صندوق امینی حسین افندی
مأمورین قضا	
نفوس مأموری طیار افندی نفوس کاتبی محی الدین افندی طاہر کاتبی درویش افندی	
مرکز جدیدہ مکتب ابتدائیه سی معلمی ابراہیم افندی عددشاکردان ۵۴	
←————→	
ترجان (قره قولاق ناحیہ سی) قضاسی	
مدیر رشیداغا معاون ماطوس اغا ناحیہ کاتبی قرہ بت افندی اعضا صادق اغا مقداد بک احمد افندی احمد اغا	
جدیدہ مکتب ابتدائی معلمی یعقوب افندی بواب عددشاکردان ۲۵	

ERZURUM

(302)

SANCAĞI

MANS NAHİYESİ ²³

Müdür: Dede Efendi, **Muavin:** Ohannes Ağa

Nahiye Kâtibi: Ohannes Efendi

A'zâ: Mehmed Ağa,, Vartan Ağa, İbrahim Efendi,
Mehmed Ağa

Hamidiye Mekteb-i İbtida'i Muallimi : Bilâl Bahaeddin Efendi

Bevvab: **Aded-i Şâkirdân:** 27

YAVI NAHİYESİ ²⁴

Müdür: Süleyman Ağa, **Muavin:** Melkon Ağa

Nahiye Kâtibi: Agob Efendi

A'zâ: Arif Bey,, Mehmed Ağa, Hasan Ağa, İsmail Ağa

Nahiyeye Dair Ma'lumat

Erzurum'un cihet-i garbiyesinde vâk'î olub yüz doksan dokuz karâsıyla beraber beş bin seksen dört hânede on dokuz bin dört yüz on iki zekûr ve on beş bin yüz on yedi enâs ki, cem'an otuz dört bin beş yüz yirmi dokuz nüfusu hâvi, üç nahiyeden mürekkebe ve merkez hükümeti bulunan (Mama Hatun) Kasabası Erzurum'a on altı saat mesafededir.

²³ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.302

²⁴ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.302

سجڤاغی

(۲۰۲)

ارضروم

مانص ناحیه سی

مدیر دده افندی معاون اوحنس اغا
 ناحیه کاتبی اوحنس افندی
 اعضا محمد اغا وارطان اغا ابراهیم افندی
 محمد اغا

جیدیه مکتب ابتدائی معلمی بلال بهاء الدین افندی
 بواب هدد شاگردان ۲۸

یاوی ناحیه سی

مدیر سلیمان اغا معاون ملکون اغا
 ناحیه کاتبی اقوب افندی
 اعضا عارف بک محمد اغا حسن اغا اسماعیل اغا

ناحیه به دائر معلومات

ارضرومك جهت غریبه سنده واقع اولوب یوز
 طقسان طقوز قراسیله برابر بشیك سكسان درت خانه ده
 اون طقوز بیک درتیوز اون ایکی ذکور واون بش بیک یوز
 اون بیدی اناث که جمعاً اوتوز درت بیک بشیوز یکر می طقوز
 نفوسی حاوی و اوچ ناحیه دن مرکب و مرکز حکومتی
 بولنان (مماختون) قصبه سی ارضرومه اون التی ساعت
 مسافه ده در .

İşbu kasabanın mevkiî bir harâbe zar iken Ak Koyunlu hükümdârından bir zatın dehter-i Pakize-i Ahtarî (Mama Hâtun) nâm Azize-i Mahal mezbure geldikte orasını bil-intihâb kendi namına olarak i'mar ettirüb bir kasaba şekline koydurmuş ve kârgir ba'zı ebniye-i cesimiye ile musannea bir kârgir câmi-i şerif ve bir hamam yaptırup orada bir müddet emrar-ı ömür ederek vefat etmiş olduğu bazı tarihte görülmüştür.

Kendisi bir kubbe içerüsünde münakkaş mermer sandukada medfun olup el-yevm ziyaretgâh-ı enamdır. Ve Müşar-ıleyhanın cümle evlâd zevil ihtiramları orada mefutturlar. Rahmetullah-ı aleyhim.

İşbu kasabada elli bir cevami ve mesacid on altı medrese ve üç ibtida'î mektebi, bir hükümet konağı, bir askerî kışlası, otuz beş kilise ve manastır, bir telgrafhâne, bir hamam, on dört hân ve kahve, seksenbeş dükkân ve mağaza, üç fırın, yüz kırk değirmen, yüz kırk yaylak, elli bir çeşme, bir kâgir köprü mevcuddur.

Mahsulât-ı araziyesi; buğday, arpa, sarı baş, zekrek, çavdar, darı, mercimek, küşne, kavun, karpuz, hıyar, soğandan ibarettir.

Hayvânât için her nev'i kıyah ve yonca ve sairesi mebzuldür.

Havlink nam karyede yedi, ba'zen üç senede bir kere zuhur eder sıcak bir kaplıca olup emraz-ı mütenevvie-i cildiyeye nef'i ve fâidesi mücerrebirdir.

²⁵ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.302

سنجاغی

(۳۰۳)

ارزروم

اشبو قصبه نك موقعی بر خرابه زار ایکن آق قیونلی
حکمدارانندق بر ذاتک دختر پا کیزه اختری (مماخاتون)
نام عزیزه محل مزبورده کلدکده اوراسنی بالانتخاب کندو نامنه
اوله رق اعمار ایتدیروب بر قصبه شکلنه قویدیرمش و کارگیر
بعض ابنیه جسیمه ایله مصنع بر کارگیر جامع شریف
ویرجام یاپدیروب اوراده بر مدت امرار عمر ایدرک
وفات ایتش اولدیغی بعض تاریخده کورلمشدر .

کندوسی بر قبه ایچروسنده منقش مرمر صندوقه ده
مدفون اولوب ایوم زیارتکام نامدر . و مشار الیهانک چله اولاد
ذوی الاحترامتری اوراده مدفوندرلر . رحمة اه علیهم
اشبو قضاده الی بر جوامع و مساجد اون الی مدرسه
واوچ ابتدایه مکتبی بر حکومت قوناغی بر عسکر قشله سی
اوتوز بش کلایسا و مناستر بر تلغرافخانه بر جام اون درت خان
وقهوه سکسان بش دکان و مغازه اوچ فرون یوز قرق
دکرمن یوز قرق یا یلاق الی بر چشمه بر کارگیر کوپری
موجوددر .

محصولات ارضیه سی بغدادی ارپه صاری باش ذکرک
چودار داری مرجک کوشنه قاوون قارپوز خیار
صوقاندن عبارتدر .

حیوانات ایچون هر نوع گیاه و یونجه وسائره سی مبدولدر .
هولنک نام قریه ده یدی و بعضاً اوچ سنه ده بر کره
ظهور ایدر صیجاق بر قابلیجه اولوب امراض متنوعه
جلدییه به نفع وفائده سی مجربدر .

Kazâ-yı mezkûrede oldukça güzel halı ve kilim ve seccade ve heğbe ve çorap ve tozluk nesc ve i'mal olunub derun-u kazâda ve Erzurum'da sarf ve fûruht olunur.

Tercan'da cesim orman olmayub, etrafta bulunan ba'zı cebâlde ufak tefek pelid meşeliği ve ardıç fidanları bulunursa da ahali-i mahalliyenin ihtitâbına münhasırdır. İhyanen Erzurum'a da götürüb fûruht ederler.

Merkez kazâya elli saat mesafede vâki' (Pulk) nam karye civarında su ile mahlut bir gaz ma'deni mevcuttur.

İş bu ma'den zir-i zeminde ve henüz keşf olunamayan mahzende terâkim ederek mevki'i mezkûre evvelce iki katr ve beş altı metre umkında (Derinlik) hafr (kazılma) edilmiş olan iki kuyu derununa sızıntı suretiyle terakim etmekte ise de mezkûr kuyular derununa toplanan adi suyun sıklet-i izafiyesine nisbetle sathına terfi'i edüp sâfi gaz-ı mayi'at-ı miyahiyeye karışarak hadd-i zatında mevcut olan halisikına nakısa gelerek miyâh-ı câriye ile âkup gitmekte ve mevki'inin teşkilat-ı tabii'yesiyle hâl-i hazırda nebe'an eden sızıntılarına nazaran servet-i tabii'yeye malik bulunduğu ve iş bu gazın ihraç ve istihsâli her bir mesarifi dâhil olduğu halde 2.000 ve 2.500 lira kadar bir meblağın sarfına mütevekkif görünmekte idüğü indel-keşf ve'l hesab anlaşıldığı Ânifu'l-Beyân raporda beyan olunmuştur.

²⁶ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.303

قضای مذکورده اولدجه کوزل خالی کلیم و سجاده وهکبه و چوراب و توزلق نسج و اعمال اولنوب درون قضاده و ارضرومده صرف و فروخت اولنور .

ترجانه جسم اورمان اولیوب اطرافنده بوانسان بعض جبالده اوفقی تفک پلید میشه لکی و ازدیج فداندیری بولنور سه ده اهالی محلیه تک احتطابنده منحصر در احیاناً ارضرومده کتوروب فروخت ایدرلر .

مرکز قضایه الی ساعت مسافه ده واقع (پولک) نام قریه جوارنده صوایله مخلوط برغاز معدنی موجوددر .

اشبو معدن زیر زمینده وهنوز کشف اولنه میان محزنده ترا کم ایدرک موقع مذکوره اولجه ایکی متره قطر و بش الی مترو عمقنده حفر ایدلش اولان ایکی قیو درونته سزتی صورتیله ترا کم ایتمکده ایسه ده مذکور قیولر درونته طویلانان عادی صویک ثقلت اضافید سنه نسبتله سطحنه ترفع ایدوب صافی غاز مایعات میاهیه یه قاریشه رق حد ذاتنده موجود اولان خالصیتنه تقیصه کلرک میاه جاریه ایله آقوب کتمکده و موقعک تشکلات طبیعیه سیله حال حاضرده کی تبعان ایدن سزنتیلرینه نظراً ثروت طبیعیه یه مالک بولندیغی و اشبو غازک اخراج و استحصالی هر بر مصارفی داخل اولدیغی حالده ۲۰۰۰ و ۲۵۰۰ لیرا قدر بر مبلغک صرفنه متوقف کورتمکده ایدوکی عندالکشف و الحسب اکلاشلدیغی انف البیان راپورده بیان اولمشدر .

ERZİNCAN

(350)

SANCAĞI

(ERZİNCAN SANCAĞI)²⁷

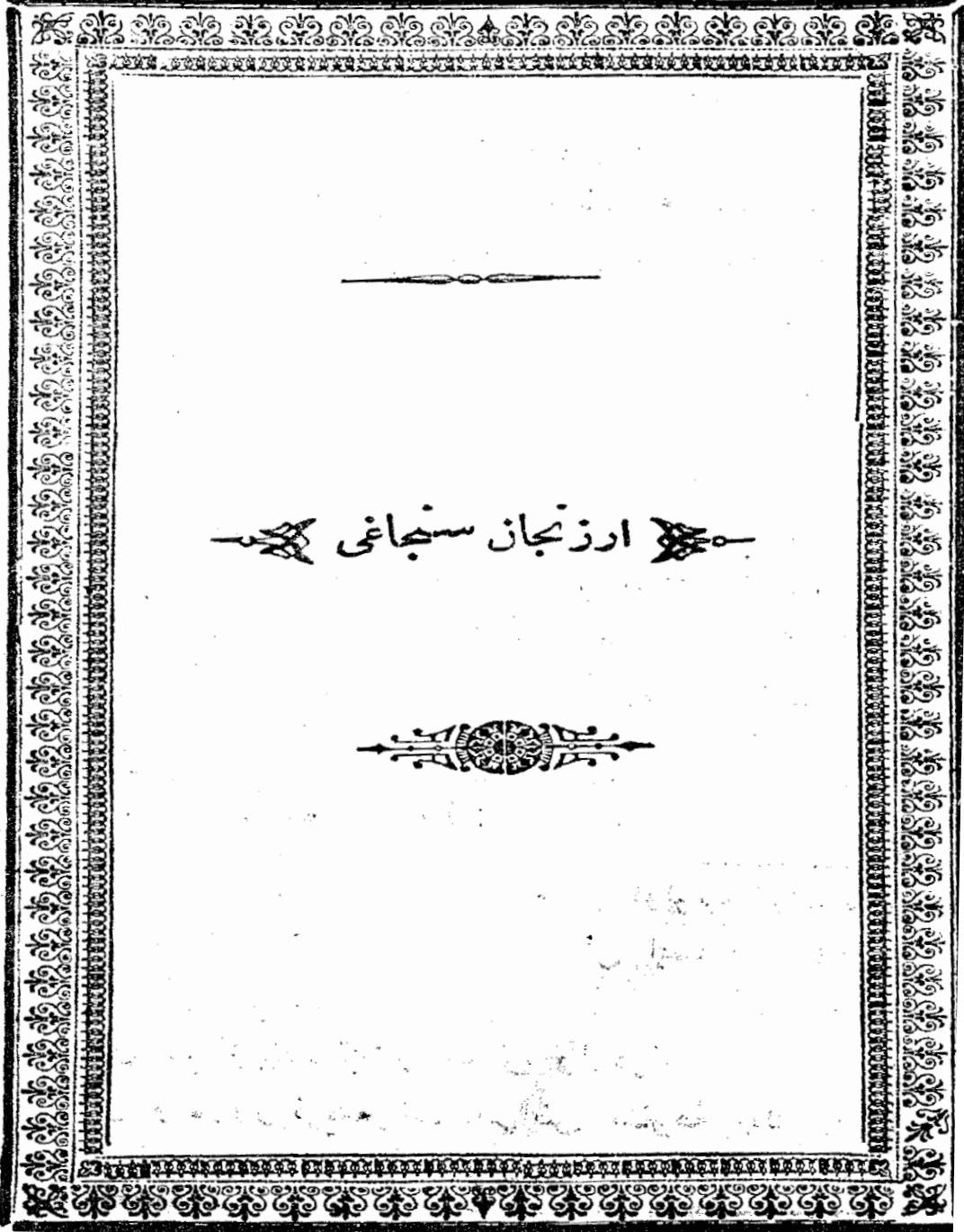
²⁷ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.350

سنجانى

(۳۵۰)

ارزنجانى

ERZİNCAN

(351)

SANCAĞI

“ ERZİNCAN SANCAĞI ” ²⁸

(Mutasarrıf-ı Liva: Mehmed Asaf Paşa) - Mir-i Miran

İkinci Osmanî, Üçüncü Mecidi Nişan-ı Zişanlarını hamildir.

(ERKÂN-I LİVA)

Naib: Ahmed Selâmi Efendi – Paye-i Mücerride

4. Osmanî

Mutasarrıf Muavini: Yusuf Delanda Efendi

Sâlise

Muhasebeci : Mustafa Bey

Sâniye

Tahrirat Müdürü : Ali Muhlis Efendi

Sâlise

MECLİS-İDÂRE-İ LİVA

Reis: Mutasarrıf Paşa

(A'zâ-yı Tabîyye)

(A'zâ-yı Müntahaba)

Naib Efendi, Muavin Efendi

Mustafa Bey - Mütamayiz

Muhasebeci Efendi

Sâlih Efendi - Sâlise

Tahrirat Müdürü Efendi

Civan Efendi - Sâlise

Ermeni Murahhasası Vekili

Agob Efendi

Başkâtib: İbrahim Hilmi Efendi

²⁸ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.351

سنجانی

(۳۵۱)

ارزنجان

« ارزنجان سنجانی »

متصرف لوا محمد آصف پاشا * میر میران
اینگجی عثمانی اوچنجی مجیدی نشان ذیشانلری حاملدر

(ارکان لوا)

نائب احمد سلامی افندی	اپایه مجرده	عثمانی
متصرف معاونی یوسف دلندا افندی	تائنه	
محاسبه جی مصطفی بك	تائیه	
تحریرات مدیری علی مخلص افندی	تائنه	

مجلس اداره لوا

رئیس	متصرف پاشا
(اعضای طبیعه)	(اعضای منتخبه)

نائب افندی	معاون افندی	مصطفی بك	ممتاز
محاسبه جی افندی		صالح افندی	تائنه
تحریرات مدیری افندی		جوان افندی	تائنه
ارهنی مرخصه سی و کیلی		اقوب افندی	
باشکاتب ابراهیم حلامی افندی			

ERZİNCAN

(352)

SANCAĞI

LİVA BİDAYET MAHKEMESİ ²⁹	
Hukuk Dâ'iresi	Ceza Dâ'iresi
Reis: Naib Efendi A' z â Hacı Sâbit Efendi Panika Efendi - Rabia' A'zâ Mülâzımı: Artin Efendi	Reis: Şevket Efendi - Sâlise Müdde-i Umumi Muavini: Osman Nuri Efendi A'zâ: Ziya Bey – 4. Mecidi A'zâ : Serkes Efendi A'zâ Mülâzımı: Sâlih Efendi
MAHKEME-İ MEZBURE KALEMİ	
Başkâtib: Kâmil Efendi Müstandık: Şefik Efendi Zabıt Kâtibi: Ziya Efendi “ : Vâhid Efendi “ : İsmail Efendi	Zabıt Kâtibi: Mustafa Rüştü Efendi Mukâlevât Muharriri: İsmet Efendi İcra Me'muru: Hüsnî Efendi Mübaşir: Hacı Süleyman Efendi “ : Mahmud Efendi
MUHASEBE KALEMİ	
Başkâtib: Vâsıf Efendi Variât Mukayyidi: Mustafa Vehbî Efendi Mesârifat Mukayyidi: Muhiddin Efendi Muamelât-ı Cârîye Kâtibi: Kâşif Efendi Mesârifat Mukayyidi: Mehmed Efendi, Evrak Mukayyidi: Rıza Efendi Sandık Emni: Hâfız Sa'id Efendi	

²⁹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.352

سنجافی

(۳۵۲)

ارژنجان

لوا بدایت محکمه سی	
جزا دائره سی	حقوق دائره سی
<p>رئیس شوکت افندی تالته مدعی عمومی معاونی عثمان نوری افندی ضیا بک ۴ بجیدی سرکس افندی اعضا ملازمی صالح افندی</p>	<p>رئیس نائب افندی اعضا حاجی ثابت افندی پانیه افندی رابعه اعضا ملازمی آرتین افندی</p>
محکمہ منوره قلمی	
<p>ضبط کاتبی مصطفی رشدی افندی مقاولات بحرری عصمت افندی اجرا مأموری حسنی افندی مباشر حاجی سلیمان افندی » محمود افندی</p>	<p>باش کاتب کامل افندی مستنطق شفیق افندی ضبط کاتبی ضیا افندی » واحد افندی » اسماعیل افندی</p>
محاسبه قلمی	
<p>باشکاتب واصف افندی واردات مقیدی مصطفی وهبی افندی مصارفات مقیدی محی الدین افندی معاملات جاریه کاتبی کاشف افندی مصرف مقیدی محمد افندی اوراق مقیدی رضا افندی صندوق امینی حافظ سعید افندی</p>	

Tahrirat Kalemi	Vergü Kalemi
Muavin: Hâlid Zihnî Efendi Müsevvid: Hüseyin Remzi Bey Evrak Me'muru: Süleyman Efendi Mübeyyiz: Mehmed Zihad Efendi “ : Hacı Bey	Me'mur: Selim Efendi- Sâlise 4. M. Başkâtib: Safvet Efendi Refiki: Rıza Efendi Defterci: Ziya Efendi
Ziraat Bank Şu'besi	Nüfus Kâlemi Me'mur: Yusuf Cemil Efendi Kâtib: Mahmud Efendi
Reis: Avnullah Bey Me'mur: Şâkir Efendi Muavin: PertevKemal Efendi Kâtib: Mehmed Raşid Efendi A'zâ: Hacı Hâlid Ağa Osman Efendi, Ahmed Efendi	Evkâf Kalemi Müdür: Mehmed Hâlis Efendi Kâtib: Mehmed Efendi
Nafi'a Dâ'iresi	Defter-i Hâkanî Kalemi Me'mur: Ali Rıza Efendi Başkâtib: İbrahim Edhem Efendi Kâtib-i Sâni: Yusuf Efendi Tapu Kâtibi: Râsim Efendi
Mühendis : Sarafim Efendi Kondüktör: Mecid Efendi Kâtib: Süleyman Selim Efendi Muvakkat Kondüktör: Hamza Efendi “ “ : Pehlül Efendi “ “ : Kirkor Efendi	Mahkeme-i Şer'iyye Kalemi Başkâtib: Mustafa Efendi Sâni: Hüseyin Efendi Diğeri: Hâfız Ahmed Efendi

³⁰ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.353

سنجانی

(۲۵۳)

ارزنجان

ویرکوی قلمی	تحریرات قلمی
<p>مأمور سالم افندی ثالثه ۴ م باشکاتب صفوت افندی رفیق رضا افندی دفترچی ضیا افندی نفوس قلمی</p>	<p>معاون خالد ذهنی افندی مسود حسین رمزنی بک اوراق مأموری سلیمان افندی مبعض صحیح نهاد افندی » حاجی بک</p>
<p>مأمور یوسف جیل افندی کاتب محمود افندی اوقاف قلمی</p>	<p>زراعت بانق شعبه سی رئیس عون اه بک مأمور شا کر افندی معاون پرتو کمال افندی کاتب محمد راشد افندی اعضا حاجی خالد اغا عثمان افندی احمد افندی</p>
<p>مأمور علی رضا افندی باشکاتب ابراهیم ادهم افندی کاتب ثانی یوسف افندی طاو کاتبی راسم افندی محکمه شرعیه قلمی</p>	<p>نافعه دائره سی مهندس صرافیم افندی قوندو کتور مجید افندی کاتب سلیمان سالم افندی موقت قوندو کتور سعید افندی » » جزء افندی » » پهلوی افندی » » کر کور افندی</p>
<p>باشکاتب مصطفی افندی ثانی حسین افندی دیگری حافظ احمد افندی</p>	

Orman Dairesi	Beledî Meclisi
Müfettiş Muavini: Ali Galip Efendi Me'mur: Süleyman Efendi Tezkkere Me'muru: Mehmed Ali Efendi Süvarî Kolcusu: Ethem Efendi Piyade Kolcusu: Rıf'at Efendi Kolcu: Mevlûd Efendi “ : Tevfik Efendi “ : Şevki Efendi	Reis : Avnullah Efendi A'zâ: Yusuf Efendi, Ahmed Efendi Şerif Ağa, Mekun Efendi Mardiros Efendi Tabib: Edram Efendi, Yüzbaşı – 5. M. Kâtib ve Sandık Emni: Mustafa Efendi Aşı Me'muru: Tevfik Efendi-5. M. Beledî Müfettişi: Abdullah Efendi
Mekteb-i Rüştîyye	
Muallim-i Evvel: Yusuf Ziya Efendi, Muallim-i Sâni: Mevlûd Efendi Rik'a Muallimi: Ali Rıza Efendi, “ Sâlis: Mustafa Efendi Riyâzi Muallimi: Hüseyin Avni Efendi, Bevvab: Osman Efendi Aded-i Şâkirdân: 145	
İptidâî Mektebi	
Muallim : Hâfız Mehmed Efendi, Aded-i Şâkirdân: 57 Feyziye Mektebi Muallimi: Hâfız Sa'id Efendi, Muallim : Tahir Efendi, Aded-i Şâkirdân: 46	

³¹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.354

سنجانی

(۳۵۴)

ارزنجان

بلدی مجلسی	اورمان دائرہ سی
رئیس عونہ افندی اعضا یوسف افندی احد افندی شریف اغا ملکون افندی ماردیروص افندی لبیب ادرام افندی بوزباشی م کاتب و صندوق امینی مصطفی افندی آشی مأموری توفیق افندی م بلدی مفتشی عبداہ افندی	مفتش معاونی علی غالب افندی مأمور سلیمان افندی تذکرہ محرری محمد علی افندی سواری قوجلیسی ادہم افندی پیادہ قوجلیسی رفعت افندی قوجلی مولود افندی • توفیق افندی • شوقی افندی
مکتب رشیدیہ	
<p>معلم اول یوسف ضیا افندی معلم ثانی مولود افندی رقعہ معلمی علی رضا افندی • ثالث مصطفی افندی ریاضی معلمی حسین عونئی افندی بواب عثمان افندی عدد شا کردان ۱۴۵</p>	
ابتدائی مکتبی	
<p>معلم حافظ محمد افندی عدد شا کردان ۵۷ فیضیہ مستی معلمی حافظ سعید افندی معلم طاهر افندی عدد شا کردان ۴۶</p>	

ERZİNCAN

(355)

SANCAĞI

“ ERZİNCAN SANCAĞI İKİNCİ JANDARMA TABURU ” ³²	
Binbaşı Ziya Bey, Tabur Kâtibi: Abdurrahman Efendi	
Süvari Birinci Bölük Yüzbaşısı: Mustafa Efendi	Mülâzım-ı Evvel: Münhal
“ İkinci Bölük Yüzbaşısı: Hacı Osman Ağa	“ Sâni: Münhal
Piyade Birinci Bölük Yüzbaşısı: Hasan Ağa	“ Evvel: Ahmed Efendi
“ İkinci Bölük Yüzbaşısı: Abdi Efendi	“ Sâni: Kâmil Efendi
	“ Evvel: Ahmed Efendi
	“ Sâni: Hacı İbrahim Efendi
	“ Evvel: Hayreddind Efendi
	“ Sâni: Süleyman Efendi
“ ERZİNCAN MERKEZİ POLİS ME’MURLARI “	
Komiser-i Sâni: Münhal	
Komiser-i Sâlis: Abdürrahim Efendi, 5. Mecidi	
Komiser-i Sâlis: Münhal Efendi	
Polis : Muhiddin Efendi, Hüseyin Efendi, Sâlih Efendi, Bâğişa Efendi, Lefter Efendi	
NEVÂHÎ MÜDİRÂNI	
As’es Nahiyesi Müdürü: Hacı Şerif Efendi, Kâtibi: Rıza Efendi	
Cimin “ “ : Kâşif Bey, Kâtibi: Mustafa Efendi	
Cencine “ “ : Mehmed Bey, “ : Mahmud Efendi	
Selepür “ “ : İsmail Ağa, “ : Hâfız Yâver Efendi	
Başköy “ “ : Memiş Ağa “ : Mehmed Efendi	

³² 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.355

ERZİNCAN

(356)

SANCAĞI

KEMAH KAZÂSÎ ³³		
	Kaymakam: Ali Galip Efendi Naib: Nu'man Efendi Malmüdürü: Osman Efendi Tahrirat Kâtibi: Kâzım Efendi	5. Mecidî
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ		
Reis: Kaymakam Efendi		
(A'zâ-yı Tabîiyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)	
Naib Efendi, Müftü Efendi, Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Hacı Hatib Efendi Hacı Ali Ağa, Canık Ağa Münhail Ağa	
BİDAYET MAHKEMESİ		
	Reis: Naib Efendi A z a Hâfız Cemal Efendi, Serkes Ağa Başkâtib: Mehmed Şükrü Efendi Müstantık Muavini: Ahmed Efendi Kâtib-i Sâni: Fevzi Efendi	Mukavelât Muharriri: Şükrü Efendi Şer' iyye Kâtibi: Hâfız Lütfi Efendi

³³ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.356

سجانی

(۳۵۶)

ارزجان

« کاخ قضاسی »

۵ مجیدی

قائم مقام علی غالب افندی
نائب نعمان افندی
مالمدبری عثمان افندی
تحریرات کاتبی کاظم افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام افندی

(اعضای منتخبه)

(اعضای طبیعیه)

حاجی خطیب افندی
حاجی علی اغا
جانیک اغا
میخائل اغا

نائب افندی مفتی افندی
مالمدبری افندی
تحریرات کاتبی افندی

بدایت محمکدسی

معاونات محوری شگری افندی
سرعیه کاتبی حافظ اطاق افندی

رئیس نائب افندی
اعضا
حافظ جمال افندی سرکس اغا
باشکاتب محمد شگری افندی
مستنطق معاونی احمد افندی
کاتب ثانی فوزی افندی

ERZİNCAN

(357)³⁴

SANCAĞI

Mal Kalemi	Ziraat Bank Sandığı
Müdür: Osman Efendi Muavini: Abdullah Efendi Sandık Emini: Cemal Efendi	Reis: Hacı Şerif Ağa Muhasebe Kâtibi: Halil Hilmi Efendi A'zâ: Hafız Hulûsi Efendi Halil Bey
MAARİF KOMİSYONU	
Reis: Kaymakam Efendi A'zâ: Mekteb-i Rütîye Muallim-i Evveli: Hâfız Hulûsi Efendi Bekir Efendi	
ME'MURİYN-İ SAİRE	
Nüfus Me'muru: Mustafa Efendi Kâtibi: Abdullah Efendi, Tapu Kâtibi: Tevfik Efendi	
BELEDÎ DAİRESİ	
Reis: Aziz Bey Kâtib: Hâfız Mustafa Efendi A'zâ: Hacı Osman Ağa, Bekir Efendi Hâfız Hulûsi Efendi, Hacı Mehmed Efendi	

³⁴ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.357

سجاشی

(۳۵۷)

ارزنجان

زراعت بانق صندوقی	مال قلمی
رئیس حاجی شریف آغا محاسبه کاتبی خلیل حلمی افندی اعضا حافظ خلوصی افندی خلیل بك	مدیر عثمان افندی معاونی عبداه افندی صندوق امینی جمال افندی
معارف قومیسونی	
رئیس قائم مقام افندی اعضا مکتب رشديه معلم اولی حافظ خلوصی افندی بکر افندی	
مأمورین سائرہ	
نفوس مأموری مصطفی افندی کاتبی عبداه افندی طاپوکاتبی توفیق افندی	
بلدی دائرہ سی	
رئیس عزت بك کاتب حافظ مصطفی افندی اعضا حاجی عثمان آغا حافظ خلوصی افندی بکر افندی حاجی محمد افندی	

Mekteb-i Rüşdî
Muallim-i Evvel: Ahmed Hamdi Efendi, Muallim-i Sâni: Hakkı Efendi “ Sâlis: Mehmed Fevzi Efendi, Rik’a Muallimi: Hâfız Şakir Efendi Bevvab : Mustafa Ağa, Aded-i Şakirdân : 48
Mekteb-i ibtida’i Muallimi: Hâfız Osman Efendi, Aded-i Şâkirdân: 42
Polis Me’murları
Üçüncü Komiser : Abbas Efendi Polis: Abdülkadir Efendi, Ârşak Efendi
Nevâhî Müdiranı
Armanik Nahiyesi Müdürü: Ali Rıza Efendi Kâtibi: Fevzi Efendi
Mekteb-i ibtida’i Muallimi: Abdurrahman Efendi, Aded-i Şâkirdân: 50
Ihtik Nahiyesi Müdürü: Mikdad Ağa, Kâtibi: Behcet Efendi
Mekteb-i ibtida’i Muallimi: Hâfız Kasım Efendi, Aded-i Şâkirdân: 60
Kemartik Nahiyesi Müdürü: Murtaza Ağa Kâtibi : Mustafa Efendi
Mekteb-i ibtida’i Muallimi: Hâfız Ragıp Efendi, Aded-i Şâkirdân: 15

³⁵ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.358

سجانی

(۳۵۸)

ارزنجان

مکتب رشدی

معلم اول احمد جدی افندی معلم ثانی حقی افندی
« ثالث محمد فوزی افندی رقعہ معلمی حافظ شاہ کرافندی
بواب مصطفیٰ اغا عدد شاگردان ۴۸

مکتب ابتدائی معلمی حافظ عثمان افندی عدد شاگردان ۴۲

پولیس مأمور لری

اوجینجی قومیسر عباس افندی
پولیس عبدالقادر افندی آرشاق افندی

« نواحی مدیرانی »

ارمنیک ناحیہ سی مدیری علی رضا افندی
کاتبی فوزی افندی

مکتب ابتدائی معلمی عبدالرحمن افندی عدد شاگردان ۵۰

اختیک ناحیہ سی مدیری مقداد اغا کاتبی بہجت افندی

مکتب ابتدائی معلمی حافظ قاسم افندی
عدد شاگردان ۶۰

کارتک ناحیہ سی مدیری مرتضیٰ اغا
کاتبی مصطفیٰ افندی

مکتب ابتدائی معلمی حافظ راغب افندی
عدد شاگردان ۱۵

ERZİNCAN

(359)

SANCAĞI

“REFAHİYE KAZÂSİ” ³⁶	
	<p>Kaymakam: Hüseyin Hüsni Efendi Naib: Hüseyin Hüsni Efendi Malmüdürü: Mustafa Efendi Tahrirat Kâtibi: Tevfik Efendi</p>
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam Efendi	
(A’zâ-yı Tabüyye)	(A’zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Şevket Bey Ahmed Ağa Yorgi Ağa, Abkâr Ağa
“BİDAYET MAHKEMESİ”	
	<p>Reis: Naib Efendi A’zâ : Rüştü Bey, Kostan Efendi Başkâtib: Hacı Ahmed Efendi Müstantık Muavini: Behcet Efendi Kâtib-i Sâni: İsmail Hakkı</p>

³⁶ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.359

سنجانی

(۳۰۹)

ارزنجان

« رفاهیه قضاسی »

قائم مقام حسین حسینی افندی
نائب حسین حسینی افندی
مالدیری مصطفی افندی
تحریرات کاتبی توفیق افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام افندی

(اعضای طبیعیہ) || (اعضای منتخبہ)

فائب افندی
مالدیری افندی
تحریرات کاتبی افندی
شوکت بک
احمد افا
یورکی افا
ایقار افا

« بدایت محکمه سی »

رئیس فائب افندی
اعضا رشدی بک قسطن افندی
باشکاتب حاجی احمد افندی
مستنطق معاونی بهجت افندی
کاتب ثانی اسماعیل حق

ERZİNCAN

(360)³⁷

SANCAĞI

Mal Kalemi	Ziraat Bank Sandığı
Malmüdürü: Mustafa Efendi Muavini: Hacı Mustafa Efendi Sandık Emini: Fikri Efendi	Reis: Tevfik Efendi Muhasebe Kâtibi: Fikri Efendi A'zâ :
Me'muriyn-i Sâire	Polis Me'murları
Nüfus Me'muru: Osman Efendi Kâtibi: Faruk Efendi, Tapu Kâtibi: Mehmed Selim Efendi Yoklama Kâtibi: İsmail Efendi	3. Komiser : Tevfik Bey Polis: Mustafa Efendi
Hamidiye Mekteb-i İbtida'i Muallimi: Bekir Efendi, Aded-i Şâkirdân: 35	
“ Nevâhî Müdiranı “	
Çengerli Nahiyesi Müdürü: Yahya Efendi, Kâtibi: İzzet Efendi Âlakilise “ “ : Zebir Efendi, “ : Mustafa Efendi Zevker “ “ : Hamdi Efendi; “ : Câzim Efendi	

³⁷ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.360

سنجاغی

(۳۶۰)

ارزینجان

رراعت بابق صندغی	مال قلمی
رئیس توفیق افندی محاسبه کاتبی فکری افندی اعضا	مالدیری مصطفی افندی معاونی حاجی مصطفی افندی صندوق امنی فکری افندی
پولیس مأمورلری	مأمورن سائره
۳ قومیسر توفیق بک پولیس مصطفی افندی	نفوس مأموری عثمان افندی کاتبی فاروق افندی طاو کاتبی محمد مسلم افندی بوقلمه کاتبی اسماعیل افندی
<p>جیدیه مکتب ابتدائی معلمی بکر افندی عدد شاگردان ۳۵</p>	
<p>« نواحی مدیرانی »</p>	
چنکرلی ناحیه سی مدیری بحی افندی	کاتبی عزت افندی
آلا کایسا »	» زبیر افندی
زوکر »	» جدی افندی
» جازم افندی	

ERZİNCAN

(361)

SANCAĞI

“ KURUÇAY KAZASI “ ³⁸	
Kaymakam: Mehmed Ali Bey Naib: Süleyman Efendi Malmüdürü: Ahmed Bey Tahrirat Kâtibi: Mustafa Efendi	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam Efendi	
(A'zâ-yı Tabîiyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	Selim Ağa, Hüseyin Ağa Keyrob Ağa - Karabet Ağa
BİDAYET MAHKEMESİ	
Reis: Naib Efendi A'zâ : Samed Bey, Nikğos Efendi Başkâtib: Hüseyin Hüsnü Efendi Müstantık Muavini: Nedim Efendi, Kâtib-i Sâni: Nuri Efendi	
Mal Kalemi	Ziraat Bank Sandığı
Mal Müdürü: Ahmed Bey Muavini: Hasan Mazhar Efendi Sandık Emni: Cemal Efendi	Reis: Mahmud Efendi Muhasebe Kâtibi: Şâkir Efendi A'zâ : Bayram Ağa, Keyork Ağa

³⁸ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.361

ارزنجان (۲۶۱) سنیانی	
« قوریچای قضاسی »	
قائم مقام محمد علی بك نائب سلیمان افندی مالدیری احمد بك تحریرات کاتبی مصطفی افندی	
مجلس اداره قضا	
رئیس قائم مقام بك (اعضاء طبیعییه) (اعضاء منتخبیه)	
فائز افندی مالدیری افندی تحریرات کاتبی افندی	سلیم افغا کوروب افغا حسین افغا قره بت افغا
بدایت محکمدهی	
رئیس فائز افندی اعضا احمد بك نیکفوس افندی باشکاتب حسین حسنی افندی مستنطق معاونی ندیم افندی کاتب ثانی نوری افندی	
مال قلمی	زراعت بانک صندوقی
مالدیری احمد بك معاونی حسن مظهر افندی صندوق امینی جمال افندی	رئیس محمود افندی محاسبه کاتبی شا کر افندی اعضا بیرام افغا کیورک افغا

ERZİNCAN

(362) ³⁹

SANCAĞI

Me'muriyn-i Sâire	Polis Me'murları
Nüfus Me'muru: Mehmed Efendi Kâtibi: Mustafa Efendi, Tapu Kâtibi: Ali Avni Efendi	3. Komiser : Nuri Efendi Polis: Zülfikâr Efendi,
“ Nevâhî Müdiranı “	
Armudan Nahiyesi Müdürü: Temür Efendi, Kuşkışla Nahiyesi Müdürü: Hamza Efendi,	Kâtibi: İsmail Efendi Kâtibi: Ahmed Efendi
“ PÜLÜMÜR KAZÂSİ “	
Kaymakam: Mehmed Hâlid Efendi Naib: Ahmed Rıf'at Efendi Malmüdürü: Mehmed Naci Efendi Tahrirat Kâtibi: Hüseyin Hüsnî Efendi	
MECLİS-İ İDARE-İ KAZÂ	
Reis: Kaymakam Bey	
(A'zâ-yı Tabîyye)	(A'zâ-yı Müntahaba)
Naib Efendi Mal Müdürü Efendi Tahrirat Kâtibi Efendi	İsmail Ağa, Mehmed Ağa Kirkor Ağa

³⁹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.362

سجانی

(۳۶۲)

ارزجان

پولیس مأمورلری	مأمورین سائره
۳ قومیسر نوری افندی پولیس زالفقار افندی	نفوس مأموری محمد افندی کاتبی مصطفی افندی طابو کاتبی علی عونی افندی
« نواحی مدیرانی »	
کاتبی اسماعیل افندی کاتبی احمد افندی	ارمودان ناحیهسی مدیری تیمور افندی قوزقشله ناحیهسی مدیری جزه افندی
« پلومر قضاسی »	
قائم مقام محمد خالد افندی نائب احمد رفعت افندی مالمدیری محمد ناجی افندی تحریرات کاتبی حسین حسنی افندی	
مجلس اداره قضا	
رئیس قائم مقام افندی (اعضای طبیعیہ)	
(اعضای منتخبہ)	
اسماعیل اغا محمد اغا کیرکور اغا	نائب افندی مالمدیری افندی تحریرات کاتبی افندی

ERZİNCAN

(363)⁴⁰

SANCAĞI

BİÂYET MAHKEMESİ	
Reis: Naib Efendi A'zâ: İsmail Efendi, Şahenk Efendi Başkâtib: HamdiEfendi Müstatık Muavini: Hüseyin Efendi Kâtib-i Sâni: Sâlim Efendi	
Mal Kalemî	Me'muriyn-i Sâire
Malmüdürü: Mehmed Naci Efendi Muavini: Sıdkı Efendi Sandık Emîni: Hüseyin Efendi	Nüfus Me'muru: Hüseyin Efendi Kâtibi: Tursun Efendi, Tapu Kâtibi:
Mekteb-i Rüştîye	Polis Me'murları
Muallimi: Süleyman Efendi Bevvab: Hüsni Efendi Aded-i Şakirdân: 45	3. Komiser : Nuri Efendi Polis: İsmail Efendi, 5. M.
Nevâhî Müdiranı	
Şeteri Nahiyesi Müdürü: Ali Ağa, Tanzik “ “ : Yusuf Ağa,	Kâtibi: Gülâbi Efendi “ : İbrahim Efendi

⁴⁰ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.363

ارزینقان

(۳۶۳)

ستیاغی

بدايت محكمه‌سی	
<p>رئیس نائب افندی اعضا اسماعیل افندی شاهنک افندی باشکاتب جدی افندی مستنطق معاونی حسین افندی کاتب ثانی سالم افندی</p>	
<p>مأمورین سائرہ نفوس مأموری حسین افندی کاتبی طورسون افندی طاہوکاتبی</p>	<p>مال قلمی مالدیری محمد ناجی افندی معاونی صدق افندی صندوق امینی حسین افندی</p>
<p>پولیس مأمورلری</p>	<p>مکتب رشديه</p>
<p>۳ قومیسر نوری افندی پولیس اسماعیل افندی ۵ م</p>	<p>معلمی سلیمان افندی بواب حسنی افندی عدد شاگردان ۴۵</p>
نواحی مدیرانی	
<p>کاتبی کلابی افندی ابراهیم افندی</p>	<p>شتری تاحیه‌سی مدیری هلی افا طانزیک » » یوسف افا</p>

ERZİNCAN

(364)

SANCAĞI

LİVAYA DAİR MA'LUMAT ⁴¹

Erzincan Sancağı vilâyetin garb-ı cenubiyesinde ve Erzurum'a otuz iki saat mesafede vâki' Kemah, Kuruçay, Refahiye, Pülümür kazâlarından mürekkebe ve merkez idaresi Erzurum'un yüz otuz kilo mesafesinde vâki' Fırat'ın cihet-i şimaliyesinde otuz dokuz derece, yirmi sekiz dakika arz-ı şimalide kâin ve dairen mâdâr ve sıra dağlarıyla muhat bir ova dâhilinde envâ'i fevâke ve şecârî hâvî bağ ve bahçelerle müzeyyen nefis-i Erzincan kasabasıdır ki Dördüncü Ordu-yu Hümâyûn'un dâhi merkezidir.

Kasaba-i mezkûre beş nahiyeden mürekkebe olup yüz kırk aded karâ-yı mülhakasıyla beraber on bin dört yüz yetmiş sekiz hânede otuz bir bin yüz doksan bir zekûr ve otuz bin yedi yüz yirmi yedi enâs ki cem'an altı (altmış) bir dokuz yüz on sekiz nüfusu şâmil ve havası latif ve mu'tedildir. Temmuz ve Ağustos aylarında hava biraz kesb-i hararet ederse de ahâli bu aylarda bağlara nakl ile mu'tedil hava bulurlar.

Bu kazâda iki yüz on camiî ve mescid ve yirmi beş medrese ve üç tekve ve iki rüştiye-i mülkî ve askerî ve dokuz zekûr ve enâs ibtita'i mektepleri ve yüz otuz beş mekâtib-i

⁴¹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.364

لوايه دار معلومات

ارزنجان سجانی ولايتك غرب جنوبيسنده وارضرومه
 اوتوز ايكي ساعت مسافهده واقع كلاخ قوريجاي رفاهيه
 بلومر قضالرندن مركب و مركز اداره سي ارضرومك
 يوز اوتوز كيلومسافه سنده واقع فراتك جهت شماليه سنده
 اوتوز طقوز درجه يكرمي سكر دقيقه عرض شماليه كاثن
 ودائرا مادار صره طاقلر يله محاط بر اووه داخلىنده انواع
 فواكه وشجاري حاوي باغ وباغچه لرله مزين نفس ارزنجان
 قصبه سيدر كه در دنجي اردوي هماونك دخي مركزيدر .

قصبه مذكوره بش ناحيه دن مركب اولوب يوز
 قرق عدد قرای ملحقه سيله برابر اون بيك در تيوز يش سكر
 خانه ده اوتوز بريك يوز طقسان بر ذكور اوتوز بيك يدي يوز
 يكرمي يدي اناث كه جمعا التي بريك طقوز يوز اون سكر
 نفوسى شامل وهواسى لطيف ومعتدلدر تموز وآهستوس
 آيلرنده هوا براز سكسب حرارت ايندر سه ده اهالي
 بوآيلرده باقلره نقل ايله معتدل هوا بولور لر .

بوقضاده ايكي يوز اون جامع ومسجد ويكرمي بش
 مدرسه واوچ تكيه وايكي رشدي ملكي وهسكري
 وطقوز ذكور واناث ابتدائي مکتب لري يوز اوتوز بش مكاتب

Hususiye-i sıbyâniyye ve otuz beş kilise ve manastır bir hükümet konağı ve bir daire-i askeriyye, mükemmel bir daire'i belediye ve on sekiz han, bin beşyüz elli dükkân ve mağaza, üç gazino ve otuz dört kahve, sekiz hamam, yüz kırk beş çeşme on beş fırın, sekiz meyhane ve yüz elli değirmen ve on debağhâne ve on iki bezirhâne ve dört kışla, bir hastahâne ve bir esliha anbarı ve bir debboy ve bir aba fabrikasıyla bir debağhâne-i askerî ve bir telgrafhâne ve iki cephâne ve iki karakolhâne ve on bir baruthâne, on bir boyahâne, bin dokuz yüz seksen beş anbar ve samanlık, beşbin doksan bir bağçe, bin iki yüz üzüm bağı, yüz yirmi beş mer'a, bin dört yüz arsa, bir aded kaplıca mevcuttur.

Kasaba-i mezkûrede hafâfiyye ve seraciyye ve mûy-tâbiyye ve ihram ve seccade gibi ma'mulat-ı mütenevviye-i sanayi-i nesciye husule gelür.

Sim ve nühasan ve temirden eşya-yı nefise i'mal olunur.

Nühas ma'mulatının sarfiyatı senevî on iki bin kıyyeden mütecavidir. Mensûcattan mânûsa i'maline mahsus nefis-i kasabada ve karyelerde altı yüz ve hamam takımı ve havlu için on ve bez nescine mahsus yirmi destegâh mevcûd olub

⁴² 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.365

سنگاخی

(۲۶۰)

ارزنجان

خصوصیة صیانیة و اوتوز بش کلبا و مناسرت و بر حکومت
قوناخی و برداژة سکر به مکمل برداژة بلدیه و اون
سکر خان بیک بشیوز الهی دکان و مغازه اوج گازینو
و اوتوز درت قهوه سکر جام بوز قزقی بش چشمه
اون بش قرون سکر مضانه و بوز الهی دکرمن و اون
دباغخانه و اون ایکی بزیر خانه و درت قشله بر خسته
خانه و براسله انباری و بردجوی و برهبا قاریقه سبیل
بر دباغخانه سکر و بر تلغرافخانه و ایکی جخانه و ایکی
قره فونخانه و اون بر پروتخانه اون بر بویه خانه بیک طقوز
بوز سکران بش انبار و صمانلق بشیک طقسان بر باغچه
بیک ایکیوز اوزوم باغی بوز یکر می بش مرعی بیک در نیوز
هر سه بر عدد قابلجه موجود در .

قصبه مذ کوره ده خفایه و سراجیه و موتایه و احرام
و جهاده کبی معمولات متنوعه صنایع نسجیه حصوله کلور

سب و نحاسدن و تیموردن اشیای قصبه اعمال اولنور
نخاص معمولاتک صرفیاتی صنوی اون ایکیک قبه دن
مجاوز در منسوجاتدن مانوسه اعمالنه مخصوص قس قصبه ده
و قریه لده التیوز و حمام طاقی و خاوی ایچون اون
وز نسجه مخصوص یکر می دستگاه موجود اولوب

bunlardan bez ve mânusa destegâhlarının beherinde senevî iki yüz ellişer top ve havlu destegâhlarının her birinde senevî ikiyüz ellişer takım havlu nesc ve i'mal edilmekte ve şu mensucatla ma'mulat-ı nühasiye dâhilen sarf olunduktan başka Dersaadet ve merkez vilayetle mahal-i saireye sevk ve fûruht olunmaktadır.

Yün ve pamuktan çatma yastık yüzü ve oda döşemesi dâhi i'mal olunarak derûn-u liva ve etraf ve enhaya gönderilerek sattırılır.

Mahsulat-ı araziyesi hinta, şa'yir, darı, nohut, fiğ, bakla, bamya, fasulye, pamuk, kavun, karpuz, soğan, yer elması, şalgam, lahana, patlıcan, tomates, pancar, havuç, çiriş, lâzut, kabağın enva-i ve sebzevât-ı sairedir.

Fevakihten badem, fişne, kiraz, elma, armut, üzüm, ayva, tut, zerdali, şeftali, erik, iğde, ceviz kesretlice olduğundan derûn-u livaya ve Erzurum'a kadar nakl ve fûruht olunur.

⁴³ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.366

ارژنجان

(۲۶۶)

سجافی

بونلردن بز ومانوسه دستگاھلر ينك بئرئنه سنوی ايكیوز
الیشر طوب وخالوی دستگاھلر ينك هر بئرئنه سنوی
ایکیوز الیشر طاقم خالوی نسج و اعمال ایملکده وشو
منسوجاتله معمولات نحاسیه داخلا صرف اولدقدن
بشقه در سعادت و مرکز ولایتله محال ساترئنه سوق و فروخت
اولئقده در .

یوک و یاموقدن چاتمه بصدق بوزی و اوله دوشمه سی
دنجی اعمال اولنه رق درون اسیا و اطراف وانحابه
کوندریله رك ساتدیریلور

محصولات ارضیه سی حنطه شعر داری نخود فیک
بقله بامیه فصولیه پاموق قارون قارپوز صوغان
یرالماسی شلم حنه باطلجان طوماتس پانجر هاوج چریش
لازوت قباغک انواعی و سبزوات ساترئنه در

فواکهدن بادم فشنه کرازالما ارمود اوزوم ایوا
توت زردالو اشقتالو اریک ایکده چویر ککرتلیجه
اولدیفئدن درون لویه وار ضرومد قدر نقل و فروخت
اولتورئنه در

KEMAH KAZÂSÎ ⁴⁴

Kemah kasabası mensûb olduğu Erzincan Sancağı'nın Cânib-i Garb-ı Cenûbiyesinde vâk'î olub, merkez hükümeti Erzincan'a on saat ba'ad mesafede ve Harput tarik-i kebiri üzerinde kâin Kemah kasabasıdır.

İşbu kasaba sath-ı bahirden bin iki yüz metre irtifa'ında, üç bin Müslim, iki yüz ellisi Hristiyan olmak üzere üç bin iki yüz elli nüfusu şâmil, Fırat nehrinin sol sahilinde mebni eski bir beldedir.

Kasaba-i mezkûrenin yalçın kaya üzerinde mahmes el-şekl şedadı bir atik kal'ası bulunmakla kayasara tarafından bina kılındığı mervi ise de kimin binası olduğuna dair elde bulunan tevarihde bir kayda tesadüf olunamamıştır. Lakin ecdad-ı meali nejad-ı Hazret-i Zıllullahiden Sultan Selim-i evvel hazretleri, şehzadeliğinde Trabzon'da iken bir takrib ve ilk evvela bu Kal'ayı feth ederek derununa asker koymuştur.

Sonraları bir vakit Şah İsmail Safevî bu kal'ayı kabza-i tasarrufuna geçirmişse de Sultan Selim Hazretleri

⁴⁴ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.367

سنجاقی

(۳۶۷)

ارزنجان

کاخ قضای

کاخک قصبه سی منسوب اولدینی ارزنجان سنجاغنک
جانب غرب جنوبیسنده واقع اولوب مرکز حکومتی
ارزنجانده اون ساعت بعد مسافه ده وخرپوت طریق کبری
اوزرنده کاخ قصبه سیدر .

اشبو قصبه سطح بگردن بیک ایکوز مترو ارتفاعنده
اوج بیک مسلم ایکوز الیسی خرسنجان اولق اوزره
اوج بیک ایکوز الی تقوسی شامل فرات نهر بیک صول
ساحلنده مینی اسکی بربلده در .

قصبه مذکوره تک یالچین قیا اوزرنده شمس الشکل
شادی برهتیق قلعه سی بولقله قیصره طرفدن بنا
قلندینی مروی اینه ده کیمک بناسی اولدیغنه دایر الیه
بولنان توارینخده برقیده تصادق اولنه مامشدر . لکن
اجداد معالی نژاد حضرت ظل الیهیدن سلطان سلیم اول
حضرتلری شهزاده لکنده طربزونده ایکن برتقریب
وایلیک اولای بوقلعه بی فتح ایدرک درونه صکر قویمشدر .
صوکره لری بروقت شاه اسماعیل صفوی بوقلعه بی
قبضه تصرفه کچیرمشده سلطان سلیم حضرتلری

Müstakil padişah oldukça evvel emirde Aceme ilân-ı harb edüb derya misâli askerle gelüb istirdad etmiştir.

Elhâlet-i hâzihi dört nahiyeden mürekkeb olan bu kazâ seksen beş karâsiyla beraber üç bin dörtyüz seksen hânede on bin altmış beş zekûr, on bin yüz on dokuz enâs ki cem'an yirmi bin yüz deksen dört nüfusu câmidir. İşbu kasabada elli aded cami' ve mescid, iki medrese ve bir rüşti, dört ibtida'i mektebleriyle kırk bir sıbyan mektebi ve on kilise bir zâviye ve tekke, bir hükümet konağı, bir telgrafhâne, bir hamam, dört han, ikiyüz on yedi dükkân ve mağaza, üç fırın, otuz dört değirmen, iki meyhâne, elli üzüm bağı, ikiyüz elli bahçe, iki ahşab büyük köprüsü vardır.

(MAHSULAT-I ARAZİYESİ)

Mahsulât-ı araziyesi hinta, şa'yir, fiğ, fasulye, bamya, kavun, pırasa, karpuz, şalgam, lahana, tomates, patates, soğan, kabak, ceviz, vişne, kiraz, elma, armud, üzüm, ayva, tut, şeftali, zerdali, erik ve envaından ibarettir.

⁴⁵ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.368

سنباغی

(۳۶۸)

ارزنجان

مستقل پادشاه اولدوقده اول امرده بجه اعلان حرب
ایدوب دریا منالی صکره کلوب استرداد ایتشدیر .

الحالت هذه درت ناحیه دن مرکب اولان بوقضا
سکمان بش قراصله برابر اوج بیک درتیزوز سکمان
خانه ده اون بیک آلتش بش ذکور واون بیک یوز
اون طغوز اقات که جمآ یکریمی بیک بوز سکمان دزت
قوسی جامعدر اشبو فضاده الی حدد جامع و مسجد
ایکی مدرسه و بررشدی درت ابتدائی مکتبلرله قرق
برصیان مکتبی واون کلیسا برزاویه وتکیه برحکومت
قوتافی برتلفرافخانه برجام درت خان ایکیوز اون
یدی دکان و مغازه اوج فرون اوتوز درت د کرمن
ایکی میخانه الی اوزوم باغی ایکیوز الی باغچه ایکی
اخشاب بیوک کوپریسی واردیر .

(محصولات ارضیه)

محصولات ارضیه سی حنطه شعبر فیک فصولیه
بامیه قارون پراضه قارپوز شلم حنه طومانس
پاتانس صوفان قباق جویر ویشنه کراز الما ارمود
اوزوم ابواتوت شفتالی زردالی اریک واتوامندن
هیزندر :

ERZİNCAN

(369)

SANCAĞI

“ ORMAN “⁴⁶

Kemah kazâsının cihet-i muhtelifesinde ve alel-husus Munzur dağı eteklerindeki Heğut ve Maksut Uşağı karyeleriyle Armenik nahiyesinin Kerer Pağnik ve Tavgir karyelerinde iki bin dönüm araziye muhit pelid, çam, arduç ve kavak ağaçları vardır.

“ MEADİN “⁴⁷

Kömür Karışlar tuzundan daha leziz ve senevî iki buçuk milyon kilo tuz çıkar bir cesim bir memlehası vardır.

Bu kasabaya bir saat mesafede kâin marek karyesinde derin mağaralar içerisinde Temmuz ve Ağustos aylarında cerayan eden âb-ı zülâl istalakız (?) seratıyla dönüp büyücek yığınlar teşkil ve bu aylarda Kemah'ın susuzluk yüzünden olan ihtiyacatını tehvin eder,

Terkiloh (Kayabaşı) karyesindeki billur ma'deninden çıkarılan büyücek parçaları köylüler çam yerine kullanmaktadırlar.

Erkeğan karyesinde çıkan taş kömürü ma'deni gayet bereketli ise de vesait-i nakliyenin fıkdanından (yokluğundan) nâşi teammüm edememiştir.

⁴⁶ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.369

⁴⁷ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.369

سنباجی

(۳۶۹)

ارزنجاق

« اورمان »

کاخ قضااسنک جهات مختلفه سنده و علی الخصوص منظور طاغی اتکارنده کی هغوط و مقصود اوشاغی قریه لریله ارمنیک ناحیه سنک ککرر پاغنک و طوکیز قریه لرنده ایکی بیک دوخم اراضی بی محیط یلید چام اردوج و قواق آغاچقلری واردر .

« معادن »

کور قرشدر طوزندن دها لذید و سنوی ایکی بچی ملیون کیلو طوز چیقار بر جسم برملحه سی واردر .

وقصبه یه بر ساعت مسافه ده کائن مارک قریه سنده درین مغاره لر ایچروسنده تموز و آغستوس آیلرنده جریان ایدن آب ذلال ایستلاقیذ سره تیله دونوب بیوجک یغیندر تشکیل و بو آیلرده کاخک صوسزلق یوزندن اولان احتیاجاتی تموین ایدر .

ترکاوخ قریه سنده کی بلور معدنند ن چیقاریلان بیوجک پارچه لری کویلولر جام برینه قوللانمقده در .

ارکغان قریه سنده چیقان طاش کوری معدنی غایت برکتلی ایسه ده وسائط نقلیه نک فقداندندن ناشی تعمم ایده ده مشدر .

ERZİNCAN

(370)

SANCAĞI

(ENHÂR)⁴⁸

Kemah kasabasının başlıca enhârı Dumlu Dağından menba'ını alub Erzurum ovasından geçen ve Mama Hatun kasabasını sol sahilinde ve Erzincan'ı sağ sahilinde terk ile Kemah boğazına giren Fırat Nehridir ki kasabanın civarında Gercanis dağlarından nebe'an eden Kömür çayını aldıktan sonra Keban köprüsünden bil-mürur nefs-i Kemah'a vâsıl olur ki işbu nehir üzerinde Erzincan'dan i'tibaren keklele âmedüşüd (geliş gidiş) etmek istidadı vardır.

MERÂKID-I MUKADDESELERİ ZİYARETGÂH ENAM OLAN
ZEVÂT-I İZAM⁴⁹

Nefs-i Kemah'ta ve Keban köprüsü başında Ak Koyunlu padişahlarından⁵⁰ Gazi Sultan Melik Mengüç Hazretleriyle zevce-i muhteremleri ve nefs-i kasabada kibar-ı Ehlüllahtan Şeyh Ali Baba ve Gülâbi Ya'kub Hazretleriyle Medelli Baba medfun ve âsar-ı ruhaniyeleri rû-numundur.

“ REFAHİYE KAZÂSI “⁵¹

Üç nahiyeden mürekkeb olub merkez hükümeti olan Gercanis kasabası Erzincan'a on beş saattir.

⁴⁸ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.370

⁴⁹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.370

⁵⁰ Bundan önceki Salnâmelerde Âli Selçuk'tan Mengüç Gazi diye kaydedilmişse de burada yanlış olarak “Ak Koyunlu Padişahı” tabiri kullanılmıştır.

⁵¹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.370

سنجانی

(۳۷۰)

ارزنجان

(انهار)

کاخ قضا سنک باشلیجه انهاری دومی طاغندن منبعنی
 آلوب ارضروم اووه سندن یکن و نما خاتون قصبه سنی
 صول ساحلنده وارزنجانی صاخ ساحلنده ترک ایله کاخ
 بوغازینه کیرن فرات نهریدر که قصبه نک جوارنده
 کرجانس طاغردن نبعان ایدن کور چایی آلدقن صکره
 کیان کوپر یسندن پالرور نفس کاخه واصل اولور که
 اشبو نهر اوزرنده ارزنجاندن اعتباراً کاکله آمد و شدایتک
 استعدادی واردر .

مر اقد مقدسه لری زیارتگاه انام اولان
 ذوات عظام

نفس کاخده و کیان کوپر یسی باشنده آق قیونلی پادشاهلردن
 قازی سلطان ملک منکوج حضرتلریله زوجة محترمه لری
 و نفس قصبده کیاز اهل الهدن شیخ علی بابا و کلامی
 یعقوب حضرتلریله مدلی بابا مدفون و آثار روحانیه لری
 رونموندر .

« رفاهیه قضاسی »

اویج ناحیه دن مرکب اولوب مرکز حکومتی اولان
 کرجانس قصبه سی ارزنجانه اون بش ساعتدر .

ERZİNCAN

(371)⁵²

SANCAĞI

Bu kasaba yetmiş iki karâ-yı merbutasıyla beraber üç bin beşyüz altmış dokuz hânede on iki bin altıyüz yetmiş üç zekûr ve on iki bin dörtyüz doksan altı enâs ki cem'an yirmi beşbin yüz altmış dokuz nüfusu câmidir.

Kasaba-i mezkûrede elli iki câmi' ve mescid, altı medrese ve üç ibtida'i mektebiyle kırk kadar sıbyan mektebi, on üç kilise ve manastır, bir hükümet konağı, altı hân altmış üç dükkân, üç kahve ve bir telgrafhâne, bir fırın yüz otuz değirmen, on bezirhâne mevcuttur.

Mahsulatı araziyesi; hınta, şa'yir, darı, ceviz, kavun, karpuz, şalgam, lahana, çiriş, lâzut, pancardan ve sebzevât-ı saireden ibarettir.

Ma'mulatı; adi şâl ve kilim ve seccade ve çorab ve tozluk gibi şeylerdir.

“ KURUÇAY KAZÂSI “⁵³

Makkar-ı hükümeti merkez livaya yirmi dört saat mesafede vâki' Kuruçay kasabasıdır.

Bu kasaba iki nahiyeden müteşekkil ve altmış bir karâsıyla beraber bib yediyüz beş hânede altı bin sekiz yüz kırk zekûr

⁵² 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.371

⁵³ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.371

سجانی

(۳۷۱)

ارزجان

بوقضا یتش ایکی قرای مربوطه سیله برابر اوچبیک
بشپوز آلتش طقوز خانه ده اون ایکی بیک التیوز یتش اوج
ذکور و اون ایکی بیک درتیوز طقسان التی انات که جمعاً یکرمی
بشپیک یوز التش طقوز نفوسی جامعدر .

قضاء مذکورده الی ایکی جامع و مسجد التی مدرسه
واوچ ابتدائی مکتبله قرق قدر صبیان مکتبی اون اوج
کلیسا و مناستر بر حکومت قوناغی التی خان آلتش اوج
دکان اوج قهوه و برتلغرافخانه بر فرون یوز اوتوز دکرمن
اون بزیرخانه موجود در .

محصولات ارضیه سی حنطه شعیر داری جوینز قاوون
قاربوز شانم لخنه چریش لازوت پانجردن و سبزوات
سائر دن عبارتدر .
معمولاتی عادی شال و کلیم و سجاده و چوراب
وتوزلق کبی شیلردر .

« قورپچای قضاسی »

مقر حکوهتی مرکز اوایه یکرمی درت ساعت مسافه ده
واقع قورپچای قصبه سیندر .
بوقضا ایکی ناحیه دن متشکل و التمش برقراسیله برابر
بیک یدیوز بش خانه ده التی بیک سکز یوز قرق ذکور

Altı bin beşyüz elli enâs ki, cem'an on üçbin üç yüz doksan nüfusu camidir.

İşbu kasabada on üç câmi' ve mescid, bir medrese, iki ibtida'i ve otuz kadar sıbyan mektebi, beş kilise ve manastır, bir hükümet konağı, bir telgrafhâne, yedi hân, otuz beş dükkân ve kahve, bir fırın, altmış üç değirmen, altı bezirhâne, otuz üzüm bağı, elli bahçe vardır.

Mahsulat-ı araziyesi; hinta, şa'yir, darı, fasulye, kavun, karpuz, fişne, elma, armud, üzüm, tut, zerdali, şeftali, erik, ceviz, tomates, patlıcan, çiriş, lahana ve kabağın enva'ıdır.

Bu kasabada alâ kilim ve seccade, ve keçe ve çorab, tozluk ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunub, derûn-u kazâda sarf olunur.

“ PÜLÜMÜR KAZÂSI “⁵⁵

Makkr-ı hükümeti merkez livaya on saat mesafede kâ'in Pülümür kasabasıdır.

İki nahiyeden mürekkebe olan bu kazâ yetmiş yedi karâsıyla beraber bin sekiz yüz altmış dört hânedede üç bin sekiz yüz

⁵⁴ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.372

⁵⁵ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.372

سنياعی

(۳۷۲)

ارزنجان

والتي بيك بشيوز اللي اناث كه جعاً اون اوچييك
اوج يوز طقسان نفوسى جامعدر .

اشبو قضاده اون اوج جامع ومسجد بر مدرسہ
ايكى ابتدائى واوتوز قدر صبيان مكنتي بش كايسا ومناستر
برحکومت قوناقى برتلغرافخانه يدي خان اوتوز بش
دكان وقهوه بر فرون التمش اوج دكرمن التي بزيرخانه
اوتوز اوزوم باغى اللي باغچه واردر .

محصولات ارضيه سى حنطه شعر داري فصوايه
قارون قارپوز فشنه الما ازمود اوزوم توت زردالو
شفتالو اريك جويز طومائس باطلجان چريش حسنه
وقباغك انواعيدر .

بوقضاده اعلا كلیم وسچاده وپکه وچوراب توزلق
وعباكي شيلر نج اعمال اولنوب درون قضاده
صرف اولنور .

« پلوسر قضاسى »

مقرحکومتى مرکز لوايه اون ساعت مصافده کائن
پلوسر قصبه سپدر .

ايكى ناحيه دن مرکز اولان بوقضا تمش يدي قراسيله
برابر بيك سکر يوز التمش درت خانه ده اوج بيك سکر يوز

zekûr ve üç bin yedi yüz kırk enâs ki, cem'an yedi bin beşyüz kırk nüfusu şamildir.

İşbu kazâda iki câmi'i , bir rüştiye, bir ibtida'i mektepleri, bir hükümet konağı, bir kışla, bir telgrafhâne, dört kilise bir hân, yirmi beş dükkân, bir fırın, kırk değirmen mevcuttur.

Mahsulat-ı araziyesi; buğday, arpa, darı, zekrek, fasulye, ceviz, soğan, çiriş, olub bazen sair sebzevat da bulunur.

Bu kazâda adi kilim ve keçe ve çorab ve eldiven ve aba gibi şeyler nesc ve i'mal olunur.

ORMAN⁵⁷

Refahiye kazâsında tulen ve arzen üçer, dörder saat mesafeli on üç orman olub bunların ekser escarı çam ve meşeden ibarettir.

Mezkûr ormanlardan araba ile ve hayvânât ile Erzincan ve Kemah ve Eğin ve mahâl-i saireye sevk ve fûruht olunur.

⁵⁶ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.373

⁵⁷ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.373

منجانی

(۳۷۳)

ارزنجان

ذکور و اوچ بیک بدی بوز قرق اناث که چما بدی
بیک بشیوز قرق نفوسی شاملدر .

اشبو قضاده ایکی جامع بررشدیه برابتدائی مکتببری
برحکومت قوناغی برقشله برتلغرافخانه درت کلیسا
برخان بیکرمی بش دکان برفرون قرق دکرمین
موجوددر .

محصولات ارضیه سی بغدادی اریه داری ذکرک
فصولیه جویز صوغان چریش اولوب بعضاً سائر
سبزواتده بولنور .

بوقضاده عادی کلیم وچکه وچ-وراب والدیوان
وعبا کبی شیلر نسج واعمال اولنور

اورمان

رقاهیه قضااسنده طولاً و عرضاً اوچر دردر ساعت
مسافه لی اون اوچ اورمان اولوب بونلرک اکثر اشجاری
چام ومیشه دن عبارتدر .

مذکور اورمانلردن عربیه و حیوانات ابله ارزنجان
وکلخ واکین ومحال سائره یه سوق وفروخت اولنور .

ERZİNCAN

(374) ⁵⁸

SANCAĞI

Kemah ve Kuruçay kazâlarında ufak tefek meşelikler var ise de bunlarda yalnız ihtitab ve mahrûkât-ı mahalliyeye sarf edilir.

Pülümür kazâsında tulen ve arzen ikişer ve üçer saat mesafeli kavak ve meşe ve ceviz ağaçlarıyla mahlût ormanlar olup bunlardan ahali-i kazâ ihtitab eder ve Erzincan'a dâhi sevk ve fûruht ederler.

ENHÂR ⁵⁹

Keyfiyet-i nebe'an ve cereyanı Erzurum'un Aşkale nahiyesi kısmında sebk eden nehr-i Fırat, Erzincan, Kemah kazâları vasatından cereyan ederek Keban Ma'deni civarında vâki' Çat nam mahaldeki Murad nehrine müntehi olur.

Erzincan'ın şimâl cihetindeki dağlardan nebe'an eden Çardaklı ve Vagirt nehirleriyle, Refahiye kazâsında vâki'cebalden nebe'an ve Kemah cihetine cereyan eden Kömür çayı dâhi mezkûr Fırat nehrine mansıb olur.

Kuruçay kazâsının Kandil karyesinden nebe'an ve şimalden cenuba doğru cereyan eden Kandil nehri dâhi kezalik bazı

⁵⁸ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.374

⁵⁹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.374

سنچاغی

(۳۷۴)

ارزنجان

کاخ و قوریچای قضالرنده بعض اوفق تفک میشه لکار و ارایسه ده بونلرده یالکز احتطاب و محروقات محلیهیه صرف ایدیلور .

پلومر قضااسنده طولاً و عرضاً ایکیشر و اوچر ساعت مسافه لی قواق و همیشه وجوز اغاجلریله مخلوط اومانلر اولوب بونلردن اهالی قضا احتطاب ایدر و ارزنجانه دخی سوق و فروخت ایدرلر .

انهار

کیفیت نبعان و جریانی ارضرومک آشقلعه ناحیه سی قسمنده سبق ایدن نهر فرات ارزنجان کاخ قضالری وسطنندن جریان ایدرک کیان معدنی جوارنده واقع چات نام محله کی مراد نهرینه منتهی اولور .

ارزنجانک شمال جهتنده کی طاغباردن نبعان ایدن چارداقلی و واسکرد نهرلریله رفاهیه قضااسنده واقع جبالدن نبعان و کاخ جهته جریان ایدن کور چایی دخی مذکور فرات نهرینه منصب اولور .

قوریچای قضااسنک قندیل قریه سندن نبعان و شمالدن جنوبه طوغری جریان ایدن قندیل نهری دخی کذلک بعض

ERZİNCAN

(375)⁶⁰

SANCAĞI

ufak sularla birleştikten sonra Karabudak çayı namını alarak Hosta civarında Fırat'a mülâki olur.

Enhâr-ı mezkûrenin Erzincan da'iresinde bulunan mahallerde suyun azlığı ve ba'zen mevâi'nın vücudu hasebiyle kelek işletilmiyorsa da nehr-i mezkûrun Kemah'tan aşağı olan mahallerinde kelek işletilerek zahire vesaire nakl ve isra edilür.

(ME'ADİN VE KAPLICA)⁶¹

Kemah kazâsının Ergağan karyesinde gayet nemalı bir kömür, Refahiye kazâsının Gemecik karyesinde simli kurşun ve diğer bir karyesinde mürdesenk ma'denleri vardır.

Erzincan kasabasına iki saat mesafede Nörkâh ve Çakırman karyeleri meyanında kükürdü ve harâreti mu'tedil bir kaplıca olup ba'zı emraza fâ'ide bahş olduğu mervidir.

Pülümür kazâsında Hasan Gazi ile Bozağa derbendi meyanında emraz-ı cildiyeye nef'i mücerreb bir aded kaplıca vardır. Bu kazâda Güneli ve Havir namlarıyla iki memleha vardır.

⁶⁰ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.375

⁶¹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.375

ارزنجان

(۳۷۵)

سجانی

اوقی صولرله برلشدکد نصکره قره بوداق چایی نامنی
اله رق خوسته جوارنده فراتنه ملاقی اولور .

انہار مذکورہ نك ارزنجان دائرہ سنده بولنان محللزنده
صویک ازلیغی و بعض موائعک وجودی حسیلہ کلک
ایشلدلمیورسه ده نهرمذ کورک کلخدن اشاغی اولان
محللزنده کلک ایشلدیلہ رک ذخیرہ وسائرہ نقل واسرا
ایدیلور .

(معادن وقابلیجه)

کاخ قضااسنک ارکغان قریه سنده غایت نمالی برکور
رفاهیہ قضااسنک که جیک قریه سنده سمیلی قورشون ودیکر
برقریه سنده مرده سنک معدنلری واردر .
کور وطمسده مملحه واردر .

ارزنجان قضیه سنه ایکی ساعت مسافه ده نور کاخ
وچاقرمان قریه لری میاننده کوکورتی وحرارتی معتدل
برقابلیجه اولوب بعض امراضه فائده بخش اولدیغی
مرویدر .

پلومر قضااسنده حسن غازی ایله بوزاغا دربندی
میاننده امراض جلدیه یه تنفی مجرب برعدد قابلیجه واردر
یوقضاده کونه لی وخور ناملریله ایکی مملحه واردر

ERZİNCAN

(376)

SANCAĞI

ERZİNCAN SANCAĞINDA MERÂKID-I MUKADDESELERİ
ZİYARETGÂH ENÂM OLAN ZEVÂT-I İZÂM⁶²

Erzincan'ın Cerzini karyesindeki silsilenin üstünde âl-i Saadet-i İştimal-i Nebeviden Acepşir Gazi ile kasabada Ehlullahtan Pir Muhammed ve Halilullah Çelebi ve Terzi Baba ve dokuzdan müteceviz U'lûm-u Zahire ve Bâtûniye'yi cam'mî ve enva'ı keramet ile münevver ve lami'i zevat-ı i'zam ve Kemah'ta Âli Selçuk'dan Sultan Melik Mengüç Gazi ve Refahiye'de Seyyid Sinan Gazi hak atınak ve rehiyn-i rahmet Cenab-ı Halik alâ felak olmuşlardır.

سنجاغی

(۳۷۶)

ارزنجان

ارزنجان سنجاغنده مرقد مقدسه لری زیارتگاه
اتام اولان ذوات عظام

ارزنجانک جرزینی قریه سنده کی سلسله نیک اوستنده آل سعادت
اشتمال نبویدن عجب شیرغازی ایله قصیه ده اهل اللهدن
پیرمحمد و خلیل الله چایی وترزی بایا و طقوزدن متجاوز علوم
ظاهره و باطنیه بی جامع و انواع کرامت ایله منور و لامع ذوات
عظام و کماخده آل سلجوقیدن سلطان ملک منکوج
غازی ورقاهیه ده سید سنان غازی خاک عطرناک و زهین
رحمت جناب خالق الافلاک اولمشلردر .

⁶² 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.376

(399)

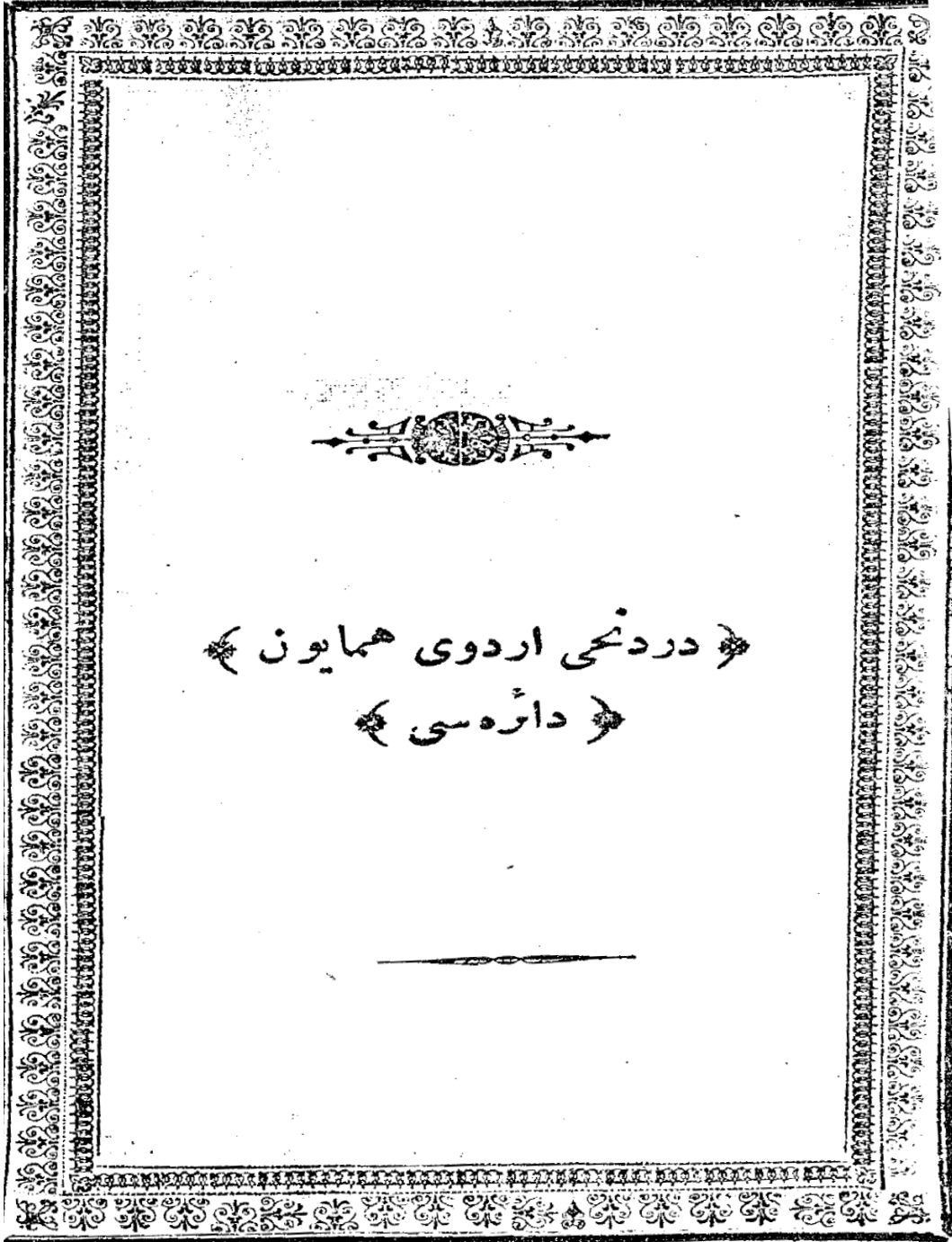

(DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛN)
(DAİRESİ)⁶³

⁶³ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.399

(۳۹۹)

(400)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛN MÜŞİRİ

MEHMED ZEKİ PAŞA .⁶⁴

Murassa İmtiyaz, Murassa Osmanî ve Birinci Rütbe-i Mecidî
Nişan-ı Zişanlarıyla Altun ve Gümüş İmtiyaz ve Altun Liyakat
ve Girid ve İftihâr ve Zirâ'at Madalyalarını Hâizdir.

ERKÂN-I HARB DAİRESİ

Erkân-ı Harb Reisi Mirliva : Hüseyin Hüsni Paşa	2. Mecidî, 3. Osmanî
“ “ Binbaşı: Fuad Efendi	Altun Liyakat Madalyası
“ “ Kol Ağası :Fuad Ziya Efendi	4. Mecidî ve Osmanî
“ “ Yüzbaşı: Rıza Efendi	5. Mecidî, 3. Osmanî
“ “ Yüzbaşı: Kâzım Efendi	
“ “ Yüzbaşı: Yusuf Efendi	

Yaveran-ı Makâm-ı Müşiri

Kaymakam Rıfat Bey	4. Osmanî
Binbaşı Şükrü Efendi	4. Mecidî
Kol Ağası : Nuri Bey	
Piyade Kol Ağası: Musa Kâzım Efendi	

⁶⁴ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.400

(۴۰۰)

دردنجی اردوی ہمایون مشیری محمد ذکی پاشا

مرصع امتیاز مرصع عثمانی و برنجی رتبہ مجیدی
شان ذیشان لربلہ التون و کوش امتیاز و التون لیاقت
و کرید و افتخار و زراعت مدالیہ لربنی حاملدر.

ارکان حرب دائرہ سی

۲ مجیدی ۳ عثمانی
التون لیاقت مدالیہ سی
۴ م و عثمانی
۵ م ۳ ع

ارکان حرب رئیس میراوا حسین حسنی پاشا
» » بیگباشی فواد افندی
» » قول اغاسی فواد ضیا افندی
» » یوزباشی رضا افندی
» » یوزباشی کاظم افندی
» » یوزباشی یوسف افندی

یاوران مقام مشیری

۴ عثمانی
۴ مجیدی

قائم مقام رفعت بک
بیگباشی شکری افندی
قول اغاسی نوری بک
پیادہ قول اغاسی موسی کاظم افندی

(401)

<p>Erkân-ı Harbiyye Birinci Şu'besi ⁶⁵</p>
<p>Müdür Miralay : İsmail Bey – 3. Mecidî Kısm-ı Sâni Mümeyyizi: Mustafa Efendi - Sâniye Sınıf-ı Sâni: Musa Efendi - Sâlise 5. Mecidî Sınıf-ı Sâlis Mehmed Sâkîb Efendi, Sınıf-ı Râbi'i : Münhal Jurnal Me'muru Mülâzım Mülâzım Ahmed Efendi, Mülâzım Efendi</p>
<p>Erkân-ı Harbiyye Dairesi İkinci Şu'besi</p>
<p>Müdür Miralay: Sâlih Bey - Dördüncü Osmanî ve Mecidî Muavin Münhal</p>
<p>Nizamiye Yoklaması</p>
<p>Kısm-ı Sâlis Mümeyyizi: İsmet Efendi – Rabi'a Sınıf-ı Evvel: Cemal Bey – Sâlise Sınıf-ı Sâni: Münhal, Sınıf-ı Sâlis: Şemseddin Bey “ Sâlis: Sabri Efendi, “ Râbi': Hüsni Efendi Mülâzım Dursun Efendi, Mülâzım: Eyüb Subhi Efendi Mülâzım: Mehmed Faik Efendi</p>

⁶⁵ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.401

(۱۰۰)

ارکان حربیه بزنجی شعبه سی

مدیر میرالای اسماعیل بك | ۳ مجیدی
قسم ثانی مجزی مصطفی افندی | ثانیه
صنف ثانی موسی افندی | ثالثه ۵ مجیدی
صنف ثالث محمد ثاقب افندی | صنف رابع منحل
ژورنال مأموری ملازم
ملازم احمد افندی | ملازم افندی

ارکان حربیه دائره سی ایکیجی شعبه سی

مدیر میرالای صالح بك | درونجی عثمانی و مجیدی
معاون منحل

نظامیه بوقلمه سی

قسم ثالث مجزی عصمت افندی | رابعه
صنف اول جمال بك | ثالثه
صنف ثانی منحل | صنف ثالث شمس الدین بك
« ثالث صبری افندی » | رابع حسنی افندی
ملازم طورسون افندی | ملازم ایوب صبحی افندی
ملازم محمد فائق افندی

(402)

<p style="text-align: center;">Redif Yoklaması⁶⁶</p>
<p>Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Mehmed Tevfik Efendi – Sâlise 4. Mecidî</p> <p>Sınıf-ı Evvel: Zekeriyya Efendi - Sınıf-ı Sâni: Münhal</p> <p>Sınıf-ı Rabi': Said Efendi, Mülâzım: Mahmud Efendi</p> <p>Mülâzım: Ömer Efendi, Mehmed Cemal Efendi</p>
<p style="text-align: center;">İkinci Şu'be Nüfus Kalemi</p>
<p>Kısım-ı Sâlis Mümeyyizi: Yusuf Ken'ân Efendi - Rabi'a</p> <p>Sınıf-ı Sâlis: Cemal Bey - Sâlise, 5. Mecidî</p> <p>Sınıf-ı Rabi': Emin Efendi – Rabi'a, Sınıf-ı Rabi': Hâlis Efendi</p> <p>Mülâzım Kemal Bey, Mülâzım: Mehmed Efendi</p>
<p style="text-align: center;">Ordu-yu Hümâyûn Evrak Kalemi</p>
<p>Müdür Alay Emini: İsmail Efendi - 5. M. (Mecidî)</p> <p>Muavin: Münhal</p>
<p style="text-align: center;">“ORDU-YU HÜMÂYÛN LEVÂZİM DAİRESİ”⁶⁷</p>
<p style="text-align: center;">(Reis : Mirliva Ahmed Fehmi Paşa) – 2. Osmanî</p>
<p style="text-align: center;">Levazım Birinci Şu'besi</p>
<p>Müdür: Mustafa Efendi</p> <p>Muavin-i Evvel: Mehmed Derviş Rif'at Efendi - Sâniye</p>

⁶⁶ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.402

⁶⁷ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.402

(۴۰۲)

ردیف بوقلمه سی

قسم ثالث ممیزی محمد توفیق افندی || ثالثه ۴ مجیدی
 صنف اول ذکریا افندی صنف ثانی منحل
 صنف رابع سعیدہ افندی ملازم محمود افندی
 ملازم عمر افندی محمد جمال افندی

ایکٹیجی شعبہ نقوس قلمی

قسم ثالث ممیزی یوسف کنعان افندی رابعہ
 صنف ثالث جمال بک || ثالثہ ۵ مجیدی
 صنف رابع امین افندی | رابعہ صنف رابع خالص افندی
 ملازم کمال بک ملازم محمد افندی

اردوی ہمایون اوراق قلمی

مدیر الای امینی اسماعیل افندی ۵ مجیدی
 معاون منحل

« اردوی ہمایون لوازم دائرہ سی »

(رئیس میراوا احمد فہمی پاشا) || ۲ عثمانی

لوزم برنجی شعبہ سی

مدیر مصطفی افندی
 معاون اول محمد درویش رفعت افندی | ثانیہ

(403).⁶⁸

<p>Muavin-i Sâni: Mehmed Arif Efendi – Mütemâyiz 5. Mecidî Sınıf-ı Evvel: Nureddin Efendi - Rabi'a Sınıf-ı Sâni: Kadiri Efendi, Ali Hüsameddin Efendi - Salise Sınıf-ı Sâlis: Nuri Efendi, Ahmed Cemil Efendi - Rabi'a Sınıf-ı Rabi': Mehmed Necib Efendi, Mülâzım: Hacı Saim Efendi Mülâzım: Ahmed Lütfi Efendi “ : Osman Efendi</p>
<p>Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zâbitanı</p>
<p>Kol Ağası: Hacı Ali Ağa, Yüzbaşı: Mehmed Efendi</p>
<p>Levazım İkinci Şu'besi</p>
<p>Müdür: Mustafa Efendi – Mütemayiz Muavin: Mehmed Asım Efendi - Sâlise, 4. Mecidî Sınıf-ı Sâni: İsa Efendi, Sınıf-ı Sâlis: Mustafa Tevfik Bey “ Sâlis: Zülfî Bey, “ “ : Hâfız Mehmed Tevfik Efendi Sınıf-ı Rabi': İsmail Hakkı Efendi Mülâzım: Mehmed Şükrü Efendi, Mülâzım: Hüseyin Efendi “ : Ömer Efendi, “ : Osman Nuri Efendi</p>
<p>Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zâbitanı</p>
<p>Kol Ağası: Mustafa Efendi, Yüzbaşı: Tevfik Efendi</p>

⁶⁸ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.403

(٤٠٣)

معاون ثانی محمد طارق افندی || متمایز * مجیدی
صنف اول نورالدین افندی || رابعه
صنف ثانی قدری افندی علی حسام الدین افندی || ثالثه
صنف ثالث نوری افندی احمد بچیل افندی | رابعه
صنف رابع محمد نجیب افندی ملازم حاجی صائم افندی
ملازم احمد لطفی افندی » عثمان افندی

شعبه مذکورہ منسوب اداره ضابطانی

قول اغاسی حاجی علی افا یوزباشی محمد افندی

لوازم ایکنجی شعبه سی

مدیر مصطفی افندی | متمایز
معاون محمد عاصم افندی | ثالثه ٤ مجیدی
صنف ثانی عیسی افندی صنف ثالث مصطفی توفیق یک
» ثالث زلفی یک » حافظ محمد توفیق افندی
صنف رابع اسماعیل حق افندی
ملازم محمد شکری افندی ملازم حسین افندی
» عمر افندی » عثمان نوری افندی

شعبه مذکورہ منسوب اداره ضابطانی

قول اغاسی مصطفی افندی یوزباشی توفیق افندی

(404).⁶⁹

Levâzım Üçüncü Şu'besi
Müdür: Münhal
Muavin: Halil Efendi, Muavin: Musa Efendi
Sınıf-ı Sâlis: Adnan Efendi, Sınıf-ı Rabi': Ahmed Sıdkı Efendi
Mülâzım: Mustafa Fehmi Efendi, Ali Rıza Efendi
Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zabitanı
Kol Ağası: Münhal
Yüzbaşı: Münhal
Levâzım Dördüncü Şu'besi
Müdür: Yusuf Râid Efendi - Sâniye
Muavin: Yusuf Efendi – Rabi'a
Sınıf-ı Rabi': Efendi, Mülâzım: Efendi
Şube-i Mezkûre Mensub İdare Zâbitanı
Kol Ağası: Hacı Salih Efendi, Kol Ağası: Münhal
Ordu-yu Hümâyûn Vezne Me'murları
Vezne Müdürü; Ahmed Şevket Efendi, Muavin: Ziya Efendi
Kâtibi: Nuri Efendi
-----0-----

⁶⁹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.404

(٤٠٤)

لوازم اوچینجی شعبه سی

مدیر منحل

معاون خلیل افندی معاون موسی افندی
صنف ثالث همدان افندی صنف رابع احمد صدیق افندی
ملازم مصطفی فهمی افندی صلی رضا افندی

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطانی

قول اغاسی منحل

یوزباشی منحل

لوازم دردیجی شعبه سی

مدیر یوسف راشد افندی | ثانیه
معاون یوسف افندی رابعه } رابعه
صنف رابع افندی ملازم افندی

شعبه مذکوره منسوب اداره ضابطانی

قول اغاسی حاجی صالح افندی قول اغاسی منحل

اردوی همایون وزنه مأمورلری

وزنه مدیری احمد شوکت افندی معاون ضیا افندی
کاتبی نوری افندی

(405)

ERZİNCAN RÜŞTİYE-İ ASKERİ MEKTEBİNİN MÜDÜR
VE ZÂBITANIYLA HAVACEGÂNI.⁷⁰

Müdür, Mekteb Kol Ağası: Said Efendi

Coğrafya Muallimi, Mülâzım-ı Sâni: Hasan Efendi

Dâhiliye Zâbitanı: Münhal

“ “ : Münhal

Resim Muallimi : Münhal

Lisan “ : “ **Riyaziye :** Münhal

Arabî “ : Mustafa Efendi, **Diğeri:** Hacı Ahmed Efendi

Farisî “ : Ahmed Efendi, **Kavâid Muallimi:** Avni Efendi

İmlâ “ : Efendi **Hüsni Hat Muallimi:** Vasfı Bey

**Dördüncü Ordu-yu Hümayûna Mensub Erzincan'da Bulunan
Sanayi'i Şu'ubâtı Me'muriyn ve Zabitanı**

Binbaşı Bekir Ağa - 4. Mecidi, Kol Ağası: Münhal

Tabur Kâtibi: Hâfız Sâlih Efendi, **Kâtib Muavini:** Bekir Efendi

Tabur İmamı: Abdülhamid Efendi

Tabib Yüzbaşı: Münhal

Cerrahçı Kol Ağası Lâtif Efendi – 4. Mecidi

Ekeci Yüzbaşı: Ahmed Efendi

⁷⁰ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.405

(۴۰۰)

ارزنجان رشیدی* هسکری مکتبک مدیر
وضه بطانیه خواجهکاتی

مدیر مکتب قول اغاسی سعید افندی
جغافیا معلمی ملازم ثانی حسن افندی

داخلیه ضابطی
منحل
منحل

رسم معلمی
منحل

لسان « «
ریاضیه
منحل

عربی « مصطفی افندی
دیگری حاجی احمد افندی

فارسی « احمد افندی
قواعد معلمی عونی افندی

املا « افندی
حسن نخط معلمی وصفی بک

در دنجی اردوی همایونه منسوب ارزنجانده بولنان
صنایع شعباتی مأمورین وضباطی

بیکباشی بکر اغا
ع مجیدی قول اغاسی
منحل

طابورکاتی حافظ صالح افندی
کاتب معاونی بکر افندی

طابور امامی هیدالجمید افندی

طیب یوزباشی
منحل

جراح مصطفی افندی
اجزایی حافظ محمود افندی

چرخچی قول اغاسی لطیف افندی | ع مجیدی

اکه بی یوزباشی احمد افندی

(406)⁷¹

1. Sınıf Yüzbaşı: Mehmed Ağa

Mülâzım-ı Evvel : Hasan Efendi, **Mülâzım-ı Sâni :** Mehmed Ağa

2. Sınıf Yüzbaşı: Ahmed Ağa

Mülâzım-ı Evvel : Abdullah Efendi- 5. M., **Mülâzım-ı Sâni :** Mahmud Efendi- 5. M.

Kâtib; Sınıf-ı Rabi': Hüseyin Efendi

3. Sınıf Yüzbaşı: Mehmed Efendi

Mülâzım-ı Evvel : Hasan Ağa., **Mülâzım-ı Sâni :** Mehmed Efendi

Kâtib; Sınıf-ı Rabi': Abdullah Efendi, **Mülâzım:** Hayreddin Efendi

4. Sınıf Yüzbaşı: Münhal

Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Efendi – 4. Osmanî , **Mülâzım-ı Sâni:** Mehmed Ağa

5. Sınıf Yüzbaşı: Münhal

Mülâzım-ı Evvel: Abdülkerim Efendi - 4. Osmanî

Ordu-yu Hümâyûn Mezkûr Sıhhiye Me'murları

Ser Tabib Miralay: İsmail Bey

Tabib-i Evvel Miralay: Apaminondas Bey

Tabib: Oparatör Yüzbaşı: Tevfik Efendi

Tabib Yüzbaşı: Tâhir Efendi, **Tabib Yüzbaşı:** Behram Efendi

⁷¹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.405

(٤٠٦)

١ صنف يوزباشى محمد اغا
ملازم اول حسن افندى ملازم ثانى محمد اغا

٢ صنف يوزباشى احمد اغا
ملازم اول عبده افندى ٥ م ملازم ثانى محمود افندى ٥ م
كاتب صنف رابع حسين افندى

٣ صنف يوزباشى محمد افندى
ملازم اول حسن اغا ملازم ثانى محمد افندى
كاتب صنف رابع عبده افندى ملازم خيرالد بن افندى

٤ صنف يوزباشى منحل
ملازم اول احمد افندى ٤ ع ملازم ثانى محمد اغا

٥ صنف يوزباشى منحل
ملازم اول عبدالكريم افندى ٤ ع
ملازم ثانى يوسف افندى

اردوى همايون مذكور صميه مأمورلىرى

سرطبيب ميرالاي اسماعيل بك
طبيب اول ميرالاي اياميشوننداس بك
طبيب اوپرانور يوزباشى توفيق افندى
طبيب يوزباشى طاهر افندى طبيب يوزباشى بهرام افندى

(407).⁷²

Vekil Ser Eczacı Binbaşı: Mehmed Raşid Efendi - 5. Mecidî

Eczacı-yı Evvel Binbaşı: Nikolaki Efendi

Eczacı: Ömer Efendi, **Eczacı Mülâzım-ı Evvel:** Adil Efendi

“ **Mülâzım-ı Evvel:** Nazmi Efendi, **Eczacı:** Ateşi Efendi

Eczacı: Benapot Efendi

Cerrah-ı Evvel: Hasan Bedri Efendi - 5. Mecidî

Cerrah-ı Sâni :Mustafa İbrahimEfendi,

Cerrah: Ali Emrullah Efendi, **Cerrah:** Mehmed Nuri Efendi

Tımarcı : Abdullah Efendi , **Tımarcı:** Şükrü Efendi

Tımarcı: Hâlid Efendi

Hastahâne Müdürü, Kol Ağası: Ali Rıza Efendi

“ **Kâtib-i Evvel :** Hâlis Hasan Efendi

“ “ **Sâni :** Abdullah Vehbî Efendi

İmam-ı Evvel: Hacı Ahmed Efendi – 5. M., **İmam-ı Sâni:** Yusuf Efendi

Esvab Emini: Arif Ağa – 5. Mecidî, **Vekiliharç:** Şefik Efendi

Hastalar Ağası : Abdullah Efendi, **Kapucu Kadarı:** Mehmed Efendi

Ser Hademe: Emin Ağa, **Aşçı Başı:** Ahmed Ağa

⁷² 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.407

(۴۰۷)

وکیل سراجی بیکباشی محمد راشد افندی | ه مجیدی
اجراجی اول ه نیقولاکی افندی
اجراجی عمر افندی اجراجی ملازم اول عادل افندی
ه ملازم اول نظمی افندی اجراجی آتشی افندی
اجراجی بناپوط افندی

جراح اول حسن بدری افندی | ه مجیدی
ه ثانی مصطفی ابراهیم افندی
جراح علی امراه افندی جراح محمد نوری افندی
تیمارچی هبداه افندی تیمارچی شگری افندی
تیمارچی خالد افندی

خسته خانه مدیری قول اغاسی علی رضا افندی
ه کاتب اول خالص حسن افندی
ه ه ثانی هبداه وهی افندی
امام اول حاجی احمد افندی ه م امام ثانی یوسف افندی
اثواب امینی عارف اغا ه مجیدی وکیلخارج شفیق افندی
خسته لر اغاسی هبداه افندی قپو چوقداری محمد افندی
سرخدمه امین اغا اشجی باشی احمد اغا

(411)

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂY+UNA MENSUB OLUB VİLÂYET
DÂHİLİNDE BULUNAN ASÂKİR-İ NİZAMİYE-İ ŞAHANENİN
ALAYLARI⁷³

Erzincan'da Bulunan Yedinci Nişancı Taburu

Binbaşı

Kol Ağası Bekir Ağa - 4. Mecidi

İmam Hâfız Ali Efendi Kâtib : Halil Efendi

Kâtib Muavini: Mustafa Efendi

(٤١١)

ارزنجانده بولان يدنجی نیشانچی طاہوری

بیکماشی

قول اغاسی بکر اغا ٤ مجیدی

امام حافظ علی افندی کاتب خلیل افندی

کاتب معاونی مصطفی افندی

⁷³1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.411

(412) ⁷⁴

Sekizinci Nişancı Taburu
Binbaşı Osman Şem'i Efendi Kol Ağası: Tabur Kâtibi: Mehmed Efendi Tabur İmamı: Hâlid Efendi Kâtib Muavini: Mehmed Şevki Efendi
On üçüncü Livaya Mülhak Yirmi Beşinci Piyade Alayı
Liva Kumandanı (Mirliva Hacı Ahmed Paşa) Livaya Mülhak Mülâzım-ı Evvel Şevket Bey
Miralay Mustafa Bey, Kaymakam Mehmed Bey - 4. Mecidi ve Osmanî Alay Emni Ahmed Efendi Alay Kâtibi: Mustafa Efendi Alay Müftüsü: Hacı Nebi Efendi Sancaktar: Münhal
Birinci Binbaşı Hacı Hüseyin Hünü Efendi - 4. O. (Osmanî) İkinci “ Hüseyin Ağa - 4. M. (Mecidî) Üçüncü Binbaşı Reşid Efendi Dördüncü Binbaşı Musa Kâzım Efendi
25 i Mızıka Yüzbaşısı Osman Ağa - 5. Mecidî Mülâzım Ahmed Efendi

⁷⁴ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.412

(٤١٢)

سكزنجى نشانجى طاورى

بيكباشى عثمان شمعى افندى

قول افاسى

طاور كانى محمد افندى

طاور امامى خالد افندى

كاتب معاونى محمد شوقى افندى

اوز اوچنجى لوايه ملحق يكرمى بشنجى پياده آلايى

لوا قوماندانى (ميرلوا حاجى احمد پاشا)

لوايه ملحق ملازم اول شوكت بك

ميرالاي مصطفى بك قائم مقام محمد بك ٤ مجيدى و عثمانى

الاي امينى احمد افندى الاي كانى مصطفى افندى

الاي مفتيسى حاجى نبي افندى سنجقدار منحل

رنجى بيكباشى حاجى حسين حسنى افندى ٤ ع

ايكنجى حسين اغا ٤ م اوچنجى بيكباشى رشيد افندى

دردنجى بيكباشى موسى كاظم افندى

٢٥ ي موسيقه يوزباشيسى عثمان اغا | ٥ مجيدى

ملازم احمد افندى

(413)

Yirmi Altıncı Piyade Alayı⁷⁵

Miralay Atf Bey, **Kaymakam** Yusuf Bey - 4. M. (Mecidî)

Alay Emni Mustafa Efendi, **Alay Kâtibi** Hacı Şükrü Efendi

Alay Müftüsü: Mehmed Feyzullah Efendi

Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Şükrü Efendi

Birinci Binbaşı Mehmed Ali Efendi, **İkinci Binbaşı** Şevki Efendi

Üçüncü “ Münhal, **Dördüncü Binbaşı** Mehmed Hulusi Efendi

Yirmi Yedinci Piyade Alayı

Miralay Hasib Bey, **Kaymakam** Abdullah Bey

Alay Emni Hacı İsmail Efendi

Alay Kâtibî Mehmed Hamdi Efendi, **Alay Müftüsü** Fehmi Efendi

Birinci Binbaşı Mehmed Efendi, **İkinci Binbaşı** Ahmed Behcet Efendi

Üçüncü “ Hasan Efendi, **Dördüncü** “ Mevlûd Efendi

Yirmi Sekizinci Piyade Alayı

Miralay İdris Bey, **Kaymakam** Rıza Bey

Birinci Binbaşı Hüseyin Efendi, **İkinci Binbaşı** Hurşid Ağa

Üçüncü “ İbrahim Efendi **Dördüncü** “ Salih Efendi

Alay Emni: Münhal, **Alay Müftüsü:** Münhal

Alay Katibî Tahir Efendi.

-----0-----

⁷⁵ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.413

(۴۱۳)

يکرمی التنجی پیاده الای

میرالای عاطف بك قائم مقام يوسف بك ۴ م
 آلاى امینى مصطفی افندی الای کاتبی حاجی شکرى افندی
 الای مفتیسى محمد فیض اہ افندی
 سبقتدار ملازم اول محمد شکرى افندی

برنجی بیگباشی محمد علی افندی ایکنجی بیگباشی شوق افندی
 اوچنجی « منحل دردنجی بیگباشی محمد خلوصی افندی

يکرمی یدنجی پیاده الای

میرالای حسیب بك قائم مقام هبداه بك
 الای امینى حاجی اسماعیل افندی
 الای کاتبی محمد جدی افندی الای مفتیسى فهمی افندی

برنجی بیگباشی محمد افندی ایکنجی بیگباشی احمد بخت افندی
 اوچنجی « حسن افندی دردنجی « موارد افندی

يکرمی سکرنجی پیاده الای

میرالای ادریس بك قائم مقام رضا بك
 برنجی بیگباشی حسین افندی ایکنجی بیگباشی خورشید اغا
 اوچنجی « ابراهیم افندی دردنجی « صالح افندی
 الای امینى منحل الای مفتیسى منحل

الای کاتبی طاهر افندی

DÖRDÜNCÜ ORDU-YI HÜMAYUNA MENSUB DÖRDÜNCÜ
TOPÇU FIRKASI⁷⁶

Kumandan ve Esliha ve Mühimmat-ı Nariyye Müfettişi Vekili
(Mirliva Mehmed Tevfik Paşa)

Mühimmat-ı Nariye Müfettişliği Kâtibi Tabur Kâtibi Emin Efendi
Kumandan-ı Yaveri Harbi Münhal

Onuncu Topçu Livâsı Kumandanı Münhal
Onuncu Liva Yaver-i Harbi Mülâzım-ı Evvel Şerif Efendi

(٤٢٤)

دردنجی اردوی همایونه منسوب دردنجی
طوپچی فرقہ سی

قوماندان واسلحه ومهمات ناریه مفتشی و کبلی
میرلوا محمد توفیق پاشا

مهمات ناریه مفتشلی کاتبی طاہور کاتبی امین افندی
قوماندان یاور حربی منحل

اوننجی طوپچی لواسی قوماندانی منحل
اوننجی لوا یاور حربی ملازم اول شریف افندی

⁷⁶ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.424

(425)⁷⁷

Onbirinci Liva Kumandanı (Mirliva Tevfik Paşa) Liva Yaver-i Harbi Mülâzım-ı Evvel Halil Efendi
11. Livaya Mensub Yirmi Birinci Seyyar Topçu Alayı (Erzincan)
Miralay: Ahmed Bilâl Bey Yaver-i Harb Mülâzım-ı Evvel: Ahmed Efendi

(٤٢٥)

اونبرنجی لوا قوماندانی (میرلوا توفیق پاشا) لوا یاور حربی ملازم اول خلیل افندی
۱۱ لواءه منسوب یکریمی برنجی سیارطوپچی الابی (ارزینجان)
میرالای احمد بلال بک یارر حرب ملازم اول احمد افندی

⁷⁷ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.425

(426)⁷⁸

Birinci Binbaşı : Mustafa Efendi, **İkinci Binbaşı** Ni'met Efendi

Alay Emni : Ahmed Efendi

Birinci Kol Ağası: Münhal, **İkinci Kol Ağası:** Münhal

Alay Kâtibi: Selim Sırrı Efendi, **Tabur kâtibi:** Mehmed Tevfik Efendi- 3. M.

1. Tabur İmamı: Hâfız Mehmed Efendi, **2. Tabur İmamı:** Ya'kub Efendi

Sancaktar: Münhal

Yirmi İkinci Seyyar Topçu Alayı (Erzincan)

Kaymakam Münhal

Yaver-i Harb Mülâzım-ı Evvel: Münhal

Birinci Binbaşı: Osman Efendi, **İkinci Binbaşı:** Mustafa Efendi

Kol Ağası: Şa'ban Ağa, **Kol Ağası:** Ali Efendi

Alay Kâtibi: Tal'at Efendi, **Tabur Kâtibi:** Mustafa Sabri Efendi

Tabur İmamı: Hâfız Abdullah Efendi, **İmam:** İbrahim Efendi

Sancaktar Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Efendi

Nakliye Taburu (Erzincan)

Kaymakam : İsmail Hakkı Bey - 4. Mecidî ve Osmanî

Baytar Binbaşısı: Münhal

Kol Ağası: Osman Ağa, **Tabur Kâtibi:** Münhal

Esvab Emni Yüzbaşı: İshak Efendi, **Tabur İmamı:** Hâfız Mehmed Efendi

⁷⁸ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.426

(۲۶)

برنجی بیکباشی مصطفی افندی ایکنجی بیکباشی نعمت افندی
 الای امینی احمد افندی
 برنجی قول اغاسی منحل ایکنجی قول اغاسی منحل
 الای کاتبی سلیم سری افندی طاہور کاتبی محمد توفیق افندی ۴ م
 ۱ طاہور امامی حافظ محمد افندی ۲ طاہور امامی یعقوب افندی
 سنجقدار منحل

یکرمی ایکنجی سیار طوپچی الابی (ارزنجان)

قائم مقام منحل
 یاور حرب ملازم اول منحل
 برنجی بیکباشی عثمان افندی - ایکنجی بیکباشی مصطفی افندی
 قول اغاسی شعبان اغا قول اغاسی علی افندی
 الای کاتبی طلعت افندی طاہور کاتبی مصطفی صبری افندی
 طاہور امامی حافظ عبداہ افندی امام ابراہیم افندی
 سنجقدار ملازم اول محمد افندی

نقلیہ طاہوری (ارزنجان)

قائم مقام اسماعیل حق بک ۴ مجیدی و عثمانی
 بیطر بیکباشیسی منحل
 قول اغاسی عثمان اغا طاہور کاتبی منحل
 اثواب امینی یوزباشی اسمحق افندی طاہور امامی حافظ محمد افندی

(427)⁷⁹

On ikinci Topçu Livası Kumandanı: (Ömer Cemil Paşa)

Üçüncü Osmanî, Dördüncü Mecidî

Liva Yaver-i Harb Mülâzım-ı Evvel: Nuri Efendi

(٤٢٧)

اون ايكنجى طوپچى لوامى قوماندانى (عمر جيل پاشا)

اوچنجى شمانى دردنجى مبيدى

لوا ياور حربى ملازم اول نورى افندى

يكرمى اوچنجى سيار طوپچى الايى (ارضروم)

⁷⁹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.426

(430)

<p>DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMÂYÛNA MENSUB OLUB VİLÂYET DÂHİLİNDE BULUNAN ASÂKİR-İ REDİFE-İ ŞAHANENİN FIRKA VE LİVALARIYLA ALAY VE TABUR KUMANDANLARI ⁸⁰</p>
<p>REDİF ON ÜÇÜNCÜ FIRKA KUMANDANI (MERKEZİ ERZİNCAN)</p>
<p>(Kumandan Ferik Ziya Paşa)</p>
<p>İkinci Osmanî, İkinci Mecidî Nişan-ı Zişanlarımı Hamildir.</p>
<p>Erkân-ı Harbiyye</p>
<p>Fırka Erkân-ı Harb Reisi, Kol Ağası: Fuad Efendi - 4. Mecidî</p>
<p>“ “ “ Mülhak Mülâzım-ı Evvel: Münhal</p>
<p>“ “ “ “ “ “ : Şefik Efendi</p>
<p>Yirmi Altıncı Liva Kumandanı: Süleyman Paşa</p>
<p>Liva-yı Mezkûre Mensub Alay Emni: Ahmed Efendi</p>
<p>Liva Erkân-ı Harbiyesinde Mülhak Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Nuri Efendi</p>
<p>25. Livaya Mensub Kırk Dokuzuncu Alayı (Erzincan)</p>
<p>Miralay: Zekeriyya Bey</p>

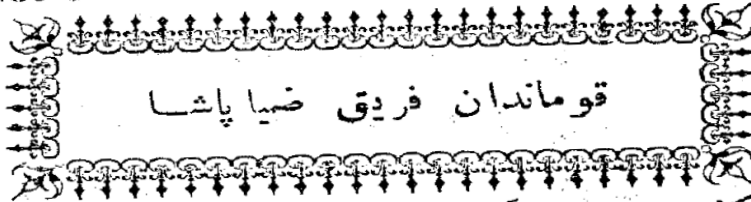
⁸⁰ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.430

(۴۳۰)

در ذنجی اردوی همایونه منسوب اولوب ولایت
داخلنده بولغان عساکر ردیفه شاهانه ناک فرقه
ولوالریله الای و طابور قوماندانلری

مرکزی) ردیف اوز اوچنجی فرقه قوماندانی (ارزنجان

قوماندان فریق ضیا پاشا

ایکنجی عثمانی ایکنجی مجیدی نشان ذیشانلرینی حاملدر

ارکان حربیه

فرقه ارکان حرب رئیس قول اغاسی فؤاد افندی ۴ مجیدی
» » » ملحق ملازم اول منحل
» » » » شفیق افندی

یکرمی التجی لوا قوماندانی سلیمان پاشا
لوا ای مذکوره منسوب الای امینی احمد افندی
لوا ارکان حربیه سند ملحق ملازم اول محمد نوری افندی

۲۵ لوایه منسوب قرق طقوزنجی آلای (ارزنجان)

میرالای ذکر یا بک

(431)⁸¹

<p>1- Erzincan Taburu Binbaşısı Ali Galib Efendi Kol Ağası: Münhal Tabur Kâtibi: Mustafa Efendi Sancaktar ve Deboy Me'muru Mülâzım-ı Evvel: Mustafa Efendi</p>	<p>2 - Refahiye Taburu Binbaşısı Sâlih Efendi - 3. O. 4. M. Kol Ağası: Münhal Tabur Kâtibi: Hasan Efendi Sancaktar: Münhal</p>
<p>3- Tercan Taburu Binbaşısı Hâşim Efendi Kol Ağası: Mehmed Efendi Tabur Kâtibi: Münhal Mülâzım-ı Sâni: İsmail Efendi</p>	<p>4 - Kiğı Taburu Binbaşısı Şahin Efendi Kol Ağası: Mehmed Efendi Tabur Kâtibi: " Sancaktar ve Debboy Me'muru Mülâzım-ı Evvel: Mehmed Nuri Efendi</p>

(۴۳۲)

<p>۲ رفاهیہ طاہوری بیگباشیسی صالح افندی ۴ ع ۴ م قول اغاسی منحل طاہور کاتبی حسن افندی سنجقدار منحل</p>	<p>۲ ارزنجان طاہوری بیگباشیسی علی غالب افندی قول اغاسی منحل طاہور کاتبی مصطفی افندی سنجقدار ودبوی مأموری ملازم اول مصطفی افندی</p>
<p>۳ ترحان طاہوری بیگباشیسی ہاشم افندی قول اغاسی محمد افندی طاہور کاتبی منحل سنجقدار ودبوی مأموری ملازم اول محمد توری افندی</p>	<p>۳ ترچان طاہوری بیگباشیسی ہاشم افندی قول اغاسی محمد افندی طاہور کاتبی منحل سنجقدار ودبوی مأموری ملازم ثانی اسماعیل افندی</p>

⁸¹ 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s.431

(438-439)

		İcmâl		129.545	35.618
DAHİL-İ VİLÂYETTE BULUNAN YERLİ VE YABANCI VE ECNEBÎ ZEKÛR VE ENAS NÜFUSUN MİKTARLARIYLA ADED-İ HÂNE VE KARÂ VE MAHALAHAT VE NEVAHİ-Yİ MÜBEYYİN CEDVELDİR. ⁸²	İslâm	Zekûr	52.436	15.535	
		Enâs	52.171	12.441	
	Rum	Zekûr	1.066	172	
		Enâs	789	203	
	Ermeni	Zekûr	11.373	3.755	
		Enâs	11.528	3.512	
	Katolik	Zekûr	-	-	
		Enâs	-	-	
	Protestan	Zekûr	95	-	
		Enâs	87	-	
	Yabancı	Zekûr	-	-	
		Enâs	-	-	
	Ecnebî	Zekûr	-	-	
		Enâs	-	-	
	Aded-i Hâne		20.908	5.084	
	Aded-i Mahalat		66	-	
	Aded-i Karâ		525	199	
	Esami-i Liva ve Kazâ		Erzincan Sancağı	Tercan Kazâsı	

⁸² 1318, R.1317 (1900) Erzurum Vilâyeti Sâlnâmesi, s. 438-439 (Tabladan sadece Erzincan ve O tarihlerde Erzurum'a bağlı Tercan'ın nüfus istatistikleri alınmıştır. Ayrıca bundan önceki Sâlnâmede Erzincan'ın kazâlarının nüfusları ayrı ayrı verilirken burada Erzurum'un merkez ve Sancaklarının kazâları ayrı ayrı verilmiş. Fakat Erzincan ve Bayezid Sancaklarının nüfusu toplu verilmiş, ayrıntılı nüfus verilmemiştir. Sayfanın sağ tarafındaki "icmal" bölümü kesik olduğundan toplam nüfus tarafımdan toplanarak yazılmıştır.)

۴۲۸

داخله ولایته بولغان رول و بیانی و اجنبی ذکور و انات نفوسک

رقم	اسلام		روم		ارمنی		قتولک	
	انک	ذکر	انک	ذکر	انک	ذکر	انک	ذکر
۴۱۱	۱۴۴۷	۱۷۷۴	۶۰۰	۴۶۷	۵۶۴	۵۰۹۷	۴۰۹	۵۶۹
۴۴۱	۴۰۹۴	۴۴۴۹	۸	۸	۲۹۸۴	۷۹۴۰	۲۹۴	۴۳۵
۴۲۸	۲۱۱۱	۲۱۵۹	۰	۰	۰	۴۱۸۹	۰	۰
۴۸۴	۱۷۹۹	۹۴۹۴	۰	۰	۵۹۱	۲۵۴	۰	۰
۷۱	۴۲۴۶	۴۰۴۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۰۷۱	۴۲۲۳۴	۴۷۸۵۹	۶۰۸	۴۷۵	۱۵۴۳۴	۱۵۴۳۴	۲۰۴	۲۰۴
۴۵۱	۱۴۴۳۱	۱۵۵۴۵	۶۰۴	۳۴۴	۴۵۱۴	۴۴۵۵	۰	۰
۵۷۱	۴۱۴۹۹	۴۵۱۱۱	۴۴۴	۴۵۱	۶۷۸۴	۵۴۴۹	۰	۰
۴۵۰	۱۲۴۰۰	۱۲۸۰۷	۰	۰	۴۴۴	۱۴۴۵	۴۰	۴۰
۴۸۱	۱۲۲۵۹	۱۲۳۴۷	۴۴	۱۷	۴۴	۴۴	۴۸۱	۴۸۱
۴۵۰	۱۴۱۴۴	۱۴۴۵۹	۰	۰	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴
۴۰	۱۹۴۳	۱۴۴۳۴	۰	۰	۴۸۴۱	۵۰۴۰	۰	۰
۴۹	۱۷۱۳۱	۴۴۴۱۵	۴	۱۴	۴۲۵۴	۴۴۵۸	۵۷۹	۵۷۹
۴۵۰	۱۴۴۰۱	۱۴۷۲۴	۰	۰	۴۴۵	۴۴۷	۰	۰
۴۷	۲۴۴۳۴	۱۴۴۴۴	۰	۰	۵۴۳۵	۴۵۴۴	۰	۰
۴۵۹	۱۲۷۴۴۳	۱۲۴۱۴۴	۲۳۳	۲۹۴	۴۴۵۸	۴۴۵۸	۴۵۹	۴۵۹
۴۴۹	۵۴۰۷۱	۵۴۴۴۴	۴۴	۴۴	۱۱۵۵۸	۱۲۲۴۴	۰	۰
۸۷	۴۴۴۴۴	۴۴۳۷۴	۰	۰	۵۰۹۳	۴۰۴۱	۵۴۴	۵۴۴
۴۱۴	۱۴۴۴۴	۴۵۱۱۱	۲۴۴	۲۴۴	۱۲۲۴	۲۴۴	۴۱۴	۴۱۴
۴۷۰	۴۵۱۱۱	۴۴۴۴۴	۱۴۴	۱۴۴	۵۵۷۴	۲۴۴۴	۴۷۰	۴۷۰

۴۴۹

مقداریله عدد خانه و قرا و محلا و نواحی میں جنید ولد

اسامی لو او قضا	عدد قرا	عدد خانہ	اجنہ		بیاضی		روستات		
			نکت	نکتہ	نکت	نکتہ	نکت	نکتہ	
تصل از روم قصبہ	۰	۵۰	۸۰۰۸	۹۵	۱۱۷	۱۰۰	۷۱۹	۱۹۹	۱۹۹
مركز قصبہ	۴۷	۰	۴۹۶۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰
ایلیچہ ناحیہ	۴۴	۰	۴۴۶۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰
آش قلمہ ناحیہ	۴۸	۰	۱۴۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
اووہ جو ناحیہ	۴۵	۰	۱۱۴۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰
یکون	۱۷۰	۵۰	۱۸۰۰۹	۹۵	۱۱۷	۱۰۰	۷۱۹	۱۹۹	۱۹۹
ترجان قصبہ	۱۹۹	۰	۵۰۱۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰
بانورد	۱۷۱	۱۶	۹۱۵۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰
اسنہ	۱۶۶	۴	۵۴۹۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کسکیم	۵۹	۴	۵۸۶۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تورتوم	۷۰	۰	۵۷۱۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰
خفس	۴۰	۴	۴۴۰۹	۰	۰	۰	۰	۱۵۸	۴۰۹
باسینار	۴۸۶	۷	۷۴۶۷	۰	۰	۰	۰	۲۰۴	۱۹۹
نامروان	۸۷	۰	۴۵۸۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کیفی	۴۱۴	۹	۷۷۴۷	۰	۰	۰	۰	۲۵۰	۵۰۴
یکون	۵۵۸۹	۸۲	۷۱۰۹۰	۹۵	۱۱۷	۱۰۰	۷۱۹	۲۵۹	۵۱۴۵
ارزنجان قصبہ	۵۴۵	۱۶	۴۰۹۰۹	۰	۰	۰	۰	۲۷	۹۵
بازید سنہاخی	۴۵۹	۲	۲۱۰۷	۰	۰	۰	۰	۲۰	۴۷
یکون	۹۸۶	۷۴	۴۰۰۱۱	۰	۰	۰	۰	۱۱۷	۱۴۴
یکون	۴۵۷۷	۱۵۸	۱۱۰۱۱	۹۵	۱۱۷	۱۰۰	۷۱۹	۹۷	۱۱۵۴